

รายงานการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL THAT ENHANCES THAI
LANGUAGE TEACHERS' LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES
TO DEVELOP SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ANALYTICAL
READING AND CREATIVE PROBLEM-SOLVING ABILITIES
BASED ON THE THEORY OF CONSTRUCTIVISM

คชา ปราณิตพลกรัง
ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล
บัญชา ธรรมบุตร

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL THAT ENHANCES THAI
LANGUAGE TEACHERS' LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES
TO DEVELOP SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ANALYTICAL
READING AND CREATIVE PROBLEM-SOLVING ABILITIES
BASED ON THE THEORY OF CONSTRUCTIVISM

คชา ปราณิตพลกรัง
ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล
ปัญญา ธรรมบุตร

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง

มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง 2) เพื่อออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง 3) เพื่อนำรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง ไปทดลองใช้ และ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครู คือครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 1,000 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มืออบรม แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบฯ แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ แบบวัดความสามารถรู้เรื่อง การอ่าน แบบประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t- dependent) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา รูปแบบการสอน ประกอบไปด้วย 1) แนวคิด/ทฤษฎี การอ่านเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเสริมสร้างสมรรถนะ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 สร้างแนวคิดและหาวิธีแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 อภิปราย และสรุปผลการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ความรู้

2. รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง ภาพรวม ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.47) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) ด้านความเหมาะสมมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.38) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเองมีเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.32) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) และด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอนมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.40) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน พบว่าผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.92) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.54) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 14.95) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.95) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 6.52) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.30) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 10.79) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.99)

4. ผลการประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอนแล้วพบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน, สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้, ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์, การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์, ทฤษฎีสร้างสรรคความรู้อยู่ด้วยตนเอง

ABSTRACT

DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL THAT ENHANCES THAI LANGUAGE TEACHERS' LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES TO DEVELOP SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ANALYTICAL READING AND CREATIVE PROBLEM-SOLVING ABILITIES BASED ON THE THEORY OF CONSTRUCTIVISM.

Objectives: This research aims to: 1) study the context, current situation, and needs for developing a teaching model to enhance Thai language teachers' competencies in learning management to improve secondary students' analytical reading and creative problem-solving abilities based on the theory of constructivism. 2) design and develop the teaching model to enhance Thai language teachers' competencies in learning management with a focus on improving students' analytical reading and creative problem-solving abilities. 3) implement the teaching model in practice and 4) evaluate and improve the teaching model. The sample group of teachers consists of 100 lower secondary Thai language teachers under the Office of Secondary Educational Service Area, Khon Kaen. The student sample group comprises 1,000 lower secondary students from schools in the same service area who are enrolled in the second semester of the academic year 2024, selected through purposive sampling. The research instruments include the teaching model and training manual, lesson plans designed using the teaching model, a test measuring understanding of the teaching model, a reading literacy assessment, a lesson planning competency evaluation form, and a learning management competency evaluation form. Quantitative data were analyzed using mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.), and t-tests (t-dependent), while qualitative data were analyzed using content analysis.

Research Findings

1. Results of the Analysis of Basic Data and Needs for Developing the Teaching Model The analysis of foundational data and needs for developing the teaching model revealed the following key components: 1) Concepts/Theories: These include analytical reading, creative problem-solving, and based on the theory of constructivism. 2) Principles: Foundational principles underpinning the teaching model. 3) Objectives: Clear goals aligned with the model's focus. 4) Steps in the Learning Management Process Using the Competency-Enhancing Teaching Model: Step 1 Develop understanding and pose questions. Step 2 Search for information and gather factual evidence. Step 3 Analyze the information. Step 4 Generate ideas and find solutions to problems. Step 5 Discuss and summarize the learning outcomes. Step 6: Apply the acquired knowledge in practical contexts.

2. The competency-enhancing teaching model for Thai language teachers, designed to develop secondary students' analytical reading and creative problem-solving abilities based on the theory of constructivism. was evaluated in several aspects. The model's theoretical reasonableness was found to be highly appropriate, with a mean score of 4.47 and a standard deviation of 0.73. Its overall suitability was also rated highly appropriate, with a mean score of 4.38 and a standard deviation of 0.73. In terms of alignment with the theory of constructivism, the model was deemed to have a high level of accuracy, with a mean score of 4.32 and a standard deviation of 0.73. Furthermore, the practical benefits of the teaching model were considered highly appropriate, with a mean score of 4.40 and a standard deviation of 0.73. This evaluation highlights the model's strong alignment with theoretical foundations, its suitability for educational practice, and its potential benefits in enhancing learning outcomes.

3. The implementation of the teaching model revealed significant improvements in students' analytical reading and creative problem-solving abilities. The comparison of pre-test and post-test results showed that the analytical reading ability of secondary students significantly increased after the learning process at the .05 level of statistical significance. Before the learning intervention, the students had an average score of 8.92 with a standard deviation of 1.54, while after the intervention, the average score rose to 14.95 with a standard deviation of 1.95. Similarly, the creative problem-solving skills of the students improved significantly at the .05 level of statistical significance. Prior to the learning process, the average score was 6.52 with a standard deviation of 1.30, which

increased to an average of 10.79 with a standard deviation of 1.99 after the intervention. These results indicate the effectiveness of the teaching model in enhancing both analytical reading and creative problem-solving abilities among secondary students.

4. The evaluation and refinement of the teaching model revealed that the analytical reading ability of secondary students significantly improved after the learning process, compared to their performance before the intervention, at the .05 level of statistical significance. Similarly, the creative problem-solving skills of the students showed a statistically significant improvement after the learning process, also at the .05 level of significance. These results affirm the effectiveness of the competency-enhancing teaching model for Thai language teachers, developed to improve students' analytical reading and creative problem-solving abilities, based on the theory of constructivism.

Keywords: TEACHING MODEL, LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES, ANALYTICAL READING, CREATIVE PROBLEM SOLVING, CONSTRUCTIVISM.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฎ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ	ด
สารบัญตาราง	ท
สารบัญรูปภาพ	น
บทที่ 1 บทนำ 1	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์	6
1.6 ขอบเขตการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
1.8 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	9
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	10
2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน	15
2.3 แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้	21
2.4 ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	21
2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	24
2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	37
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
2.8 สรุปกรอบแนวความคิด	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R1)	53

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Design and Development: D1)	60
ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R2)	70
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2)	76

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R1)	79
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Design and Development: D1)	91
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R2)	107
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2)	115

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย	125
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	130
5.3 ข้อเสนอแนะ	141

บรรณานุกรม 144

ภาคผนวก 148

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย และประเมินรูปแบบการสอน	149
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์	151
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	157
ภาคผนวก ง ค่าทดสอบที (t-test) คะแนนของครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	217
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	223
ภาคผนวก ฉ คู่มืออบรม รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	255
ภาคผนวก ช ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์	

โดยรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	
ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	305
ภาคผนวก ซ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	312
ประวัติคณะผู้วิจัย	317

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	58
3.2	66
3.3	72
3.4	75
3.5	78
4.1	87
4.2	97
4.3	99
4.4	101
4.5	103
4.6	108
4.7	

สารบัญญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
2.1 สรูงองค์ประกอบของการอ่าน	32
2.2 แสดงกระบวนการอ่าน	34
4.1 โครงร่างรูปแบบการสอนฯ	92
4.2 รูปแบบการสอน	105
4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน	106
4.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน (ฉบับสมบูรณ์)	120

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาจากที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่หลัก เป็นปรีชางานวิจัยนี้ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือคอยชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจน การให้ประสบการณ์ในการทำวิจัยด้วยความเอาใจใส่ด้วยความเมตตา เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน โรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ที่ได้ให้ความ ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ เอย่ยนาม และขาดมิได้คือ กราบขอบพระคุณคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ทุกท่านที่ได้เมตตาแก่คณะผู้วิจัย

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ครอบครัว ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ และอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนาม ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และเป็นแรง บันดาลใจให้คณะผู้วิจัยมีมานะ พยายามในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ บิดา มารดา ผู้ทรงคุณวุฒิ และครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์วิทาการต่าง ๆ ให้แก่คณะผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุน สนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

6 ธันวาคม 67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การที่จะให้คนในชาติมีการศึกษาที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีการปลูกฝังความรู้ต่าง ๆ ของการศึกษาทุกระดับ สร้างเด็กไทยให้มีทักษะพร้อมที่จะยืนหยัดอยู่ได้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) วิจารณ์ พานิช (2555)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา สามารถส่งผลให้มนุษย์ประสบผลสำเร็จหรือ ล้มเหลว ในการดำรงชีวิตได้ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันความเจริญงอกงามทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น การอ่านหนังสือ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทางที่เหมาะสมที่ควรและทันสมัย สมพร มั่นตะสูตรแห่งพิพัฒน์ (2534) ดังจะเห็นได้จากองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จะใช้ความสามารถ ในการเรียนรู้หนังสือของประชากรประเทศต่าง ๆ เป็นดัชนีวัดระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ กรมวิชาการ (2546) ซึ่งสอดคล้องกับฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2546) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านทำให้มีความรู้ในวิชาการด้านต่าง ๆ อาจเป็นความรู้ทั่วไปหรือความรู้เฉพาะด้านก็ได้ทำให้รอบรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้รู้ทันข่าวสารบ้านเมืองและสภาพการณ์ต่าง ๆ ในสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศแล้ว ยังจะได้ทราบข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง บทความวิจารณ์ ตลอดจนการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งจะประโยชน์อย่างยิ่ง ในการปรับ ความเป็นอยู่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมของตนในขณะนั้น ๆ ซึ่งการอ่านมีหลายประเภทด้วยกันเริ่มตั้งแต่การอ่านระดับพื้นฐานถึงการอ่านระดับสูง ได้แก่ อ่านออก อ่านได้ อ่านจับใจความสำคัญ อ่านเชิงวิเคราะห์ อ่านตีความ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ และอ่านประเมินค่า เป็นต้น

การอ่านเชิงวิเคราะห์หรือการอ่านวิจักษ์ยสาร นับเป็นการอ่านประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้อ่าน เพราะการอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้อ่านแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ จากการอ่านได้

ช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เจตนา น้ำเสียง อารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้ ทั้งนี้ สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2546) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้อ่าน มีความรู้ กว้างขวางและเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญาเพื่อแสดงออกมาเป็น ความคิดเห็นของตนเอง การถ่ายทอด ความคิดเห็นของตนเองออกมาได้จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ ต่าง ๆ นำมาเปรียบเทียบและนำมา วิเคราะห์เพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นความคิดเห็น และนำไปพัฒนา ความสามารถของตนเองและประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิตครอบครัว สอดคล้องกับชยพร กระจ่างทอง (2552) ที่กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านเรื่องแล้วพิจารณาลักษณะเนื้อหา และพิจารณาความสัมพันธ์และข้อสรุปของเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสำคัญเพราะช่วยให้ พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิด ของผู้เขียนและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ สุนันท์ อัญชลีสกุล และคณะ (2544) ยังกล่าวถึงความสำคัญและ ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ และข้อสรุปของเรื่องที่อ่าน ใช้เหตุผลในการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปที่ถูกต้องและเข้าใจความคิด ของผู้เขียน โดยในโลก ยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์การติดต่อสื่อสารกันเป็นเรื่องสะดวกรวดเร็วและง่ายขึ้นมีการรับ ข้อมูลข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อสังคมทางอินเทอร์เน็ต ถ้าหากผู้อ่านขาด ทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ไม่สามารถวิเคราะห์สารจากผู้เขียนได้ก็ย่อมจะทำให้ ไม่สามารถ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้หากผู้อ่าน ขาดการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ดีเสียก่อน ก็จะส่งผลให้การอ่านไม่ประสบผลสำเร็จได้

การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving Thinking) คือ กระบวนการแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือเป็นขั้นตอนของการบรรลุความต้องการ หรือวัตถุประสงค์โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิจารณ์ญาณ การใช้ความคิดทั้งสองที่ กล่าวถึงได้แก่ ผู้แก้ปัญหาจะใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการคิดวิธีการแก้ปัญหาให้ลึกและควมมี หลากหลายโดยปราศจากการตัดสินว่าดีหรือถูกต้องหรือไม่ จากนั้นจึงประเมินและเลือกวิธีการ แก้ปัญหาโดยใช้การคิดวิจารณ์ญาณเพื่อให้ได้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด พร้อมทั้งนำวิธีการแก้ปัญหานั้น มาวางแผนการแก้ปัญหาบนเงื่อนไข บริบทและทรัพยากรที่มีอยู่ และนำแผนการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ โดยเชื่อมั่นว่าสามารถแก้ปัญหาและกำกับตนเองขณะทำการแก้ปัญหาได้ การคิดแก้ปัญหาเชิง สร้างสรรค์คือการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (perspectives) จากกระบวน ทัศน์แบบดั้งเดิม (tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (new paradigm) ที่ให้โลกของ นักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการ ได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ โดยเฉพาะทักษะการคิด ทักษะการ แก้ปัญหา เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับปัญหาที่มีความซับซ้อนและโลกที่ต้องการนวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่ซ้ำเดิม การคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางความคิดในการแก้ปัญหาที่มีความ ซับซ้อน ที่มาจากแนวคิดใหม่ ๆ อย่างหลากหลาย ประกอบด้วยความคิดเอกลัทธิที่อาศัยความรู้และ ประสบการณ์เดิม และความคิดอเนกนัยจากความคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านการคิดคล่อง ริเริ่ม ยืดหยุ่น และละเอียดลออ ที่ส่งเสริมกันอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์จะมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้นแต่ปัจจุบันยังพบว่า นักเรียนไทยยังมีคุณภาพในด้านนี้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยผลของการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment: PISA) ประจำปี 2012 ซึ่งผลจากการทดสอบดังกล่าว พบว่า นักเรียนไทยมีผลการทดสอบอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากโดยภาพรวมมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติ การอ่านของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติ มีผลการประเมินพบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยการอ่าน 441 คะแนน นักเรียนไทยกลุ่มที่มีการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐาน (ไม่ถึงระดับ 2) ยังคงมีอยู่ถึงหนึ่งในสาม (33%) นักเรียนไทยที่มีความสามารถในการอ่านตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไปมีประมาณสองในสาม (67%) นักเรียนไทยที่มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าระดับพื้นฐานขึ้นไปมีประมาณหนึ่งในสาม (31%) และความสามารถในการอ่านในระดับสูง (ระดับ 5 และ 6) เกือบไม่มีนักเรียนไทยที่มีความสามารถอยู่ในระดับนี้ (0.9%) ในขณะที่ประเทศเอเชียที่มีคะแนนสูงมีนักเรียนกลุ่มนี้ในสัดส่วนสูง ได้แก่ เกาหลีใต้ (25%) สิงคโปร์ (17%) สิงคโปร์ (21%) ญี่ปุ่น (18%) เกาหลี (14%) และเวียดนาม (5%) (สถาบันส่งเสริมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2556: 14-15) นอกจากนี้ เลขาธิการสภาการศึกษา (2552: เอกสารประกอบบรรยาย) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองได้คะแนนดีกว่ารอบแรกแต่มาตรฐานที่ยังได้คะแนนต่ำคือ ความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับทศนา แคมมณี (2553) ที่กล่าวว่า การพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดนั้นเป็นเรื่องที่ปรารถนาของทุกฝ่าย และพึงดูเหมือนเป็นเรื่องง่ายแต่แท้จริงแล้วการพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จริงนั้นเป็นเรื่องที่ยากไม่น้อย หากเป็นเรื่องง่ายอย่างนี้หลายคนคิดแล้วงานนี้ก็คงมีผู้ทำสำเร็จไปแล้ว

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นจังหวัดที่ได้ขึ้นชื่อว่าได้พัฒนาการศึกษาอย่างไม่หยุดยั้ง นอกจากนี้ยังพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กัน ทำให้เป็นจังหวัดที่มีความเจริญไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามในการดำเนินการศึกษา แม้จะมีสถาบันการศึกษาจำนวนมากทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา แต่ก็ยังพบว่าครูส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมยังไม่ส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และทักษะ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ปัญหาหลายอย่างเกิดจากเยาวชนของชาติขาดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ไม่สามารถที่จะองค์ความรู้ที่ได้เรียนมามาใช้พัฒนาตนเอง ตรงกันข้ามกลับก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักขโมย ปัญหาการติดสารเสพติด หรือปัญหาท้องก่อนวัยอันควร เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้นับเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องช่วยพัฒนาตั้งแต่เป็นเยาวชน โดยต้องพัฒนาทั้งการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้ อีกทั้งยังให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่สังคมที่สงบสุข ร่มเย็น ปราศจากพลเมืองที่เต็มไปด้วยปัญหา

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถพัฒนาได้ด้วยนวัตกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการสอน เทคนิคการสอน หรือวิธีสอนในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางการศึกษาหลายทฤษฎี โดยแนวคิดหนึ่งที่เป็นแนวคิดในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้สามารถ

พัฒนาความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองนั่นก็คือทฤษฎีสถาปัตยกรรมความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและวิธีการของบุคคลในการสร้างความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ รวมทั้งโครงสร้างทางปัญญา และความเชื่อที่ใช้ในการแปลความหมายเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องจัดกระทำกับข้อมูล นอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมองแล้ว ยังเป็นกระบวนการทางสังคมด้วยการสร้างความรู้จึงเป็นกระบวนการทั้งด้านสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (process of knowledge construction) เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัวไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยการให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคมจริยธรรมให้เกิดขึ้น ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ บทบาทของครูจะเป็นผู้ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้มีลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล การประเมินควรใช้วิธีการที่หลากหลาย การวัดผลจะต้องใช้กิจกรรมหรืองานในบริบทจริงด้วย ซึ่งในกรณีที่จำเป็นต้องจำลองของจริงมา ก็สามารถทำได้ แต่เกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโลกความจริงด้วย

จากการศึกษางานวิจัยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ พบว่า มีงานวิจัยหลายเล่มที่พัฒนาทางด้านนี้ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนา นักศึกษา นักเรียน และครู ดังนี้ ญัฐกิตติ์ นานา (2563) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช นริศรา ชยธวัช (2564) วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ ภิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า และอัมพร ม้าคะนอง (2560) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากงานวิจัยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าไม่ได้มุ่งเน้นพัฒนาครูซึ่งเป็นต้นแบบในการนำรูปแบบไปใช้ เป็นแต่เพียงพัฒนา นักศึกษา หรือนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งอาจจะทำให้การพัฒนาในวงกว้างยังไม่ชัดเจน และยังเป็นประโยชน์น้อยในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย และมีโอกาสได้ฝึกอบรมครูภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 20,000 คน นอกจากนี้ยังสอบถามถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ผู้เรียน พบว่า ครูภาษาไทยยังขาดรูปแบบการสอนหรือนวัตกรรมในการนำมาแก้ไขปัญหาผู้เรียน ไม่มีรูปแบบการสอนอ่านที่ดีในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยเฉพาะ นักเรียนไม่สนใจการอ่านเท่าที่ควร เพราะมองว่าการอ่านงานเขียนหรือวรรณกรรมต่าง ๆ มีความยาวเกินไป น่าเบื่อ ดังนั้นจึงได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. ครูภาษาไทยที่ได้รับการอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

2. นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความรู้ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.5 นิยามศัพท์

การพัฒนา รูปแบบการสอน หมายถึง กระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิจัย (Research: R₁) เป็นการวิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย การวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ ไปสู่ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Develop : D₁) คือ ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนโดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 (R₁) มาพัฒนารูปแบบการสอน และในขั้นพัฒนา (D₁) นี้ต้องพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพก่อน ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (R₂) คือนำรูปแบบการสอนไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายโดยมีการประเมินระหว่างใช้และเมื่อใช้แล้ว ดำเนินการในขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (D₂) โดยประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอนที่นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายและอาจมีการปรับปรุงแก้ไขหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 4) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะในการอ่านเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ซึ่งประกอบไปด้วยสมรรถนะดังนี้ 1) ระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน 2) สรุปเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล 3) แยกแยะข้อเท็จจริงออกจาก

ข้อคิดเห็น 4) การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน 5) การตีความจากเรื่อง จาก ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการที่นักเรียนใช้พิจารณาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่กำหนด โดยจะต้องเป็นการแก้ปัญหาที่มีความแปลกใหม่ เป็นที่ยอมรับ ไม่ขัดต่อหลักกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี โดยประกอบด้วยทักษะ 5 ทักษะ ดังนี้ 1.ทักษะการกำหนดปัญหา 2.ทักษะการค้นหาความจริง 3.ทักษะการค้นหาความคิด 4.ทักษะการค้นหาคำตอบ 5.ทักษะการนำไปใช้แก้ปัญหา ซึ่งวัดได้จากแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่ทำได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ตัวแปรตาม

1. สมรรถนะสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
2. ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
3. ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรซึ่งเป็นกลุ่มครู

ประชากร

ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ขอนแก่น จำนวน 1250 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ขอนแก่น จำนวน 100 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ในภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2567 จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

2. ประชากรซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียน

ประชากร

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ที่กำลังเรียน
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 23,045 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ที่กำลังเรียน
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ซึ่งเป็นกลุ่มที่
เรียนกับครูผ่านการอบรมโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองจำนวน 1,000 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการพัฒนาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน บทความ รายงานเชิงวิชาการ
บทประพันธ์ กวีนิพนธ์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทดลองในภาคการศึกษา ที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ชั่วโมง

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่าง
สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน
เชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3. สถานศึกษาได้นวัตกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.8 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา
- 2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน
- 2.3 แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้
- 2.4 ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกร่วมในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความ เป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

- เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อุตชีวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียน โครงงาน

- พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มี ศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

- เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และ ศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

- สรุปรูปร่างวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉับ 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ
	3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	
	4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน	
	5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท	
6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	<ul style="list-style-type: none"> - สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์ 	
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดัที่ยากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ 	
8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน 	
9. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน 	
ม.2	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน 4. อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน 6. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	- บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บันทึกเหตุการณ์ - บทสนทนา - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	7. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต 8. มีมารยาทในการอ่าน	● การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน ● มารยาทในการอ่าน
ม.3	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน 2. ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย 3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน 4. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน	● การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไปและบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉับ 16 และโคลงสี่สุภาพ ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ - บันทึกคดี - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>5. วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น</p> <p>6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน</p> <p>7. วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง</p> <p>8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>- เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น</p>
	<p>9. ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต</p>	<p>● การอ่านตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด
	10. มีมารยาทในการอ่าน	● มารยาทในการอ่าน
ม.4-6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<p>● การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วประเภทต่างๆ เช่น บทกวี นวนิยาย และความเรียง - บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต
	2. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน	● การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น
	3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน - บทกวี
	4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้น - นวนิยาย
	5. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - วรรณกรรมพื้นบ้าน - วรรณคดีในบทเรียน - บทโฆษณา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด	- สารคดี - บันเทิงคดี
	7. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน	- ปาฐกถา - พระบรมราโชวาท - เทศนา
	8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ	- คำบรรยาย - คำสอน - บทร้อยกรองร่วมสมัย - บทเพลง - บทอาเศียรวาท - คำขวัญ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	● มารยาทในการอ่าน

2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

คำว่า รูปแบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนรู้ ยังคงเป็นคำที่มีการนำมาใช้ในความหมายที่เหมือนกัน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้ จอยส์และวิล Joyce & Weil (1996) อ้างแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่าแก่นของกระบวนการสอนก็คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วยเพื่อศึกษาหาวิธีว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร ดังนั้น รูปแบบการสอนจึงเป็นการอธิบายสภาพของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่ การวางแผนหลักสูตร รายวิชา หน่วยการเรียนรู้และบทเรียน ไปจนถึงการออกแบบและพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน ตำราและโปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เอกเกนและคอคซ์ Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่ารูปแบบการสอน หมายถึง กลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับการออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และการจูงใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการดำเนินการที่ครูทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งไม่สามารถแทนที่ ทักษะหรือความชำนาญการของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้ ทิศนา ขัมมณี (2555) ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน คือสภาพ ลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอนหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบ

การเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

จากความหมายที่นำมากล่าวข้างต้น คำว่า “รูปแบบการสอน” “รูปแบบการเรียนการสอน” และ “รูปแบบการเรียนรู้” มักถูกใช้ในความหมายที่ใกล้เคียงกัน โดยรูปแบบการสอนหมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนและการออกแบบการสอนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่หลักสูตรจนถึงสื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเน้นให้มีโครงสร้างและกระบวนการที่เป็นระบบ และสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน

เอกเกน และคอซัค Eggen & Kauchak, (2006) กล่าวว่า รูปแบบการสอนเป็นแบบ แผนการดำเนินการเรียนการสอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการสอนทั่วไปอยู่ 4 ประการได้แก่

- 1) รูปแบบการสอนได้รับการออกแบบโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบการสอนนั้น
- 2) รูปแบบการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอนเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของรูปแบบการสอนนั้น
- 3) รูปแบบการสอนมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้
- 4) รูปแบบการสอนได้รับการส่งเสริมด้วยทฤษฎีการจูงใจ

ทิตินา แชมมณี (2555) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่รูปแบบการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีได้แก่

- 1) มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการสอนนั้น
- 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
- 3) มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
- 4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว จะเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องผ่านการออกแบบมาเป็นอย่างดีเพื่อใช้เป็นแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งใช้ในการกำหนดลักษณะขององค์ประกอบการเรียนการสอน และนำวิธีการเชิงระบบมาจัดความสัมพันธ์

ของ องค์ประกอบการเรียนรู้การสอนเหล่านั้น รูปแบบการเรียนการสอนเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่วิศวกรใช้ เป็นแบบแผนในการสร้างอาคาร แต่รูปแบบการเรียนการสอนเป็นพิมพ์เขียวสำหรับครูซึ่งใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญสามารถปรับใช้ให้เหมาะกับผู้เรียนและบริบทในการเรียนการสอนได้ เช่นเดียวกับที่วิศวกรผู้ชำนาญงานใช้ความสามารถ และความคิดริเริ่มในการดำเนินการก่อสร้างอาคาร

ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

จอยส์ และวิล Joyce & Weil (1996) แบ่งรูปแบบการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้แก่

1) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่ใช้การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social family) เป็นรูปแบบการสอนที่ใช้ประโยชน์จากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเห็นว่าการจัดการห้องเรียนจะช่วยส่งเสริม ความสัมพันธ์แบบร่วมมือในห้องเรียน ซึ่งมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน ในกลุ่มนี้ มีดังนี้

- (1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการและปัญหาของสังคม
- (2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการและปัญหาของสังคม
- (3) พัฒนาทักษะทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียน
- (4) สร้างความตระหนักในด้านค่านิยมของตนและสังคม

ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ เพื่อนเรียน (partners in learning model) กลุ่มสืบสอบ (group investigation model) รูปแบบการสอนโดยการซักค้าน (jurisprudential inquiry model) และรูปแบบการสอนบทบาทสมมติ (role playing model) เป็นต้น

2) รูปแบบการสอนในกลุ่มกระบวนการประมวลผลสารสนเทศ (information-processing family) เป็นรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการสร้างความเข้าใจและจดจำสารสนเทศของผู้เรียน และการพัฒนาความคิด สติปัญญาของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ มีดังนี้

- (1) ส่งเสริมการสร้างความคิดรวบยอดและหลักการ
- (2) พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ได้แก่ ทักษะการคิดและกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

(3) พัฒนาทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการสืบสอบ ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่รูปแบบการนอนมโนทัศน์ (concept attainment model) รูปแบบการสอนโดยการนำเสนอมนทัศน์กว้างล่วงหน้า (advance organizer model) รูปแบบ การสอนที่เน้นความจำ (memory assists model) รูปแบบการสอนแบบสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ (scientific inquiry model) เป็นต้น

3) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตน (personal family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- (1) สร้างความสำนึกในคุณค่าของตนเองและความเข้าใจตนเอง
- (2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนว ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีความเข้าใจบทบาทในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ และวางแผนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนเองได้
- (3) ทำให้ผู้เรียนเปิดใจกว้างต่อประสบการณ์ใหม่ ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ได้แก่ รูปแบบการสอนทางอ้อม (nondirective teaching) รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความตระหนักแห่งตน (enhancing self-esteem) เป็นต้น

4) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม (behavioral systems family) จุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด ตลอดจนการฝึกทักษะและพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม โดยมอบหมายงานให้ผู้เรียนปฏิบัติและได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะปฏิบัติงานจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เมื่อได้รับทราบข้อมูล ย้อนกลับและได้รับผลจากการปฏิบัตินั้น ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ได้แก่ รูปแบบการเรียนแบบรอบรู้ (mastery learning) รูปแบบการสอนตรง (direct instruction) รูปแบบการเรียนรู้ทางสังคม (social learning) รูปแบบการสอนแบบโปรแกรม (programmed schedule) เป็นต้น

ทิตินา แชมมณี (2555) แบ่งประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนตามลักษณะและวัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนาของรูปแบบ ออกเป็น 5 หมวด ได้แก่

- 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)
- 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain)
- 3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)
- 4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (process skills)
- 5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (integration) อาเรนดท์ Arends (2001) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณา จากบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมเนื้อหาและเป็นผู้ควบคุมกำกับขั้นตอนของการเรียนการสอน ชื่อที่ใช้เรียกรูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ มักเรียกว่ารูปแบบการสอน เช่น รูปแบบการสอนตรง (direct instruction model) รูปแบบการสอนความคิดรวบยอด (concept teaching model) เป็นต้น

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ หรือเป็นผู้สร้างความรู้ บทบาทของครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และเป็นที่ปรึกษาการทำงานของนักเรียน ชื่อของรูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ นิยมเรียกว่า รูปแบบการเรียนรู้มากกว่ารูปแบบการสอน เช่น รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (cooperative learning) รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) รูปแบบการเรียนรู้ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT: the circle of

learning model) เป็นต้น ส่วนคำว่ารูปแบบการเรียนการสอนมักเป็นคำกลาง ๆ ที่นำมาใช้แทนคำว่ารูปแบบการสอน และ รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความสำคัญของบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกัน

ตัวอย่างรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนตรง (direct instruction model)

รูปแบบการเรียนการสอนตรง เป็นรูปแบบที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อมาก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถสร้างความคิดรวบยอด พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐาน และสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาความคิดในระดับที่สูงขึ้น รูปแบบการเรียนการสอนตรง มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันตามผู้ที่พัฒนารูปแบบ แต่มีลักษณะสำคัญหรือพื้นฐานเหมือนกัน เช่น จอยส์ และวี Joyce & Weil (1996) เรียกูปแบบนี้ว่า รูปแบบการฝึกอบรม (a training model) ฮันเตอร์ Hunter (1994) เรียกูปแบบนี้ว่า รูปแบบการสอนเพื่อความรอบรู้ (the mastering teaching model) และโรเซ็นไชน์และสตีเฟนส์ Rosenshine & Stephen (1986) เรียกูปแบบนี้ว่า การสอนอย่างแจ้งชัด (explicit instruction)

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะ รวมถึงการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2. ทฤษฎี /หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอนตรง คือทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorism) และทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (social learning) Arends (2001)

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีนี้กล่าวว่าถ้าผลที่เกิดขึ้นจากการแสดง พฤติกรรมทำให้เกิดความพึงพอใจจะส่งเสริมให้มีการแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และทำให้พฤติกรรมมีความคงทน ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตอบสนองการเรียนรู้หรือแสดงพฤติกรรมจึงให้แรงเสริมทางบวก หมายถึงการให้สิ่งที่น่าสนใจพอใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การให้คะแนนเพิ่มขึ้นเมื่อ นักเรียนแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง และการใช้แรงเสริมทางลบ หมายถึงการถอนหรือหยุดให้ สิ่งที่ผู้เรียนไม่พึงพอใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การให้ผู้เรียนที่ทำแบบฝึกหัดครบทุกข้อได้หยุดพักเพื่อไปรับประทานอาหารได้ก่อน ทำให้นักเรียนรีบทำงานให้เสร็จ

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (social learning theory) อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่มาจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ทฤษฎีนี้แยกการเรียนรู้จากการแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้และการแสดงพฤติกรรมไม่ใช่สิ่งเดียวกัน การเรียนรู้ หมายถึง วิธีที่บุคคลรับความรู้เข้ามา ส่วนการปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการเลือกสังเกตพฤติกรรมของ ผู้อื่นและรับพฤติกรรมนั้นเข้ามาเก็บไว้ในความทรงจำ การเรียนรู้เป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การให้ความสนใจสิ่งที่เรียนรู้ 2) การจดจำพฤติกรรมและ 3) การผลิตซ้ำของพฤติกรรม ดังนั้นการฝึกปฏิบัติ และการทบทวนการปฏิบัติของพฤติกรรมที่สังเกตจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนจดจำพฤติกรรมที่สังเกตได้ และสามารถผลิตซ้ำพฤติกรรมที่สังเกตนั้น พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งสองได้นำมากำหนดเป็นหลักการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนตรงดังนี้

1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม โดยบรรยายพฤติกรรมที่ต้องการให้ นักเรียนบรรลุอย่างชัดเจนและเกณฑ์ความสำเร็จที่ต้องการ

2) ทดสอบก่อนเรียนเพื่อให้ทราบพฤติกรรมที่นักเรียนรู้แล้วและนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินผลนักเรียน

3) แยกเนื้อหา/ ทักษะออกเป็นส่วนย่อย ๆ ตามลำดับชั้นการเรียนรู้ ให้แต่ละส่วนสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปใช้สอนนักเรียนตามลำดับชั้นจนกว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ

4) ใช้รางวัลหรือแรงเสริมทางบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยให้แรงเสริมกำลังใจทันทีที่นักเรียนทำได้ในช่วงแรก ๆ และค่อย ๆ ปรับระยะเวลาการให้แรงเสริมกำลังใจเป็นช่วงเวลา

5) การสอนความรู้/ทักษะใหม่ ทำโดยให้ผู้เรียนสังเกตและเลียนแบบ โดยเรียนรู้ไปทีละส่วนทีละชั้น ในขั้นนี้หากนักเรียนทำไม่ถูกต้องครูต้องปรับแก้พฤติกรรมให้ถูกต้องโดยใช้หลักการ เสริมแรงจนกระทั่งนักเรียนสามารถทำได้ถูกต้อง 85-90% จึงให้นักเรียนฝึกอย่างอิสระจนกว่านักเรียน จะทำได้ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ครูสามารถสอนความรู้/ทักษะใหม่ได้ในระหว่างที่นักเรียนฝึกทักษะการเรียนรู้เก่า ให้มีความชำนาญ

6) ครูต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขตนเองให้มีทักษะ/ความรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด 3. ขั้นตอนการเรียนการสอน ในที่นี้ขอนำเสนอ ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบ การเรียนการสอนตรงของโรเซนไชน์และสตีเฟนส์ มี 6 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 ทบทวนสิ่งที่เรียนมาก่อน

ขั้นที่ 2 นำเสนอความรู้ใหม่ที่ละชั้นโดยใช้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางในการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ฝึกตามแบบและให้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนฝึกโดยอิสระและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 6 ทบทวนเป็นระยะ ๆ พร้อมกับให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุง แก้ไขตามความจำเป็น รูปแบบการเรียนการสอนตรงเป็นรูปแบบพื้นฐานที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มรูปแบบการเรียนการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง เป็นรูปแบบที่สามารถประยุกต์ไปใช้กับการสอนที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ และทักษะ และนำไปใช้กับการสอนเนื้อหาได้หลากหลายสาระ จึงเป็นรูปแบบที่มีการนำไปใช้ อย่างแพร่หลายมากที่สุดมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

2.3 แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการและจิตคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบการเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) แนวคิด Active Learning ผสมกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกานเย่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจ โดยสังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning) การสืบเสาะความรู้ (Inquiry based learning) การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity based learning)

2.4 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) และวิกโกทสกี (Vygotsky) เพียเจต์อธิบายว่าพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (accommodation) เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยาเริ่มต้นจาก เพียเจต์ (Piaget) ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย วิกโกทสกี (Vygotsky) ได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (cognitive psychology) มีความเชื่อว่า ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียวแต่ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) องค์ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นจากสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์กับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive apparatus) ของตนและมีความเชื่อว่า การเรียนรู้ตามแนว Constructivism คือโครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) จะได้ผลดีถ้าหากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา ซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้นั่นเอง ทิศนา แคมมณี (2554) ผลของงานวิจัยมีข้อค้นพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning นั้นช่วยส่งผลให้นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จิตรลดา คันระวงศ์ (2558); กุสุมา แสงมามาศ (2555); จุฬาร เมืองโคตร (2555); ธัญญรัตน์ ธนรัตน์ (2554) โดยรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว นักเรียนมีบทบาท ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง 2) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ 4) วางแผนและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตัวเอง 5) ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ 6) ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เกิดจากการได้ลงมือทำอย่าง

สม่ำเสมอ ส่วนบทบาทและหน้าที่ของครู มีดังนี้ 1) วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของเนื้อหา ก่อนออกแบบการเรียนการสอน 2) ตรวจสอบประสบการณ์และความรู้เดิมของนักเรียนในเรื่องที่จะสอน 3) กำหนดเนื้อหาของการสอนในแต่ละครั้ง 4) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรตอบสนองความต้องการพื้นฐานของนักเรียนอย่างเพียงพอ 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับชั้นจากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม 6) บอกภาพรวมของเรื่องที่จะสอนก่อน 7) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน 8) เห็นคุณค่า ยอมรับ ชื่นชม ส่งเสริม ในความคิดของนักเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 2) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง 3) ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด กระบวนการสร้างความรู้และตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น ๆ 4) เป้าหมายของการเรียนรู้ต้องมาจากการลงมือปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ที่ทักษะต่าง ๆ ต้องทำได้และแก้ปัญหาได้ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้ 1) ปลอดภัย น่าไว้วางใจ อบอุ่น มีอิสระ ได้รับความสนใจส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ 2) สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 3) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้มีลักษณะดังนี้ 1) ประเมินผลตามตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 2) ใช้วิธีการที่หลากหลาย 3) ประเมินบ่อย ๆ 4) ประเมินจากมุมมองที่เกิดขึ้นภายในมากกว่าการเรียนรู้จากการท่องจำ 5) ประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ทฤษฎีสร้างสรรค้ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

แนวคิด Constructivism เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก Jean Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky ได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ (ทิตนา แคมมณี, 2554)

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (cognitive psychology) มีรากฐานมาจากผลงานของ Ausubel และ Piaget ประเด็นสำคัญประการแรกของทฤษฎีการเรียนรู้ตาม Constructivism คือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive apparatus) ของตนประเด็นสำคัญประการที่สองของทฤษฎี คือ การเรียนรู้ตามแนว Constructivism คือ โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น

ลักษณะการพัฒนารูปแบบการสอน

1. การสอนตามแนว Constructivism เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้ เพื่อตรวจสอบความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป
3. การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จนค้นพบความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่าลึก ๆ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไป จนถึงรู้แจ้ง

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ผู้สอน

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สำรวจเพื่อให้เห็นปัญหา
2. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่นแนะนำ ถามให้คิด หรือสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ช่วยให้ผู้เรียนคิดค้นต่อ ๆ ไป ให้ทำงานเป็นกลุ่ม
4. ประเมินความคิดรวบยอดของผู้เรียน ตรวจสอบความคิดและทักษะการคิดต่าง ๆ การปฏิบัติการแก้ปัญหาและพัฒนาให้เคารพความคิดและเหตุผลของผู้อื่น

บทบาทของผู้เรียน

- ในการเรียนตามทฤษฎี Constructionism ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและสร้างความรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยตัวของเขาเอง (ทำไปและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน) บทบาทที่คาดหวังจากผู้เรียน คือ
1. มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ
 2. เรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่มีอยู่ด้วยตนเอง
 3. ตัดสินปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผล
 4. มีความรู้สึกและความคิดเป็นของตนเอง
 5. วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
 6. ให้ความช่วยเหลือกันและกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับมอบหมาย
 7. นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้นั้น

การประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำ และการเรียนรู้ต่อไป

4. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วัย ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์
5. สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร
6. ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
7. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ
8. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและเพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

2.5 แนวคิดการอ่านและการอ่านเชิงวิเคราะห์

โลกยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ เทคโนโลยี เป็นยุคแห่งโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็ว มนุษย์สามารถรับรู้ข่าวสารได้เพียงไม่ถึงนาที การติดต่อสื่อสารและความเจริญดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการอ่าน ฉะนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญในการใช้สำหรับติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน อีกทั้งเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในทุกแขนงอย่างกว้างขวาง เพราะการอ่านเป็นกระบวนการคิด ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารขณะอ่านดังมีผู้อธิบายความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ ทั้งนี้การอ่านมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับว่าผู้ให้ความหมายจะพิจารณาความหมายในด้านใด ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของการอ่านไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2536) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิดแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ธิดา โมสิกรัตน์ และถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2538) กล่าวว่า การอ่าน เป็นกระบวนการรับสารโดยการใช้สมองและประสบการณ์ของผู้อ่านมาแปลความหมาย ของตัวอักษร สัญลักษณ์ หรือรหัสต่าง ๆ เมื่อผู้อ่านเข้าใจเรื่องทีอ่านแล้วจะสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลนั้นได้จากนั้นผู้อ่านจะสามารถเลือกนำข้อมูลที่ได้รับดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมตามความวัตถุประสงค์ที่ผู้อ่านได้ตั้งไว้

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2547) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้าในขณะที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านไปด้วยในขณะที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านที่ดีจะต้องเข้าใจข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง อีกทั้งต้องสามารถวินิจฉัย พินิจพิจารณาเรื่องที่อ่านจนได้ความหมายอย่างลึกซึ้ง และเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายและการทำความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ รวมถึงสิ่งเกี่ยวข้องและมีความหมายที่ปรากฏร่วมกับลายลักษณ์อักษรด้วย

โสภณ สาทรรสัมฤทธิ์ผล (2554) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่าน เป็นการรับรู้หรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ หรือถ้อยคำที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน นอกจากนี้อาจหมายถึง เครื่องหมาย และภาพต่างๆ ที่ผู้ส่งสารประสงค์ให้ผู้รับสารได้รับรู้หรือเข้าใจด้วย

ปริยา หิรัญประดิษฐ์ (2552) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นการรับรู้ความหมายของสารจากลายลักษณ์อักษร การแปลตัวหนังสือออกมาเป็นเสียงและความหมายคือการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้อ่านต้องเข้าใจสารและรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่าน และสิ่งที่ได้ดู

นภดล จันทรเพ็ญ (2553) กล่าวว่า การอ่านคือการแปลความหมาย ของตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมา เป็นความคิดความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดความเข้าใจนั้นไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

สุณีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) การอ่านคือ การรับรู้ความหมายจากข้อเขียน ที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ แล้วแปลความเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามจุดมุ่งหมายและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (2556) กล่าวว่า อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ, ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ; สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ; ตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง; คิด, นับ (ไทยเดิม).

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการรับสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยรับรู้ความหมายของสารผ่านตัวอักษร การรับสารในขั้นต้นนี้คือ การอ่านตัวอักษรออกหรือเรียกว่าการอ่านได้ จากนั้นก็ทำความเข้าใจกับความหมายของตัวอักษรนั้น โดยอาศัยประสบการณ์ที่มนุษย์มีอยู่ ถ้าสารที่กำลังทำความเข้าใจเป็นประสบการณ์ใหม่ย่อมยากที่จะทำความเข้าใจมากกว่า สารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของตน หรือสารที่มีความรู้อยู่เดิม การอ่านเข้าใจเรื่อง จับใจความสำคัญของเรื่องได้รวมทั้งสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ จนกระทั่งสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ การอ่านในขั้นนี้ เรียกว่า การอ่านเป็น

จากนักวิชาการที่กล่าวถึงการอ่านข้างต้น พอจะสรุปความหมายของการอ่านได้ว่า การอ่านคือกระบวนการรับสาร ที่ผู้อ่านต้องแปลความหมายจากตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ภาพ ตัวเลข กราฟหรือรหัสต่าง ๆ ออกมาเป็นถ้อยคำ ความคิด ความเข้าใจ และรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านแพร่ไปที่ไหนความรู้ก็แพร่กระจายไปที่นั่น การอ่านเป็นประจำจะช่วยให้ผู้อ่านมีสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น การอ่านเป็นการลับสมองของผู้อ่านตลอดเวลา ดังนั้นการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญสำหรับ ทุกคน คนที่อ่านหนังสือไม่ออกย่อมเป็นคนที่ไม่ดีโอกาสในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การประกอบอาชีพ หรือแม้กระทั่งการดำรงชีวิต ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดี จึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยนักเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ

สุนีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่าน ทำให้ได้รับความรู้ เนื้อหาสาระความคิด ทักษะคติ และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ และที่สำคัญสามารถทวนสอบความรู้หรือเนื้อหานั้นซ้ำได้ถ้าไม่เข้าใจ

1. การอ่านทำให้โลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านทำให้คนมีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ในสังคมและโลก ทำให้เป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์

2. การอ่านทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีใจกว้าง การอ่านสิ่งต่าง ๆ ทำให้ได้รับความรู้ ความคิด และทัศนคติของบุคคลอย่างหลากหลาย ทำให้เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอย่างมีเหตุผล

3. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิด การวิเคราะห์ การใช้เหตุผล จะทำให้ผู้อ่านเป็น ผู้ที่คิดและทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

4. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ทักษะคติและประสบการณ์แปลกใหม่ เพิ่มพูนความรู้ของตนเองจนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองหรือสร้างสรรค์ผลงาน ของตัวเองได้

5. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน ความบันเทิง และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดเป็นการหาความเพลิดเพลินที่มีประโยชน์และคุณค่า

6. การอ่านสิ่งที่จรรโลงใจทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีระดับจิตใจที่สูงขึ้นเป็นผู้ที่รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

7. การที่สังคมประกอบด้วยบุคคลที่เป็นนักอ่านจะเป็นสังคมที่ง่ายแก่การพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า

8. การอ่านที่ดีจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาความคิด การพูด การเขียน และการแสดงออก

จากนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านข้างต้นนั้น ผู้เขียนได้สรุปความสำคัญของการอ่านดังนี้

1. การอ่านช่วยพัฒนาความรู้ สติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมมีความรู้กว้างขวาง สามารถนำความรู้ที่ได้นั้นไปพัฒนางานของตนเอง

2. การอ่านช่วยเปิดโลกทัศน์ของผู้อ่านให้กว้างขึ้น ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมมีโลกทัศน์ที่กว้างมาก เพราะการอ่านหนังสือเปรียบเสมือนการอ่านโลก อ่านมากย่อมรู้ทันโลกมากเพิ่มขึ้น

3. การอ่านทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน คนที่อ่านมากย่อมเป็นคนละเอียดอ่อน เพราะเป็นคนมีสมาธิ และพิจารณาไตร่ตรองเรื่องราวต่าง ๆ เป็นอย่างดี

4. การอ่านช่วยสร้างเสริมลักษณะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์การที่ผู้อ่านอ่านหนังสือมากนั้น ย่อมส่งผลให้กระบวนการคิดของผู้อ่านนั้นเพิ่มมากขึ้น สามารถวิเคราะห์

เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างพิถีพิถัน ส่งผลให้ผู้อ่านมีความคิดสร้างสรรค์ขั้นในที่สุด กล่าวคือ สามารถสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี

5. การอ่านทำให้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ผู้ที่อ่านมากก็เปรียบเสมือนมีการศึกษามาก ผู้มีการศึกษามากก็ย่อมรู้ว่าควรจะมีบุคลิกภาพอย่างไรให้เหมาะสมกับกาลเทศะ หรือเหมาะสมกับวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ

6. การอ่านช่วยพัฒนางานที่ทำให้ไปสู่ความสำเร็จ แน่ใจว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จจำนวนมากเป็นบุคคลที่อ่านมาก เพราะการอ่านมากจะทำให้รู้ว่าสิ่งไหนต้องแก้ไข และสิ่งไหนต้องพัฒนา

7. การอ่านช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ความสำคัญอย่างหนึ่งของการอ่านคือการที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน บางครั้งผู้อ่านกำลังท้อใจหรือทุกข์ใจ การได้อ่านหนังสือบันเทิงคดี หรือหนังสือจรรโลงใจสักเรื่อง บางทีก็สามารถทำให้เกิดความสบายใจ และสุขใจเพิ่มขึ้น

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้อ่านทุกคน โดยมนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องอ่านและต้องเรียนรู้ แต่มีคำถามอยู่ว่าเราอ่านเพื่ออะไร และอ่านไปทำไม ซึ่งแต่ละคนต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน ดังที่นักวิชาการ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

สุนีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านที่บุคคลจะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น อ่านตำราเรียน สารคดี หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

2. การอ่านเพื่อความรอบรู้ เป็นจุดมุ่งหมายในการอ่านในชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป เพื่อให้รู้ข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ

3. การอ่านเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะในเวลานั้นหรือบางครั้งอาจเรียกว่าการอ่านเพื่อหาคำตอบ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น อ่านประกาศ โฆษณา

4. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจผ่อนคลายความตึงเครียดและหาความสุขให้แก่ชีวิต เช่น อ่านนวนิยาย นิตยสาร ปกิณคดี ขำขัน

5. การอ่านเพื่อความจรรโลงใจ ในบางครั้งการอ่านจะช่วยบำบัดความทุกข์ในใจหรือคลายทุกข์ใจให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต เช่น อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา จิตวิทยา กวีนิพนธ์ หรือหนังสือประเภทให้กำลังใจในการต่อสู้ชีวิต

6. การอ่านเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาความรู้ในวิชาชีพของตน ในปัจจุบันมีสื่อการอ่านสำหรับการพัฒนาเฉพาะสาขาอาชีพต่าง ๆ มากมาย เช่น หนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาต่างๆ หนังสือเกี่ยวกับการสร้างความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งสามารถเลือกอ่านเพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาการทำงานได้

7. การอ่านเพื่อฆ่าเวลา ในบางครั้งเพื่อขจัดความเบื่อหน่ายในช่วงเวลาที่ต้องรอคอยไม่ว่าจะรอคอยในเวลาสั้น ๆ เช่น รอรถ รอการตรวจในโรงพยาบาล หรือรอคอย เป็นเวลานาน ๆ เช่น

ในระหว่างเดินทางไกล การได้อ่านหนังสือสักเล่มเป็นสิ่งที่ช่วยให้เวลานั้นผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่ายและเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความเพลิดเพลิน หรือเพิ่มความรู้อีกด้วย

8. การอ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ในบางครั้งเราต้องการความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกในการปรับปรุงตนเองเพื่อประโยชน์ ในการเข้าสังคมด้วยความมั่นใจ วางตัวถูก พูดเป็น ซึ่งมีหนังสือมากมายให้เราศึกษาค้นคว้า ในเรื่องนี้

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2554) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นต่อวัยศึกษาเล่าเรียน อาจเป็นการอ่านเพื่อหาความรู้ทั่วไปหรือความรู้เฉพาะด้านก็ได้

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านที่มุ่งผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียด ที่อาจเกิดขึ้นได้จากสภาวะแวดล้อมของสังคมยุคปัจจุบัน ที่มากด้วยความเร่งรีบและการแข่งขัน

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลา เป็นการอ่านที่ไม่ค่อยคาดหวังเรื่องความรู้ หรือเนื้อหาสาระมากนัก เพราะมักจะอ่านเพื่อใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านระหว่างรอรถหรือผู้ที่นัดหมาย อ่านระหว่างการเดินทางอันยาวนาน เป็นต้น

4. อ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ หรือสาระสำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น การอ่านพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ การอ่านจากเว็บไซต์

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน พอจะสรุปได้ว่าการอ่าน มีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจการอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้ เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์หรือนักการศึกษาต่างๆ ที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง โดยจำเป็น จะต้องอ่านประจำจนเป็นนิสัยจึงจะเกิดความรู้ต่าง ๆ

2. อ่านเพื่อค้นคว้า หาข้อเท็จจริงและหาคำตอบ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นคว้าเพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงบางประการที่ผู้อ่านต้องการค้นหา ทั้งนี้การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้อาจจะมุ่งไปด้านใดด้านหนึ่ง เช่น อ่านประกาศ อ่านโฆษณา เป็นต้น

3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือบันเทิงใจ การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้ มุ่งหวัง เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายอารมณ์ หรือเพื่อความสบายใจของผู้อ่าน เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือการ์ตูน นิตยสารหรือวารสาร เป็นต้น

4. อ่านเพื่อจรรโลงใจการอ่านเพื่อจรรโลงใจ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งหวังให้ยกระดับจิตใจของผู้อ่านผู้อ่านบางคนอาจมีความกังวลใจ หรือจิตใจคิดไปในทางที่ไม่ดี ก็สามารถเลือกหนังสือประเภทจรรโลงใจมาอ่านได้

5. อ่านเพื่อฆ่าเวลาเวลาที่คนไม่มีอะไรทำ เช่น รอรถโดยสารประจำทาง หรือรอเพื่อนมาพบ ก็อาจหยิบหนังสือขึ้นมาอ่านเพื่อเป็นการฆ่าเวลาได้ ในยุคปัจจุบันนี้คนส่วนมากจะอ่านข้อมูลข่าวสารผ่านทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือโทรศัพท์ต่าง ๆ เพื่อฆ่าเวลาก่อนทำงาน หรือระหว่างรอใครสักคน

5. อ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ผู้ที่อ่านหนังสือประจำจะทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของคนในสังคม การวางตัว ตลอดจนจนสามารถทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้

6. อ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเป็นที่ทราบกันดีว่า การอ่านจะทำให้เป็นคนมีบุคลิกภาพที่ดี เพราะผู้อ่านจะมีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น จึงทำให้นาวิธีการต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน มาพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

7. อ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนหนึ่งของสังคม เกิดจากการเป็นนักอ่าน เพราะการอ่านจะสามารถพัฒนาบุคคลผู้นั้น ในทุกๆ ด้าน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนางานหรือเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองที่มีอยู่

8. อ่านเพื่อความอยากรู้อยากเห็น ผู้อ่านบางคนต้องการอยากรู้อยากเห็นในบางเรื่องที่ไม่มีผู้ใดเล่าหรือบรรยายให้ฟัง จะต้องอาศัยการอ่าน การค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบคำถามที่ค้างคาใจตนเอง

ประเภทของการอ่าน

จากที่กล่าวมาแล้วว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคน คนที่อ่านมาก จะทำให้ประสบความสำเร็จมากเช่นกัน การอ่านแบ่งได้หลายประเภท ทั้งแบ่งตามการออกเสียงและไม่ออกเสียง ซึ่งถ้าแบ่งประเภทของการอ่านตามการออกเสียง สามารถแบ่งได้ดังนี้

กรองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่าน โดยยึดการออกเสียงเป็นหลักดังนี้

การอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) เวลาอ่านจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมา

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง (การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นด้วย เพราะเป็นการอ่านให้คนอื่นฟัง

นภดล จันทรเพ็ญ (2553) กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นการสื่อความหมายที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน รวมทั้งเป็นการฝึกฝนการออกเสียงของตนให้ถูกต้องชัดเจนได้อีกด้วย

2. การอ่านในใจ คือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และนำความคิดความเข้าใจที่ได้รับนั้นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเพลิดเพลิน และอื่นๆ จะได้แก่ตัวผู้อ่านเองเป็นเบื้องต้น และหากผู้อ่านนำไปถ่ายทอดสู่ผู้อื่น ก็จะทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกสถานหนึ่งด้วย

ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงกับการอ่านในใจ

การอ่านออกเสียง	การอ่านในใจ
1. ถ่ายตัวอักษรออกเป็นเสียง	1. ถ่ายตัวอักษรเป็นความคิด
2. เหน็ดเหนื่อยกว่าเพราะต้องใช้แรงออกเสียงก่อนถ่ายความคิด	2. เหนื่อยน้อยกว่าการอ่านออกเสียงเพราะถ่ายความคิดโดยตรง
3. ต้องคำนึงถึงผู้ฟังว่าจะฟังได้ชัดเจนถูกใจหรือไม่	3. ไม่ต้องคำนึงถึงผู้ฟัง เพราะมีตัวผู้อ่านเป็นผู้ฟังอยู่คนเดียว
4. ต้องระมัดระวังการอ่านทุกถ้อยคำทุกวรรคทุกประโยค ทุกตอนจะอ่านออกเสียงผ่าน ๆ เลยไปไม่ได้เป็นอันขาด	4. อ่านเพียงให้ทราบความเป็นส่วนรวม หรือจับเพียงใจความสำคัญผลความอาจอ่านข้ามไปได้
5. อ่านไปได้ช้ากว่าอ่านในใจ เพราะความจำเป็นเกี่ยวกับผู้ฟังที่อาจแตกต่างกัน ทั้งพื้นความรู้ ความเข้าใจ สนใจ การได้ยิน ยิ่งผู้ฟัง มีมาก ปัญหาเหล่านี้จะมากตาม	5. อ่านไปได้เร็วกว่าอ่านออกเสียงอย่างแน่นอน ยิ่งผู้อ่านมีความพร้อมด้านความรู้ ประสบการณ์ ร่างกาย ยิ่งอ่านเร็วขึ้นโดยไม่ต้องห่วงอะไร
6. มีความลำบากในการคาดคะเนผู้ฟังตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งทำให้ความเร็วในการอ่านไม่ตายตัวต้องพยายามอ่านให้ผู้ฟังตามความคิดที่อ่านได้ทัน เร็วเกินไปก็น่าเบื่อ การอ่านให้นิสิตในมหาวิทยาลัยฟังย่อมใช้อัตราเร็วกว่าอ่านให้นักเรียนมัธยมฟัง เป็นต้น	6. หมดภาระเรื่องคาดคะเนผู้อ่านอาจเร่งอัตราเร็วได้ตามความเหมาะสมโดยไม่ต้องกังวลว่าจะเป็นคนกลุ่มไหนกลุ่มนี้ แต่อยู่ที่การพิจารณาตัวผู้อ่านว่า ควรจะไปได้เร็วเพียงใด การอ่านจึงจะได้ผลตามที่ต้องการ
7. การอ่านออกเสียงเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้ช้ากว่าการอ่านในใจ บางทีจะต้องเตรียมตัวก่อนโดยซ้อมให้พร้อมก่อนจะอ่านจริง โดยมีการแบ่งวรรคตอนเพื่อให้ความคิดออกมาชัดเจน	7. การอ่านในใจเข้าใจเนื้อความได้รวดเร็วกว่าอ่านออกเสียง นอกจากไม่ต้องซ้อม ยังอาจเร่งความเร็วได้ กรณียังไม่เข้าใจอาจรีบกลับมาทบทวนใหม่ได้อีก

ที่มา สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2531)

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านสามารถสรุปได้ว่า การอ่านแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษร ถ้อยคำ เครื่องหมายต่าง ๆ ให้ถูกต้อง โดยน้ำเสียงจะต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ในขณะเดียวกัน จะต้องทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านไปพร้อม ๆ กับการเปล่งเสียง มิฉะนั้นแล้วก็จะไม่เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน 2) การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรือการอ่านเงียบโดยระหว่าง ที่อ่านจะไม่ใช่วิธีที่ทำให้เกิดเสียงเลย เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสมองกับสายตา จากนั้นแปลความหมายจากตัวอักษร ถ้อยคำ หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจที่ได้รับจากการอ่าน โดยนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้องหากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งย่อมทำให้การอ่านล้มเหลว มีนักวิชาการได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้ การอ่านประกอบด้วย

1. ผู้อ่านคือ ผู้ที่ทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏ โดยการรับข้อมูลจะสมบูรณ์ได้นั้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้่องแท้
2. ตัวอักษรคือ สัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อสื่อความหมายแทนสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอมายังผู้อ่าน ในที่นี้หมายถึงเพียงสัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น
3. ความหมาย คือ สิ่งที่เป็นเนื้อหาหรือข้อมูลที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอมายังผู้อ่าน
4. การเลือกความหมายคือ การทำความเข้าใจกับลายลักษณ์อักษรและข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ
5. การนำไปใช้ คือ การทำความเข้าใจที่่องแท้ของผู้อ่านและสามารถนำสิ่งที่ประโยชน์หรือคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่าน พอจะสรุปได้ว่าการอ่านมีองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้อ่าน ผู้อ่านคือผู้ทำความเข้าใจตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ
2. ตัวอักษร คือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนการสื่อความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน
3. ความหมายคือ เนื้อหาเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อไปยังผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำที่อ่านการอ่านจึงจะเกิดขึ้น แต่ยังไม่สมบูรณ์เพราะมีเพียงทักษะการเข้าใจคำศัพท์เท่านั้น
4. การเลือกความหมาย ความหมายของคำในภาษา คำหนึ่งคำอาจมีได้หลายความหมาย ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเลือกใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมา หากผู้อ่านเข้าใจความหมายไม่ตรงกับผู้เขียน ก็จะทำให้ผู้อ่านไม่บรรลุผลสำเร็จ ตามที่ผู้เขียนมุ่งหวังไว้ก็ได้

5. การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การอ่านจะประสบความสำเร็จได้นั้นไม่เพียงแต่ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายอย่างเดียว แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นต่อไปผู้อ่านที่สามารถนำการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้ เรียกว่า อ่านเป็น องค์ประกอบของการอ่านสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1 สรุปองค์ประกอบของการอ่าน

กระบวนการอ่าน

การอ่านมีกระบวนการที่สลับซับซ้อน ผู้อ่านจะต้องมีการฝึกกระบวนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จได้ ธิดา โมสิกรัตน์ และถนอมวงศ์ ล้ำยอดผล (2538) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอน พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ เป็นกระบวนการอ่านขั้นแรกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรู้จักคำและรับรู้ความหมายของคำนั้น หากเป็นการอ่านออกเสียง ผู้อ่านจะสามารถแปลรหัสตัวอักษรออกมาเป็นเสียงได้ถูกต้อง
2. ขั้นที่ 2 ความเข้าใจความหมายของสาร เป็นกระบวนการรับสารที่มีความหมายอยู่ในถ้อยคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว แต่คนอาจจะเข้าใจสารไม่ตรงกัน ขึ้นอยู่กับการตีความตลอดจนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน

3. ขั้นที่ 3 การมีปฏิกริยาต่อสาร เป็นกระบวนการรับสารที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านแล้ว คิดคล้ายตาม หรือขัดแย้งหรือแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดว่า ส่วนใดเหมาะสม หรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องทีอ่าน การคิดในลักษณะเช่นนี้คือการมีปฏิกริยาต่อสาร ซึ่งมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะใช้วิจาร์ญาณตัดสินสารที่รับมาได้ โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ทั้งในชีวิตและจากการอ่าน ซึ่งสะสมมาแต่เกิด

4. ขั้นที่ 4 การรวบรวมความคิด เป็นขั้นของการตัดสินหรือการประเมินได้ว่าผู้อ่านอ่านแล้ว เข้าใจมากน้อยเพียงใด สามารถที่จะสรุปความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่าน นำมาประสมประสานกับความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่ได้สะสมไว้ นอกจากนี้ยังเป็นขั้นตอนการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า แล้วเลือกรับหรือจดจำตามที่ต้องการ ความรู้และความคิดที่ประสมประสานกันนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจ ใหม่ ๆ ความรู้ความคิดที่ขัดแย้งได้รับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนมากขึ้นเป็นความสนใจใหม่ ๆ หรือทัศนคติใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการอ่านขั้นสุดท้าย

โกชัย สาริกบุตร (2551) กล่าวถึงลำดับขั้นของการอ่านไว้ว่า มี 3 ขั้น ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจวงศัพท์ของสารที่กำลังอ่าน อย่าปล่อยให้คำศัพท์ที่ตนไม่เข้าใจผ่านพ้นไปง่าย ๆ มิฉะนั้นแล้วคำศัพท์จะเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจเนื้อหา

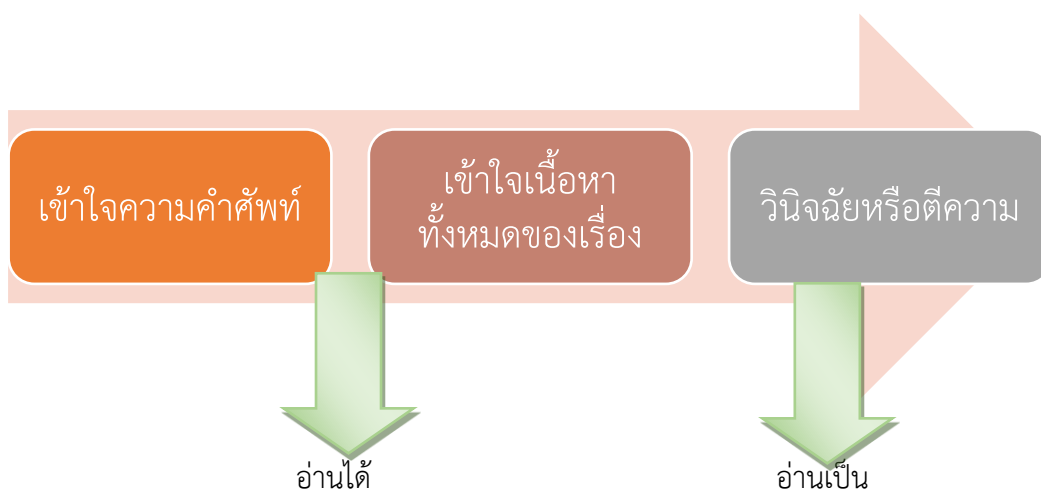
2. ขั้นที่ 2 เข้าใจเนื้อความทั้งหมดของสิ่งที่อ่าน คือ แปลได้ ขั้นนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากขั้นที่ 1 คือ ถ้าเราเข้าใจศัพท์ สำนวน และประโยคตลอดแล้ว เราย่อมแปลถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูดธรรมดา และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจเนื้อหาของสารที่อ่านนั้น ๆ ได้ด้วย (คือแปลไทยเป็นไทย ให้เข้าใจง่าย ๆ ได้)

3. ขั้นที่ 3 ขั้นตีความ ขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาแห่งทะเลสิ่งที่ได้อ่านได้ทั้งหมดคือ สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ และท่าทีของผู้เขียน การเข้าใจความหมายของข้อเขียน อย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอ แต่จะต้องอ่านให้ซึ่งในทุก ๆ ความคิดที่ผู้เขียนแสดงออกมา (ซึ่งในที่นี้ หมายถึง รู้แจ่มแจ้ง แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องเชื่อทุก ๆ ความคิดที่เขาเขียนไว้) นั่นคือหลังจากอ่านแล้ว ผู้อ่านควรทำได้ทั้งการวิเคราะห์เจตนาผู้เขียน การสรุปความคิด จับความสำคัญ และการอธิบายขยายความ

การอ่านขั้นที่ 1 และ 2 ยังเรียกว่า อ่านได้ เท่านั้นเอง ถ้าสามารถทำได้ในขั้นที่ 3 จึงจะเรียกว่า อ่านเป็น และ อ่านจริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปว่าการอ่านมีกระบวนการดังนี้ 1) ขั้นที่ 1 การเข้าใจคำศัพท์ หรือคำที่กำลังอ่าน ขั้นนี้เป็นขั้นตอนแรกที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดรหัสตัวอักษร ในแต่ละคำให้ได้ เรียกขั้นอ่านได้ 2) ขั้นที่ 2 การทำความเข้าใจความหมายของเนื้อหาสาระ ขั้นนี้เป็นขั้นต่อจากขั้นตอนที่ 1 ที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายทั้งคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรียกว่า ขั้นอ่านได้ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นวินิจฉัยการหรือตีความ เป็นขั้นที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางด้านปัญญาในการพิจารณา สารที่อ่านว่าประกอบด้วยข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นอย่างไร ผู้เขียนมีเจตนา และน้ำเสียงอย่างไร และสิ่งที่อ่านนั้นมีประโยชน์ หรือคุณค่าหรือไม่ ขั้นนี้เรียกว่า อ่านเป็น

กระบวนการอ่านสามารถสรุปเป็นแผนภาพที่ 2.2 ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการอ่าน

ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านนับว่ามีประโยชน์ต่างๆ โดยจะกล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านดังนี้

1. ทำให้เป็นคนรอบรู้ รู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ การอ่านจะทำให้ทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีความรอบรู้ สามารถรู้ทันเหตุการณ์ บ้านเมือง ตลอดจนข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าวกีฬา การเมือง เศรษฐกิจ ต่างประเทศ เป็นต้น
2. ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่อยากรู้เมื่อต้องการอยากรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านสามารถหาหนังสือเรื่องนั้นมาอ่านได้ จะทำให้หายข้องใจหรือข้อสงสัยในเรื่องนั้น ๆ อีกทั้งการอ่านจะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราต้องการอยากรู้
3. ทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามมา ในบางครั้งเราไม่สามารถที่จะไปสัมผัสกับโลกภายนอกได้ด้วยตนเอง แต่เราจะได้รับสัมผัสหรือประสบการณ์เหล่านั้นจากการอ่าน เช่น เราไม่เคยไปประเทศสหรัฐอเมริกา แต่เราก็ทราบว่าเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้นำประเทศ และสภาพภูมิประเทศเป็นเช่นไร ก็ได้จากการอ่านทั้งสิ้น
4. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน การอ่านไม่ได้ให้เฉพาะความรู้เพียงอย่างเดียวแต่หนังสือบางเล่มจะสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปด้วย เช่น วรรณกรรมและวรรณคดี นิยายสาร วารสาร ฯลฯ ซึ่งหนังสือเหล่านี้นอกจากจะให้ความรู้ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความรู้ต่าง ๆ แล้ว ยังได้รับความบันเทิงเข้าไปด้วย
5. ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน การที่ผู้อ่านได้อ่านหนังสือมากก็ย่อมแสดงให้เห็นว่าเป็นคนรอบรู้มาก และเมื่อรอบรู้มากก็สามารถสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ ได้มาก ก่อให้เกิดความ เป็นมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น

6. ทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่กว้างขึ้น แน่ใจว่าการที่คนจะมีทัศนคติที่มองโลกกว้างขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการอ่าน เพราะการอ่านจะทำให้เป็นรอบรู้ทุกเรื่องราวที่เราต้องการ และเมื่อรู้แล้วก็มีความมองต่าง ๆ ที่กว้างขึ้น

ลักษณะของนักอ่านที่ดี

การอ่านมีความสำคัญอย่างมากตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ความสำคัญดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดขึ้นได้ยากถ้าหากขาดคุณลักษณะของการอ่านที่ดี ซึ่งคุณลักษณะของนักอ่านที่ดี มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ บุญยะกาญจน (2523) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักอ่านที่ดีไว้ดังนี้

1. อ่านหนังสือได้เร็ว ถูกต้องและเข้าใจความหมายได้ทันที
2. รู้จักค้นหาหนังสืออ่าน
3. รู้จักการใช้ห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การหาหนังสืออ่าน
4. มีสมาธิแน่วแน่ในการอ่าน ไม่ใจลอย
5. รู้จักวิธีอ่านหนังสือที่ถูกต้อง
6. รู้จักการจดบันทึกและข้อความเพื่อนำไปใช้ต่อไป
7. เข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
8. มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเนื้อหาข้อเท็จจริงในหนังสือนั้น ๆ

กรมวิชาการ (2543) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักอ่านที่ดี ไว้ดังนี้

1. มีความสนใจในการอ่านหนังสือ หัดนิสัยให้รักการอ่านหนังสือจนเป็นกิจวัตรประจำวัน อ่านหนังสือสม่ำเสมอทุกวันอย่างมีความสุข อ่านติดต่อกันเป็นเวลานานได้ อ่านหนังสือได้ทุกประเภทของนักเขียนทุกคน และไม่ว่าจะเป็นหนังสือเก่าหรือใหม่ก็ตาม

2. รู้จักวิธีการอ่านหนังสือให้ได้เร็ว

3. มีประสบการณ์เพียงพอที่จะเข้าใจและซาบซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง

4. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการต่าง ๆ และติดตามวงการหนังสืออยู่เสมอมีความรู้เรื่องหนังสือ รู้จักลักษณะและประเภทของหนังสือสามารถจะเลือกหนังสือได้ ตรงกับความต้องการและความสนใจได้

5. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน คือ อ่านอย่างไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ และเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุผล มีใจกว้างในการรับฟัง

ดังนั้นนักอ่านที่ดีต้องมีลักษณะคือ สนใจอ่านหนังสือ รู้วิธีการอ่านหนังสือ ติดตามความเคลื่อนไหววงการหนังสืออย่างสม่ำเสมอ เมื่ออ่านเรื่องราวจบก็ควรบันทึกลงในสมุดบันทึก นอกจากนี้ยังต้องมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน ตลอดจนนำการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน

ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญมาก มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546); ชยพร กระต่ายทอง (2552); วิมล จิโรจพันธุ์ ประชิต สกฤษะพัฒน์ (2547); ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2552); สุนีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้ การอ่านวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์คือการใคร่ครวญแยกออกเป็นส่วนๆ การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นแรกของการวิจารณ์หรือตัดสินสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษา และเนื้อหา แล้วจึงจะวิจารณ์หรือประเมินค่าว่าดีหรือเลวอย่างไร เพราะอะไร การอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์นั้นผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับผู้แต่ง รู้จุดประสงค์ในการแต่ง รู้รูปแบบและโครงสร้างของหนังสือ รู้เรื่องภาษา รู้หลักในการวิจารณ์ และรู้จักหนังสือประกอบการค้นคว้าด้วยที่สำคัญก็ต้องอ่านและฝึกการวิเคราะห์วิจารณ์ อยู่เสมอจะได้วิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ต้องมีกระบวนการในการอ่าน ซึ่งนักวิชาการ หลายท่าน ได้กล่าวถึงกระบวนการของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงกระบวนการอ่าน ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลคือรับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกตสนทนา ซักถามเล่าเรื่องบริบททำทางจากข่าวสารข้อมูลจากหนังสือต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คือคิดวิเคราะห์จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปคือสังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็นน่าเชื่อถือสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมมหาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุเชิงผล

ขั้นที่ 4 ประยุกต์และนำไปใช้ คือนำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงเลือกอย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้

วิมล จิโรจพันธุ์ และประชิต สกฤษะพัฒน์ (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิเคราะห์สาระว่าอาจแบ่งได้ดังนี้

1. มองดู่างานประพันธ์นั้น ๆ ใช้รูปแบบใด รูปแบบอาจเป็นนิทานเรื่องยาวซึ่งเขียนเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ อาจเป็นบทละครรำ หรือบทละครพูด อาจเป็นนวนิยายหรือเรื่องสั้น อาจเป็นนิราศหรือลิลิต หรืออาจเป็นบทความในหนังสือพิมพ์ หรือเป็นบทความที่ได้ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแล้วมีผู้นำมาพิมพ์ไว้ ฯลฯ

2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

3. แยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. พิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีอย่างไรในการนำเสนอเรื่องนั้น ๆ

หลักการอ่านอย่างเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เหมือนกับการอ่านทั่วไปตรงที่ต้องมีหลักของการอ่านด้วย แต่การอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลักการอ่านแตกต่างจากการอ่านทั่วไป ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

ประเทิน มหาพันธ์ (2538) กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการอ่านอย่างพินิจวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทราบผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องรู้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นใครเป็นผู้เขียน และผู้เขียนนั้น เป็นที่เชื่อถือได้เพียงใด

2. ทราบความมุ่งหมายในการเขียน ผู้อ่านจะต้องสามารถเดาได้ว่า ผู้เขียนนั้นเขียน เพื่อความประสงค์อันใด เขียนเพื่อยุยง เขียนเพื่อให้เกลียดชังฝ่ายตรงข้าม หรือเขียน เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง

3. ทราบความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องสามารถประเมินได้ว่าความคิดเห็น ของผู้เขียน ที่แสดงไว้ในเรื่องราวนั้นเป็นไปอย่างมีเหตุผลหรือไม่

4. ทราบข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้ง ผู้อ่านจะต้องทราบข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้ง ความคิดเห็นของผู้เขียนที่ปรากฏในแหล่งอื่น

5. ทราบข้อมูลที่ใช้อ้างอิง ผู้อ่านจะต้องทราบว่าเรื่องราว นั้น ๆ มีข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยันจนเป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่

6. ทราบเรื่องราวที่อ่านนั้นว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่ หรือข้อความนั้นเป็นเพียงการเสนอข้อมูลธรรมดา

7. ทราบถึงวิธีการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ หลังจากที่ได้อ่านเรื่องราว นั้น ๆ แล้ว หรือทราบแนวทางต่าง ๆ อันเกิดจากการอ่านเรื่องราว นั้น ๆ

8. ทราบแหล่งที่มีผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องราว นั้น ๆ แสดงความคิดเห็นในลักษณะคัดค้านหรือเห็นด้วยกับเรื่องราว นั้น ๆ

9. การมีปฏิกริยาต่อเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ว่าดี ไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขเพียงใดหรือไม่ การมีความรู้สึกต่อเรื่อง ที่อ่านนี้จัดว่าเป็นความต้องการของการอ่านอย่างพินิจวิเคราะห์ที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่เด็ก

2.6 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) กำหนดว่า ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย ความสงสัย สิ่งที่เขาใจยาก สิ่งที่เขาไม่รู้

สุวิทย์ มูลคำ (2551) กล่าวว่า ปัญหา คือ สภาวะหรือสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ไม่สนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของบุคคล

Bourne, Ekstrand และ Dominoski (Bourne, 1971 อ้างถึงใน บุญฤทธิ์ บุญยมณีรัตน์, 2554) ได้ให้ความหมายของปัญหาในแนวทางเดียวกันคือ ปัญหาเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานขัดขวางไม่ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุ และที่มาของปัญหานั้น ๆ แล้วดำเนินการแก้ไขด้วยกระบวนการที่เหมาะสม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหา คือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ขัดขวางการบรรลุสู่เป้าหมาย จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุและแนวทางแก้ไข เพื่อขจัดปัญหาออกไปโดยกระบวนการที่เหมาะสม

ความหมายของการคิดแก้ปัญหาที่มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

เพียเจท์ Piaget (1962) ได้อธิบายถึงการคิดแก้ปัญหาตามทฤษฎีพัฒนาการในแง่ที่ว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเริ่มตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 7-11 ปี เริ่มมีความคิดในการแก้ปัญหาแบบง่ายๆ ภายในขอบเขตจำกัดต่อมาถึงระดับเมื่อเด็กอายุประมาณ 12-15 ปี เด็กมีความสามารถคิดหาเหตุผลดีขึ้นและสามารถคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

บรุนเนอร์ และคณะ Bruner and other (1971) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่าเป็นความสามารถในการใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการแสดงความรู้ ความคิดของสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน โดยนำมาจัดเรียงใหม่ เพื่อผลความสำเร็จในจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1901 อ้างถึงใน ปิยฉัตร ชัยมาลา (2550) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดหาเหตุผลในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ นำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมถึงการค้นพบวิธีแก้ปัญหาได้สำเร็จหรือแม้แต่ทฤษฎีหรือวิธีการใหม่ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อมนุษยชาติ

กู๊ด Good (1973) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็นแบบแผนหรือวิธีการ ซึ่งอยู่ในสถานะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสถานะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่นำมาได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีการตั้งสมมติฐานและการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุม มีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่ เป็นไปในทางเดียวกับกาเย่ (Gagne, 1970) ได้ให้ความหมายของการแก้ปัญหาไว้ว่า เป็นรูปแบบของการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความคิดรวบยอดเป็นพื้นฐานการเรียน เป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเป็นการเลือกวิธีการหรือกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นโดยอาศัยความรู้แจ้งหรือความหยั่งเห็นในปัญหาอย่างถ่องแท้

กัลยา ตากุล (2550) ให้ความหมายว่า การคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดรวบรวม หรือเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเข้าด้วยกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดปัญหาให้หมดไป

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่าเป็นความสามารถทางสมองที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้สถานะความไม่สมดุลเกิดขึ้น โดยพยายามหาทางคลี่คลายขจัดปัดเป่าประเด็นสำคัญเหล่านั้นให้เข้าสู่ภาวะปกติ

จากความหมายของการคิดแก้ปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหาหมายถึง วิธีคิดแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิดรวบยอด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบและการแก้ไขปัญหาย่างมีขั้นตอน

ในการแก้ปัญหานั้นต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบระเบียบจำเป็นต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอน จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการคิดแก้ปัญหาดังนี้

กิลฟอร์ด Guild Ford (1971) ได้กล่าวว่ากระบวนการในการคิดแก้ปัญหาควรประกอบด้วยกระบวนการต่าง ๆ ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ (preparation) หมายถึง ขั้นในการตั้งปัญหาหรือค้นหาปัญหาที่แท้จริงของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

2. ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) หมายถึง ขั้นในการพิจารณาดูว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหา หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญของปัญหา

3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) หมายถึง การหาวิธีการแก้ไขให้ตรงสาเหตุของปัญหาแล้วออกมาในรูปของวิธีการ ผลสุดท้ายก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา

4. ขั้นตรวจสอบผล (Verification) หมายถึง ขั้นในการเสนอกฎเกณฑ์เพื่อการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการเสนอวิธีการ ถ้าพบว่า ผลลัพธ์นั้นยังไม่ได้ผลที่ถูกต้องก็ต้องมีการเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นใหม่ จนกว่าจะได้วิธีการที่ดีที่สุด หรือถูกต้องที่สุด

5. ขั้นในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication) หมายถึง การนำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ในโอกาสข้างหน้าใหม่ เมื่อพบกับเหตุการณ์คล้ายคลึงกันกับปัญหาที่เคยพบเห็นมาแล้ว

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) ได้กล่าวถึงกระบวนการแก้ปัญหาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจกับปัญหา (Understanding the problem) ผู้แก้ปัญหาก็จะต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่พบให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ คือ (1) ปัญหาถามว่าอย่างไร (2) มีข้อมูลใดแล้วบ้าง (3) มีเงื่อนไขหรือความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ การวิเคราะห์ปัญหาอย่างดีจะทำให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินไปอย่างราบรื่น การประเมินว่านักเรียนเข้าใจปัญหามากน้อยเพียงใด ทำโดยการกำหนดให้นักเรียนเขียนแสดงถึงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้ปัญหา (Devising a plan) ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลจากปัญหาที่ได้วิเคราะห์แล้วขั้นที่ 1 ประกอบกับข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ และนำไปประกอบการวางแผนแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินผล (Carrying Out the Plan) ขั้นตอนนี้เป็นการลงมือแก้ปัญหาและประเมินว่าวิธีการแก้ปัญหาและผลที่ได้ถูกต้องหรือได้ผลเป็นอย่างไร ถ้าการแก้ปัญหาทำได้ถูกต้อง ก็จะมีการประเมินต่อไปว่า วิธีการนั้นน่าจะยอมรับนำไปใช้ในการแก้ปัญหานั้น ๆ หรือไม่ แต่ถ้าพบว่าการแก้ปัญหานั้นไม่ประสบผลสำเร็จก็ต้องย้อนกลับไปเลือกวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 2 และถ้ายังไม่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนจะต้องย้อนกลับไปทำความเข้าใจกับปัญหาใหม่ว่ามีข้อบกพร่องประการใด

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการแก้ปัญหา (Looking Back) เป็นการประเมินภาพรวมของการแก้ปัญหาทั้งในด้านวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ การแก้ปัญหาใดๆ ต้องตรวจสอบถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ทิตินา แคมมณี (2546) กล่าวถึงกระบวนการคิดแก้ปัญหาว่า ประกอบด้วย ขั้นตอนในการคิดและดำเนินการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถช่วยให้บุคคลดำเนินการได้อย่างเป็นระเบียบ ไม่สับสนและสามารถแก้ปัญหาได้ผล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุปัญหา
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. เลือกทางแก้ปัญหาคือดีที่สุด
4. ลงมือดำเนินการแก้ปัญหตามวิธีการที่เลือกได้
5. ประเมินผล

สวิทย์ มูลคำ (2551) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา เป็นการทบทวนปัญหาที่พบเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ในประเด็น
 ต่างๆ รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของปัญหา

ขั้นที่ 2 การตั้งสมมติฐานหรือหาสาเหตุของปัญหา เป็นการคาดคะเนคำตอบของปัญหาโดย
 ใช้ความรู้และประสบการณ์ช่วยในการคาดคะเน รวมทั้งพิจารณาสาเหตุของปัญหาว่ามาจากสาเหตุใด
 หรือมีวิธีการแก้ปัญหาได้บ้าง

ขั้นที่ 3 วางแผนแก้ปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการ เทคนิคเพื่อแก้ปัญหาและกำหนดขั้นตอน
 ย่อยของการแก้ปัญหาไว้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ตามแผนที่วางไว้ ซึ่งขั้นนี้
 จะเป็นขั้นของการทดลองหรือลงมือแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลหรือทดสอบสมมติฐานเป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการ
 วิเคราะห์ วิจัยจนมีความถูกต้อง เทียบตรงและเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด และทดสอบสมมติฐาน
 ที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 6 สรุปผล เป็นการประเมินผลวิธีการแก้ปัญหาคือการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาที่
 ได้ผลดีที่สุด โดยอาจสรุปในรูปของหลักการที่จะนำไปอธิบายเป็นคำตอบ จนนำความรู้ไปใช้

จากกระบวนการแก้ปัญหาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการคิดแก้ปัญหาประกอบด้วย
 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาขั้นที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาขั้นที่ 3 ค้นหาวิธีการแก้ปัญหา
 ขั้นที่ 4 ดำเนินการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 ประเมินผลการแก้ปัญหา

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่แปลกใหม่ ผิดแปลกไปจากการคิดแบบธรรมดา เป็นการคิด
 ที่ลึกซึ้ง เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมได้ ซึ่งนักวิชาการ
 กล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

ประสาธ อิศรปรีดา (2538); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523); ดิลก ดิลกานนท์ (2534) ; อารี พันธุ์มณี
 (2540) ทอร์รานซ์ (Torrance, 1965); กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) ได้กล่าวถึงความหมายว่า ความคิด
 สร้างสรรค์คือ ความคิดที่แปลกใหม่ (Novel) และมีคุณค่า (Value) ด้านความถูกต้อง
 นอกเหนือไปจากการขึ้นการคิดแบบพื้นฐานคือเกิดจากตัวภายในของแต่ละคนที่จะคิดได้หลายแง่
 หลายมุม ได้แก่ การคิดอย่างมีความรู้ (Production Thinking) ทางนวัตกรรมและจินตนาการความคิด
 อเนกนัย ตลอดจนความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม
 (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ความกล้าเสี่ยง (Risk-taking) และอารมณ์ขัน
 (Humor)

ในทางวรรณกรรม กุหลาบ มัลลิกะมาส ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดใหม่ที่
 แตกต่างไปจากแบบเก่า ตัวอย่าง เมื่อสุนทรภู่แต่งกลอนแปดอย่างมีสัมผัสใน ทำให้กลอน
 มีเสียงไพเราะอ่อนหวานน่าฟังยิ่งขึ้น ก็ไม่ได้หมายความว่าสุนทรภู่ประดิษฐ์สิ่งใหม่แท้ ๆ
 ขึ้น แต่เป็นการดัดแปลงการแต่งกลอน (ซึ่งมีอยู่แล้ว) แบบเดิมให้มีลักษณะเป็นแบบใหม่ขึ้น และเมื่อ
 สุนทรภู่แต่งเรื่องพระอภัยมณีเป็นนิทาน คำกลอนขนาดยาวมีเนื้อเรื่องในแนวใหม่ แต่เค้าเรื่อง

เหล่านั้นมีปรากฏอยู่ในเวลานั้น สุนทรภู่เป็นแต่นำมาดัดแปลงประสมประสานกันเข้า เท่ากับเป็นการใช้ของเก่ามาวางรูปเสียใหม่ มีวิธีเสนอเรื่องให้แปลกแตกต่างออกไป เพราะฉะนั้นคำว่าความคิดริเริ่มที่ใช้กันอยู่ในวงวรรณคดี จึงมีความหมายถึงการสร้างสรรค์วรรณคดี (ไม่ว่าจะเป็นของเก่าหรือคิดขึ้นใหม่) ให้มีชีวิตชีวา โดยเสนอวิธีการที่แปลกแตกต่างออกไปจากธรรมเนียมซึ่งใช้ซ้ำ ๆ กันทั่วไปจนจำได้ และดาดลวงหน้าได้ว่าจะดำเนินไปอย่างไร

จากความหมายที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นวิธีการที่สมองได้ดำเนินการคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ เป็นการคิดค้นหรือเพิ่มเติมในความคิดเดิมของตนเอง จากนั้นจึงสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกมา

ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

วารุณี นวลจันทร์ (2539) และมุสตี กุฎีอินทร์ (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ไว้ที่น่าสนใจโดยสามารถสรุปความสำคัญได้ดังนี้

1. คุณค่าความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อสังคม ได้แก่ เป็นการที่บุคคลสามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้กับสังคม โดยถือเป็นประโยชน์ของสังคม สังคมนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เช่น มนุษย์สร้างสรรค์เครื่องมือเกษตรกร การคมนาคม หรือวิวัฒนาการด้านการแพทย์ เป็นต้น การที่บุคคลได้คิดสร้างสรรค์สิ่งหนึ่ง

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศมีความก้าวหน้าหรือหาวิธีแก้ไขจนบรรลุเป้าหมาย เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้าด้านการเกษตร การคมนาคม และความเจริญก้าวหน้าในด้านการแพทย์

3. คุณค่าความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อตนเอง คือสิ่งที่บุคคลสามารถคิดสร้างสรรค์ต่อตนเอง สามารถผลิตงานสร้างสรรค์ให้ตนเอง ทำให้ตนเองมีความสุขและมีความชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองทำ เช่น การวาดภาพ การต่อสิ่งของในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเด็ก ๆ อาจจะเป็นความภาคภูมิใจของเขาเอง เป็นความสามารถของตัวเอง

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นส่วนสำคัญต่อตนเองและต่อผู้อื่น ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้อย่างหลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะใหม่ ๆ ส่งผลให้สร้างนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ด (Guilford. 1991) อารี รังสินันท์ (2527) อารี พันธุ์มณี (2544) ได้อธิบายองค์ประกอบไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง เป็นความคิดที่กล้าคิดผิดแปลกไปจากที่ผู้อื่นคิดหรือทำอยู่แล้ว โดยเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ผู้ที่มีความคิดริเริ่มมักจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ เพราะจะทำให้ค้นพบและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

2. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง เป็นความคิดในเรื่องเดียวกันที่ไม่ซ้ำกันในองค์ประกอบนี้ความคิดจะไหลลื่นออกมาจำนวนมาก มีความสำคัญมากเพราะอาจจะต้องนำหลาย ๆ วิธีมาทดลอง

2.1 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่วนั่นเอง

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational fluency) เป็นความสามารถของบุคคลที่นำสิ่งที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบกับกันภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional fluency) เป็นความสามารถของบุคคลที่กลุ่มคำหรือประโยคต่าง ๆ มาร้อยเรียงกันได้อย่างว่องไวเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational fluency) คือผู้ที่สามารถคิดได้อย่างหลากหลายภายในเวลาที่กำหนด เป็นการคิดที่สามารถหาคำตอบได้ดีในการแก้ปัญหา รู้จักวิธีการที่ถูกต้องมาใช้ในการแก้ปัญหาตามที่ต้องการ

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิดที่พยายามคิดได้หลายอย่างต่าง ๆ กัน เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและหลายทิศทางซึ่งแบ่งออกเป็น เช่น ประโยชน์ของก้อนหินมีอะไรบ้าง หรือความคิดยืดหยุ่นด้านการดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous flexibility) เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลากหลายอย่างอิสระ

3.2 ความคิดยืดหยุ่นด้านการดัดแปลง (Adaptive flexibility) ซึ่งเป็นความสามารถที่จะคิดได้หลากหลายและสามารถคิดดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่งได้

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) เป็นลักษณะของความพยายามในการใช้ความคิดและประสานความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จ เป็นความคิดที่ต้องทาดด้วยความระมัดระวังและมีรายละเอียดที่สามารถทำให้ความคิดสร้างสรรค์นั้นสมบูรณ์ขึ้นได้

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ได้แบ่งความคิดออกเป็น 4 ประเภทคือ ความคิดริเริ่มคือความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากความคิดเดิมๆ ที่มีอยู่ ความคิดคล่องแคล่วคือคิดได้ว่องไวไม่ซ้ำใคร ความคิดละเอียดลออ คือมีความคิดในรายละเอียดมีขั้นตอน และความคิดยืดหยุ่นคือ คิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำใคร

กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์

การที่มนุษย์จะคิดสร้างสรรค์ได้นั้นไม่ใช่แค่เกิดจากตนเองแต่ต้องอาศัยแนวคิด กระบวนการต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกันจึงจะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งมีนักวิชาการ นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2523) กล่าวพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation) หรือขั้นวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการสัมผัสหรือเผชิญสถานการณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยจะถูกนำมาวิเคราะห์ กำหนดนิยาม รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา โดยอาศัยกระบวนการต่อไปนี้

1.1 การสังเกตนักคิดสร้างสรรค์ควรเป็นนักสังเกตและสนใจในสิ่งที่แปลกใหม่ที่ได้พบเห็นเสมอ

1.2 การจำแนก หมายถึง กระบวนการจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเป็นกลุ่มเพื่อใช้เป็นเครื่องนำทางในการลำดับความคิดถัดไป

1.3 การทดลอง เป็นหัวใจของการรังสรรค์ผลงาน เพราะผลการทดลองจะเป็นเนื้อหาสำหรับคิดสร้างสรรค์ถัดไป

2. ขั้นฟักตัว (Incubation) หรือขั้นผสมผสาน (Manipulate) เป็นขั้นหลังจากรู้ข้อมูลด้านปัญหา วิเคราะห์ปัญหา กระบวนการที่จะใช้แก้ไขปัญหามจะถูกนำมาผสมผสานกัน ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจปัญหาซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เวลาสำหรับการครุ่นคิดนานพอสมควร ซึ่งบางครั้งอาจคิดไม่ออกหรือแทบไม่ได้ใช้ความคิดเลย การฟักตัวนี้บางครั้งความคิดในลักษณะอื่นจะแวบมาโดยไม่รู้ตัว

3. ขั้นคิดออก (Illumination or Inspiration) แก่ปัญหาได้ในขณะนั้น เมื่อเจอเหตุการณ์นั้นมาแล้ว ซึ่งจะทำให้เกิดองค์ความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในการแก้ปัญหาที่นั้น ๆ คือสามารถมองเห็นแนวทางในการเริ่มสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงานต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง

4. ขั้นพิสูจน์ (Verification) เป็นขั้นต่อจากขั้นพบอุปสรรคและขั้นคิดออกเพื่อพิสูจน์ตรวจสอบความคิดเพื่อยืนยันความคิดดังกล่าว เป็นขั้นตอนกระบวนการในการการทบทวน ตรวจสอบปรับปรุงและประเมินค่าวิธีการว่าใช้ได้หรือไม่ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องแม่นยำเป็นกฎเกณฑ์ถัดไป

ระดับของความคิดสร้างสรรค์

ในการจะพิจารณาได้นั้นมีหลายระดับด้วยกัน เพราะสิ่งทีบุคคลหนึ่งคิดว่าความคิดของตนแปลกใหม่ และมีคุณค่านั้นอาจไม่เป็นที่ต้องการของสังคม หรือคนในกลุ่มคิดว่า กลุ่มตนแปลกใหม่ และมีคุณค่า ก็อาจไม่เป็นที่ยอมรับในอีกกลุ่มหนึ่งก็ได้ ด้วยเหตุผลนี้จึงอาจกำหนดกรอบความคิดสร้างสรรค์ได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ ประสาท อิศวรปริดา (ม.ป.ป.)

1. ระดับบุคคล (Personal Reference)

ขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นระดับที่ต่ำสุดของกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ เพราะลักษณะการคิดในระดับนี้จะพิจารณาแต่เพียงว่าสิ่งที่คนใดคนหนึ่งคิดนั้นมีความแปลกใหม่และมีคุณค่าสำหรับคนนั้นหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้อื่นจะเห็นด้วย คล้อยตามหรือไม่ โดยขั้นนี้ทุกคนสามารถที่จะเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ได้ทั้งสิ้น อับบราฮัม มาสโลว์ จึงกล่าวไว้ว่า “การร่างภาพในครั้งแรก เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการวาดภาพนั้นในครั้งที่ 2”

2. ระดับกลุ่ม (Group Reference)

การจะพิจารณาความรู้หรือคิดแบบใด จะเรียกได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ ก็จะต้องพิจารณาถึงความแปลกใหม่และคุณค่าของสิ่งที่คิดในระดับกลุ่ม กล่าวคือ ถ้าความคิดนั้นกลุ่มเพื่อนยอมรับว่าเป็นความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และมีคุณค่าในการแก้ปัญหาหรือมีคุณประโยชน์ทางสุนทรียะ ความคิดเช่นนั้นก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับกลุ่ม ตัวอย่าง นักศึกษานิเทศศาสตร์เขียนบทการแสดงขึ้นเรื่องหนึ่งซึ่งไม่เคยมีเรื่องแบบนี้มาก่อน แล้วนำมาแสดงจนเป็นที่พึงพอใจของนักศึกษาทั้งสถาบันก็จัดได้ว่าบทละครนั้นเป็นความคิดสร้างสรรค์ระดับกลุ่ม

3. ระดับสังคม (Social Frame of Reference)

ระดับสังคมถือเป็นการยอมรับของคนโดยส่วนมาก ตัวอย่างเช่น นักวิทยาศาสตร์ท่านหนึ่งสามารถคิดค้นเครื่องยนต์แบบใหม่ได้ แล้วความคิดในลักษณะนี้เป็นที่ยอมรับในระดับบุคคลและระดับกลุ่มว่า เป็นความคิดที่มองว่าขณะนั้นยังไม่มีใครคิดได้มาก่อน และเป็นความคิดที่มีคุณค่ายิ่ง พฤติกรรมนี้ก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับกลุ่ม แต่ถ้าหากความคิดนี้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่ว ๆ ไป (General Public) ว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติแล้ว ความคิดนี้ก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับสังคม ซึ่งถือได้ว่ามีคุณค่าและหาได้ยากยิ่ง ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนคือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อชาวโลก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งพัฒนามาโดยตลอด ส่วนตัวอย่างงานเขียนโดยเฉพาะของไทยก็มีหลายเรื่อง

เปลื้อง ณ นคร (2545) เรียกการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ว่า “ประดิษฐกรรม” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษอินเวนชัน (Invention) แบ่งออกเป็น 3 ระดับชั้น คือ

1. ชั้นเอก (Originative Invention) ได้แก่ การมีจินตนาการไพศาลความคิดลึกซึ้ง ประดิษฐ์สิ่งอันใหม่แท้ เช่น เซ็คสเปียร์ประดิษฐ์แบบกลอน ประดิษฐ์บันเทิงคดี นิวตันค้นพบแรงดึงดูดของโลก บุคคลเหล่านี้ได้คิดสิ่งที่ยังไม่มีใครพบเห็นมาก่อน ส่วนประเทศไทยเรายกย่องให้สุนทรภู่เป็นประดิษฐกรเอกทางกลอนแปด ผู้ที่ได้รับยกย่องเป็นประดิษฐกรเอก ย่อมเห็นอะไรกว้างขวางพิเศษกว่าสามัญชน

2. ชั้นรองลงมา (Reproductive Invention) ได้แก่ เอาของที่มีอยู่แล้วมารวบรวมขึ้นเป็นเรื่องราวใหม่ ได้แก่ พวกที่ค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่

3. ชั้นต่ำ (Methodizing Invention) ได้แก่ พวกแปลเรื่องต่าง ๆ ผสมกันเป็นหมวด ๆ พวกชั้น 2-3 นี้ เป็นการนำความคิดของบุคคลอื่นที่กระจายอยู่ทั่วไปมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เพิ่มพูนได้ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อาจทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็โดยการสอนและฝึกอบรม ส่วนทางอ้อมทำได้โดยการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นกันเองในการเรียนรู้ หลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในทางอ้อมมีดังนี้

1. การยอมรับในคุณค่าและความสามารถของบุคคลโดยที่ไม่มีเงื่อนไข

2. แสดงและเน้นให้เห็นว่าความคิดของบุคคลอื่นนั้นมีคุณค่าและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เข้าใจและมีความเห็นใจในตัวบุคคลที่มีความคิดแหวกแนวจากผู้อื่น
4. ไม่ควรตั้งแบบหรือกำหนดเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ มีความคิดและบุคลิกภาพในลักษณะเดียวกัน
5. ไม่ควรสนับสนุนหรือการให้รางวัลเฉพาะผลงานที่มีผู้ดำเนินการทำซึ่งทุกคนยอมรับแล้ว ควรให้ผลงานแปลกใหม่มีโอกาสได้รางวัลและคำชมเชยบ้าง
6. ส่งเสริมให้ใช้จินตนาการของตนเอง โดยชมเชยหรือยกย่องเมื่อมีจินตนาการที่แปลกและมีคุณค่า
7. กระตุ้นและส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเอง
8. ส่งเสริมให้ถามและให้ความสนใจต่อคำถาม รวมทั้งชี้แนะแหล่งคำตอบ
9. ตั้งใจและเอาใจใส่ความคิดแปลก ๆ ของบุคคลด้วยใจเป็นกลาง
10. พึงระลึกว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป
11. บรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ควรเป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับและการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จะช่วยให้ได้พบความคิดใหม่ ๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ให้เจริญก้าวหน้าตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคล

อุปสรรคที่สกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์

ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล อาจมีอุปสรรคที่จะสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ไม่พัฒนาไปเท่าที่ควรซึ่งพอประมวลได้ ดังนี้

1. การต้องการคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว (The One Right Answer)
บุคคลทั่ว ๆ ไปหรือแม้แต่ผู้ที่ชอบวิเคราะห์จะพยายามหาคำตอบซึ่งถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว และจะมีความพอใจเมื่อได้พบคำตอบนั้นแล้ว และผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เมื่อพบคำตอบแล้ว จะหาคำตอบหรือผลเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากคำตอบที่ถูกต้องนั้น
2. การจำกัดความคิดตนเอง (The Self Imposed Barrier)
บุคคลทั่ว ๆ ไปจะคิดในขอบเขตที่จำกัด ซึ่งในบางปัญหาที่จะไม่สามารถหาคำตอบได้ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดเกินขอบเขต ไม่อยู่ในวงจำกัดและเขาจะพบวิธีแก้ปัญหานั้นที่สุด
3. ความเคยชิน (Conformity)
บุคคลทั่ว ๆ ไปจะคิดเท่าที่เห็นปรากฏตามความเคยชิน หรือประสบการณ์ที่ตนมีมา แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดในแง่มุมต่าง ๆ นอกเหนือจากที่เป็นอยู่ เช่น อาจมองสิ่งหนึ่ง ๆ ในหลายมิติ ในขณะที่คนทั่ว ๆ ไปมองเห็นเพียงมิติเดียว เป็นต้น
4. การไม่สนใจในสิ่งที่ท้าทายความคิด (Failing to Challenge The Obvious)
มีการกระทำบางอย่างที่ท้าทายความสนใจและความคิด ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วก็ไม่น่าเป็นไปได้ แต่ก็อาจเป็นไปได้ คนทั่วไปจะไม่สนใจทำสิ่งเหล่านี้ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะพยายามทำสิ่งนั้นให้เป็นจริงขึ้นมาได้
5. การประเมินผลความคิดเร็วเกินไป (Evaluating Ideas too Quickly)

ในขณะที่คนเรากำลังใช้ความคิดสร้างสรรค์ ควรจะระวังพิจารณาความคิดที่เกิดขึ้นก่อน เพราะความคิดนั้นอาจจะเป็นก้าวนึงความคิดหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงไม่ควรด่วนประเมินผลความคิดของใครว่าเป็นความคิดที่โง่หรือเป็นไปไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้พลาดโอกาสที่จะได้ความคิดดี ๆ

6. ความกลัวจะถูกมองว่าโง่ (The Fear of Looking a Fool)

บุคคลทั่วไปจะไม่พยายามแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ด้วยกลัวจะถูกมองว่า ไม่ได้เรื่องหรือโง่ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่คิดเช่นนั้น แต่จะกล้าคิดออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

โดยสรุปแล้ว สิ่งสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การไม่รู้ เชนอายุ เกรงกลัว ล้มเหลว มือคดี้ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หรือคิดว่ามีคนอื่นคิดทำแล้ว ขาดความกระตือรือร้น บรรยากาศที่เคร่งเครียดจนเกินไป สิ่งเหล่านี้ทำให้เป็นผลไม่ดีต่อบุคคล ดังนั้นจึงทำให้บุคคลนั้นขาดความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

ความหมายของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) สุวิทย์ มูลคำ (2551) บุญฤทธิ บุญยมณีรัตน์ (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของปัญหาพอจะสรุปได้ดังนี้ ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย ความสงสัยสิ่งที่ไม่เข้าใจยาก สิ่งที่ตนไม่รู้ เป็นสภาวะหรือสถานการณ์ที่ไม่มีความสุข ไม่สบายทั้งกายและใจและไม่สามารถเป็นไปตามความต้องการของมนุษย์ได้ ปัญหาเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานขัดขวางไม่ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุ และที่มาของปัญหานั้น ๆ แล้วแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหา คือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ขัดขวางการบรรลุสู่เป้าหมาย จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุและแนวทางแก้ไข เพื่อขจัดปัญหาออกไปโดยมีวิธีการที่เหมาะสม

ความหมายของการคิดแก้ปัญหา

การคิดแก้ปัญหาที่ว่า เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน มีผู้กล่าวถึงความหมายไว้ ดังนี้ เพียเจท์ (Piaget, 1962) บรุนเนอร์ และคณะ (Bouner and other, 1971) กู๊ด (Good, 1973) กัลยา ตากุล (2550) สุวิทย์ มูลคำ (2551)

การคิดแก้ปัญหา หมายถึง แบบแผนหรือวิธีการ ซึ่งอยู่ในสภาวะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสภาวะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่นำมาได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีการตั้งสมมติฐาน และการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุม มีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการขจัดปัญหาให้หมดไป เป็นความสามารถทางสมองที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเริ่มตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 7-11 ปี เริ่มมีความคิดในการแก้ปัญหาแบบง่าย ๆ ภายในขอบเขตจำกัดต่อมาถึงระดับเมื่อเด็กอายุประมาณ 12-15 ปี เด็กมีความสามารถคิดหาเหตุผลดีขึ้นและสามารถคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

จากความหมายของการคิดแก้ปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหาหมายถึงแบบแผนหรือ วิธีคิดแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิดรวบยอด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้

ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหา มีการตั้งสมมุติฐานและการตรวจสอบสมมุติฐานนำไปสู่การได้คำตอบ และการแก้ไขปัญหามีขั้นตอนนั้น ควรทำแบบเป็นระบบระเบียบ

ขั้นตอนในการคิดแก้ปัญหา

การคิดแก้ปัญหานั้นจะเกิดได้ต้องอาศัยการคิดแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการคิดแก้ปัญหาซึ่งมีผู้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนในกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้ ดังนี้ กิลฟอร์ด (Guild Ford, 1971); ทิศนา ขัมมณี (2546); สุวิทย์ มูลคำ (2551) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546)

1. ขั้นเตรียมการ (preparation) หมายถึง ขั้นตั้งปัญหาหรือค้นหาปัญหาที่แท้จริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคืออะไร เป็นการกำหนดปัญหา ระบุปัญหา ทบทวนปัญหาที่พบเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของปัญหา วางแผนแก้ปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการ เทคนิคเพื่อแก้ปัญหาและกำหนดขั้นตอนย่อยของการแก้ปัญหาไว้อย่างเหมาะสม

2. ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) หมายถึง ขั้นในการไตร่ตรองดูว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นปัญหา หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญของปัญหา ผู้แก้ปัญหาก็ต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่พบให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ คือ (1) ปัญหาถามว่าอย่างไร (2) มีข้อมูลใดแล้วบ้าง (3) มีเงื่อนไขหรือความต้องการข้อมูลใดเพิ่มเติมอีกหรือไม่ การวิเคราะห์ปัญหาอย่างดีจะทำให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินไปอย่างราบรื่น การประเมินว่านักเรียนเข้าใจปัญหามากน้อยเพียงใด ทำโดยการกำหนดให้นักเรียนเขียนแสดงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) หมายถึง การหาวิธีการแก้ไขให้ตรงสาเหตุของปัญหาแล้วออกมาในรูปของวิธีการ ผลสุดท้ายก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา เลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เลือกเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ โดยในขั้นนี้จะเป็นขั้นในการเสนอกระบวนการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

4. ขั้นตรวจสอบผล (Verification) หมายถึง ขั้นในการนำเสนอกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภาพรวมของปัญหาได้จากการตรวจสอบและเสนอวิธีกา อีกทั้งการนำไปใช้ ต้องตรวจสอบถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมถ้าพบว่า ผลลัพธ์นั้นยังไม่ได้ผลที่ถูกต้องก็ต้องมีการเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นใหม่ จนกว่าจะได้วิธีการที่ดีที่สุด หรือถูกต้องที่สุด

5. ขั้นในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication) หมายถึง เป็นการนำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ในโอกาสข้างหน้าใหม่ เป็นการปรับของเดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับโอกาสใหม่ที่กำลังจะมาถึง เมื่อพบกับเหตุการณ์ปัญหาที่คล้าย ๆ เดิมหรือเคยพบเห็นมาแล้ว

จากกระบวนการแก้ปัญหาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วิธีการคิดแก้ปัญหาอาจกล่าวได้ว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นตอนเตรียมการ (preparation) 2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) 3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) 4. ขั้นตอนตรวจสอบผล (Verification) และ 5. ขั้นตอนในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication)

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชยพร กระต่ายทอง (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) ประเมินคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น

ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ 1) รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลงานตามสภาพจริงที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค และจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ตามแนวคิดของ Wiggins และ Mc Tighe 3 ชั้นตอน ได้แก่ 1.1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 1.2) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 1.3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ คือหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมงและหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถ การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren และ 2) การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยนำไปทดลองใช้ พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน

2.1) นักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถ การวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน 2.2) นักเรียนมีระดับความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถ การวิเคราะห์ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน

ณัฐกิตติ์ นานา (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วย หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 2) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดเกณฑ์ผ่านที่ 70/70 ผลวิจัยปรากฏว่า 1) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

เท่ากับ .96 และ 2) ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 72.02/73.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 70/70 และจากการตรวจผลงานนักเรียนด้วย (Scoring Rubric) วิเคราะห์ผลพบว่านักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญเป็นแผนภาพความคิด วิเคราะห์ ตีความและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ แต่ก็พบว่านักเรียนใช้ภาษาพูดในงานเขียน เขียนสะกดคำไม่ค่อยถูกต้องและลายมืออ่านยาก

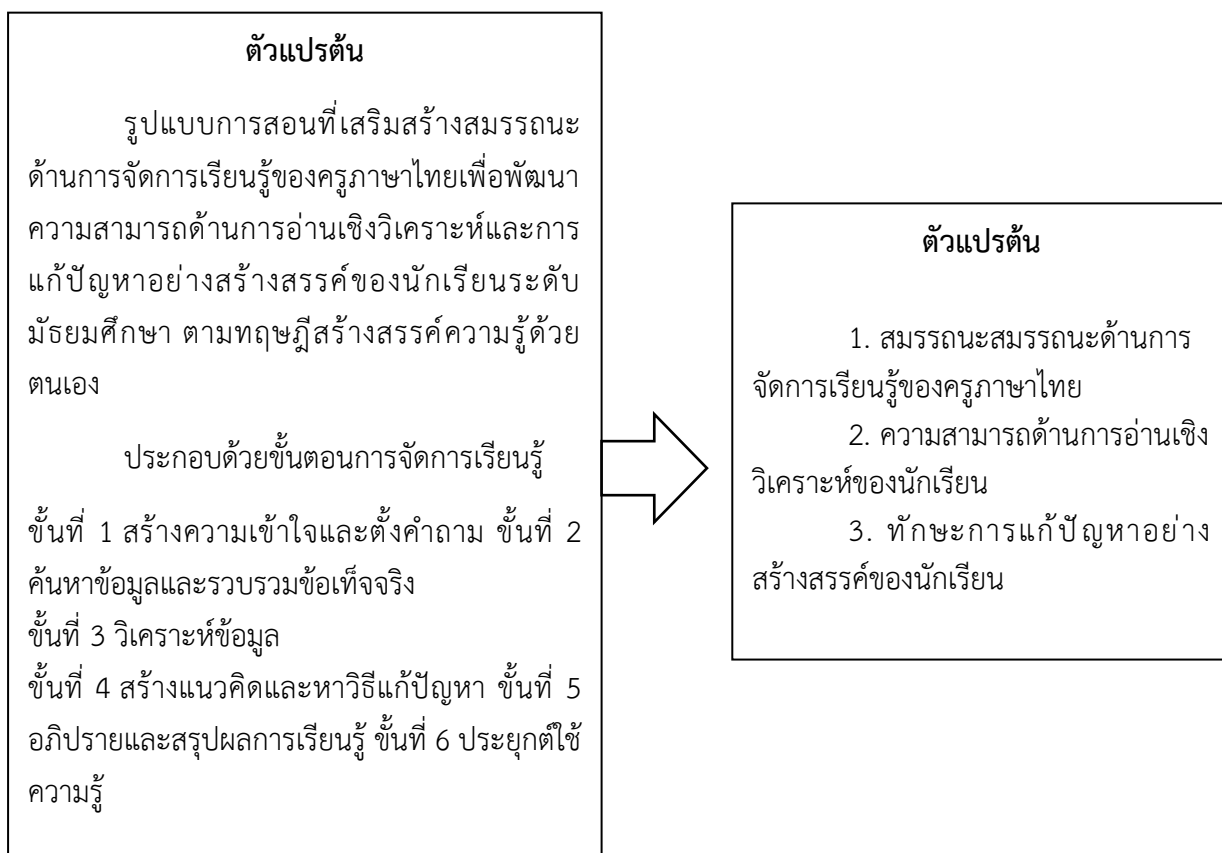
อนา หวันสนิ (2555) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS อยู่ในระดับมาก

มลธิรา ภูมิ (2557) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิด มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ที่เรียนโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามและแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนี ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามและแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค การตั้งคำถามและแผนผังความคิด ผลปรากฏว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ที่เรียนโดยใช้เทคนิค ตั้งคำถาม และแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.79/81.07 และ 83.76/81.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ที่เรียนโดยใช้เทคนิค ตั้งคำถาม และแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนี ประสิทธิภาพ เท่ากับ 0.6044 และ 0.6286 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.44 และ 62.86 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคตั้งคำถามกับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่าส่วนมากจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และเทคนิคการสอน ได้แก่ เทคนิค KWL-Plus, เทคนิคตั้ง

คำถาม และแผนผังความคิด ทั้งนี้เป็นการนำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้และเทคนิคดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน ซึ่งผลวิจัยเป็นไปในทำนองเดียวกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเทคนิควิธีการดังกล่าว

2.8 สรุปกรอบแนวความคิด

บทที่ 3

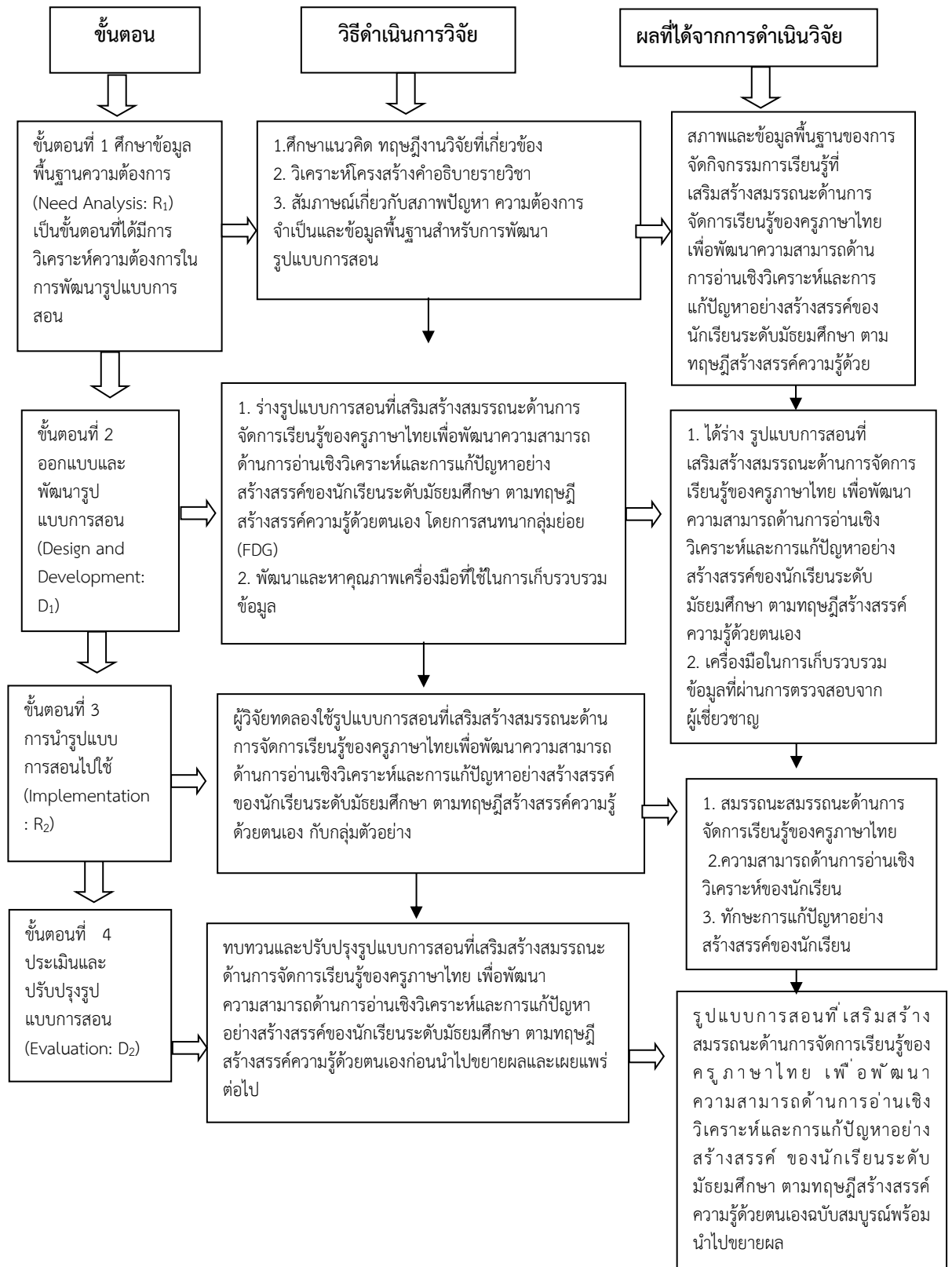
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mix Method) ประเภท Exploratory Design ใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองระยะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและต่อยอดด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁)
- ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Design and Development: D₁)
- ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R₂)
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D₂)

ขั้นตอนดังกล่าวมีรายละเอียดแสดงดังแผนภาพที่ 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 กรอบดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁)

การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดดังนี้

วิธีดำเนินการ

การศึกษาเอกสาร

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การศึกษาข้อมูลจากบุคคล

ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานความต้องการสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จากผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน จำแนกเป็น ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน

2. การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตล้านนา คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 2 คน รวมจำนวน 12 คน จำแนกเป็นผู้สอนวรรณคดี 3 คน ผู้สอนอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน ผู้สอนด้านหลักสูตรและการสอน 3 คน และผู้สอนด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3 คน

3. การสอบถามนักเรียนสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตล้านนา คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 20 คน รวมจำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
2. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการสร้าง ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์ พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542
- 1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 1.3 ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 1.5 ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร
- 1.6 กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ให้ครอบคลุมสภาพและสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร
- 1.7 นำแบบวิเคราะห์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิจัย จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.43** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.66**

1.8 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้ในการวิเคราะห์เอกสาร

2. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ระดับอุดมศึกษา

สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์

2.4 กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสัมภาษณ์

2.5 สร้างแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาของ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.43** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.69**

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสัมภาษณ์ครูผู้สอน

3. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนการอ่าน ระดับอุดมศึกษา

สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน

2.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านเชิงมีวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์

2.4 กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสัมภาษณ์

2.5 สร้างแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิต

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.43** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.69**

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสัมภาษณ์ครูผู้สอน

4. แบบสอบถามนักเรียน

สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน

3.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

3.4 กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสอบถาม

3.5 สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิต

3.6 นำแบบสอบถาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาของ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.54** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.59**

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสอบถามนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และสอบถามนักเรียน ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายความคาดหวังสภาพปัญหา และวิเคราะห์เอกสารแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis) ทั้งนี้การศึกษวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis) ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้าและหาประสิทธิภาพ เครื่องมือได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁) ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการ จำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่ เสริมสร้างสมรรถนะด้าน การจัดการเรียนรู้ของครู ภาษาไทยเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการ อ่านเชิงวิเคราะห์และการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ตามทฤษฎี สร้างสรรค์ความรู้ด้วย ตนเอง	1. ศึกษาความต้องการจำเป็นและ ข้อมูลพื้นฐานด้านปัญหาการสอน การอ่านเชิงวิเคราะห์และการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการ สัมภาษณ์	1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่าน และการคิด	1. แบบสัมภาษณ์	1. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	บริบท สภาพปัจจุบัน และความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้าง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านเชิง วิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตนเอง
	2. ศึกษาความต้องการจำเป็น และข้อมูลพื้นฐานด้านปัญหา การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์และ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วย การสอบถาม	2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	2. แบบสอบถามแบบ แบบมีโครงสร้าง	2. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	
	3. ศึกษาความต้องการจำเป็น และข้อมูลพื้นฐานด้านปัญหา การสอน การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการศึกษา เอกสาร ตำรา และ งานวิจัย	3. เอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับปัญหาการสอน วรรณคดี การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์	3. แบบวิเคราะห์ เอกสาร	3. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	

ตารางที่ 3.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁) ระยะที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
เพื่อศึกษาจุดเน้นของหลักสูตรนำไปสู่การออกแบบรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4. แบบวิเคราะห์เอกสาร	4. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	บริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
เพื่อศึกษาข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการสอน	5. ศึกษา วิเคราะห์ หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอน การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	5. แบบวิเคราะห์เอกสาร	5. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ฉบับร่าง โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อออกแบบร่าง รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. พัฒนาร่าง รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. นำร่างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ ความสมเหตุสมผลในเชิงทฤษฎี ความเหมาะสม ความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง และประโยชน์ของรูปแบบการสอน
3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่

1. แบบประเมินรูปแบบการสอน เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้และความสอดคล้องของการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
3. แบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินรูปแบบการสอน เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้อง ของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างแบบประเมินรูปแบบการสอน

1.2 นำประเมินรูปแบบการสอน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาของ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 4.43 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62

1.3 นำแบบประเมินรูปแบบการสอน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีจำนวน 5 แผน กำหนดเวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ตามขั้นกิจกรรมของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 แผน โดยมีรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ แสดงรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

ลำดับที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านนิทาน	3
2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านบทความ	3
3	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านโฆษณา	3
4	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง	3
5	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านกวีนิพนธ์	3

	รวม	15
--	------------	----

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาของ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.56** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.56**

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบเหมาะสมของการนำไปใช้

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.1. แบบทดสอบสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบอัตนัยเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นแบบคู่ขนาน ในแบบทดสอบมีคำถาม จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ 1) ระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน 2) สรุปเรื่องที่อ่านเชิงมีเหตุผล 3) แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น 4) การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน 5) การตีความจากเรื่อง แบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ มี ขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์ การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Scoring)

3.3 กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบความคิดในการสร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.4 กำหนดเกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อใช้ประเมินทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.5 คัดเลือกวรรณคดีเพื่อนำมาใช้เป็นบทอ่านสำหรับแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านอย่างมีวิเคราะห์ เกณฑ์การคัดเลือกบทอ่านคือ องค์ประกอบของเรื่องมีตัวละครที่เกิดปมปัญหา เนื้อเรื่องเป็นวรรณคดีที่ได้รับการยอมรับว่าแต่งดี เนื้อหาสามารถนำมาวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เมื่อได้ตัวบทแล้วจึงสร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนวรรณคดี

3.6 สร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบอัตนัยที่มีโครงสร้างตามขั้นตอนของรูปแบบการสอน

3.7 นำแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) อ้างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแบบทดสอบ

3.8 นำแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปทดลองใช้กับนักเรียน ดังนี้

1) วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยคำนวณจากสูตร Conbach's Alpha

2) หากคุณภาพเกณฑ์การประเมินด้วยการนำเกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปหาความความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Inter Rater Reliability คือ การวัดซ้ำโดยผู้ตรวจคนละคน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ผู้วัดซ้ำ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา เกียรติจรุงพันธุ์ และอาจารย์ ดร.อรุณพงษ์ ผิวเหลือง และรองศาสตราจารย์อัครชัย ชัยแสวง ซึ่งวัดซ้ำทั้งหมด 3 ครั้ง

3.9 นำแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

4.1. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แบบอัตนัยเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบบทดสอบทั้งสองฉบับเป็นแบบคู่ขนาน มีข้อคำถาม จำนวน 1 ข้อ ดังนี้ 1.ทักษะการกำหนดปัญหา 2.ทักษะการค้นหาความจริง 3.ทักษะการค้นหาความคิด 4.ทักษะการค้นหาคำตอบ 5.ทักษะการนำไปใช้แก้ปัญหา แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์ การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric Scoring)

4.3 กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบความคิดในการสร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

4.4 กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อใช้ประเมินทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.5 คัดเลือกวรรณคดีเพื่อนำมาใช้เป็นบทอ่านสำหรับแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านอย่างมีวิเคราะห์ เกณฑ์การคัดเลือกบทอ่านคือ องค์ประกอบของเรื่องมีตัวละครที่เกิดปมปัญหา เนื้อเรื่องเป็นวรรณคดีที่ได้รับการยอมรับว่าแต่งดี เนื้อหาสามารถนำมาวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เมื่อได้ตัวบทแล้วจึงสร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนวรรณคดี

4.6 สร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นแบบอัตโนมัติมีโครงสร้าง ตามขั้นตอนของรูปแบบการสอน

4.7 นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) อ่างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ความสอดคล้องกับจุดประสงค์

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแบบทดสอบ

4.8 นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียน ดังนี้

1) วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยคำนวณจากสูตร Conbach's Alpha

2) หากคุณภาพเกณฑ์การประเมินด้วยการนำเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Inter Rater Reliability คือ การวัดซ้ำ โดยผู้ตรวจคนละคน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ผู้วัดซ้ำ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เกียรติจรุงพันธ์ อาจารย์ ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง และว่าที่ร้อยตรี ดร.ณัฐภูมิ คล้ายสุวรรณ ซึ่งวัดซ้ำทั้งหมด 3 ครั้ง

4.9 นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิต

ในด้าน1) จุดประสงค์ 2) เนื้อหา 3)การจัดการเรียนรู้ 4) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) ประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

5.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

5.2 สร้างตามประเด็นที่กำหนดไว้

5.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาของ (Best, 1986: 195)

ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยที่ **4.51** และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **0.59**

5.4 นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียน ดังนี้ วิเคราะห์ ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยคำนวณจากสูตร Conbach's Alpha มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ **0.89** และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อร่างและหาคุณภาพรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. ร่างและหาคุณภาพรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	1. แบบประเมินร่างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	1. ร่างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อสร้างแบบประเมินรูปแบบการสอน	2. ดำเนินการออกแบบแบบประเมินรูปแบบการสอน	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	2. แบบประเมินรูปแบบการสอน	1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	2. แบบประเมินรูปแบบการสอนที่ผ่านการหาคุณภาพ

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) ระยะที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/ แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
3. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	3. ดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอนจำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale)	3. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ผ่านการหาคุณภาพ
4. เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองไปทดลองใช้	4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	4. นักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	4. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ผ่านการทดลอง ใช้แล้ว

ตารางที่ 3.2 สรุปรีวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) ระยะที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
5. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	5. ออกแบบและพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	5. ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	5.แบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เป็นแบบวัดชนิดอัตนัย จำนวน 6 ข้อ	5. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	5. แบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
6. เพื่อนำแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนไปทดลองใช้	6. นำแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	6. นักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	6. แบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	6. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	6. แบบวัดสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) ระยะที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
7. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบแผนวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	7. ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	7. ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	7. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	7. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	7. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
8. เพื่อนำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับไปทดลองใช้	8. นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	8. นักเรียนระดับปริญญาบัณฑิต ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	8. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	8. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน	8. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
9. เพื่อสร้างแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	9. นำแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนฯ ไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ	9. ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และวิธีสอน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน รวมจำนวน 5 คน	9. แบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน	9. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	9. แบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปใช้ Implementation: R₂)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) มาเป็นแบบแผนในการวิจัย โดยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

จัดอบรมให้กับครูภาษาไทย ที่กำลังสอนนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง กับครูภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่าง

ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม (The One Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) ดังนี้

แบบแผนการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย มีดังนี้

O ₁	X	O ₂
----------------	---	----------------

O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการฝึกอบรม

X หมายถึง การอบรมโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการทดลอง

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในขั้นนี้ 1 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน เพื่อจัดอบรมให้แก่ครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. ปฐมนิเทศและชี้แจงรายละเอียดการทดลองใช้รูปแบบ

3. ทดสอบความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

4. อบรมครูโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

5. ครูภาษาไทยออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

6. ประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

7. ประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับแบบวัดก่อนอบรม แต่สลับข้อ สลับตัวเลือก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นนี้เป็นอบรมโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ t-test ประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการหาค่าค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ทั้งนี้ได้แสดงรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการในระยะที่ 1 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) การอบรมโดยใช้รูปแบบการสอน (Implementation) ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อนำทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง	นำทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง	ครูภาษาไทย 6 คน	1. รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. t-test dependent	1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

ระยะที่ 2 การทดลองรูปแบบการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ที่กำลังเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ซึ่งเป็นกลุ่มที่ เรียนกับครูผ่านการอบรมโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองจำนวน 1,000 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

1. เนื้อหาที่ใช้ทดลองเป็นเนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยตัวบท จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่
 - 1) นิทาน 2) บทความ 3) โฆษณา 4) บทร้อยกรอง 5) กวีนิพนธ์

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อน และหลังเรียน (The One Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) ดังนี้

แบบแผนการทดลองเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน มีดังนี้

O ₁	X	O ₂
----------------	---	----------------

O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ก่อนการใช้รูปแบบการสอน

2. ชี้แจงรายละเอียดการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยแจ้งหลักการ เหตุผลประโยชน์ให้กับนักเรียนทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

3. ทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการใช้รูปแบบการสอน

5. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

6. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการทดลองใช้แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ก่อนการใช้รูปแบบการสอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบที (t-test dependent)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (S.D.) โดยระดับความคิดเห็นมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้จากการสังเกตขณะใช้รูปแบบการสอน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งนี้ได้แสดงรายละเอียดการดำเนินการขั้นตอนที่ 3 ในระยะ 3 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน (Implementation: R₂) ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	4. ทดสอบสมรรถนะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	4. นักเรียนที่กำลังเรียนใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566	4. แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	4.t-test dependent	4.ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
2. เพื่อวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน	4. ทดสอบสมรรถนะการอ่านทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน	4. นักเรียนที่กำลังเรียนใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566	4. แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน	4.t-test dependent	4. ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation: D₂) รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ในขั้นตอนที่ 4 เป็นการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ประเมิน ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อหาประสิทธิผลและปรับปรุงรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มาใช้ในการพิจารณาและปรับปรุง โดยมีขั้นตอนวิธีการดังนี้

1. ศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
2. ศึกษาความสามารถแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอน
4. ประมวลข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้นและพร้อมจะนำไปขยายผลต่อไป
5. ทั้งนี้ทั้งนี้ได้แสดงรายละเอียดการดำเนินการขั้นตอนที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านเชิงวิเคราะห์และคะแนนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ก่อนเรียนและเรียนหลัง โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (S.D.) โดยระดับความคิดเห็นมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การขยายผลทดลอง

ผู้วิจัยนำของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแล้ว ไปขยายผล การศึกษาดังรายละเอียด ต่อไปนี้

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ที่กำลัง เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 30 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

1. เนื้อหาที่ใช้ทดลองเป็นเนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยตัวบท จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทาน 2) บทความ 3) โฆษณา 4) บทร้อยกรอง 5) กวีนิพนธ์

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ การสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้าน การอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎี สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้กับครูผู้สอนก่อนการสอนจริงโดยคณะผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต การสอนในแต่ละครั้ง

ตารางที่ 3.5 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2) ระยะที่ 4

วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. สะท้อนผลรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	ครูผู้สอนภาษาไทยจำนวน 9 คน	1. แบบสะท้อนความคิดเห็น	1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	1. รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
1. เพื่อขยายผลรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	1. สะท้อนผลรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	นักเรียน จำนวน 30 คน	1. แบบสะท้อนความคิดเห็น	1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	1. รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) เพื่อออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 3) เพื่อนำรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองไปทดลองใช้ และ4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอน สำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R1)
 - ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอน (Design and Development: D1)
 - ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R2)
 - ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2)
- ทั้งนี้คณะคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R1)

การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 1.3 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 1.4 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. การศึกษาข้อมูลจากบุคคล

ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานความต้องการสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน จำแนกเป็น ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน

2.2 การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตล้านนา คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 2 คน รวมจำนวน 12 คน จำแนกเป็นผู้สอนวรรณคดี 3 คน ผู้สอนอ่านเชิงมีวิเคราะห์ 3 คน ผู้สอนด้านหลักสูตรและการสอน 3 คน และผู้สอนด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3 คน

2.3 การสอบถามนักเรียนสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตล้านนา คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 20 คน รวมจำนวน 120 คน

3. ระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการสอน

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ดังนี้

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จากศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการอ่านให้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยมีกลยุทธ์การเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น การแยกแยะข้อมูลสำคัญ การตีความ และการประเมินค่าเนื้อหา ซึ่งจะส่งผลให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ หลักสูตรยังเน้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผ่านการอ่าน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดจากข้อความหรือเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการสร้างสรรค์วิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหา การทำความเข้าใจในเนื้อหาและการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2551)

ดังนั้นการนำมาตรฐานสาระการเรียนรู้การอ่านมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน จะช่วยให้ครูภาษาไทยมีกรอบในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน โดยสามารถสร้างแผนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างการอ่าน การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต ด้วยการใช้แนวทางที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและการสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อความต้องการและบริบทที่แตกต่างกันในห้องเรียนภาษาไทย

1.2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นแนวคิดที่ผสมผสานระหว่างทฤษฎีพัฒนาการทางเขาวนปัญญาของเพียเจต์ และวิกิอทสกี ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนจะพัฒนาความรู้จากการเชื่อมโยงสิ่งที่พบเจอกับความรู้เดิมของตนเองผ่านการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง” มุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบการสอนที่ให้ครูช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การมีปฏิสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การประเมินการเรียนรู้จะต้องเป็นกระบวนการที่หลากหลายและสม่าเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาโครงสร้างความคิดของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผลศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง แต่ยังเป็นการสร้างความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่อ่านอย่างมีระบบ โดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน

เริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูล ผู้อ่านจะต้องสังเกตและรับรู้เรื่องราวจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความ หรือข่าวสาร เมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ขั้นตอนถัดไปคือการวิเคราะห์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องคิดและจำแนกเนื้อหาให้ชัดเจน เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และผลที่เกิดขึ้น จากนั้นจะต้องสรุปข้อมูล โดยการประเมินความน่าเชื่อถือและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ยังต้องการความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เขียน จุดประสงค์ในการเขียน รวมถึงรูปแบบและโครงสร้างของงานเขียน การรู้จักวิธีการเขียนและกลวิธีที่ผู้เขียนใช้ในการนำเสนอ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถตีความหมายได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การประเมินความคิดเห็นของผู้เขียนและการตรวจสอบข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้งจากแหล่งอื่น ๆ ก็เป็นสิ่งที่จำเป็น

หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ยังมีความแตกต่างจากการอ่านทั่วไป ผู้อ่านต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูลและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นเพียงการเสนอข้อมูลธรรมดาหรือมีการโฆษณาชวนเชื่อ ผู้อ่านควรมีปฏิกิริยาต่อเนื้อหาที่อ่าน ทั้งในด้านความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเนื้อหานั้น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวถึงสามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์มาปรับใช้ในการสอน จะช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงวิจรรย์ญาณ โดยใช้คำถามที่ชวนให้คิดวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียน การพิจารณาข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้งในเนื้อหา รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าและเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากนี้ การฝึกฝนให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาต่อเนื้อหาที่อ่านจะทำให้เกิดการคิดเชิงลึกและพัฒนาความสามารถในการประเมินข้อมูลได้อย่างมีวิจรรย์ญาณ ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างยั่งยืน

1.4 ผลการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้ ความคิดสร้างสรรค์คือการคิดที่แปลกใหม่และลึกซึ้ง ซึ่งสามารถนำไปสู่การคิดค้นสิ่งใหม่หรือนวัตกรรมได้ นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความเป็นเอกลักษณ์และคุณค่า โดยเกิดจากการคิดที่หลากหลายด้าน เช่น การคิดอย่างมีความรู้ การคิดริเริ่ม

การคิดคล่อง และการคิดละเอียดลออ เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดใหม่ ๆ และการดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วเพื่อให้เกิดการสร้างสรรคที่มีคุณค่าในวงการต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์มีคุณค่าต่อสังคมและบุคคล เช่น การพัฒนาเครื่องมือการเกษตร การขนส่ง และการแพทย์ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าของสังคม นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดความสุขและภาคภูมิใจในผลงานที่สร้างสรรค์ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียนจะช่วยสร้างทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาประเทศได้ในอนาคต องค์ประกอบหลักของความคิดสร้างสรรค์แบ่งออกเป็นสี่ประเภท ได้แก่ ความคิดริเริ่มที่เน้นการคิดที่แปลกใหม่ ความคิดคล่องตัวที่แสดงถึงความสามารถในการคิดได้หลายวิธี ความคิดยืดหยุ่นที่แสดงถึงความสามารถในการปรับตัวและดัดแปลง และความคิดละเอียดลออที่มุ่งมั่นในการพัฒนาความคิดให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น กระบวนการคิดสร้างสรรค์มีสี่ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นฟักตัวที่เป็นช่วงเวลาของการครุ่นคิด ขั้นคิดออกที่เป็นช่วงที่เกิดความคิดใหม่ และขั้นพิสูจน์ที่เน้นการตรวจสอบความคิดเพื่อความถูกต้อง การผสมผสานกระบวนการเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่า ความคิดสร้างสรรค์มีหลายระดับ ได้แก่ ระดับบุคคลที่เน้นการสร้างสรรคในระดับส่วนบุคคล ระดับกลุ่มที่เป็นการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และระดับสังคมที่เป็นการยอมรับในวงกว้าง ความคิดสร้างสรรค์อาจมีคุณค่าแตกต่างกันตามมุมมองของสังคมและกลุ่มต่าง ๆ และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการสอนและฝึกรอบม การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าของความคิดของผู้อื่น การไม่กำหนดรูปแบบการคิดที่ตายตัว และการให้โอกาสผลงานที่แปลกใหม่ได้รับการยอมรับและชมเชย นอกจากนี้ยังควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปัญหาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานและไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานและนักวิจัยหลายท่าน ระบุว่า ปัญหาเป็นข้อสงสัยหรือสิ่งที่เข้าใจยาก ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สุขทั้งกายและใจ จึงจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหานั้นออกไปอย่างมีประสิทธิภาพ การคิดแก้ปัญหาเป็นทักษะที่สำคัญในยุคปัจจุบัน โดยมีความหมายว่าเป็นแบบแผนหรือวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบข้อมูล การตั้งสมมติฐาน และการหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาจะเริ่มพัฒนาตั้งแต่อายุประมาณ 7-11 ปี และจะมีการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบเมื่อเด็กโตขึ้น ซึ่งช่วยให้สามารถคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการคิดแก้ปัญหามีขั้นตอนที่ชัดเจน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ซึ่งเป็นการตั้งปัญหาและกำหนดขอบเขต รวมถึงการวางแผนวิธีการแก้ปัญหา ขั้นวิเคราะห์ปัญหา ที่ต้องไตร่ตรองข้อมูลและทำความเข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้ง; ขั้นเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่เป็นการหาวิธีการแก้ไขและเลือกรูปแบบที่เหมาะสม ขั้นตรวจสอบผล ซึ่งต้องตรวจสอบผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหา และขั้นนำไปประยุกต์ใหม่ ที่จะนำวิธีการที่ได้ผลไปใช้ในโอกาสหรือสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น

ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์และการคิดแก้ปัญหา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิง

วิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นกระบวนการคิดที่แปลกใหม่และลึกซึ้ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผสมผสานแนวคิดใหม่ ๆ และการดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วเพื่อสร้างสิ่งที่มีคุณค่าและนวัตกรรม การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียนจึงมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาประเทศได้ในอนาคต ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และการให้ความสำคัญกับความคิดของผู้อื่น อีกทั้งยังต้องมีการฝึกอบรมและสอนวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผลงานที่แปลกใหม่ได้รับการยอมรับและชมเชย ในส่วนของการคิดแก้ปัญหา นั้น ถือเป็นทักษะที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการคิดแก้ปัญหามีขั้นตอนที่ชัดเจน ได้แก่ การเตรียมการเพื่อกำหนดปัญหาและการวางแผนการแก้ไข การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา และการเลือกวิธีที่เหมาะสม การตรวจสอบผลลัพธ์และผลกระทบจากการแก้ปัญหา, และการนำวิธีการที่ได้ผลไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูภาษาไทยสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนที่มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ซับซ้อน และพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในอนาคตอย่างมั่นใจ

2. ผลการศึกษาข้อมูลจากบุคคล ดังนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน จำแนกเป็น ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ในปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญมองว่านักเรียนขาดทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาหลักซึ่งและไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจเกิดจากการขาดการฝึกฝนหรือใช้สื่อที่ไม่หลากหลายพอ แนวทางแก้ปัญหา แนะนำให้ส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายและใช้กิจกรรมเชิงวิเคราะห์ที่ท้าทาย เช่น การอภิปรายและการวิจารณ์เนื้อหา และตัวบทที่ควรใช้ ควรใช้บทวรรณคดีที่มีความซับซ้อนและสะท้อนสังคม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์และตีความ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ การสอนที่ยังไม่เน้นการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งและเน้นการท่องจำมากเกินไป ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ แนวทางแก้ปัญหา ควรปรับปรุงการสอนให้เน้นการคิดวิเคราะห์มากขึ้น เช่น การตั้งคำถามปลายเปิดและการจัด

กิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ตัวบทที่ควรใช้ ควรเลือกตัวบทที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงได้

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักเรียนมีปัญหาในการจับประเด็นและเชื่อมโยงข้อมูลจากเนื้อหาที่อ่าน โดยเฉพาะเนื้อหาที่ยากหรือซับซ้อน แนวทางแก้ปัญหา ส่งเสริมการใช้เทคนิคการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น การตั้งคำถามระหว่างอ่าน และการฝึกฝนการวิเคราะห์ด้วยกรณีศึกษา ตัวบทที่ควรใช้ ควรเลือกตัวบทที่ท้าทายความคิดและเน้นประเด็นสำคัญทางสังคม เพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญมองว่านักเรียนยังขาดทักษะในการคิดแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ เนื่องจากการสอนที่ยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลองคิดนอกกรอบ แนวทางแก้ปัญหา ควรสร้างสถานการณ์สมมติที่ท้าทายและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลองคิดหาวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี และใช้กิจกรรมที่กระตุ้นการคิดเชิงนวัตกรรม ตัวบทที่ควรใช้ ควรเลือกบทที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือบทที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี

และขอเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าควรพัฒนารูปแบบการสอนที่หลากหลายและปรับให้เข้ากับบริบทของนักเรียน รวมทั้งเน้นการฝึกฝนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมที่มีส่วนร่วม

2.2 ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตล้านนา คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 2 คน รวมจำนวน 12 คน จำแนกเป็นผู้สอนวรรณคดี 3 คน ผู้สอนอ่านเชิงมีวิเคราะห์ 3 คน ผู้สอนด้านหลักสูตรและการสอน 3 คน และผู้สอนด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3 คน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอนวรรณคดี 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนมีปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สำคัญ เช่น ขาดทักษะในการทำความเข้าใจเชิงลึก การตีความ และการเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์จริง สาเหตุหลักเกิดจากการที่นักเรียนไม่คุ้นเคยกับการอ่านที่

ต้องใช้การวิเคราะห์ และวิธีการสอนที่ยังเน้นการท่องจำมากกว่า แนวทางแก้ปัญหา ควรเปลี่ยนวิธีการสอนโดยให้ความสำคัญกับการอภิปราย การวิจารณ์บทวรรณคดี และการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์ตัวละคร หรือการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบริบทสังคม ตัวบทที่ควรใช้ แนะนำให้ใช้บทวรรณคดีที่มีความซับซ้อน มีความหมายเชิงลึก และสะท้อนถึงปัญหาสังคม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และตีความ เช่น บทประพันธ์ของศรีบูรพา หรือวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน นักเรียนมักมีปัญหาในการจับประเด็นสำคัญจากบทความหรือเนื้อหาที่ซับซ้อน และมักขาดทักษะในการตีความและแยกแยะข้อมูล นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการตั้งคำถามหรือคิดย้อนกลับจากเนื้อหาที่อ่าน แนวทางแก้ปัญหา ควรใช้เทคนิคการอ่านแบบเชิงวิเคราะห์ เช่น การตั้งคำถามปลายเปิดระหว่างการอ่าน การฝึกให้นักเรียนทำสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาหลังการอ่าน และการใช้กรณีศึกษาเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัวบทที่ควรใช้ ควรเลือกตัวบทที่ทำทนาย เช่น บทความเชิงวิชาการ ข่าวสารในสื่อที่มีความซับซ้อน หรือบทวรรณกรรมที่ต้องการการตีความ เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอนด้านหลักสูตรและการสอน 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา สาเหตุหลักมาจากวิธีการสอนที่เน้นการให้คำตอบตรงไปตรงมา และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนลองคิดวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แนวทางแก้ปัญหา ควรปรับปรุงวิธีการสอนโดยการสร้างสถานการณ์สมมติให้นักเรียนได้ลองแก้ปัญหาแบบหลายวิธี และจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ เช่น การระดมความคิด หรือการสร้างนวัตกรรมใหม่จากปัญหาที่กำหนด ตัวบทที่ควรใช้ แนะนำให้ใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและสังคม เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอนด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 3 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า ปัญหาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน นักเรียนยังขาดทักษะในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ซับซ้อน และมักพึ่งพาคำตอบที่ครูให้มากกว่าการคิดหาทางแก้ปัญหาด้วยตัวเอง แนวทางแก้ปัญหา ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงผ่านการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์จำลองที่ซับซ้อน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตัวบทที่ควรใช้ แนะนำให้ใช้ตัวบทหรือสถานการณ์ที่ทำทนาย เช่น ปัญหา

เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยพบว่าควรมีการฝึกอบรมครูในการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

2.3 ผลการสอบถามนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิทยาเขตร้อยเอ็ด วิทยาเขตลำปาง คณะศึกษาศาสตร์ (ส่วนกลาง) วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช วิทยาเขตละ 20 คน รวมจำนวน 120 คน

ผลความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ปรากฏดังในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอน

รายการ	การประเมิน			
	(\bar{x})	(S.D.)	ความหมาย	ลำดับที่
ปัญหาด้านผู้เรียน				
1. นักเรียนไม่ชอบการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ	3.68	0.94	มาก	1
2. นักเรียนไม่สนใจอ่านเรื่องที่มีลักษณะยาว	4.21	0.90	มาก	2
3. นักเรียนไม่สามารถสรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน	4.33	0.76	มาก	3
4. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.03	1.10	มาก	4
5. นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.42	0.75	มาก	5
รวม	4.13	0.89	มาก	4
ปัญหาด้านผู้สอน				
1. รูปแบบการสอนผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจ	3.70	0.95	มาก	5
2. ผู้สอนไม่มีสื่อประกอบการเรียนการสอน	4.56	0.78	มากที่สุด	1
3. ผู้สอนไม่จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	4.53	0.63	มากที่สุด	2
4. ผู้สอนวัดและประเมินไม่หลากหลาย	4.00	1.13	มาก	4
5. ผู้สอนไม่ได้ฝึกกระบวนการอ่านอย่างเพียงพอ	4.45	0.72	มาก	3

รายการ	การประเมิน			
	(\bar{X})	(S.D.)	ความหมาย	ลำดับที่
รวม	4.25	0.84	มาก	3
ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
1. กิจกรรมที่สอนไม่หลากหลาย	4.27	0.89	มาก	3
2. กิจกรรมไม่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.32	0.74	มาก	2
3. กิจกรรมไม่บูรณาการกับชีวิตประจำวัน	4.10	1.11	มาก	4
4. กิจกรรมไม่ฝึกกระบวนการแก้ปัญหาให้ผู้เรียน	4.43	0.72	มาก	1
รวม	4.28	0.86	มาก	1
ปัญหาด้านเนื้อหา				
1. เนื้อหาที่นำมาใช้สอนค่อนข้างยาวเกินไป	4.26	0.90	มาก	3
2. เนื้อหาที่นำมาสอนไม่เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู	4.27	0.81	มาก	2
3. เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัย	4.16	1.06	มาก	4
4. เนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.43	0.76	มาก	1
รวม	4.28	0.88	มาก	2
รวมทั้งหมด	4.20	0.88	มาก	

จากตารางที่ 4.1 ความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎี สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้าง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.88 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 ด้านปัญหาด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.86 รองลงมาคือ ด้านปัญหาด้านเนื้อหา มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.88 ด้าน และด้านปัญหาด้านผู้เรียน มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คือ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.89

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า นักเรียนมักไม่ชอบอ่านเรื่องที่ยาวและไม่สนใจการอ่าน ขาดทักษะในการสรุปและวิเคราะห์เนื้อหา อีกทั้งยังไม่สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ได้ ในด้านผู้สอน นักศึกษาชี้ว่าครูมีวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจ ขาดสื่อประกอบการสอน และไม่ได้จัด กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง นอกจากนี้ การวัดผลและการฝึกทักษะการอ่านยังไม่หลากหลายและ

เพียงพอ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดความหลากหลายและไม่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ หรือการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ขณะที่เนื้อหาที่ใช้สอนก็มักยาวเกินไป ไม่เหมาะสมกับวัยและเวลาในการเรียน อีกทั้งยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการสอนควรให้ความสำคัญกับการสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในนักเรียนมัธยมศึกษา

3. ระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการสอน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจากการสอบถามนักศึกษา พบว่าการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การนำแนวคิดจากทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการสอนช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงลึก พร้อมทั้งสร้างแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านการตั้งคำถาม การอภิปราย และการใช้บทเรียนที่มีเนื้อหาท้าทาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดเชิงวิจารณ์ญาณและนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้คณะคณะผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เพราะเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยทฤษฎีนี้จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์สามารถประเมินข้อมูล ข้อเท็จจริง และมุมมองต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ รวมถึงการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ใหม่และเป็นนวัตกรรม นอกจากนี้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองยังเสริมสร้างความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของตนในการพัฒนาความรู้และทักษะชีวิต ทั้งนี้การที่ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง

ของทฤษฎีนี้ ยังเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้บรรยายไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะมีบทบาทในการชี้แนะแนวทาง สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่หลากหลาย อีกทั้ง รูปแบบการสอนนี้ยังสามารถปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่นตามบริบทและความต้องการของนักเรียนได้ ซึ่งทำให้ครูสามารถปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับระดับความรู้ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้นและสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลทั้งหมดนำไปสู่การระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการสอนได้ดังนี้

เป้าหมายของรูปแบบการสอน คือ พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการสอน คือ นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

จากข้อมูลในชั้นที่ 1 ทั้งหมดจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจากการสอบถามนักศึกษา ข้อมูลที่ได้จากขั้นนี้ทั้งหมดทำให้คณะคณะผู้วิจัยเข้าใจ แนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบ รวมถึงเข้าใจสภาพการจัดการเรียนรู้ ความต้องการในการพัฒนาเนื้อหาในกลุ่มสาระ ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอน ซึ่งจะเป็นแนวทางไปสู่การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Design and Development) ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Design and Development: D1)

วัตถุประสงค์เพื่อออกแบบร่าง รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

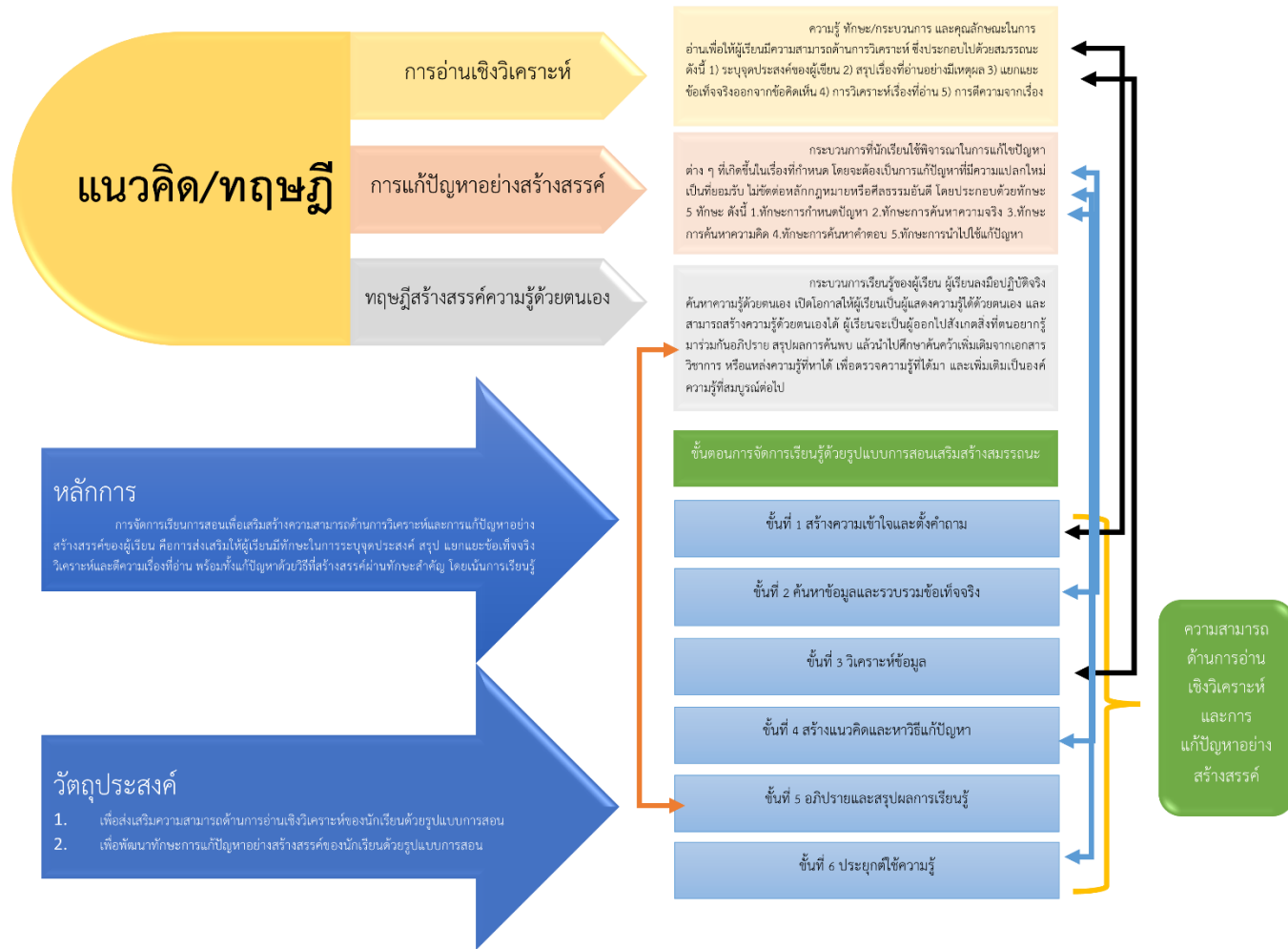
ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีรายละเอียดของรูปการณ์จัดการเรียนรู้ดังนี้

1 ผลการพัฒนาโครงสร้างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.1 โครงสร้างรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจากการสอบถามนักศึกษา มาออกแบบโครงสร้างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 โครงร่างรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (โครงร่างรูปแบบการสอนยังไม่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ)

รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้นนั้น หากความเหมาะสมโดยประเมินแบบองค์ประกอบของรูปแบบการสอน จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ ความสมเหตุสมผลในเชิงทฤษฎี ความเหมาะสม ความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง และประโยชน์ของรูปแบบการสอน เพื่อรับรองรูปแบบการสอนดังต่อไปนี้

1.2 ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

รายการประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
1. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
2. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการแก้ปัญหาสร้างสรรค์	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
3. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4. ความเหมาะสมในการเปลี่ยนจากแนวคิดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน	4.60	0.89	เหมาะสมมากที่สุด
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน มีความชัดเจน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน แสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการสอน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.47	0.73	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่ารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีมีความเหมาะสมในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.73

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ดังนี้ 1) กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน แสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 รองลงมาคือ 2) แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 3) ความเหมาะสมในการเปลี่ยนจากแนวคิดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 4) แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้นิยมที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 5) กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 และ 6) แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้นิยมที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.71

และจากการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการนำแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอให้เพิ่มความชัดเจนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยกระบวนการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงขั้นตอนการเปลี่ยนจากแนวคิดสู่การปฏิบัติให้ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น รวมถึงการเพิ่มรายละเอียดในส่วนของการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพื่อให้สามารถประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญยังเห็นควรให้เสริมตัวอย่างกิจกรรมและการประเมินผลที่สามารถใช้ได้จริงในห้องเรียน เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการสอน

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความเหมาะสม

รายการประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
1. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
3. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
4. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
5. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนในรูปแบบการสอน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
6. เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
7. เกณฑ์การประเมินทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
8. บทบาทอาจารย์ผู้สอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
9. บทบาทของผู้เรียนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
รวม	4.38	0.73	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่ารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความเหมาะสมมีความเหมาะสมในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ดังนี้ 1) เกณฑ์การประเมินทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 รองลงมา คือ 2) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 3) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 4) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนในรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 5) บทบาทอาจารย์ผู้สอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการ

สอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 6) บทบาทของผู้เรียนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 7) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 8) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 และ 9) เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84

และจากการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความเหมาะสม มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนการสอน โดยขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน และได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอให้ปรับปรุงบางขั้นตอนให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อส่งเสริมทั้งความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความสอดคล้องกับขั้นตอนต่าง ๆ ในรูปแบบการสอนอย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีข้อเสนอให้เกณฑ์การประเมินทั้งในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มีความชัดเจนและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเน้นความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน บทบาทของอาจารย์ผู้สอนควรสนับสนุนการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และบทบาทของผู้เรียนควรเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้และพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ตามแนวคิดของรูปแบบการสอน

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

รายการประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
1. รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
2. ผู้เรียนได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นสำคัญในบทเรียน	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
3. กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติจริง	4.60	0.89	เหมาะสมมากที่สุด
5. ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.80	0.84	เหมาะสมมาก
6. กระบวนการสอนนี้เน้นให้ผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเองและปรับปรุงแนวคิดผ่านการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้น	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
7. รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริง	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
8. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือปัญหาจริง	3.80	0.84	เหมาะสมมาก
9. กระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองและนำความรู้นั้นไปพัฒนาเพิ่มเติม	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
10. ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกแนวทางการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง	3.80	0.84	เหมาะสมมาก
11. รูปแบบการสอนนี้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละบุคคล	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
12. กระบวนการสอนนี้สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.32	0.73	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่ารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ดังนี้ 1) กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 รองลงมาคือ 2) กระบวนการสอนนี้สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 3) รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 4) รูปแบบการสอนนี้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละบุคคล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 5) รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 6) กระบวนการสอนนี้เน้นให้ผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเองและปรับปรุงแนวคิดผ่านการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 7) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 8) รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 9) ผู้เรียนได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นสำคัญในบทเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 10) กระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองและนำความรู้นั้นไปพัฒนาเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 11) ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือปัญหาจริง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 และ 12) เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84

และจากการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ รูปแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนยังได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นสำคัญในบทเรียน

ช่วยส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์และการตั้งคำถาม กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ยังสนับสนุนให้ผู้เรียนสำรวจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีอิสระในการแก้ปัญหาและการตั้งคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีโอกาสสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองและพัฒนาความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง รูปแบบนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเลือกแนวทางและเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความสนใจส่วนบุคคล รวมถึงพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอน

รายการประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
1. รูปแบบการ มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
2. รูปแบบการสอน มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
3. รูปแบบการสอน ทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
4. รูปแบบการสอนทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
5. รูปแบบการสอนวรรณคดี เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.40	0.73	เหมาะสมมาก

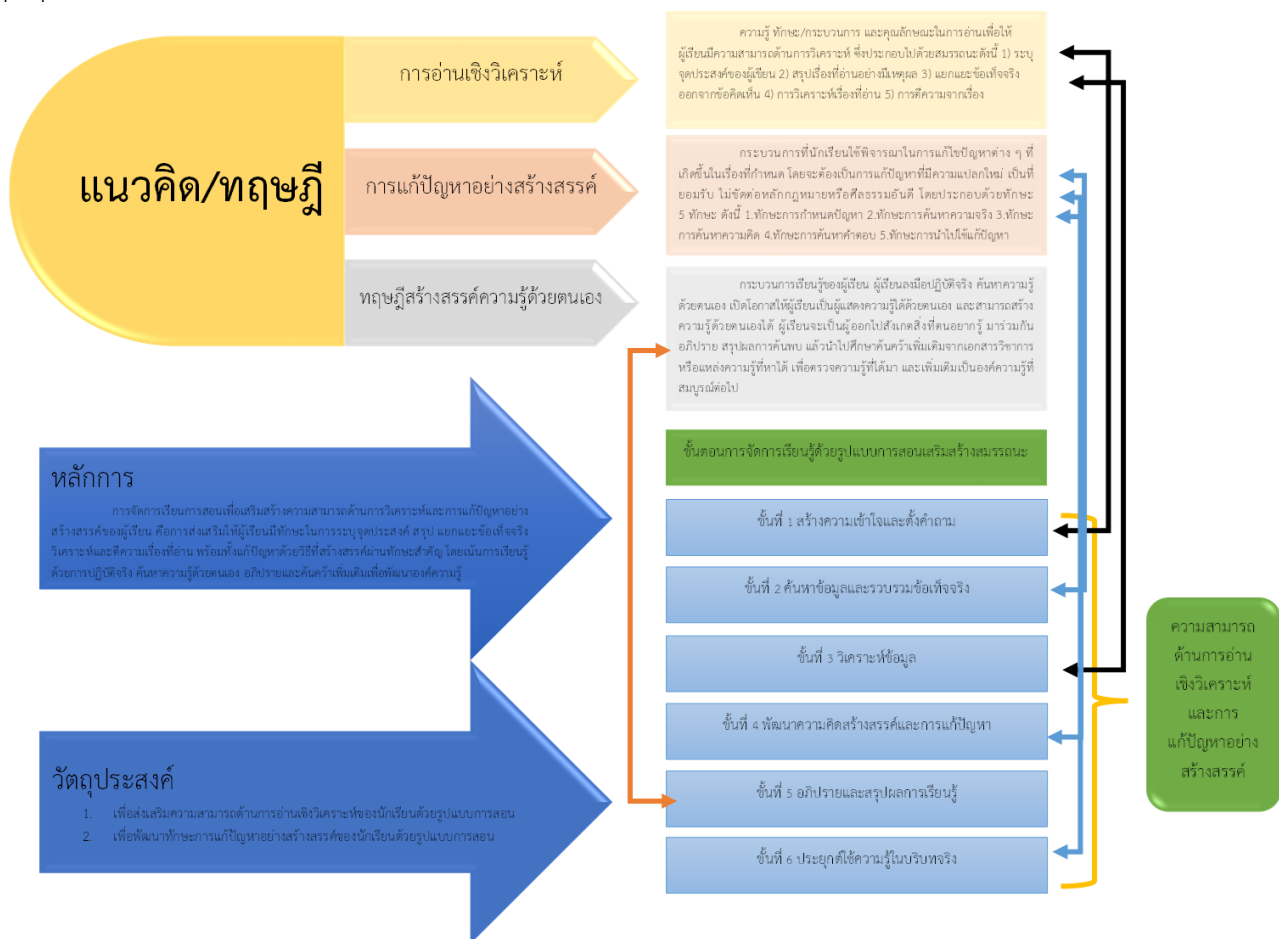
จากตารางที่ 4.5 พบว่ารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอนในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.73 เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อได้ดังนี้ 1) รูปแบบการสอน มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 รองลงมาคือ 2) รูปแบบการสอนวรรณคดี เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.55 3) รูปแบบการ มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.89 4) รูปแบบการสอน ทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 และ 5) รูปแบบการสอนทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84

และจากการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอน มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ รูปแบบการสอนนี้มีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ควรมีการเพิ่มกิจกรรมที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับสถานการณ์ชีวิตจริงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังแนะนำให้มีการเน้น การบูรณาการวรรณคดีกับการเรียนรู้ทักษะชีวิตมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของวรรณคดี ในบริบทของชีวิตจริง การเรียนการสอนวรรณคดีในรูปแบบนี้ยังควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมากขึ้น ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีความสนุกสนานและสร้างแรงจูงใจ โดยการเน้นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้รูปแบบการสอนตอบสนองต่อความต้องการ และความสนใจของนักเรียนอย่างแท้จริง

ผลการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสิ่งที่ต้องปรับปรุงได้แก่การระบุชื่อขั้นตอนที่ 4 และ 6 จัดลำดับขั้นตอนให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และปรับความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นให้มีความชัดเจน กระบวนการที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์แนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบสถานการณ์จำลองที่นักเรียนต้องคิดและสร้างแนวทางแก้ปัญหาจากประเด็นที่กำหนดไว้ จึงได้ปรับปรุงรูปแบบการสอนของครูตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแผนภาพที่ 4.2 และ 4.3

แผนภาพที่ 4.2 รูปแบบการสอน ทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (ผ่านการปรับปรุงจากการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ)

แผนภาพที่ 4.3 รูปแบบการสอน ทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (เฉพาะขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

แผนภาพที่ 4.3 รูปแบบการสอน ทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผลการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 2 ทำให้คณะผู้วิจัยได้เครื่องมือดังนี้ รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งรูปแบบการสอนมีสิ่งสนับสนุนที่สำคัญต่อความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ เป็นการลำดับการจัดการเรียนรู้เป็นขั้น ๆ กล่าวคือขั้นตอนที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง เชื่อมโยงหรือสิ่งจำเป็นในการที่ใช้รูปแบบการสอนของครูเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยแบบทดสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนอบรม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ครูหลังการฝึกอบรม แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยเครื่องมือผ่านการหาคุณภาพตามที่กำหนดไว้ ซึ่งเครื่องมือจะนำไปใช้จริงในขั้นที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R2)

วัตถุประสงค์เพื่อนำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ประเภทแบบฝังตรึง (Embedded Design) (Creswell and Clark, 2011 : 90-96) โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลัก (Quantitative Method) วิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง (Qualitative Method) โดยประยุกต์ใช้แบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) มาเป็นแบบแผนในการวิจัย โดยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

จัดอบรมให้กับครูภาษาไทยที่กำลังสอนนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง กับครูภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่าง

ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 100 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในชั้นนี้ 1 ระยะเวลาสรุปผลได้ดังนี้

ผลการประเมินความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการประเมินความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสามารถใน การเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้	ลำดับ ที่
1	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา	3.67	0.82	มาก	11
2	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	4.00	0.89	มาก	7
3	สอดคล้องมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.33	0.52	มาก	5
4	มีสมรรถนะสำคัญ	4.67	0.52	มากที่สุด	2
5	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.00	0.89	มาก	8
6	การเขียนสาระสำคัญ	4.00	0.89	มาก	9
7	สาระการเรียนรู้	4.50	0.55	มากที่สุด	3
8	ภาระงานและชิ้นงาน	4.33	0.82	มาก	4
9	สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.00	0.89	มาก	10
10	กิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.41	มากที่สุด	1
11	การวัดและประเมินผล	4.17	0.98	มาก	6

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสามารถใน การเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้	ลำดับ ที่
รวม		4.23	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการประเมินความสามารถแผนการจัดการเรียนรู้ของครูครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.74) แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมาก ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลการประเมินในระดับมากที่สุดคือมีกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.83) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.41) มีสมรรถนะสำคัญ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.67) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.52) สารการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.50) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.55) ผลการประเมินในระดับมากคือภาระงานและชิ้นงาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.33) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) รองลงมาคือสอดคล้องมาตรฐานและตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.33) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.52) การวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.17) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.98) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.89) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.89) สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.89) และชื่อหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.67) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82)

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม (Training) การใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงผลคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม

คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนอบรม	100	30	10.77	2.16	26.514*	99	.000
หลังอบรม	100	30	21.23	3.67			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 2.16) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.81) หลังอบรมครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้รูปแบบในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 21.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.67)

ระยะที่ 2 การทดลองรูปแบบการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ซึ่งเป็นกลุ่มที่เรียนกับครูผ่านการอบรมโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองจำนวน 1,000 คน

ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนเรียน	1000	20	8.92	1.54	78.832*	999	.000
หลังเรียน	1000	20	14.95	1.95			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.92) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.54) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 14.95) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.95)

ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผลปรากฏดังตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนเรียน	1000	15	6.52	1.30	57.260*	999	.000
หลังเรียน	1000	15	10.79	1.99			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 6.52) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.30) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 10.79) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.99)

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านจุดประสงค์		4.26	0.82	มาก	2
1	จุดประสงค์มีความชัดเจน	4.31	0.79	มาก	1
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.28	0.81	มาก	2
3	กิจกรรม วัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.84	มาก	3
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน		4.23	0.82	มาก	5
4	กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.35	0.79	มาก	1
5	กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.20	0.83	มาก	3
6	กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4.25	0.82	มาก	2
7	กิจกรรมมีกระบวนการวิจัย	4.13	0.85	มาก	4
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้		4.27	0.81	มาก	1
8	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ	4.33	0.79	มาก	1
9	ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น	4.27	0.82	มาก	2

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับที่
10	นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน	4.22	0.83	มาก	3
ด้านบรรยากาศ		4.21	0.83		6
11	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ	4.24	0.83	มาก	1
12	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.24	0.82	มาก	2
13	ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน	4.16	0.84	มาก	3
ด้านการวัดและประเมินผล		4.26	0.82	มาก	3
14	ประเมินผลตามสภาพจริง	4.31	0.80	มาก	1
15	มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย	4.25	0.82	มาก	2
16	เปิดโอกาสให้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน	4.21	0.83	มาก	3
ด้านประโยชน์		4.25	0.82	มาก	4
17	ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ	4.30	0.81	มาก	1
18	ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.27	0.83	มาก	2
19	ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.22	0.82	มาก	3
20	นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.21	0.83	มาก	4
รวม		4.25	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีความมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่ามีนักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.26) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ รูปแบบการสอนช่วยพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.33) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และนักเรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.22) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านจุดประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น จุดประสงค์มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) และกิจกรรมวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.84)

ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ ประเมินผลตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.80) มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และเปิดโอกาสให้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.22$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.23$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และกิจกรรมฝึกกระบวนการวิจัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.85)

ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.24$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.24$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.84)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนสะท้อนถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบเสริมสร้างสมรรถนะที่ใช้ทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ไม่เพียงทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังสร้างโอกาสให้พวกเขาได้ค้นพบศักยภาพที่มีอยู่และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนรู้ ทั้งในชั้นเรียนและในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม นักเรียนยังคงต้องการการสนับสนุนจากครูผู้สอนอย่างเหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้ และการเพิ่มสื่อที่ทันสมัยเพื่อช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2)

วัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิผลและปรับปรุงรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลดังต่อไปนี้

1. ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.92) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.54) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 14.95) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.95)

2. ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของ ครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิง วิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วย ตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 6.52) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.30) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิง วิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วย ตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 10.79) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.99)

3. ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้ รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิง วิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง ภาพรวมมีความมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดง ว่ามีนักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับ มากเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.26) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากดังนี้ รูปแบบการสอนช่วยพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กระตุ้นให้ นักเรียนลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.33) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) ช่วยให้ นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) และมีค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และนักเรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.22) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านจุดประสงค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้ จุดประสงค์มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.31) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.28) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) และกิจกรรมวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.20) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.84)

ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.26) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ ประเมินผลตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.31) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.80) มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และเปิดโอกาสให้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.21) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.30) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.22) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.21) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.35) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.79) กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.20) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และกิจกรรมฝึกกระบวนการวิจัย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.13) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.85)

ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.21) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มากดังนี้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.24$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.83) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.24$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) และผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.84)

4. ผลสะท้อนความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูส่วนใหญ่กล่าวว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้มีความชัดเจนและตรงกับเป้าหมายการเรียนรู้ แต่มีข้อเสนอแนะว่าควรเน้นให้ครอบคลุมถึงความหลากหลายของผู้เรียน โดยปรับจุดประสงค์บางส่วนให้สามารถบรรลุได้ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ครูบางท่านยังเห็นว่าการวางจุดประสงค์ควรมีความยืดหยุ่น เพื่อให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนการสอนตามสถานการณ์ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ได้ดี โดยเฉพาะกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อย่างไรก็ตาม ครูบางท่านพบว่าอาจมีความท้าทายในการจัดเตรียมกิจกรรมให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เพื่อคงความสนใจของนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน และเสนอแนะให้เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในบริบทที่นักเรียนสามารถเชื่อมโยงได้มากขึ้น

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

ครูส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจกับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่นำมาใช้ โดยพบว่าเป็นประโยชน์ในการช่วยนักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ แต่มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มสื่อที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย เพื่อรองรับการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกัน และเพิ่มสื่อที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เพื่อค้นคว้าต่อได้เองหลังจากการเรียนในชั้นเรียน

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

ครูหลายท่านให้ความเห็นว่าการจัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและมีอิสระในการค้นหาความรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และครูเห็นว่าการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ครูบางท่าน

พบว่าในบางครั้งนักเรียนอาจขาดการควบคุมตนเองในบรรยากาศที่เปิดมากเกินไป จึงต้องมีการตั้งขอบเขตที่ชัดเจนเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนส่งผลเสียต่อการเรียนรู้

ด้านการวัดและประเมินผล

ครูหลายท่านรู้สึกว่าการประเมินผลตามสภาพจริงและการให้โอกาสนักเรียนประเมินตนเองหรือเพื่อนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ แต่พบว่าการใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลายอาจต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการเตรียมและดำเนินการ นอกจากนี้ ครูบางท่านเสนอแนะว่าควรมีการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน

ด้านประโยชน์ในการนำไปใช้

ครูมีความเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวของนักเรียนในการก้าวเข้าสู่สังคม อย่างไรก็ตาม ครูบางท่านเสนอแนะให้เพิ่มตัวอย่างหรือสถานการณ์ในชีวิตจริงเข้าไปในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจความสำคัญของความรู้และทักษะที่ได้รับมากยิ่งขึ้น

จากการสะท้อนความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย พบว่าได้ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนบางขั้นตอนให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับขั้นที่ 1 เดิมชื่อ “สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม” เปลี่ยนเป็น “กระตุ้นความสนใจและตั้งคำถาม” เพื่อเน้นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มต้น ผ่านคำถามที่ท้าทายและเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เหตุผลที่ปรับชื่อขั้นตอนนี้คือ การเริ่มด้วยการกระตุ้นความสนใจจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและพร้อมที่จะมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ขั้นที่ 5 เดิมชื่อ “อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้” เปลี่ยนเป็น “แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผลการเรียนรู้” เพื่อเน้นให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกิดขึ้นในลักษณะที่นักเรียนทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม เหตุผลที่ปรับคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นมุมมองที่หลากหลายจากเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการ

ผลจากการนำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองไปทดลองใช้ ทำให้สามารถปรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4.4 รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (ฉบับสมบูรณ์) ที่ปรับพร้อมนำไปขยายผล

5. การนำของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแล้ว ไปขยายผล

คณะผู้วิจัยนำของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแล้ว ไปขยายผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 30 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

1. เนื้อหาที่ใช้ทดลองเป็นเนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยตัวบท จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทาน 2) บทความ 3) โฆษณา 4) บทร้อยกรอง 5) กวีนิพนธ์

5.1 ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่.....ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนเรียน	30	20	8.80	1.38	17.728*	29	.000
หลังเรียน	30	20	15.37	1.88			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.80) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.38) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 15.37) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.88)

5.2 ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนเรียน	30	15	4.87	1.07	17.085*	29	.000
หลังเรียน	30	15	11.17	1.74			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 4.87) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.07) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 11.17) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.74)

6. ผลสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผลสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองผลปรากฏดังตารางที่ 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
ด้านจุดประสงค์		4.62	0.69	มากที่สุด	1
1	จุดประสงค์มีความชัดเจน	4.63	0.72	มากที่สุด	2
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.67	0.66	มากที่สุด	1
3	กิจกรรม วัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.57	0.68	มากที่สุด	3
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน		4.42	0.80	มาก	2
4	กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.37	0.89	มาก	4
5	กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.43	0.82	มาก	2
6	กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4.47	0.86	มาก	1
7	กิจกรรมฝึกระบวนการวิจัย	4.40	0.62	มาก	3
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้		4.39	0.81	มาก	5
8	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ	4.37	0.85	มาก	2
9	ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น	4.43	0.86	มาก	1
10	นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน	4.37	0.72	มาก	3
ด้านบรรยากาศ		4.42	0.76		3
11	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ	4.40	0.81	มาก	2
12	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.40	0.89	มาก	3
13	ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน	4.47	0.57	มาก	1
ด้านการวัดและประเมินผล		4.39	0.76	มาก	6
14	ประเมินผลตามสภาพจริง	4.27	0.87	มาก	3
15	มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย	4.50	0.86	มากที่สุด	1
16	เปิดโอกาสให้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน	4.40	0.56	มาก	2
ด้านประโยชน์		4.40	0.62	มาก	4
17	ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ	4.37	0.93	มาก	2
18	ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.40	0.81	มาก	1
19	ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	4.37	0.89	มาก	3
20	นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.37	0.93	มาก	4
รวม		4.43	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.77) แสดงว่ามีความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีผลความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ ด้านจุดประสงค์มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.62) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.69) ด้านที่มีผลความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.42) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ด้านบรรยายภาค มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.42) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.76) ด้านประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.40) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.62) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.39) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.81) และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.39) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.76)

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) เพื่อออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 3) เพื่อนำรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองไปทดลองใช้ และ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอนสำหรับครูภาษาไทยที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R1)
 - ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอน (Design and Development: D1)
 - ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Implementation: R2)
 - ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสอน (Evaluation: D2)
- ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้สรุปผลดังกล่าว ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจากการสอบถามนักศึกษา พบว่า รูปแบบการสอนประกอบไปด้วย 1) แนวคิด/ทฤษฎี การอ่านเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) หลักการคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการระบุดจุดประสงค์ สรุป แยกแยะข้อเท็จจริง วิเคราะห์และตีความเรื่องี่อ่าน พร้อมทั้งแก้ปัญหาด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ผ่านทักษะสำคัญ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง อภิปรายและค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ 3) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอน และเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอน 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเสริมสร้างสมรรถนะ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 สร้างแนวคิดและหาวิธีแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ความรู้

2. ผลการการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีมีความเหมาะสมในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.47) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) ด้านความเหมาะสมมีความเหมาะสมในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.38) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.32) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73) และด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอนในภาพรวมเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.40) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.73)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.1 ผลการประเมินความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.74) แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมาก

3.2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม (Training) การใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 2.16) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.81) หลังอบรมครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้รูปแบบในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 21.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.67)

3.3 ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.92) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.54) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 14.95) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.95)

3.4 ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 6.52) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.30) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 10.79) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.99)

3.5 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีความมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่ามีนักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก

4. ผลการประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผลสะท้อนความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าได้ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนบางขั้นตอนให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับขั้นที่ 1 เดิมชื่อ “สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม” เปลี่ยนเป็น “กระตุ้นความสนใจและตั้งคำถาม” เพื่อเน้นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มต้น ผ่านคำถามที่ทำทนายและเกี่ยวข้องกับชีวิต

จริง เหตุผลที่ปรับชื่อชั้นตอนนี้คือ การเริ่มด้วยการกระตุ้นความสนใจจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและพร้อมที่จะมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ชั้นที่ 5 เดิมชื่อ “อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้” เปลี่ยนเป็น “แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผลการเรียนรู้” เพื่อเน้นให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกิดขึ้นในลักษณะที่นักเรียนทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม เหตุผลที่ปรับคือการแลกเปลี่ยนความคิดช่วยเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นมุมมองที่หลากหลายจากเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการ

ผลการนำของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแล้ว ไปขยายผลดังนี้

1) ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.80) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.38) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 15.37) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.88)

2) ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 4.87) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D. = 1.07) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 11.17) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.74)

3) ผลสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.77) แสดงว่ามีความคิดเห็นระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองโดยได้จากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญวรรณคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจากการสอบถามนักศึกษา พบว่าการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนมัศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การนำแนวคิดจากทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการสอนช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงลึก พร้อมทั้งสร้างแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านการตั้งคำถาม การอภิปราย และการใช้บทเรียนที่มีเนื้อหาท้าทาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ

ทิตนา แชมมณี (2555) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน คือสภาพ ลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอนหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ และสอดคล้องกับ Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง กลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับการออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และการจูงใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการดำเนินการที่ครูทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งไม่สามารถแทนที่ ทักษะหรือความชำนาญการของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จอยส์และวิล Joyce & Weil (1996) อ้างแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่าแก่นของกระบวนการสอนก็คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วยเพื่อ ศึกษาหาวิธีว่าจะเรียนรู้ ได้อย่างไร ดังนั้น รูปแบบการสอนจึงเป็นการอธิบายสภาพของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้อื่นๆ ตั้งแต่ การวางแผนหลักสูตร รายวิชา หน่วยการเรียนรู้และบทเรียน ไปจนถึงการออกแบบ และพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน ตำราและโปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

2. ผลการการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าประกอบไปด้วย 1) แนวคิด/ทฤษฎี การอ่านเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) หลักการคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการระบุจุดประสงค์ สรุป แยกแยะ ข้อเท็จจริง วิเคราะห์และตีความเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งแก้ปัญหาด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ผ่านทักษะสำคัญ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง อภิปรายและค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ 3) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอน และเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอน 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเสริมสร้างสมรรถนะ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง ซึ่งสอดคล้องกับ ทิตนา แชมมณี (2555) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่รูปแบบการเรียนการ

สอน จำเป็นต้องมี ได้แก่ 1) มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของ รูปแบบการสอนนั้น 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักการที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ 4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้ กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับจิตวิทยา คັນธะวงค์ (2558); กุสุมา แสงมาาศ(2555); จุฬารม เมืองโคตร (2555); ธัญญรัตน์ ธนุรัตน์ (2554) กล่าวโดยสรุปว่ารูปแบบการเรียนการสอนนักเรียนมีบทบาท ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง 2) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ 4) วางแผนและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตัวเอง 5) ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ 6) ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เกิดจากการได้ลงมือทำอย่างสม่ำเสมอ ส่วนบทบาทและหน้าที่ของครู มีดังนี้ 1) วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของเนื้อหาก่อนออกแบบการเรียนการสอน 2) ตรวจสอบประสบการณ์และความรู้เดิมของนักเรียนในเรื่องที่จะสอน 3) กำหนดเนื้อหาของการสอนในแต่ละครั้ง 4) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรตอบสนองความต้องการพื้นฐานของนักเรียนอย่างเพียงพอ 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม 6) บอกภาพรวมของเรื่องที่จะสอนก่อน 7) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน 8) เห็นคุณค่า ยอมรับ ชื่นชม ส่งเสริม ในความคิดของนักเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 2) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง 3) ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด กระบวนการสร้างความรู้และตระหนักู้ในกระบวนการนั้น ๆ 4) เป้าหมายของการเรียนรู้ต้องมาจากการลงมือปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ต้องทำได้ และแก้ปัญหาได้ สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้ 1) ปลอดภัย น่าไว้วางใจ อบอุ่น มีอิสระเร้าความสนใจส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ 2) สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 3) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้มีลักษณะดังนี้ 1) ประเมินผลตามตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 2) ใช้วิธีการที่หลากหลาย 3) ประเมินบ่อย ๆ 4) ประเมินจากมุมมองที่เกิดขึ้นภายในมากกว่าการเรียนรู้จากการท่องจำ 5) ประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล อีกทั้งรูปแบบการสอนในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ยังสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงกระบวนการอ่าน ไว้ดังนี้ ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลคือรับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกตสนทนาซักถามเล่าเรื่องบริบททำทางจากข่าวสารข้อมูลจากหนังสือต่าง ๆ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คือคิดวิเคราะห์จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร ขั้นที่ 3 สรุปคือสังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็น น่าเชื่อถือสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมหาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุเชิงผล ขั้นที่ 4 ประยุกต์และนำไปใช้ คือนำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงเลือก อย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้ และรูปแบบการสอนยังสอดคล้องกับแนวคิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์กับ ทิศนา แหมมณี (2546) กล่าวถึงกระบวนการคิด

แก้ปัญหาว่า ประกอบด้วย ขั้นตอนในการคิดและดำเนินการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถช่วยให้บุคคลดำเนินการได้อย่างเป็นระเบียบ ไม่สับสนและสามารถแก้ปัญหาได้ผล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1. ระบุปัญหา 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 3. เลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด 4. ลงมือดำเนินการแก้ปัญหาตามวิธีการที่เลือกได้ 5. ประเมินผล รูปแบบการสอนยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพร กระต่ายทอง (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบ อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ 1) รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลงานตามสภาพจริงที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์ การประเมินแบบรูบริค และจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ตามแนวคิดของ Wiggins และ Mc Tighe 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1.1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 1.2) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 1.3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองพบว่า รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้จริง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการพัฒนารูปแบบการสอน นั้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัย และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนดังกล่าว อีกทั้งระหว่างกรอบก่อนการจัดการเรียนรู้นั้น คณะผู้วิจัยจะพยายามให้ครูสอนภาษาไทยมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติมากที่สุด กล่าวคือเปิดโอกาสให้ครูได้ซักถามข้อสงสัย แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ยังเป็นปัญหาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และได้ให้ครูลงมือปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และทดลองจัดการเรียนรู้นี้มากกว่าการฟังบรรยาย เพราะถ้าฟังบรรยายอย่างเดียวอาจไม่เกิดประสิทธิภาพในการอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกิตติ์ นาทา (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วย หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 2) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กำหนดเกณฑ์ผ่านที่ 70/70 ผลวิจัยปรากฏว่า 1) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ .96 และ 2) ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 72.02/73.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 70/70 และจากการตรวจผลงานนักเรียนด้วย (Scoring Rubric) วิเคราะห์ผลพบว่านักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญเป็นแผนภาพความคิด วิเคราะห์ ตีความและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ แต่ก็พบว่านักเรียนใช้ภาษาพูดในงานเขียน เขียนสะกดคำไม่ค่อยถูกต้องและลายมืออ่านยาก

สำหรับเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ 1 การอบรม (Training) คณะผู้วิจัยได้กำหนด 1.ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน เพื่อจัดอบรมให้แก่ครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 2.ปฐมนิเทศและชี้แจงรายละเอียดการทดลองใช้รูปแบบ 3.ทดสอบความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ 4. อบรมครูโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 5. ครูภาษาไทยออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 6. ประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 7. ประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับแบบวัดก่อนอบรม แต่สลับข้อ สลับตัวเลือก

ระยะเวลาที่ 2 การทดลองรูปแบบการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาประกอบด้วย 1. เนื้อหาที่ใช้ทดลองเป็นเนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยตัวบท จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทาน 2) บทความ 3) โฆษณา 4) บทร้อยกรอง 5) กวีนิพนธ์ โดยอภิปรายผลของการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ปรากฏดังต่อไปนี้

3.1 ผลการประเมินความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.74) แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ

รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีการออกแบบตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเน้นให้ครูได้เรียนรู้ และฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติจริง สิ่งนี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในแนวคิดและ หลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ การอบรมดังกล่าวยังเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์และความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและทำให้ครู สามารถปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทที่หลากหลาย อีกทั้งการใช้กิจกรรมที่กระตุ้น ให้ครูวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความคิดสร้างสรรค์ยังช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการออกแบบแผนการ เรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดีขึ้น ดังนั้น การผสมผสานทฤษฎีที่เน้นการสร้างความรู้ ด้วยตนเองและการสนับสนุนด้านการปฏิบัติจริงทำให้ผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมี ประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชยพร กระต่ายทอง (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม ภาษาไทยแบบ อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการ วิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) พัฒนา รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ 1) รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาความสามารถการ วิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลงานตามสภาพ จริงที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ตามแนวคิดของ Wiggins และ Mc Tighe 3 ชั้นตอน ได้แก่ 1.) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 2.) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 3.) วางแผนการจัดการ เรียนการสอน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่ารูปแบบการสอน หมายถึง กลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับการออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และการจูงใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการดำเนินการที่ครู ทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งไม่สามารถแทนที่ ทักษะหรือความชำนาญการของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้ และยังสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555) กล่าวว่ารูปแบบการเรียนการสอน คือสภาพ ลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบ สำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอน ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอนหรือแนวคิดที่ยึดถือ

รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

3.2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม (Training) การใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 2.16) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.81) หลังอบรมครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้รูปแบบในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 21.23) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.67) ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการอบรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ด้วยตนเองช่วยให้ครูได้ทดลองฝึกทักษะการสอนอย่างมีโครงสร้าง โดยผ่านการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและการสะท้อนผลลัพธ์ทันที ซึ่งเป็นการฝึกให้ครูได้พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์การเรียนการสอนในเชิงลึก นอกจากนี้ การอบรมยังสนับสนุนให้ครูสามารถเข้าถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามแนวทางทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งเสริมให้ครูสามารถปรับวิธีการสอนให้เข้ากับพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จอยส์และวิล Joyce & Weil (1996) อ่างแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่าแก่นของกระบวนการสอนก็คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วยเพื่อศึกษาหาวิธีว่าจะเรียนรู้ ได้อย่างไร ดังนั้น รูปแบบการสอนจึงเป็นการอธิบายสภาพของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่ การวางแผนหลักสูตร รายวิชา หน่วยการเรียนรู้และบทเรียน ไปจนถึงการออกแบบและพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน ตำราและโปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน อีกทั้ง Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่ารูปแบบการสอน หมายถึงกลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับการออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และการจูงใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการดำเนินการที่ครูทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งไม่สามารถแทนที่ ทักษะหรือความชำนาญการของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้ และยังสอดคล้องกับทศนา แคมมณี (2555) ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน คือสภาพ ลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอนหรือแนวคิดที่ยึดถือ

รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

3.3 ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.92) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.54) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 14.95) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.95) ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการสอนเน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก โดยนักเรียนได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ผ่านการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริงและท้าทายความคิดของนักเรียน การที่นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ช่วยเสริมสร้างทักษะในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อน นอกจากนี้ การออกแบบการเรียนการสอนที่คำนึงถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและสามารถเชื่อมโยงความรู้อันซับซ้อนที่หลากหลาย อีกทั้งการสนับสนุนจากครูในฐานะผู้แนะนำและกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ ช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้คะแนนความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ หรือเป็นผู้สร้างความรู้ บทบาทของครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และเป็นพี่ปรึกษาการทำงานของนักเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุา หวันสนิ (2555) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 6.52) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.30) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 10.79) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.99) ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการสอน เน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมีพลังผ่านกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ท้าทายและต้องคิดนอกกรอบ ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหา และการที่ผู้สอนสนับสนุนและกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์พร้อมกับประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ และสร้างสรรค์แนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น สุดท้ายการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในลักษณะที่ส่งเสริมความมั่นใจและความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง จึงเป็นเหตุให้คะแนนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2551) ที่กล่าวว่าความคิดแก้ปัญหาไว้ว่าเป็นความสามารถทางสมองที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้สภาวะความไม่สมดุลเกิดขึ้น โดยพยายามหาทางคลี่คลายขจัดปิดเป่าประเด็นสำคัญเหล่านั้นให้เข้าสู่ภาวะปกติ อีกทั้ง Guild Ford (1971) ได้กล่าวว่ากระบวนการในการคิดแก้ปัญหาควรประกอบด้วย กระบวนการต่าง ๆ ตามลำดับขั้น ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ (preparation) หมายถึง ขั้นในการตั้งปัญหาหรือค้นหาปัญหาที่แท้จริงของเหตุการณ์นั้นคืออะไร 2) ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) หมายถึง ขั้นในการพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหา หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญของปัญหา 3) ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) หมายถึง การหาวิธีการแก้ไขให้ตรงสาเหตุของปัญหาแล้วออกมาในรูปแบบของวิธีการ ผลสุดท้ายก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา 4) ขั้นตรวจสอบผล (Verification) หมายถึง ขั้นในการเสนอกฎเกณฑ์เพื่อการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการเสนอวิธีการ ถ้าพบว่า ผลลัพธ์นั้นยังไม่ได้ผลที่ถูกต้องก็ต้องมีการเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นใหม่ จนกว่าจะ

ได้วิธีการที่ดีที่สุด หรือถูกต้องที่สุด 5) ชั้นในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication) หมายถึง การนำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ในโอกาสข้างหน้าใหม่ เมื่อพบกับเหตุการณ์คล้ายคลึงกันกับปัญหาที่เคยพบเห็นมาแล้ว สอดคล้องกับ ประสาท อิศปริดา (2538); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523); ดิลก ดิลกานนท์ (2534); อารี พันธุ์ณี (2540) ทอร์รานซ์ (Torrance, 1965); กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) ได้กล่าวความคิดสร้างสรรค์ว่า คือ ความคิดที่แปลกใหม่ (Novel) และมีคุณค่า (Value) ด้านความถูกต้องนอกเหนือไปจากการขึ้นการคิดแบบพื้นฐานคือเกิดจากตัวภายในของแต่ละคนที่จะคิดได้หลายแง่มุม ได้แก่ การคิดอย่างมีความรู้ (Production Thinking) ทางวัฒนธรรมและจินตนาการความคิดอเนกนัย ตลอดจนความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ความกล้าเสี่ยง (Risk-taking) และอารมณ์ขัน (Humor) และสอดคล้องกับ ชยพร กระจ่างทอง (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) ประเมินคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้นปรากฏผลการวิจัยดังนี้ การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยนำไปทดลองใช้ พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน 2.1) นักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถ การวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน 2.2) นักเรียนมีระดับความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถ การวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน

3.5 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผลพบว่าผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ภาพรวมมีความมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.25) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.82) แสดงว่ามีนักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการสอนมีประสิทธิภาพและได้รับการตอบรับอย่างดีจากนักเรียน ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้ความสามารถของนักเรียนสูงขึ้น ประการแรก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ประการที่สอง การใช้แนวทางที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงลึกและความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ความชัดเจนของครูในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งหมดนี้ส่งผลให้ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาของนักเรียนพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อนุฯ วนันสนิ (2555) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ผลวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินปรับปรุงรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จากการนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้ ทำให้สามารถปรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ดังนี้พบได้ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนบางขั้นตอนให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับขั้นที่ 1 เดิมชื่อ “สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม” เปลี่ยนเป็น “กระตุ้นความสนใจและตั้งคำถาม” เพื่อเน้นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มต้น ผ่านคำถามที่ท้าทายและเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เหตุผลที่ปรับชื่อขั้นตอนนี้คือ การเริ่มด้วยการกระตุ้นความสนใจจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและพร้อมที่จะมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้อีกขึ้น ขั้นที่ 5 เดิมชื่อ “อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้” เปลี่ยนเป็น “แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผลการเรียนรู้” เพื่อเน้นให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกิดขึ้นในลักษณะที่นักเรียนทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม เหตุผลที่ปรับคือ การแลกเปลี่ยนความคิดช่วยเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นมุมมองที่หลากหลายจากเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการ และนำไปขยายผลต่อพบว่า

ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 8.80) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.38) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 15.37) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.88) และทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 4.87) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.07) เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} = 11.17) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.74) ซึ่งสอดคล้องกับ อนา หวันสนิ (2555) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-PLUS สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองคณะผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนเป็นรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของครูภาษาไทย โดยครูภาษาไทยได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อจะพัฒนารูปแบบการสอนใด ๆ ผู้พัฒนารูปแบบการสอนจำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาเอกสาร การสอบถาม สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของครูผู้สอน ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอนนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

2. จากผลวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่าการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมีองค์ประกอบครบถ้วน ดังนั้นเมื่อนำรูปแบบการจัดการสอนไปใช้ต้องศึกษาค้นคว้าประกอบของรูปแบบการจัดการสอนและกระบวนการของรูปแบบการจัดการสอนเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากหากผู้จัดการเรียนรู้ไม่มีความรู้ความเข้าใจในส่วนของรูปแบบการจัดการสอนอาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

3. จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่นำไปทดลองใช้นั้นสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ แต่ทั้งนี้พบว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยใช้เวลาานกว่าปกติ ดังนั้นต้องมีตัวอย่างและระยะเวลาให้ครูผู้สอนได้ออกแบบเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

4. จากผลการวิจัยพบว่า จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้สูงขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ยังพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่หลากหลาย ซึ่งผู้นำไปใช้อาจเกิดความสับสนหรือกังวลเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนมากเกินไป ดังนั้นก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมทุกครั้งควรมีการศึกษาขั้นตอน ภาระงาน สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้พร้อม ทั้งนี้เพื่อกิจกรรมจะได้ราบรื่นและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ในระดับชั้นอื่น
2. ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ ดังนั้นควรนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านทางภาษาไทยกับทักษะอื่น ๆ ควบคู่กันไป
3. ควรมีการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับแนวคิดอื่นๆ
4. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้จะได้นำความคิดเห็นดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อีกต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2543). *การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา ตากุล. (2550). *การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3:กรณีศึกษา โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย*. ม.ป.ท: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุสุมา แสงมาศ. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง บทประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับ การเรียนการสอนตามปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกชัย สาริกบุตร. (2521). *การอ่านชั้นใข้วิจารณ์ญาณ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงรุ่ง.
- จิตรลดา คันธะวงศ์. (2558). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องจำนวนเชิงซ้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬารม เมืองโคตร. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง บทประยุกต์กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคำแฮดประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2523). *การอ่านและพิจารณาหนังสือ*. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ชยพร กระจ่างทอง. (2552). *การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการ ออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ. (2546). *ภาษาไทย ม.1*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- ณัฐกิตติ์ นานา. (2555). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2556. 108-114.
- ณัฐกิตติ์ นานา. (2563). การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (सानา)
- ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. (2536). การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์, วิทยาภรณ์ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า, และ อัมพร ม้าคนอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีฝังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร 21(2) ,122-137.
- ทิตนา เขมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่14). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. (2553). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญรัตน์ ธนรัตน์.(2554). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องรูปสี่เหลี่ยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ธิดา โมสิกรัตน์ และและถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. (2538). ภาษาไทย 1 การอ่าน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นริศรา ชยธวัช. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2553). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- นิพนธ์ จิตต์ภักดี. (2528). การสอนแบบสร้างสรรค์. สารพัฒนาหลักสูตร. 4(4): 17-18.

- บุญฤทธิ์ บุญยงมณีรัตน์. (2554). *ผลของการจัดการเรียนการสอนเรื่องน้ำโดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตที่มีต่อพฤติกรรมการใช้น้ำตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กวัยอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.(การศึกษาปฐมวัย)) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัคราเนนา).
- ประเทิน มหาพันธ์. (2538). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2538). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2552). *การใช้ภาษาไทยในราชการ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ปิยฉัตร ชัยมาลา. (2550). *ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เปลื้อง ณ นคร. (2545). *ประวัติศาสตร์ประเทศไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- มนธิรา ภูมิลี. (2557). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2555) การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- วารุณี นวลจันทร์. (2539). *ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงาน ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการศึกษาปฐมวัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิมล จิโรจพันธ์, ประชิต สกฤษพัฒน์ และอุดม เขยกิจวงศ์. (2548). *ศิลปะและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตถาตา บลิเคชั่น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- ศิริพร ลิ้มระการ. (2547). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน*. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สนิท ตั้งทวี. (2536). *อ่านไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2531). *หลักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมดิคัลมีเดีย.
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2534). *การอ่านทั่วไป*. เพชรบูรณ์: โอเดียนสโตร์.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุนันท์ อัญชลีนุกูล และคณะ. (2553). *คู่มือฝึกอบรบภาษาไทยและบูรณาการ: ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนิต์ ภูจิระฐานพันธ์. (2554). *การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). *ครบเครื่องเรื่องความคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อนา หวันสนิ. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-plus ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- อารี พันธุ์มณี. (2540). *ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี.
- อารีพันธุ์มณี. (2544). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ: เลฟแอนดิลิฟเพรส.
- อารีย์ รังสินันท์. (2527). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- Arends, Richard. (2001). *Learning to Teacher*. (5th ed). Sinngapore: McGraw -Hill Higher Education.
- Boune, L. E, and other. (1971). *The Phychology of thinking*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (2006). *Strategies and models for teachers teaching content and thinking Skill*. Boston: Pearson Education.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Guilford, J. P., & Hoepfner, R. (1971). *The analysis of intelligence*. New York: McGraw-Hill Book.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. NewYork. McGraw Hill.
- Hunter, M. (1994). *Enhancing teaching*. New York: Macmillan College Publishing.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Models of teaching*. (5th ed.). London: Allyn and Bacon.
- Piaget, J. (1962). *The Stages of the Intellectual Development of the Child*. Bulletin of The Meninger Chinic.V. 26
- Rosenshine, B. and Stevens, R. (1986). *Teaching functions*. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of research on teaching* (3rd ed., pp. 376-391). New York: Macmillan
- Torrance, P. E. (1974). *Gifted For children in the Classroom*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย
และประเมินรูปแบบการสอน

1. พระมหาพิเชษฐ์ อดตานุรักษ์, ดร. หัวหน้าภาควิชาวิชาการศึกษา
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ศษ.ด.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. พระจักรพัทธ์ จกภทโท, ดร. หัวหน้าภาคบริหารการศึกษา
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ศษ.ด.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. พระมหาศุภชัย สุญาโณ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ศษ.ม.) การวัดและประเมินผล
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. นายอนันท์ กรมน้อย อาจารย์ประจำหลักสูตร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ศษ.ม.) หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ดร. แมนมิตร อัจหาญ ครูผู้ช่วย
(ศษ.ด.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร.วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๗๙๑๔ (๒)/๖๐๗๖๘ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย (IOC)

เรียน นายอานันท์ กรมน้อย

ด้วยนายคชา ปราณีตพลกรัง และคณะ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา
รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ
อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้
ด้วยตนเอง” จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยที่ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้อง และเที่ยงตรงที่สุด

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายคชา ปราณีตพลกรัง)

หัวหน้าโครงการผู้วิจัย

ยินดีต้อนรับเป็นพรอันดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร.วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๗๙๑๔ (๒)/๖๐๗๖๘ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย (IOC)

นมัสการ พระจักรพัชร จุกกภทโท, ดร.

ด้วยนายคชา ปราณีตพลกรัง และคณะ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา
รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ
อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้
ด้วยตนเอง” จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยที่ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้อง และเที่ยงตรงที่สุด

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายคชา ปราณีตพลกรัง)
หัวหน้าโครงการผู้วิจัย

- ยินดีตอบรับ/เป็นธุระประสาน
พระจักรพัชร

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร.วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๗๔๑๔ (๒)/ว๐๗๖๘

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย (IOC)

เรียน พระมหาพิเชษฐ์ อดตานุกรูชี, ดร.

ด้วยนายคชา ปราณีตพลกรัง และคณะ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา
รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ
อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้
ด้วยตนเอง” จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อนำมาประมวลข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้อง และเที่ยงตรงที่สุด

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายคชา ปราณีตพลกรัง)
หัวหน้าโครงการวิจัย

ได้รับโดยนางคชา ปราณีตพลกรัง ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเรียบร้อยแล้ว ๐๑/๘/๖๗

พระมหาพิเชษฐ์ อดตานุกรูชี
(พระมหาพิเชษฐ์ อดตานุกรูชี, ดร.)
หัวหน้าภาควิชาการศึกษาศาสนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร.วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๗๔๑๔ (๒)/ว๐๗๖๘ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย (IOC)

เรียน พระมหาศุภชัย สุญาโน

ด้วยนายคชา ปราณีตพลกรัง และคณะ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัยเรื่อง "การพัฒนา
รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ
อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้
ด้วยตนเอง" จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้ข้อมูลที่
ถูกต้อง และเที่ยงตรงที่สุด

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

(นายคชา ปราณีตพลกรัง)
หัวหน้าโครงการวิจัย

รับส่งให้ท่านอนุตราทิ
พระมหาศุภชัย สุญาโน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร.วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๓๙๑๔ (๒)/๑๐๗๖๘

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุฑเป็นผู้ใช้ชื่อยาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย (IOC)

เรียน ดร. แมนมิตร อาจหาญ

ด้วยนายคชา ปราณีตพลกรัง และคณะ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัยเรื่อง " การพัฒนา รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ อ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรคความรู้ ด้วยตนเอง" จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ ถูกต้อง และเที่ยงตรงที่สุด

ในกรณี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(นายคชา ปราณีตพลกรัง)
หัวหน้าโครงการวิจัย

อธิการบดี/รองอธิการบดี

 (ดร. แมนมิตร อาจหาญ)

ภาคผนวก ค
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

**แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การพัฒนา
แบบสัมภาษณ์ของอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา
อาจารย์ผู้สอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองต่อไป

เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า “ข้อคำถามที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการสัมภาษณ์ หรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5	หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อคำถามที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

รายการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
ตอนที่ 1						
ข้อมูลทั่วไป ชื่อ.....นามสกุล..... วุฒิการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ..... สังกัด..... ประสบการณ์สอนด้านการอ่าน.....ปี ประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์.....ปี						
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง						
ด้านการอ่านอย่างเชิงวิเคราะห์						
1. ท่านคิดว่าปัจจุบันปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง						
2. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างไร						
3. ท่านคิดว่าควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านตัวบท (Text) อะไรบ้าง เพราะเหตุใด						
ด้านทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
1. ท่านคิดว่าทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไร						
2. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในปัจจุบันอย่างไร						
3. ท่านคิดว่าควรมีตัวบท (Text) ในการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนมาใช้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อะไรบ้าง เพราะเหตุใด						
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม						
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม						

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับรายการสัมภาษณ์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	3	5	5	4	5	4.40	0.89	มาก
5	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
6	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
7	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
8	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
รวม						4.43	0.69	มาก

**แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การพัฒนา
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนารูปแบบการสอน
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

เพื่อให้แบบสำรวจดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์จากการสอบถามเพื่อให้ทราบว่า “ข้อคำถามที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการสอบถามหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อคำถามที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

รายการสอบถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
ปัญหาด้านผู้เรียน						
1. นักเรียนไม่ชอบการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ						
2. นักเรียนไม่สนใจอ่านเรื่องที่มีลักษณะยาว						
3. นักเรียนไม่สามารถสรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน						
4. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
5. นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้						
ปัญหาด้านผู้สอน						
6. ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจ						
7. ผู้สอนไม่มีสื่อประกอบการเรียนการสอน						
8. ผู้สอนไม่จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง						
9. ผู้สอนวัดและประเมินไม่หลากหลาย						
10. ผู้สอนไม่ได้ฝึกกระบวนการอ่านอย่างเพียงพอ						
ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
11. กิจกรรมที่สอนไม่หลากหลาย						
12. กิจกรรมไม่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์						
13. กิจกรรมไม่บูรณาการกับชีวิตประจำวัน						
14. กิจกรรมไม่ฝึกกระบวนการแก้ปัญหาให้ผู้เรียน						
ปัญหาด้านเนื้อหา						
15. เนื้อหาที่นำมาใช้สอนค่อนข้างยาวเกินไป						
16. เนื้อหาที่นำมาสอนไม่เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ						
17. เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัย						
18. เนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับรายการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานและ
ความต้องการ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	3	5	5	4	5	4.40	0.89	มาก
5	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
6	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
7	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
8	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
9	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
10	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
11	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
12	5	5	3	4	5	4.40	0.89	มาก
13	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
14	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
15	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
16	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
17	5	5	4	3	3	4.00	1.00	มาก
18	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม						4.54	0.59	มากที่สุด

แบบวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แบบ
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

รายการสำรวจความต้องการจำเป็น	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. ประเภทของเอกสาร () หนังสือ () ตำรา () บทความ () วารสาร () วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย () อื่น ๆ						
2. ชื่อเอกสาร						
3. ผู้แต่ง						
4. ปีที่พิมพ์						
5. สถานที่พิมพ์						
6. สรุปเนื้อหาสาระของเอกสาร						
7. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม						

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับแบบวิเคราะห์เอกสาร

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	3	5	5	4	5	4.40	0.89	มาก
5	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
6	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
7	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
รวม						4.43	0.66	มาก

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นประเมิน

แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อความที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการประเมินหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบประเมินข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อความที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

ประเด็นประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการอ่านเชิงวิเคราะห์						
2. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
3. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู						
4. ความเหมาะสมในการเปลี่ยนจากแนวคิดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน						
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนมีความชัดเจน						
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน แสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการสอน						

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
รวม						4.43	0.62	มาก

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นประเมิน

แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ด้านความเหมาะสม

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อความที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการประเมินหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบประเมินข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อความที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

ประเด็นประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน						
2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ						
3. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์						
4. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
5. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนในรูปแบบการสอน						
6. เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน						
7. เกณฑ์การประเมินทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน						
8. บทบาทอาจารย์ผู้สอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน						
9. บทบาทของผู้เรียนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน						

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
7	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
8	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม						4.62	0.41	มากที่สุด

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นประเมิน

แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อความที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการประเมินหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบประเมินข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อความที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

ประเด็นประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง						
2. ผู้เรียนได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นสำคัญในบทเรียน						
3. กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ						
4. รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติจริง						
5. ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
6. กระบวนการสอนนี้เน้นให้ผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเองและปรับปรุงแนวคิดผ่านการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้น						
7. รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริง						
8. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือปัญหาจริง						
9. กระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองและนำความรู้นั้นไปพัฒนาเพิ่มเติม						
10. ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกแนวทางการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง						
11. รูปแบบการสอนนี้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละบุคคล						
12. กระบวนการสอนนี้สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว						

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	4	3	3	5	5	4.00	1.00	มาก
7	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
8	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
11	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
12	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
รวม						4.60	0.41	มากที่สุด

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นประเมิน

แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอน

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อความที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการประเมินหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบประเมินข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อความที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

ประเด็นประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. รูปแบบการ มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์						
2. รูปแบบการสอน มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
3. รูปแบบการสอน ทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้						
4. รูปแบบการสอนทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีมีความสำคัญเพิ่มขึ้น						
5. รูปแบบการสอนวรรณคดี เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
รวม						4.52	0.54	มากที่สุด

**แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน
แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

คำชี้แจง

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อความที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการสำรวจ หรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

- ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อความที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา						
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน						
3. สอดคล้องมาตรฐานและตัวชี้วัด						
4. มีสมรรถนะสำคัญ						
5. มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6. การเขียนสาระสำคัญ						
7. สาระการเรียนรู้						
8. ภาระงานและชิ้นงาน						
9. สื่อและแหล่งเรียนรู้						
10. กิจกรรมการเรียนรู้						
11. การวัดและประเมินผล						

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับรายการประเมิน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
7	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
8	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
10	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
11	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						4.56	0.56	มากที่สุด

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์
เครื่องมือวัดและประเมินผล
“ความรู้ความเข้าใจการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการ
เรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง”

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. เครื่องมือวัดและประเมินผลฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล มี 1 ฉบับ คือ โดยให้ครูอ่านข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย x ข้อที่ถูกต้อง จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อทดสอบในแบบทดสอบข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อทดสอบที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
แนวคิด/ทฤษฎี	<p>1. ข้อใดไม่ใช่สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>ก. ระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน</p> <p>ข. วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน</p> <p>ค. จดจำเนื้อหาเพื่อท่องจำ</p> <p>ง. ตีความจากเรื่อง</p> <p>เฉลย: ค. จดจำเนื้อหาเพื่อท่องจำ</p>				
	<p>2. ขั้นตอนใดในกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่ต้องใช้ความคิดริเริ่ม</p> <p>ก. การกำหนดปัญหา</p> <p>ข. การค้นหาความคิด</p> <p>ค. การค้นหาคำตอบ</p> <p>ง. การนำไปใช้แก้ปัญหา</p> <p>เฉลย: ข. การค้นหาความคิด</p>				
	<p>3. ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก</p> <p>ก. นำความรู้ไปอภิปราย</p> <p>ข. สังเกตสิ่งที่อยากรู้</p> <p>ค. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร</p> <p>ง. สรุปผลการค้นพบ</p> <p>เฉลย: ข. สังเกตสิ่งที่อยากรู้</p>				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>4. ข้อใดคือคุณลักษณะสำคัญของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>ก. วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม</p> <p>ข. วิธีแก้ปัญหาที่ลอกเลียนแบบง่าย</p> <p>ค. วิธีแก้ปัญหาที่เน้นผลลัพธ์ระยะสั้น</p> <p>ง. วิธีแก้ปัญหาที่เลี่ยงการคิดนอกกรอบ</p> <p>เฉลย: ก. วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม</p>				
	<p>5. ข้อใดเป็นกระบวนการสุดท้ายในทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>ก. อภิปรายผลการค้นพบ</p> <p>ข. สรุปผลการอภิปราย</p> <p>ค. ตรวจสอบความรู้ที่ค้นพบ</p> <p>ง. นำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม</p> <p>เฉลย: ง. นำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม</p>				
	<p>6. ข้อใดคือเป้าหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>ก. ท่องจำข้อความ</p> <p>ข. สรุปผลแบบไม่มีเหตุผล</p> <p>ค. ค้นคว้าเพื่อเพิ่มความรู้</p> <p>ง. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำความเข้าใจ</p> <p>เฉลย: ง. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำความเข้าใจ</p>				
	<p>7. ทักษะใดที่สำคัญในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น</p>				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ก. การตีความ ข. การวิเคราะห์ ค. การระบุจุดประสงค์ ง. การค้นคว้าความจริง เฉลย: ข. การวิเคราะห์				
	8. ตัวอย่างใดที่แสดงถึงการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ก. การลอกเลียนแบบแนวทางแก้ปัญหา ข. การเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เร็วที่สุด ค. การสร้างวิธีแก้ปัญหาใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ ง. การแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อกฎหมายแต่ล้ำสมัย เฉลย: ค. การสร้างวิธีแก้ปัญหาใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ				
	9. กระบวนการใดในทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ช่วยเสริมความรู้ของผู้เรียน ก. การจดจำเนื้อหา ข. การทดลองในบริบทจริง ค. การอภิปรายผลการค้นพบ ง. การตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบเพิ่มเติม เฉลย: ค. การอภิปรายผลการค้นพบ				
	10. ทักษะที่ใช้ในขั้นตอนการค้นหาคำความจริงในกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คือข้อใด				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ก. การวางแผน ข. การทดลอง ค. การอภิปราย ง. การตรวจสอบข้อมูล เฉลย: ง. การตรวจสอบข้อมูล				
หลักการและ วัตถุประสงค์	11. การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงตามหลักการนี้เน้นอะไรเป็นสำคัญ ก. การท่องจำ ข. การเขียนบทสรุป ค. การลงมือค้นหาคำตอบ ง. การสอนจากผู้สอนเท่านั้น เฉลย: ค. การลงมือค้นหาคำตอบ				
	12. ข้อใดสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ก. การสร้างวิธีแก้ปัญหาแบบง่าย ข. การลดความซับซ้อนของปัญหา ค. การสร้างผลลัพธ์ที่รวดเร็ว ง. การสร้างแนวทางที่แปลกใหม่และยอมรับได้ เฉลย: ง. การสร้างแนวทางที่แปลกใหม่และยอมรับได้				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>13. หลักการสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการตีความคืออะไร</p> <p>ก. การใช้สื่อที่ซับซ้อน</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ</p> <p>ค. การจัดการเรียนการสอนที่เป็นกลุ่ม</p> <p>ง. การสร้างกรอบคำถามที่ชัดเจน</p> <p>เฉลย: ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ</p>				
	<p>14. การเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบนี้ช่วยส่งเสริมอะไรในนักเรียน</p> <p>ก. ความจำในระยะสั้น</p> <p>ข. ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม</p> <p>ค. ความคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์</p> <p>ง. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล</p> <p>เฉลย: ค. ความคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์</p>				
	<p>15. ข้อใดแสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>ก. การสรุปข้อความตามคำบอกของครู</p> <p>ข. การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยเหตุผลที่ชัดเจน</p> <p>ค. การตีความแบบไม่มีหลักการ</p> <p>ง. การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลเดียว</p>				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	เฉลย: ข. การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยเหตุผลที่ชัดเจน				
ขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้	16. ในขั้นตอนใดที่นักเรียนเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา ก. ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม ข. ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง ค. ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล ง. ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เฉลย: ก. ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม				
	17. ขั้นตอนที่ช่วยเสริมทักษะการสังเคราะห์ข้อมูลคือข้อใด ก. ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ข. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ค. วิเคราะห์ข้อมูล ง. อภิปรายผลการเรียนรู้ เฉลย: ค. วิเคราะห์ข้อมูล				
	18. ขั้นตอนใดเน้นการเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริง ก. ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง ข. ค้นหาข้อมูล ค. อภิปรายผล				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ง. สร้างความเข้าใจ เฉลย: ก. ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง				
	19. ขั้นตอนการอภิปรายและสรุปผลช่วยส่งเสริมอะไร ก. การตั้งคำถาม ข. การทำงานกลุ่ม ค. การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม ง. การสรุปผลที่ชัดเจนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เฉลย: ง. การสรุปผลที่ชัดเจนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น				
	20. ในขั้นตอนใดที่นักเรียนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้แก้ปัญหาได้จริง ก. วิเคราะห์ข้อมูล ข. ค้นหาข้อมูล ค. สรุปผล ง. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา เฉลย: ง. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา				
การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และการนำไปใช้	21. ขั้นตอนแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คืออะไร ก. การกำหนดวัตถุประสงค์ ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ค. การเลือกสื่อการสอน ง. การกำหนดวิธีการประเมิน เฉลย: ก. การกำหนดวัตถุประสงค์				
	22. ข้อใดคือองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ก. กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ ข. กิจกรรมสนทนาการ ค. การวิเคราะห์เนื้อหา ง. การประเมินระหว่างหน่วยการเรียนรู้ เฉลย: ก. กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ				
	23. การจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริงมีเป้าหมายเพื่ออะไร ก. ส่งเสริมการจดจำเนื้อหา ข. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค. เพิ่มคะแนนการสอบ ง. ลดความซับซ้อนของเนื้อหา เฉลย: ข. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	24. การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ควรคำนึงถึงข้อใดเป็นหลัก				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ก. ความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้ ข. ระยะเวลาในการเรียน ค. ความพร้อมของผู้เรียน ง. ถูกทุกข้อ เฉลย: ง. ถูกทุกข้อ				
	25. การประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยในด้านใดมากที่สุด ก. การปรับปรุงเนื้อหา ข. การประเมินความสามารถของผู้สอน ค. การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ง. การสร้างกิจกรรมใหม่ เฉลย: ค. การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน				
การประเมินและ พัฒนาการเรียนรู้	26. ข้อใดคือการประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก. การใช้ข้อสอบแบบปรนัย ข. การให้ผู้เรียนเขียนบทวิเคราะห์เนื้อหา ค. การจับกลุ่มอภิปราย ง. การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เฉลย: ข. การให้ผู้เรียนเขียนบทวิเคราะห์เนื้อหา				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	27. ในกระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ การประเมินผลในขั้นสุดท้ายควรมุ่งเน้นสิ่งใด ก. การวัดผลการจดจำข้อมูล ข. การวัดผลการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ค. การวัดผลคะแนนที่ได้จากข้อสอบ ง. การวัดความสามารถในการค้นหาข้อมูล เฉลย: ข. การวัดผลการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
	28. การใช้การประเมินผลแบบโครงงาน (Project-Based Assessment) เหมาะกับกรณีใดมากที่สุด ก. การประเมินผลการอ่านอย่างรวดเร็ว ข. การวัดผลการจดจำเนื้อหา ค. การวัดความสามารถในการตอบคำถามสั้น ๆ ง. การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานกลุ่ม เฉลย: ง. การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานกลุ่ม				
	29. ข้อใดสะท้อนถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ก. การให้ผู้เรียนท่องจำข้อมูลสำคัญ ข. การให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลและจัดทำสื่อการนำเสนอ ค. การให้ผู้เรียนตอบคำถามจากบทเรียน ง. การให้ผู้เรียนดูสื่อวิดีโอและสรุปใจความ				

หัวข้อ	ข้อทดสอบ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	เฉลย: ข. การให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลและจัดทำสื่อการนำเสนอ				
	30. ตัวอย่างของการบูรณาการการเรียนรู้ในบริบทจริงคือข้อใด ก. การทำแบบฝึกหัดจากหนังสือ ข. การท่องจำและทำรายงาน ค. การแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง ง. การทดสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน เฉลย: ง. การแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง				

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับกลยุทธ์การอ่าน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum R$	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	5	1.00
2	1	1	1	1	1	5	1.00
3	1	1	1	0	1	4	0.80
4	1	1	1	1	1	5	1.00
5	1	1	1	1	1	5	1.00
6	1	1	1	1	1	5	1.00
7	1	1	1	1	1	5	1.00
8	1	1	1	1	1	5	1.00
9	1	1	1	1	1	5	1.00
10	1	1	0	1	1	4	0.80
11	1	1	1	1	1	5	1.00
12	1	1	1	1	1	5	1.00
13	1	1	1	1	1	5	1.00
14	1	1	1	1	1	5	1.00
15	-1	1	1	0	1	4	0.80
16	1	1	1	1	1	5	1.00
17	1	1	1	1	1	5	1.00
18	1	1	1	1	1	5	1.00
19	1	1	1	1	1	5	1.00
20	1	1	1	1	1	5	1.00
21	1	1	1	1	1	5	1.00
22	1	1	1	1	1	5	1.00
23	1	1	1	1	1	5	1.00
24	1	1	1	1	1	5	1.00
25	1	1	1	1	1	5	1.00
26	1	1	1	1	1	5	1.00
27	1	1	1	1	1	5	1.00
28	1	1	1	1	1	5	1.00
29	-1	1	1	0	1	4	0.80
30	1	1	1	1	1	5	1.00

คะแนนจากการทดลองใช้ (Try-Out) เครื่องมือวัดและประเมินผล ความรู้ความเข้าใจการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าการกระจาย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น

คน/ข้อที่	1 (1 คนแปล)	2 (1 คนแปล)	3 (1 คนแปล)	4 (1 คนแปล)	5 (1 คนแปล)	6 (1 คนแปล)	7 (1 คนแปล)	8 (1 คนแปล)	9 (1 คนแปล)	10 (1 คนแปล)	11 (1 คนแปล)	12 (1 คนแปล)	13 (1 คนแปล)	14 (1 คนแปล)	15 (1 คนแปล)	16 (1 คนแปล)	17 (1 คนแปล)	18 (1 คนแปล)	19 (1 คนแปล)	20 (1 คนแปล)	21 (1 คนแปล)	22 (1 คนแปล)	23 (1 คนแปล)	24 (1 คนแปล)	25 (1 คนแปล)	26 (1 คนแปล)	27 (1 คนแปล)	28 (1 คนแปล)	29 (1 คนแปล)	30 (1 คนแปล)	รวม			
คนที่ 1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26				
คนที่ 2	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	26				
คนที่ 3	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	22				
คนที่ 4	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	21			
คนที่ 5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	28				
คนที่ 6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	30				
คนที่ 7	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	24		
คนที่ 8	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	26		
คนที่ 9	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	26		
คนที่ 10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	29		
คนที่ 11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27		
คนที่ 12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	29	
คนที่ 13	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	26		
คนที่ 14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	27		
คนที่ 15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	29		
คนที่ 16	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	5	
คนที่ 17	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29		
คนที่ 18	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	
คนที่ 19	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	24		
คนที่ 20	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4
คนที่ 21	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
คนที่ 22	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	23	
คนที่ 23	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	25	
คนที่ 24	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
คนที่ 25	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	8		
คนที่ 26	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
คนที่ 27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	3	
คนที่ 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	
คนที่ 29	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	25	
คนที่ 30	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	24	
แก้ตลอด	14	12	13	14	14	14	12	13	13	15	12	14	14	14	12	14	13	15	11	15	13	15	13	13	13	13	12	13	12	11	13	582		
อันดับสอบตก	6	5	7	6	6	6	6	6	6	6	5	6	8	6	8	6	8	6	7	6	5	6	6	7	7	8	5	7	4	5	7			
ค่าความยาก (p)	0.67	0.28	0.67	0.67	0.67	0.67	0.60	0.63	0.63	0.70	0.28	0.67	0.73	0.67	0.67	0.67	0.67	0.70	0.27	0.70	0.63	0.73	0.67	0.67	0.70	0.57	0.67	0.27	0.27	0.33				
ค่าอำนาจจำแนก (K)	0.53	0.23	0.40	0.53	0.53	0.53	0.40	0.47	0.47	0.60	0.23	0.53	0.4	0.53	0.27	0.53	0.40	0.60	0.20	0.60	0.47	0.53	0.40	0.40	0.33	0.47	0.4	0.27	0.20	0.20				

N (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง) =30, n (จำนวนข้อสอบ) 30 ข้อ \bar{X} = 19.40 S.D. = 0.32 s^2 = 106.57 $kr-20$ = 0.97
 หมายถึง เลข 1 และเลข 2 หมายถึงทำถูก, 0 หมายถึงทำผิด

คะแนนจากการทดลองใช้ (Try-out) เครื่องมือวัดและประเมินผล ความรู้ความเข้าใจการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองกับครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รายดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าการกระจาย ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Kuder – Richardson ต่อไปนี้ตามลำดับ

- **คุณภาพของข้อสอบรายข้อ** การพิจารณาคุณภาพของข้อสอบรายข้อ ใช้เกณฑ์ความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ร่วมกัน ซึ่งค่าอธิบายถึงความหมายของความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รวมทั้งสูตรในการคำนวณได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 มีเกณฑ์การพิจารณาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การพิจารณาค่าความยากง่าย (p) ของข้อสอบ

ความยากง่าย (p)	แปลความ	การพิจารณา
0.00 - 0.19	ยากมาก	ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
0.20 - 0.39	ค่อนข้างยาก	พอใช้ได้
0.40 - 0.60	ยากง่ายปานกลาง	ใช้ได้
0.61 - 0.80	ค่อนข้างง่าย	พอใช้ได้
0.81 - 1.00	ง่ายมาก	ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ตารางที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ

อำนาจจำแนก (r)	การพิจารณา
0.60 - 1.00	อำนาจจำแนกดีมาก
0.40 - 0.59	อำนาจจำแนกดี
0.20 - 0.39	อำนาจจำแนกพอใช้
0.10 - 0.19	อำนาจจำแนกต่ำ (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)
-1.00 - 0.09	อำนาจจำแนกต่ำมาก (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)

จากเกณฑ์ค่าความยากของข้อสอบ (p) ในตารางที่ 1 พิจารณาว่า ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 เป็นข้อสอบที่ใช้ได้ และจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก (r) ในตารางที่ 2 พิจารณาว่าข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-1.00 เป็นข้อสอบที่ใช้ได้ ซึ่งจากการตรวจสอบ

คุณภาพของข้อสอบรายข้อของแบบทดสอบผลการเรียนรู้ของครูในงานวิจัยนี้จากค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า ข้อสอบมีคุณภาพที่ใช้ได้ทั้ง 30 ข้อ ดังนี้

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และผลการพิจารณาคุณภาพของข้อสอบรายข้อ

ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการพิจารณาข้อสอบ
ข้อ 1	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 2	0.28	0.23	ใช้ได้
ข้อ 3	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 4	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 5	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 6	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 7	0.60	0.40	ใช้ได้
ข้อ 8	0.63	0.47	ใช้ได้
ข้อ 9	0.63	0.47	ใช้ได้
ข้อ 10	0.70	0.60	ใช้ได้
ข้อ 11	0.28	0.23	ใช้ได้
ข้อ 12	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 13	0.73	0.40	ใช้ได้
ข้อ 14	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 15	0.67	0.27	ใช้ได้
ข้อ 16	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 17	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 18	0.70	0.60	ใช้ได้
ข้อ 19	0.27	0.20	ใช้ได้
ข้อ 20	0.70	0.60	ใช้ได้
ข้อ 21	0.63	0.47	ใช้ได้
ข้อ 22	0.73	0.53	ใช้ได้
ข้อ 23	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 24	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 25	0.70	0.33	ใช้ได้
ข้อ 26	0.57	0.47	ใช้ได้
ข้อ 27	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 28	0.27	0.27	ใช้ได้
ข้อ 29	0.27	0.20	ใช้ได้
ข้อ 30	0.33	0.20	ใช้ได้

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
(Index of Item - Objective Congruence: IOC)

แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎี

สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. เครื่องมือวัดและประเมินผลฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล มี 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

คำชี้แจง

ให้นักครูอ่านข้อคำถามที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง หรือเขียนตอบในที่ว่างที่กำหนดให้ ใช้เวลา 40 นาที

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อทดสอบในแบบทดสอบข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อทดสอบที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
ความสามารถ ด้านอ่านเชิง วิเคราะห์	<p>1. ข้อใดต่อไปนี้ ตอนใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>1) ไม้สีสุกเป็นไม้ที่นิยมนำมาทำเครื่องจักสานมากที่สุด 2) เพราะมีผิวเรียบเป็นมัน เนื้อหนาและแข็ง ลำต้นตรง พบอยู่ทั่วไปแทบทุกภาคของประเทศ 3) ส่วนไม้ซางเป็นไม้ขนาดกลาง ปล้องยาว เนื้ออ่อน ขึ้นทั่วไปในภาคเหนือ 4) ชาวบ้านนำมาทำตะกร้า หรือทำตอก ใช้มัดสิ่งของ</p> </div> <p>ก. ตอนที่ 1) ข. ตอนที่ 2) ค. ตอนที่ 3) ง. ตอนที่ 4)</p>				
	<p>2. ข้อใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง</p> <p>ก. ปัจจุบันวันตรุษไทยกลายเป็นเทศกาลเล่นน้ำสนุกสนานไปเสียแล้ว ข. ในวันตรุษจีน ชาวจีนมักเชื่อว่าการไม่มีหนี้สินเป็นมงคลแก่ชีวิตใหม่ ค. เราควรระวังทุกข์เป็นประจำทุกคืน เพราะเมื่อหลับเราจะไม่รู้รู้อะไรอีกแล้ว ง. ก่อนเข้าพิธีตีฆ้องต้องทำความสะอาดร่างกาย สวมชุดญี่ปุ่น แล้วคลานเข้าไปนั่งในห้องพิธี</p>				
	<p>3. ข้อใดมีคำที่ใช้ได้ทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัยทุกคำ</p> <p>ก. แก้วต่าง แก้วผิด ข. เอาชัย เอาถ่าน</p>				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ค. คอขวด คอแข็ง ง. เข้ารีต เข้ามาน				
	4. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดมีความหมายโดยนัย ก. เธอทอดสะพานให้ชายหนุ่มเข้ามาจีบ ข. เขาทอดลูกเต๋าเพื่อเล่นเกมเศรษฐีมหาสนุก ค. ฉันทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อระดมเงินทุนเข้าวัด ง. ผมเตรียมทำทอดมันเพื่อทำบุญเลี้ยงพระเพล				
	5. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>ต้นรักเป็นไม้พุ่มสูง 1 – 1.5 เมตร พบขึ้นทั่วไป เพราะขึ้นง่าย ทนทาน ประกอบกับการกระจายพันธุ์โดยลม ซึ่งพัดพาเมล็ดรักที่มีขนสีขาวเป็นพู่ยาว ๆ ให้ตกไปตามที่ต่าง ๆ ได้ไกล เมื่อตกลงในที่ใดที่มีความชื้นพอควร ก็จะงอกเป็นต้นใหม่ที่นั่น และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วต่อไป ต้นรักมีใบใหญ่เป็นใบเดี่ยวมีนวลสีขาวทั้งใบ ดอกเป็นช่อใหญ่มี 2 สี คือ สีม่วงและสีขาว กลีบดอก 5 กลีบ แผ่จากกันเป็นวงมีส่วนคล้ายมงกุฏ เป็นสัน 5 สัน อยู่กลางดอก ส่วนนี้เองที่นำมาใช้ร้อยมาลัย บางคนจึงเรียกดอกรักชนิดนี้ว่า รักร้อยมาลัย ผลเป็นฝักรูปรี ปลายแหลม ยาว 5 – 6 เซนติเมตร เมื่อแก่ฝักจะแตก และปล่อยเมล็ดไปตามลม</p> </div> ก. ประโยชน์ของต้นรัก ข. ลักษณะเด่นของต้นรัก				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ค. ลักษณะทั่วไปของต้นรัก ง. การกระจายพันธุ์ของต้นรัก				
	<p>องค์การนาซากล่าวถึงการค้นพบดาวเคราะห์นอกระบบสุริยะจากการส่งยานอวกาศไปสำรวจดาวเคราะห์ที่มีขนาดใกล้เคียงกับโลกเมื่อปี พ..2552 ยานอวกาศดังกล่าวจะมองหาดาวฤกษ์และดวงดาวที่อยู่ใกล้ๆ กาแล็กซีทางช้างเผือกของเรา การค้นพบครั้งใหม่นี้สร้างความตื่นเต้นให้แก่นักดาราศาสตร์เป็นอย่างมากเนื่องจากบรรดาดวงดาวที่ค้นพบทั้ง 10 ดวงซึ่งเป็นขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลก เอื้อต่อการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต</p> <p>6. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น</p> <p>ก. การค้นพบครั้งนี้เป็นการค้นพบครั้งใหม่ซึ่งน่าตื่นเต้นมาก</p> <p>ข. ดาวเคราะห์ทั้ง 10 ดวงนี้น่าจะมีขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลก</p> <p>ค. ข้อมูลการค้นพบดาวเคราะห์ได้มาจากยานอวกาศขององค์การนาซา</p> <p>ง. องค์การนาซาค้นพบดาวเคราะห์ 10 ดวง นอกระบบสุริยะที่สิ่งมีชีวิตอาจอยู่อาศัยได้</p>				
	7. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความต่อไปนี้				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>การสหกรณ์เป็นของสำคัญมาก เพราะจะนำความมั่งคั่งมาสู่ราษฎรทั้งหลาย นอกจากนั้น ยังสอนให้ช่วยกันทำการงานเป็นคณะ ตามธรรมดาการทำงานคนเดียวสู้ช่วยกันทำงานหลาย ๆ คน ไม่ได้ เพราะจะได้ช่วยกันทางความคิดและตลอดจนออกแรง ถ้าเราคิดอะไรคนเดียว อาจพลาดพลั้ง ได้โดยไม่รู้ตัว เมื่อเราประชุมช่วยกันคิดจะได้ผลดีกว่ามาก</p> <p>ก. สมองคนเดียวจะคิดการให้รอบคอบไปทุกอย่างนั้นไม่ได้ ข. ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขได้ ถ้าแก้คนเดียวไม่ได้ ก็ช่วยกันคิดช่วยกันแก้หลายๆ คน ค. สมาชิกของกลุ่มจะต้องตกลงกันว่าใครจะทำอะไร ไม่ต้องทะเลาะกัน แล้วแต่ละคนจะได้สิ่งที่ดี คือความสำเร็จ ง. ถ้าเราคิดอย่างรอบคอบดีแล้ว ก็ควรลงมือทำเองโดยทันที เพื่อให้งานสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและสร้างความมั่นใจให้ตัวเอง</p>				
	<p>8. ข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความต่อไปนี้</p> <p>ข้อมูลปี พ.ศ.2555 ประเทศไทยมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 16 ขาดสารอาหารเรื้อรัง คือ มีภาวะเตี้ย แคระแกร็น ส่งผลให้สมองเด็กไม่พัฒนาเต็มที่จนปัจจุบันสถานการณ์ไม่ได้ดีขึ้น ตัวเลข ล่าสุดปี พ.ศ.2559 มีเด็กไทยแรกเกิดถึง 5 ปี เตี้ยและน้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐานเพิ่มขึ้น มีปัญหา เด็กไทยเตี้ยติดต่อกันมา 10 ถึง 15 ปี (รายงานประจำปี 2559 – 2560 CCF)</p> <p>ก. แสดงว่าหลายปีที่ผ่านมา การแก้ปัญหาเรื่องนี้ยังไม่ได้ผล ข. เด็กไทยถึงจะแคระแกร็นก็เรียนเก่ง สร้างชื่อเสียงให้ประเทศได้</p>				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ค. ทางหน่วยงานของเราจะมีโครงการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้อย่างไร ง. เราควรจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่มีเด็กยากจนทุกโรงเรียน				
	9. ข้อใดมีลักษณะกล่าวโต้แย้งกับข้อความต่อไปนี้ <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>มีคำกล่าวที่น่าคิดว่า “จงพูดในสิ่งที่อยากพูด” เนื่องจากเรามักจะเสียใจและเสียดายว่าไม่ได้พูดในสิ่งที่เราอยากจะทำกับหลายๆ คน เมื่อหมดโอกาสไปแล้วเราจะมีโอกาสบอกความรู้สึกที่แท้จริงต่อผู้อื่นก็ต่อเมื่อเขายังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ดังนั้น ถ้าเรารักชอบหรือประทับใจใครก็จงบอกให้เขารู้ บางทีเราอาจจะได้รับสิ่งดี ๆ ตอบแทนกลับมาในลักษณะเดียวกันหรือมากกว่าก็เป็นได้</p> </div> ก. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท ข. ได้ดีเพราะปาก ได้ยากเพราะคำ ค. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่วอัปราชัย ง. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง				
	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัดวังงามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย</p> </div> 10. คำขวัญข้างต้นไม่ได้สื่อสารเรื่องใด ก. ความงาม ข. ความเจริญ ค. ความสำคัญ ง. ความยุติธรรม				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>11. บทประพันธ์ข้างต้นให้ความรู้ในด้านใด</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>คนเราเกิดมาไม่มีใครสามารถอยู่ตัวคนเดียวได้ ต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งนั้น ยิ่งเรารู้จักคนมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นคนกว้างขวางและจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเราเองมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ความสำเร็จทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทางราชการ ทางการค้าหรือในกิจการส่วนตัว ล้วนขึ้นอยู่กับความกว้างขวางของตัวเราเป็นสำคัญ ฉะนั้นการมีเพื่อนจึงจำเป็นที่สุด เราจะต้องพยายามรู้จักคน ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้โดยไม่ต้องเลือกว่าใครเป็นใคร แต่ว่าการคบเพื่อนนั้นมีทั้งคุณและโทษ ฉะนั้น</p> </div> <p>ก. ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกัน ข. การคบเพื่อนจะต้องรอบคอบ ค. คนเราจะขาดการคบเพื่อนไม่ได้ ง. การรู้จักคนมากเป็นประโยชน์ในการทำงาน</p>				
	<p>12. คำสอนในข้อใดไม่สะท้อนค่านิยมของคนไทย</p> <p>ก. อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง ข. ค่อยดำเนินตามไต่ผู้ไปหน้า ใจความว่าผู้มีคุณอย่าหุนหวน ค. คนสามขามีปัญหาหาไว้ทัก ที่ไหนหลักแหลมทำจงจำเอา ง. อย่าคบมิตรจิตพาลสันดานชั่ว จะพาตัวให้เสื่อมความเลื่อมใส</p>				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา								
		+1	0	-1									
	<p>13. บทประพันธ์ในข้อใดมีความสำคัญทำให้ประเทศชาติอยู่รอดได้อย่างชัดเจน</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>เมืองใดไม่มีกวีแก้ว</td> <td>เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม</td> </tr> <tr> <td>เมืองใดไม่มีนาริงาม</td> <td>เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ</td> </tr> <tr> <td>เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ</td> <td>เมืองนั้นไม่เฟริศพิสมัย</td> </tr> <tr> <td>เมืองใดไร้ธรรมอำไพ</td> <td>เมืองนั้นบรรลัยแน่นอน</td> </tr> </table> <p>ก. กวี ข. ธรรม ค. หญิงงาม ง. เสียงดนตรี</p>	เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม	เมืองใดไม่มีนาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ	เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิสมัย	เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่นอน				
เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม												
เมืองใดไม่มีนาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ												
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิสมัย												
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่นอน												
	<p>14. คำประพันธ์ต่อไปนี้ แสดงวิถีชีวิตไทยเรื่องใด</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>ทำบุญบุญแต่งให้</td> <td>เห็นผล</td> </tr> <tr> <td>คิดตั้งเงาตามตน</td> <td>ติดแท้</td> </tr> <tr> <td>ผู้ทำสิ่งอกุศล</td> <td>กรรมติด ตามนา</td> </tr> <tr> <td>คุจจักรเกวียนเวียนแล้</td> <td>ไล่ต้อนตีนโค</td> </tr> </table> <p>ก. ประเพณี ข. ศิลปกรรม</p>	ทำบุญบุญแต่งให้	เห็นผล	คิดตั้งเงาตามตน	ติดแท้	ผู้ทำสิ่งอกุศล	กรรมติด ตามนา	คุจจักรเกวียนเวียนแล้	ไล่ต้อนตีนโค				
ทำบุญบุญแต่งให้	เห็นผล												
คิดตั้งเงาตามตน	ติดแท้												
ผู้ทำสิ่งอกุศล	กรรมติด ตามนา												
คุจจักรเกวียนเวียนแล้	ไล่ต้อนตีนโค												

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ค. ความเชื่อ ง. การงานอาชีพ				
	15. ข้อใดกล่าวไม่สอดคล้องกับคำประพันธ์ต่อไปนี้ (2559) <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> เจ้าของตาลรักหวานชื่นเป็นต้น ระวังตนตื่นมีระมัดมัน เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครั้น ถ้าปลั่งปลิ้นเจ็บอกเหมือนตกลด </div> ก. การปิ่นต้นตาลต้องใช้ความระมัดระวัง ข. หากเชื่อคนปากหวานจะเข้าใจได้ ค. การตกลดตาลทำให้เจ็บตัวได้ ง. คนปากหวานย่อมมีรักหวาน				
	16. ข้อใดเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับบทประพันธ์ต่อไปนี้ <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> อันจะเป็นสิ่งใดไม่ประหลาด กำหนดชาติดีทรมตามวิถี ถือสันโดษบำเพ็ญให้เด่นดี ในสิ่งที่เราเป็นเช่นนั้นเทอญ </div> ก. คิดดีทำดี ข. มัคน้อยไม่ใฝ่สูง ค. ทำดีแต่อย่าทำตัวเด่น ง. พอใจในสิ่งที่ตนเป็นและตนมี				

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา								
		+1	0	-1									
	<p>17. บทประพันธ์ต่อไปนี้ ไม่สอดคล้องกับเรื่องใด (2559)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">ประเวณีติงูให้หลังหัก</td> <td style="padding: 5px;">มันก็มักทำร้ายเมื่อภายหลัง</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">จระเข้ใหญ่ไปถึงน้ำมีกำลัง</td> <td style="padding: 5px;">เหมือนเสือขังเข้าถึงดงก็คงร้าย</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">อันแม่ทัพจับได้แล้วไม่ฆ่า</td> <td style="padding: 5px;">ไปข้างหน้าศึกจะใหญ่ขึ้นใจหาย</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ต้องตำรับจับให้มันคั่นให้ตาย</td> <td style="padding: 5px;">จะทำภายหลังยากลำบากครัน</td> </tr> </table> <p>ก. ความสุขุมรอบคอบ ข. การมองการณ์ไกล ค. การอาฆาตมาดร้าย ง. ความห้าวหาญเด็ดเดี่ยว</p>	ประเวณีติงูให้หลังหัก	มันก็มักทำร้ายเมื่อภายหลัง	จระเข้ใหญ่ไปถึงน้ำมีกำลัง	เหมือนเสือขังเข้าถึงดงก็คงร้าย	อันแม่ทัพจับได้แล้วไม่ฆ่า	ไปข้างหน้าศึกจะใหญ่ขึ้นใจหาย	ต้องตำรับจับให้มันคั่นให้ตาย	จะทำภายหลังยากลำบากครัน				
ประเวณีติงูให้หลังหัก	มันก็มักทำร้ายเมื่อภายหลัง												
จระเข้ใหญ่ไปถึงน้ำมีกำลัง	เหมือนเสือขังเข้าถึงดงก็คงร้าย												
อันแม่ทัพจับได้แล้วไม่ฆ่า	ไปข้างหน้าศึกจะใหญ่ขึ้นใจหาย												
ต้องตำรับจับให้มันคั่นให้ตาย	จะทำภายหลังยากลำบากครัน												
	<p>18. ข้อใดแสดงจุดมุ่งหมายของผู้พูดในคำประพันธ์ต่อไปนี้</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="padding: 5px;">ก. นิจจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ชู้</td> <td style="padding: 5px;">ทุกวันคืนค่ำเช้าไม่เศร้าหมอง</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ข. จนมีลูกปลูกเลี้ยงเคียงประคอง</td> <td style="padding: 5px;">มิให้ห้องเคืองขัดพระอัชฌา</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ค. อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้</td> <td style="padding: 5px;">เสียน้ำใจน้องรักเป็นหนักหนา</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ง. จึงอุตส่าห์พยายามสู้ตามมา</td> <td style="padding: 5px;">ขอเป็นข้าบาททงสุ์พระทรงธรรม์</td> </tr> </table>	ก. นิจจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ชู้	ทุกวันคืนค่ำเช้าไม่เศร้าหมอง	ข. จนมีลูกปลูกเลี้ยงเคียงประคอง	มิให้ห้องเคืองขัดพระอัชฌา	ค. อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้	เสียน้ำใจน้องรักเป็นหนักหนา	ง. จึงอุตส่าห์พยายามสู้ตามมา	ขอเป็นข้าบาททงสุ์พระทรงธรรม์				
ก. นิจจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ชู้	ทุกวันคืนค่ำเช้าไม่เศร้าหมอง												
ข. จนมีลูกปลูกเลี้ยงเคียงประคอง	มิให้ห้องเคืองขัดพระอัชฌา												
ค. อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้	เสียน้ำใจน้องรักเป็นหนักหนา												
ง. จึงอุตส่าห์พยายามสู้ตามมา	ขอเป็นข้าบาททงสุ์พระทรงธรรม์												

ความสามารถ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>พระชนกชนนีเป็นที่ยิ่ง ไม่ควรทิ้งทอดพระคุณให้สูญหาย ถึงลูกเมียเสียไปแม้ไม่ตาย ก็หาง่ายดอกพืเห็นไม่เป็นไร</p> <p>19. บุคคลใดนำข้อคิดจากคำประพันธ์ข้างต้นไปใช้ไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. น้ำคูละตายายจนไม่คิดจะมีครอบครัว</p> <p>ข. ลุงส่งเงินมาให้ตายายเป็นประจำทุกเดือน</p> <p>ค. อาไม่เคยส่งข่าวถึงปู่ย่าเลยตั้งแต่แต่งงาน</p> <p>ง. พ่อพาลูกกลับไปเยี่ยมปู่ย่าในวันสงกรานต์ทุกปี</p>				
	<p>ฝูงชนกำเนิดคล้าย คลึงกัน ใหญ่ย่อมเพศผิวพรรณ แฝกบ้าง ความรู้อาจเรียนทัน กันหมด เว้นแต่ชั่วดีกระต่าง ห่อนแก้ฤไหว</p> <p>20. คำประพันธ์ข้างต้นแสดงคุณค่าด้านใดอย่างชัดเจน</p> <p>ก. เน้นหาให้ความรู้</p> <p>ข. ข้อคิดในการใช้ชีวิต</p> <p>ค. วิธีการเปรียบเทียบ</p> <p>ง. การอ้างอิงนำเชื่อถือ</p>				

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum R$	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	5	1.00
2	1	1	1	1	1	5	1.00
3	1	1	1	0	1	4	0.80
4	1	1	1	1	1	5	1.00
5	1	1	1	1	1	5	1.00
6	1	1	1	1	1	5	1.00
7	1	1	1	1	1	5	1.00
8	1	1	1	1	1	5	1.00
9	1	1	1	1	1	5	1.00
10	1	1	0	1	1	4	0.80
11	1	1	1	1	1	5	1.00
12	1	1	1	1	1	5	1.00
13	1	1	1	1	1	5	1.00
14	1	1	1	1	1	5	1.00
15	-1	1	1	0	1	4	0.80
16	1	1	1	1	1	5	1.00
17	1	1	1	1	1	5	1.00
18	1	1	1	1	1	5	1.00
19	1	1	1	1	1	5	1.00
20	1	1	1	1	1	5	1.00

คะแนนจากการทดลองใช้ (Try-Out) เครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าการกระจาย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น

1	การประเมินผลเครื่องมือวัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	1. (1 คะแนน)	2. (1 คะแนน)	3. (1 คะแนน)	4. (1 คะแนน)	5. (1 คะแนน)	6. (1 คะแนน)	7. (1 คะแนน)	8. (1 คะแนน)	9. (1 คะแนน)	10. (1 คะแนน)	11. (1 คะแนน)	12. (1 คะแนน)	13. (1 คะแนน)	14. (1 คะแนน)	15. (1 คะแนน)	16. (1 คะแนน)	17. (1 คะแนน)	18. (1 คะแนน)	19. (1 คะแนน)	20. (1 คะแนน)	รวม
2	คนที่ 1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17
3	คนที่ 2	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	17
4	คนที่ 3	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	15
5	คนที่ 4	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	15
6	คนที่ 5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	19
7	คนที่ 6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20
8	คนที่ 7	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	16
9	คนที่ 8	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18
10	คนที่ 9	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	17
11	คนที่ 10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20
12	คนที่ 11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	18
13	คนที่ 12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20
14	คนที่ 13	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19
15	คนที่ 14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	18
16	คนที่ 15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20
17	คนที่ 16	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
18	คนที่ 17	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	18
19	คนที่ 18	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
20	คนที่ 19	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	17
21	คนที่ 20	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
22	คนที่ 21	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
23	คนที่ 22	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	16
24	คนที่ 23	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	17
25	คนที่ 24	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
26	คนที่ 25	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	4
27	คนที่ 26	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
28	คนที่ 27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3
29	คนที่ 28	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
30	คนที่ 29	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	17
31	คนที่ 30	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	16
32	ค่าเฉลี่ยรวม	14	12	13	14	14	14	12	13	13	15	12	14	14	14	12	14	13	15	12	15	394
33	ค่าความยาก (p)	0.7	0.3	0.7	0.7	0.67	0.70	0.60	0.63	0.6	0.70	0.78	0.7	0.7	0.7	0.67	0.7	0.67	0.70	0.78	0.70	
34	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	0.5	0.23	0.40	0.53	0.5	0.5	0.40	0.47	0.5	0.60	0.23	0.5	0.4	0.5	0.3	0.53	0.40	0.60	0.23	0.60	
35	สรุป	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	ใช่	

N (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง) = 30, n (จำนวนข้อสอบ) = 20 ข้อ \bar{X} = 13.10 S.D. = 0.30 s^2 = 48.78 $kr-20$ = 0.94

หมายเหตุ เลข 1 และเลข 2 หมายถึงทำถูก, 0 หมายถึงทำผิด

คะแนนจากการทดลองใช้ (Try-out) เครื่องมือวัดและประเมินผล กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รายดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าการกระจาย ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Kuder – Richardson ต่อไปนี้ตามลำดับ

- **คุณภาพของข้อสอบรายข้อ** การพิจารณาคุณภาพของข้อสอบรายข้อ ใช้เกณฑ์ความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ร่วมกัน ซึ่งคำอธิบายถึงความหมายของความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รวมทั้งสูตรในการคำนวณได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 มีเกณฑ์การพิจารณาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การพิจารณาค่าความยากง่าย (p) ของข้อสอบ

ความยากง่าย (p)	แปลความ	การพิจารณา
0.00 - 0.19	ยากมาก	ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
0.20 - 0.39	ค่อนข้างยาก	พอใช้ได้
0.40 - 0.60	ยากง่ายปานกลาง	ใช้ได้
0.61 - 0.80	ค่อนข้างง่าย	พอใช้ได้
0.81 - 1.00	ง่ายมาก	ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ตารางที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ

อำนาจจำแนก (r)	การพิจารณา
0.60 - 1.00	อำนาจจำแนกดีมาก
0.40 - 0.59	อำนาจจำแนกดี
0.20 - 0.39	อำนาจจำแนกพอใช้
0.10 - 0.19	อำนาจจำแนกต่ำ (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)
-1.00 - 0.09	อำนาจจำแนกต่ำมาก (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)

จากเกณฑ์ค่าความยากของข้อสอบ (p) ในตารางที่ 1 พิจารณาว่า ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 เป็นข้อสอบที่ใช้ได้ และจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก (r) ในตารางที่ 2 พิจารณาว่าข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-1.00 เป็นข้อสอบที่ใช้ได้ ซึ่งจากการตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบรายข้อของแบบทดสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนในงานวิจัยนี้จากค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า ข้อสอบมีคุณภาพที่ใช้ได้ทั้ง 20 ข้อ ดังนี้

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และผลการพิจารณาคุณภาพของข้อสอบรายข้อ

ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการพิจารณาข้อสอบ
ข้อ 1	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 2	0.28	0.23	ใช้ได้
ข้อ 3	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 4	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 5	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 6	0.70	0.47	ใช้ได้
ข้อ 7	0.60	0.40	ใช้ได้
ข้อ 8	0.63	0.47	ใช้ได้
ข้อ 9	0.63	0.47	ใช้ได้
ข้อ 10	0.70	0.60	ใช้ได้
ข้อ 11	0.28	0.23	ใช้ได้
ข้อ 12	0.70	0.47	ใช้ได้
ข้อ 13	0.73	0.40	ใช้ได้
ข้อ 14	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 15	0.67	0.27	ใช้ได้
ข้อ 16	0.67	0.53	ใช้ได้
ข้อ 17	0.67	0.40	ใช้ได้
ข้อ 18	0.70	0.60	ใช้ได้
ข้อ 19	0.28	0.23	ใช้ได้
ข้อ 20	0.70	0.60	ใช้ได้

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item - Objective Congruence: IOC)

แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. เครื่องมือวัดและประเมินผลฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล มี 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อทดสอบในแบบทดสอบข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อทดสอบที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ทักษะ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	<p>อ่านตัวบทต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม</p> <p>มีทนะพาธาเป็นเรื่องสมมติที่เกิดในอินเดียโบราณ เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็นภาคสวรรค์และภาคพื้นโลกมนุษย์ เริ่มจากภาคสวรรค์ เทพบุตรสุเทษณ์หลงรักเทพธิดามัทนา แต่นางไม่รับรัก สุเทษณ์จึงขอให้วิทายธรมายาวินใช้เวทมนตร์สะกดเรียกนางมา แต่ผลคือนางมัทนาเหม่อลอยอยู่ในมนต์ สุเทษณ์จึงขอให้มายาวินคลายมนต์ เมื่อได้สติแล้วนางมัทนาจึงปฏิเสธรัก สุเทษณ์โกรธจึงสาปให้นางมัทนาลงไปเกิดเป็นมนุษย์ นางมัทนาขอให้ตัวเองได้ไปเกิดเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม สุเทษณ์จึงให้นางไปเกิดเป็นดอกกุหลาบเป็นดอกไม้ที่งามทั้งกลิ่นและรูป แต่มีเฉพาะแค่ในสวรรค์ยังไม่เคยมีบนโลกมาก่อน โดยที่ดอกกุหลาบนั้นจะกลายเป็นมนุษย์แค่ 1 วัน 1 คืน ในวันเพ็ญของแต่ละเดือนเท่านั้น และนางจะฟื้นสภาพจากการเป็นกุหลาบก็ต่อเมื่อนางมีความรัก แต่นางจะได้รับความทรมานทุกข์จากความรัก เมื่อถึงเวลานั้น ให้นางมาอ่อนวอนขอความช่วยเหลือกับเทพบุตรสุเทษณ์</p> <p>นางมัทนาไปจุดเป็นกุหลาบในป่าหิมะวัน ฤๅษีกาละทรศินจึงชุดไปปลุกในบริเวณอาศรมของตน ขณะทำการชุดก็ได้ยินเสียงผู้หญิงร้อง จึงรู้ว่าเป็นเทพธิดามาจุด จึงเชิญนางมัทนาและสัญญาว่าจะปกป้องดูแล จึงทำการย้ายได้สำเร็จ หลังจากนั้นในคืนวันเพ็ญ ท้าวชัยเสนได้เสด็จออกล่าป่าและแวะมาพักที่อาศรมของฤๅษี เมื่อได้พบกับนางมัทนาที่แปลงร่างเป็นคนในคืนวันเพ็ญพอดีก็ตกหลุมรัก นางมัทนาก็มีใจเสนหาต่อท้าวชัยเสนด้วยกัน ทั้งสองสาบานรักต่อกันทำให้นางมัทนาไม่ต้องกลับไปเป็นดอกไม้อีก</p> <p>นางมัทนาตามท้าวชัยเสนกลับเมือง ทำให้นางจันทิผู้เป็นมเหสีโกรธมากจึงวางแผนใส่ร้ายว่านางเป็นชู้กับศุภางค์ผู้เป็นแม่ทัพ ท้าวชัยเสนเมื่อได้ยินข่าวก็เข้าใจผิด จึงสั่งประหารชีวิตทั้งคู่ แต่ทหารที่ได้รับคำสั่งมาประหารกลับรู้สึกสงสารนางจึงปล่อยไป นางมัทนากลับมายังป่าหิมะวันด้วยความโศกเศร้า จึงอ่อนวอนต่อเทพบุตรสุเทษณ์ให้มาช่วย เมื่อสุเทษณ์ลงมาก็ยื่นข้อเสนอให้นางมาเป็นคนรักเพื่อที่จะพากลับขึ้นไปบนสวรรค์ แต่นางมัทนายังคงปฏิเสธไม่รับรักอยู่ สุเทษณ์จึงโกรธและสาปให้นางมัทนากลายเป็นกุหลาบไป</p>				

ทักษะ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
	ตลอดกาล ฝ่ายท้าวชัยเสนเมื่อเสร็จจากศึกสงครามก็เพิ่งรู้ความจริงว่านางมัทนาโดนใส่ร้ายจึงออกตามหา ก่อนจะพบว่านางได้กลายเป็นกุหลาบไปแล้ว จึงสั่งให้คนนำมาปลูกไว้ที่เมืองและดูแลไม่ให้ดอกไม้นี้สูญ พันธุ์มาจนถึงทุกวันนี้				
ทักษะการ กำหนด ปัญหา	1. นักเรียนระบุปัญหาในวรรณคดีเรื่องมัทนะพาธา โดยให้ระบุเพียงปัญหาเดียวที่นักเรียนคิดว่าเป็นปัญหาที่ สำคัญที่สุด (3 คะแนน)				
ทักษะการ ค้นหาความ จริง	2. นักเรียนศึกษาค้นหาความจริงที่ปรากฏในเรื่องว่าปัญหาในข้อ 1 นั้นความจริงคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไร (3 คะแนน)				

ทักษะ	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไขภาษา
		+1	0	-1	
ทักษะการ ค้นหา ความคิด	3. นักเรียนค้นหาความคิดของตัวเองที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อ 1 พร้อมระบุความคิดของตัวเอง ละครนั้นว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะเหตุใดจึงส่งผลกระทบต่อปัญหานั้น (3 คะแนน)				
ทักษะการ ค้นหาคำตอบ	4. นักเรียนค้นหาคำตอบที่เป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อ 1 โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (3 คะแนน)				
ทักษะการ นำไปใช้ แก้ปัญหา	5. นักเรียนสามารถนำวิธีการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ในวรรณคดีเรื่องมัทนะพาธาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไร จงอธิบายให้ละเอียด พร้อมยกเหตุผลประกอบ (3 คะแนน)				

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum R$	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	0	1	4	0.80
2	1	1	1	1	1	5	1.00
3	1	1	1	1	1	5	1.00
4	1	1	1	1	1	5	1.00
5	1	1	1	1	1	5	1.00

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) วิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Tools) (Analysis Program: RTAP)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ผลการพิจารณา
1	0.561*	ผ่านเกณฑ์
2	0.593*	ผ่านเกณฑ์
3	0.794*	ผ่านเกณฑ์
4	0.725*	ผ่านเกณฑ์
5	0.501*	ผ่านเกณฑ์

จากตารางพบว่า แบบทดสอบ จำนวน 5 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.501 ถึง 0.794 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์จำนวน 5 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.501 ถึง 0.794

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์ คุณภาพรายข้อ "ค่าอำนาจจำแนก" (Discrimination) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และคุณภาพทั้งฉบับ "ค่าความเชื่อมั่น" (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α) สรุปผลการวิเคราะห์ดังตาราง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น
1	0.561*	0.82
2	0.593*	
3	0.794*	
4	0.725*	
5	0.501*	

จากตารางพบว่า แบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.501 ถึง 0.794 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการ
จัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1.แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน
ที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน
เชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์
ความรู้ด้วยตนเอง

เพื่อให้แบบสอบถามดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิถึงความสอดคล้องของข้อ
คำถามกับวัตถุประสงค์จากการพัฒนาเพื่อให้ทราบว่า “ข้อคำถามที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการ
สำรวจ หรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามข้างล่าง แล้วทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5 4 3 2 และ 1 โดย

- ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข้อคำถาม
ที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

คณะผู้วิจัย

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการใช้ภาษา
	5	4	3	2	1	
ด้านจุดประสงค์						
1. จุดประสงค์มีความชัดเจน						
2. จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน						
3. กิจกรรม วัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน						
4. กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์						
5. กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
6. กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ						
7. กิจกรรมฝึกระบวนการวิจัย						
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้						
8. สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย						
9. สื่อการเรียนรู้มีความทันสมัย คุ่มค่า						
10. ให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย						
ด้านบรรยากาศ						
11. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ						
12. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน						
13. ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน						
ด้านการวัดและประเมินผล						
14. ประเมินผลตามสภาพจริง						
15. มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย						
16. เปิดโอกาสให้ผู้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน						
ด้านประโยชน์						
17. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ						
18. ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์						
19. ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์						
20. นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						
21. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม						
.....						
.....						
.....						

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับรายการสอบถาม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
2	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
7	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
8	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
10	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
11	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
12	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
13	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
14	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
15	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
16	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
17	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
18	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
19	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
20	5	4	5	3	5	4.40	0.89	มาก
21	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						4.51	0.59	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

ค่าทดสอบที (t-test) คะแนนของครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม (Training) การใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลังอบรม	21.230	100	3.6704	.3670
ก่อนอบรม	10.770	100	2.1596	.2160

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลังอบรม & ก่อนอบรม	100	.162	.107

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	หลังอบรม - ก่อนอบรม	10.4600	3.9451	.3945	9.6772	11.2428	26.514	99	.000

ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลังเรียน	14.95	1000	1.951	.062
ก่อนเรียน	8.92	1000	1.540	.049

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลังเรียน & ก่อนเรียน	1000	.054	.085

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 หลังเรียน - ก่อนเรียน	6.030	2.419	.076	5.880	6.180	78.832	999	.000

ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของ ครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลังเรียน	10.79	1000	1.987	.063
ก่อนเรียน	6.52	1000	1.296	.041

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลังเรียน & ก่อนเรียน	1000	.015	.646

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 หลังเรียน - ก่อนเรียน	4.267	2.357	.075	4.121	4.413	57.260	999	.000

ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (ขยายผล)

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	หลังเรียน	15.37	30	1.884	.344
	ก่อนเรียน	8.80	30	1.375	.251

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	หลังเรียน & ก่อนเรียน	30	.256	.173

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	หลังเรียน - ก่อนเรียน	6.567	2.029	.370	5.809	7.324	17.728	29	.000

ผลการทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (ขยายผล)

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลังเรียน	11.17	30	1.744	.318
ก่อนเรียน	4.87	30	1.074	.196

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลังเรียน & ก่อนเรียน	30	.031	.872

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 หลังเรียน - ก่อนเรียน	6.300	2.020	.369	5.546	7.054	17.085	29	.000

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสัมภาษณ์ของอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา
อาจารย์ผู้สอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองต่อไป

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....

สังกัด.....

ประสบการณ์สอนด้านการอ่าน.....ปี

ประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ด้านการอ่านอย่างเชิงวิเคราะห์

1. ท่านคิดว่าปัจจุบันปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง

.....

2. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านตัวบท (Text) อะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

ด้านทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

1. ท่านคิดว่าทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าควรมีตัวบท (Text) ในการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนมาใช้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ถูกสัมภาษณ์

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนารูปแบบการสอน**

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย √ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัญหาด้านผู้เรียน						
1	นักเรียนไม่ชอบการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ					
2	นักเรียนไม่สนใจอ่านเรื่องที่มีลักษณะยาว					
3	นักเรียนไม่สามารถสรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน					
4	เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
5	นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
ปัญหาด้านผู้สอน						
6	ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจ					
7	ผู้สอนไม่มีสื่อประกอบการเรียนการสอน					
8	ผู้สอนไม่จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง					
9	ผู้สอนวัดและประเมินไม่หลากหลาย					
10	ผู้สอนไม่ได้ฝึกกระบวนการอ่านอย่างเพียงพอ					
ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
11	กิจกรรมที่สอนไม่หลากหลาย					
12	กิจกรรมไม่ส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์					
13	กิจกรรมไม่บูรณาการกับชีวิตประจำวัน					
14	กิจกรรมไม่ฝึกกระบวนการแก้ปัญหาให้ผู้เรียน					
ปัญหาด้านเนื้อหา						
15	เนื้อหาที่นำมาใช้สอนค่อนข้างยาวเกินไป					
16	เนื้อหาที่นำมาสอนไม่เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

17	เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัย					
18	เนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แบบ
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1. ประเภทของเอกสาร

- () หนังสือ () ตำรา () บทความ
() วารสาร () วิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย () อื่น ๆ

2. ชื่อเอกสาร

.....
.....

3. ผู้แต่ง

.....
.....

4. ปีที่พิมพ์

.....
.....

5. สถานที่พิมพ์

.....
.....

6. สรุปเนื้อหาสาระของเอกสาร

.....
.....

7. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

**แบบประเมิน รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
ด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี**

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการอ่านเชิงวิเคราะห์					
2	แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวคิดการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์					
3	แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู					
4	ความเหมาะสมในการเปลี่ยนจากแนวคิดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน					
5	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนมีความชัดเจน					
6	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน แสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม การเรียนการสอน และผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการสอน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านความเหมาะสม

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านโดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน					
2	ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ					
3	ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์					
4	ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์					
5	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนในรูปแบบการสอน					
6	เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน					
7	เกณฑ์การประเมินทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน					
8	บทบาทอาจารย์ผู้สอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน					
9	บทบาทของผู้เรียนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการสอน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
ความถูกต้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง**

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง					
2	ผู้เรียนได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายประเด็นสำคัญในบทเรียน					
3	กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ					
4	รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติจริง					
5	ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
6	กระบวนการสอนนี้เน้นให้ผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเองและปรับปรุงแนวคิดผ่านการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้น					
7	รูปแบบการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมจริง					
8	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือปัญหาจริง					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	กระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองและนำความรู้นั้นไปพัฒนาเพิ่มเติม					
10	ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกแนวทางการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง					
11	รูปแบบการสอนนี้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละบุคคล					
12	กระบวนการสอนนี้สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**แบบประเมินรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
ด้านประโยชน์ของรูปแบบการสอน**

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบการ มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์					
2	รูปแบบการสอน มีประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์					
3	รูปแบบการสอน ทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
4	รูปแบบการสอนทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น					
5	รูปแบบการสอนวรรณคดี เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของคุณ

ผู้รับการประเมิน.....
 ครั้งที่.....หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....โรงเรียน.....ชั้น.....
 วันที่.....เวลา.....จำนวน.....ชั่วโมง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงความคิดเห็นที่ท่านคิดว่าตรงกับระดับคุณภาพของ
 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา					
2	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน					
3	สอดคล้องมาตรฐานและตัวชี้วัด					
4	มีสมรรถนะสำคัญ					
5	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
6	การเขียนสาระสำคัญ					
7	สาระการเรียนรู้					
8	ภาระงานและชิ้นงาน					
9	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
10	กิจกรรมการเรียนรู้					
11	การวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

วัน...../...../.....

แบบทดสอบ

ความรู้ความเข้าใจการใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของ
ครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง

ให้ครูอ่านคำถามที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ
ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง หรือเขียนตอบในที่ว่างที่กำหนดให้ ใช้เวลา 60 นาที

1. ข้อใดไม่ใช่สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

- ก. ระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน
- ข. วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน
- ค. จดจำเนื้อหาเพื่อท่องจำ
- ง. ตีความจากเรื่อง

เฉลย: ค. จดจำเนื้อหาเพื่อท่องจำ

2. ขั้นตอนใดในกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่ต้องใช้ความคิดริเริ่ม

- ก. การกำหนดปัญหา
- ข. การค้นหาความคิด
- ค. การค้นหาคำตอบ
- ง. การนำไปใช้แก้ปัญหา

เฉลย: ข. การค้นหาความคิด

3. ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก

- ก. นำความรู้ไปอภิปราย
- ข. สังเกตสิ่งที่อยากรู้
- ค. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร
- ง. สรุปผลการค้นพบ

เฉลย: ข. สังเกตสิ่งที่อยากรู้

4. ข้อใดคือคุณลักษณะสำคัญของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- ก. วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม
- ข. วิธีแก้ปัญหาที่ลอกเลียนแบบง่าย

- ค. วิธีแก้ปัญหาที่เน้นผลลัพธ์ระยะสั้น
- ง. วิธีแก้ปัญหาที่เลี่ยงการคิดนอกกรอบ

เฉลย: ก. วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม

5. ข้อใดเป็นกระบวนการสุดท้ายในทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ก. อภิปรายผลการค้นพบ
 - ข. สรุปผลการอภิปราย
 - ค. ตรวจสอบความรู้ที่ค้นพบ
 - ง. นำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

เฉลย: ง. นำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

6. ข้อใดคือเป้าหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
- ก. ท่องจำข้อความ
 - ข. สรุปผลแบบไม่มีเหตุผล
 - ค. ค้นคว้าเพื่อเพิ่มความรู้
 - ง. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำความเข้าใจ

เฉลย: ง. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำความเข้าใจ

7. ทักษะใดที่สำคัญในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น
- ก. การตีความ
 - ข. การวิเคราะห์
 - ค. การระบุจุดประสงค์
 - ง. การค้นคว้าความจริง

เฉลย: ข. การวิเคราะห์

8. ตัวอย่างใดที่แสดงถึงการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- ก. การลอกเลียนแบบแนวทางแก้ปัญหา
 - ข. การเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เร็วที่สุด
 - ค. การสร้างวิธีแก้ปัญหาใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ
 - ง. การแก้ปัญหาที่ไม่ขัดต่อกฎหมายแต่ล้ำสมัย

เฉลย: ค. การสร้างวิธีแก้ปัญหาใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ

9. กระบวนการใดในทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่ช่วยเสริมความรู้ของผู้เรียน

- ก. การจดจำเนื้อหา
- ข. การทดลองในบริบทจริง
- ค. การอภิปรายผลการค้นพบ
- ง. การตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบเพิ่มเติม

เฉลย: ค. การอภิปรายผลการค้นพบ

10. ทักษะที่ใช้ในขั้นตอนการค้นหาคำความจริงในกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คือข้อใด

- ก. การวางแผน
- ข. การทดลอง
- ค. การอภิปราย
- ง. การตรวจสอบข้อมูล

เฉลย: ง. การตรวจสอบข้อมูล

11. การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงตามหลักการนี้เน้นอะไรเป็นสำคัญ

- ก. การท่องจำ
- ข. การเขียนบทสรุป
- ค. การลงมือค้นหาคำตอบ
- ง. การสอนจากผู้สอนเท่านั้น

เฉลย: ค. การลงมือค้นหาคำตอบ

12. ข้อใดสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

- ก. การสร้างวิธีแก้ปัญหาแบบง่าย
- ข. การลดความซับซ้อนของปัญหา
- ค. การสร้างผลลัพธ์ที่รวดเร็ว
- ง. การสร้างแนวทางที่แปลกใหม่และยอมรับได้

เฉลย: ง. การสร้างแนวทางที่แปลกใหม่และยอมรับได้

13. หลักการสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการตีความคืออะไร

- ก. การใช้สื่อที่ซับซ้อน
- ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ
- ค. การจัดการเรียนการสอนที่เป็นกลุ่ม
- ง. การสร้างกรอบคำถามที่ชัดเจน

เฉลย: ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

14. การเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบนี้ช่วยส่งเสริมอะไรในนักเรียน

- ก. ความจำในระยะสั้น
- ข. ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม
- ค. ความคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์
- ง. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

เฉลย: ค. ความคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์

15. ข้อใดแสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

- ก. การสรุปข้อความตามคำบอกของครู
- ข. การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยเหตุผลที่ชัดเจน
- ค. การตีความแบบไม่มีหลักการ
- ง. การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลเดียว

เฉลย: ข. การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยเหตุผลที่ชัดเจน

16. ในขั้นตอนใดที่นักเรียนเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา

- ก. ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม
- ข. ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง
- ค. ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล
- ง. ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

เฉลย: ก. ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม

17. ขั้นตอนที่ช่วยเสริมทักษะการสังเคราะห์ข้อมูลคือข้อใด

- ก. ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม
- ข. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์
- ค. วิเคราะห์ข้อมูล
- ง. อภิปรายผลการเรียนรู้

เฉลย: ค. วิเคราะห์ข้อมูล

18. ขั้นตอนใดเน้นการเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริง

- ก. ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง
- ข. ค้นหาข้อมูล
- ค. อภิปรายผล
- ง. สร้างความเข้าใจ

เฉลย: ก. ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง

19. ขั้นตอนการอภิปรายและสรุปผลช่วยส่งเสริมอะไร

- ก. การตั้งคำถาม
- ข. การทำงานกลุ่ม
- ค. การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม
- ง. การสรุปผลที่ชัดเจนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

เฉลย: ง. การสรุปผลที่ชัดเจนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

20. ในขั้นตอนใดที่นักเรียนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้แก้ปัญหาได้จริง

- ก. วิเคราะห์ข้อมูล
- ข. ค้นหาข้อมูล
- ค. สรุปผล
- ง. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

เฉลย: ง. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

21. ขั้นตอนแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คืออะไร

- ก. การกำหนดวัตถุประสงค์
- ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ค. การเลือกสื่อการสอน
- ง. การกำหนดวิธีการประเมิน

เฉลย: ก. การกำหนดวัตถุประสงค์

22. ข้อใดคือองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

- ก. กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ
- ข. กิจกรรมสนทนาการ
- ค. การวิเคราะห์เนื้อหา
- ง. การประเมินระหว่างหน่วยการเรียนรู้

เฉลย: ก. กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ

23. การจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริงมีเป้าหมายเพื่ออะไร

- ก. ส่งเสริมการจดจำเนื้อหา
- ข. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- ค. เพิ่มคะแนนการสอบ
- ง. ลดความซับซ้อนของเนื้อหา

เฉลย: ข. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

24. การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ควรคำนึงถึงข้อใดเป็นหลัก

- ก. ความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้
- ข. ระยะเวลาในการเรียน
- ค. ความพร้อมของผู้เรียน
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย: ง. ถูกทุกข้อ

25. การประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยในด้านใดมากที่สุด

- ก. การปรับปรุงเนื้อหา
- ข. การประเมินความสามารถของผู้สอน
- ค. การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ง. การสร้างกิจกรรมใหม่

เฉลย: ค. การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

26. ข้อใดคือการประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

- ก. การใช้ข้อสอบแบบปรนัย
- ข. การให้ผู้เรียนเขียนบทวิเคราะห์เนื้อหา
- ค. การจับกลุ่มอภิปราย
- ง. การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เฉลย: ข. การให้ผู้เรียนเขียนบทวิเคราะห์เนื้อหา

27. ในกระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ การประเมินผลในขั้นสุดท้ายควรมุ่งเน้นสิ่งใด

- ก. การวัดผลการจดจำข้อมูล
- ข. การวัดผลการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- ค. การวัดผลคะแนนที่ได้จากข้อสอบ
- ง. การวัดความสามารถในการค้นหาข้อมูล

เฉลย: ข. การวัดผลการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

28. การใช้การประเมินผลแบบโครงการ (Project-Based Assessment) เหมาะกับกรณีใดมากที่สุด

- ก. การประเมินผลการอ่านอย่างรวดเร็ว
- ข. การวัดผลการจดจำเนื้อหา
- ค. การวัดความสามารถในการตอบคำถามสั้น ๆ
- ง. การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานกลุ่ม

เฉลย: ง. การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการทำงานกลุ่ม

29. ข้อใดสะท้อนถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

- ก. การให้ผู้เรียนท่องจำข้อมูลสำคัญ
- ข. การให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลและจัดทำสื่อการนำเสนอ
- ค. การให้ผู้เรียนตอบคำถามจากบทเรียน
- ง. การให้ผู้เรียนดูสื่อวิดีโอและสรุปใจความ

เฉลย: ข. การให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลและจัดทำสื่อการนำเสนอ

30. ตัวอย่างของการบูรณาการการเรียนรู้ในบริบทจริงคือข้อใด

- ก. การทำแบบฝึกหัดจากหนังสือ
- ข. การท่องจำและทำรายงาน
- ค. การแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง
- ง. การทดสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน

เฉลย: ง. การแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง

แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง หรือเขียนตอบในที่ว่างที่กำหนดให้ ใช้เวลา 40 นาที

1. ข้อใดต่อไปนี้ ตอนใดเป็นข้อความแสดงความคิดเห็น

1) ไม้สีสุกเป็นไม้ที่นิยมนำมาทำเครื่องจักสานมากที่สุด 2) เพราะมีผิวเรียบเป็นมัน เนื้อหนาและแข็ง ลำต้นตรง พบอยู่ทั่วไปแทบทุกภาคของประเทศ 3) ส่วนไม้ซางเป็นไม้ขนาดกลาง ปล้องยาว เนื้ออ่อน ขึ้นทั่วไปในภาคเหนือ 4) ชาวบ้านนำมาทำตะกร้า หรือทำตอก ใช้มัดสิ่งของ

- ก. ตอนที่ 1)
- ข. ตอนที่ 2)
- ค. ตอนที่ 3)
- ง. ตอนที่ 4)

2. ข้อใดเป็นข้อความแสดงข้อเท็จจริง

- ก. ปัจจุบันวันตรุษไทยกลายเป็นเทศกาลเล่นน้ำสนุกสนานไปเสียแล้ว
- ข. ในวันตรุษจีน ชาวจีนมักเชื่อว่าการไม่มีหนีสินเป็นมงคลแก่ชีวิตใหม่
- ค. เราควรระวังทุกซอกซอญเป็นประจำทุกคืน เพราะเมื่อหลับเราจะไม่รับรู้อะไรอีกแล้ว
- ง. ก่อนเข้าพิธีตีฆ้องต้องทำความสะอาดร่างกาย สวมชุดญี่ปุ่น แล้วคลานเข้าไปนั่งในห้องพิธี

3. ข้อใดมีคำที่ใช้ได้ทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัยทุกคำ

- ก. แก้วต่าง แก้วเผ็ด
- ข. เอาชัย เอาถ่าน
- ค. คอขวด คอแข็ง
- ง. เข้าวัด เข้าถ่าน

4. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดมีความหมายโดยนัย

- ก. เธอทอดสะพานให้ชายหนุ่มเข้ามาจับ
- ข. เขาทอดลูกเต๋าเพื่อเล่นเกมเศรษฐีมหาสนุก

- ค. ฉันทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อระดมเงินทุนเข้าวัด
- ง. ผมเตรียมทำทอดมันเพื่อทำบุญเลี้ยงพระเพล

5. ข้อความต่อไปนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเรื่องใดอย่างชัดเจน

ต้นรักเป็นไม้พุ่มสูง 1 – 1.5 เมตร พบขึ้นทั่วไป เพราะขึ้นง่าย ทนทาน ประกอบกับการกระจายพันธุ์โดยลม ซึ่งพัดพาเมล็ดรักที่มีขนสีขาวเป็นพู่ยาว ๆ ให้ตกไปตามที่ต่าง ๆ ได้ไกล เมื่อตกลงในที่ใดที่มีความชื้นพอควร ก็จะงอกเป็นต้นใหม่ที่นั่น และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วต่อไป ต้นรักมีใบใหญ่เป็นใบเดี่ยวมีนวลสีขาวทั้งใบ ดอกเป็นช่อใหญ่มี 2 สี คือ สีม่วงและสีขาว กลีบดอก 5 กลีบ แผ่จากกันเป็นวงมีส่วนคล้ายมงกุฏ เป็นสัน 5 สัน อยู่กลางดอก ส่วนนี้เองที่นำมาใช้ร้อยมาลัย บางคนจึงเรียกดอกรักชนิดนี้ว่า รักร้อยมาลัย ผลเป็นฝักรูปรี ปลายแหลม ยาว 5 – 6 เซนติเมตร เมื่อแก่ฝักจะแตก และปล่อยเมล็ดไปตามลม

- ก. ประโยชน์ของต้นรัก
- ข. ลักษณะเด่นของต้นรัก
- ค. ลักษณะทั่วไปของต้นรัก
- ง. การกระจายพันธุ์ของต้นรัก

องค์การนาซากล่าวถึงการค้นพบดาวเคราะห์นอกระบบสุริยะจากการส่งยานอวกาศไปสำรวจดาวเคราะห์ที่มีขนาดใกล้เคียงกับโลกเมื่อปี พ..2552 ยานอวกาศดังกล่าวจะมองหาดาวฤกษ์และดวงดาวที่อยู่ใกล้ๆ กาแล็กซีทางช้างเผือกของเรา การค้นพบครั้งใหม่นี้สร้างความตื่นเต้นให้แก่นักดาราศาสตร์เป็นอย่างมากเนื่องจากบรรดาดวงดาวที่ค้นพบทั้ง 10 ดวงซึ่งเป็นขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลก เอื้อต่อการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต

6. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. การค้นพบครั้งนี้เป็นการค้นพบครั้งใหม่ซึ่งน่าตื่นเต้นมาก
- ข. ดาวเคราะห์ทั้ง 10 ดวงนี้น่าจะมีขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลก
- ค. ข้อมูลการค้นพบดาวเคราะห์ได้มาจากยานอวกาศขององค์การนาซา
- ง. องค์การนาซาค้นพบดาวเคราะห์ 10 ดวง นอกระบบสุริยะที่สิ่งมีชีวิตอาจอยู่อาศัยได้

7. ข้อใดไม่ได้กล่าวสนับสนุนข้อความต่อไปนี้

การสหกรณ์เป็นของสำคัญมาก เพราะจะนำความมั่งคั่งมาสู่ราษฎรทั้งหลาย นอกจากนั้น ยังสอนให้ช่วยกันทำงานเป็นคณะ ตามธรรมดาการทำงานคนเดียวสู้ช่วยกันทำงานหลาย ๆ คน ไม่ได้ เพราะจะได้ช่วยกันทางความคิดและตลอดจนออกแรง ถ้าเราคิดอะไรคนเดียว อาจพลาดพลั้ง ได้โดยไม่รู้ตัว เมื่อเราประชุมช่วยกันคิดจะได้ผลดีกว่ามาก

- ก. สมองคนเดียวจะคิดการให้รอบคอบไปทุกอย่างนั้นไม่ได้
- ข. ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขได้ ถ้าแก้คนเดียวไม่ได้ ก็ช่วยกันคิดช่วยกันแก้หลายๆ คน
- ค. สมาชิกของกลุ่มจะต้องตกลงกันว่าใครจะทำอะไร ไม่ต้องทะเลาะกัน แล้วแต่ละคนจะได้ สิ่งที่ดีคือความสำเร็จ
- ง. ถ้าเราคิดอย่างรอบคอบดีแล้ว ก็ควรลงมือทำเองโดยทันที เพื่อให้งานสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว และสร้างความมั่นใจให้ตัวเอง

8. ข้อใดแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความต่อไปนี้

ข้อมูลปี พ.ศ.2555 ประเทศไทยมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 16 ขาดสารอาหารเรื้อรัง คือ มีภาวะเตี้ย แคระแกร็น ส่งผลให้สมองเด็กไม่พัฒนาเต็มที่จนปัจจุบันสถานการณ์ไม่ได้ดีขึ้น ตัวเลขล่าสุดปี พ.ศ.2559 มีเด็กไทยแรกเกิดถึง 5 ปี เตี้ยและน้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐานเพิ่มขึ้น มีปัญหาเด็กไทยเตี้ยติดต่อกันมา 10 ถึง 15 ปี (รายงานประจำปี 2559 – 2560 CCF)

- ก. แสดงว่าหลายปีที่ผ่านมา การแก้ปัญหาเรื่องนี้ยังไม่ได้ผล
- ข. เด็กไทยถึงจะแคระแกร็นก็เรียนเก่ง สร้างชื่อเสียงให้ประเทศได้
- ค. ทางหน่วยงานของเรามีโครงการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้อย่างไร
- ง. เราควรจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่มีเด็กยากจนทุกโรงเรียน

9. ข้อใดมีลักษณะกล่าวโต้แย้งกับข้อความต่อไปนี้

มีคำกล่าวที่น่าคิดว่า “จงพูดในสิ่งที่อยากพูด” เนื่องจากเรามักจะเสียใจและเสียดายว่าไม่ได้พูดในสิ่งที่เราอยากจะทำกับหลายๆ คน เมื่อหมดโอกาสไปแล้วเราจะมีโอกาสบอกความรู้สึกที่แท้จริงต่อผู้อื่นก็ต่อเมื่อเขายังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ดังนั้น ถ้าเรารักชอบหรือประทับใจใครก็จงบอกให้เขารู้ บางทีเราอาจจะได้รับสิ่งดี ๆ ตอบแทนกลับมาในลักษณะเดียวกันหรือมากกว่าก็เป็นได้

- ก. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
- ข. ได้ดีเพราะปาก ได้ยากเพราะคำ
- ค. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่วอัปราชัย
- ง. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง	เมืองศูนย์กลางการปกครอง
วัดวังงามเรืองรอง	เมืองหลวงของประเทศไทย

10. คำขวัญข้างต้นไม่ได้สื่อสารเรื่องใด

- ก. ความงาม
- ข. ความเจริญ
- ค. ความสำคัญ
- ง. ความยุติธรรม

11. บทประพันธ์ข้างต้นให้ความรู้ในด้านใด

คนเราเกิดมาไม่มีใครสามารถอยู่ตัวคนเดียวได้ ต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งนั้น ยิ่งเรารู้จักคนมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นคนกว้างขวางและจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเราเองมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ความสำเร็จทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทางราชการ ทางการค้าหรือในกิจการส่วนตัว ล้วนขึ้นอยู่กับความกว้างขวางของตัวเราเป็นสำคัญ ฉะนั้นการมีเพื่อนจึงจำเป็นที่สุด เราจะต้องพยายามรู้จักคนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้โดยไม่ต้องเลือกว่าใครเป็นใคร แต่ว่าการคบเพื่อนนั้นมีทั้งคุณและโทษ

- ก. ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกัน
- ข. การคบเพื่อนจะต้องรอบคอบ
- ค. คนเราจะขาดการคบเพื่อนไม่ได้

ง. การรู้จักคนมากเป็นประโยชน์ในการทำงาน

12. คำสอนในข้อใดไม่สะท้อนค่านิยมของคนไทย

- ก. อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง
- ข. ค่อยดำเนินตามไต่ผู้ไปหน้า ใจความว่าผู้มีคุณอย่าหุนหวน
- ค. คนสามขามีปัญหาหาไว้ทัก ที่ไหนหลักแหลมทำจงจำเอา
- ง. อย่าคบมิตรจิตพาลสันดานชั่ว จะพาตัวให้เสื่อมความเลื่อมใส

13. บทประพันธ์ในข้อใดมีความสำคัญทำให้ประเทศชาติอยู่รอดได้อย่างชัดเจน

เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม
เมืองใดไม่มีนาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิสมัย
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่เอย

- ก. กวี
- ข. ธรรม
- ค. หญิงงาม
- ง. เสียงดนตรี

14. คำประพันธ์ต่อไปนี้ แสดงวิถีชีวิตไทยเรื่องใด

ทำบุญบุญแต่งให้	เห็นผล
คิดตั้งเงาตามตน	ติดแท้
ผู้ทำสิ่งอกุศล	กรรมติด ตามนา
ดุจจักรเกวียนเวียนแล้	ไล่ต้อนตีนโค

- ก. ประเพณี
- ข. ศิลปกรรม
- ค. ความเชื่อ
- ง. การงานอาชีพ

15. ข้อใดกล่าวไม่สอดคล้องกับคำประพันธ์ต่อไปนี้ (2559)

เจ้าของตาลรักหวานขึ้นเป็นต้น	ระวีงตนตีนมีระมัดมั่น
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน	ถ้าพลังปล้นเจ็บอกเหมือนตกตาล

- ก. การปิ่นต้นตาลต้องใช้ความระมัดระวัง
- ข. หากเชื่อคนปากหวานจะเข้าใจได้
- ค. การตกต้นตาลทำให้เจ็บตัวได้
- ง. คนปากหวานย่อมมีรักหวาน

16. ข้อใดเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับบทประพันธ์ต่อไปนี้

อันจะเป็นสิ่งใดไม่ประหลาด	กำเนิดชาติดีทรมตามวิถี
ถือสันโดษบำเพ็ญให้เด่นดี	ในสิ่งที่เราเป็นเช่นนั้นเทอญ

- ก. คิดดีทำดี
- ข. มัคน้อยไม่ใฝ่สูง
- ค. ทำดีแต่อย่าทำตัวเด่น
- ง. พอใจในสิ่งที่ตนเป็นและตนมี

17. บทประพันธ์ต่อไปนี้ ไม่สอดคล้องกับเรื่องใด (2559)

ประเวณีตึงให้หลังหัก	มันก็มักทำร้ายเมื่อภายหลัง
จระเข้ใหญ่ไปถึงน้ำมีกำลัง	เหมือนเสือขังเข้าถึงดงก็คงร้าย
อันแม่ทัพจับได้แล้วไม่ฆ่า	ไปข้างหน้าศึกจะใหญ่ขึ้นใจหาย
ต้องตำรับจับให้มันคั้นให้ตาย	จะทำภายหลังยากลำบากครัน

- ก. ความสุขุมรอบคอบ
- ข. การมองการณ์ไกล
- ค. การอาฆาตมาดร้าย
- ง. ความห้าวหาญเด็ดเดี่ยว

18. ข้อใดแสดงจุดมุ่งหมายของผู้พูดในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ก. นิจจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ซิ่น	ทุกวันคืนค่าเช่าไม่เศร้าหมอง
ข. จนมีลูกปลูกเลี้ยงเคียงประคอง	มิให้ห้องเคืองขัดพระอัชฌา
ค. อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้	เสียน้ำใจน้องรักเป็นหนักหนา
ง. จึงอุตส่าห์พยายามสู้ตามมา	ขอเป็นข้าบาทบงสุ์พระทรงธรรม

พระชนกชนนีเป็นที่ยิ่ง	ไม่ควรทิ้งทอดพระคุณให้สูญหาย
ถึงลูกเมียเสียไปแมนไม่ตาย	ก็หาง่ายดอกพี่เห็นไม่เป็นไร

19. บุคคลใดนำข้อคิดจากคำประพันธ์ข้างต้นไปใช้ไม่ถูกต้อง

- ก. น้ำดูแลตายายจนไม่คิดจะมีครอบครัว
 ข. ลุงส่งเงินมาให้ตายายเป็นประจำทุกเดือน
 ค. อาไม่เคยส่งข่าวถึงปู่ย่าเลยตั้งแต่แต่งงาน
 ง. พ่อพาลูกกลับไปเยี่ยมปู่ย่าในวันสงกรานต์ทุกปี

ฝูงชนกำเนิดคล้าย	คลึงกัน
ใหญ่ย่อมเพศฉวีพรรณ	แพกบ้าง
ความรู้้อจเรียนทัน	กันหมด
เว้นแต่ชั่วดีกระต่าง	ท่อนแก้ฤไหว

20. คำประพันธ์ข้างต้นแสดงคุณค่าด้านใดอย่างชัดเจน

- ก. เนื้อหาให้ความรู้
 ข. ข้อคิดในการใช้ชีวิต
 ค. วิธีการเปรียบเทียบ
 ง. การอ้างอิงน่าเชื่อถือ

แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง

1. เครื่องมือวัดและประเมินผลฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล มี 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน

อ่านตัวบทต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

มัทนะพาธาเป็นเรื่องสมมติที่เกิดในอินเดียโบราณ เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็นภาคสวรรค์และภาคพื้นโลกมนุษย์ เริ่มจากภาคสวรรค์ เทพบุตรสุเทษณ์หลงรักเทพธิดามัทนา แต่นางไม่รับรัก สุเทษณ์จึงขอให้วิยาธรมายาวินใช้เวทมนตร์สะกดเรียกนางมา แต่ผลคือนางมัทนาเหม่อลอยอยู่ในมนต์ สุเทษณ์จึงขอให้มายาวินคลายมนต์ เมื่อได้สติแล้วนางมัทนาจึงปฏิเสธรัก สุเทษณ์โกรธจึงสาปให้นางมัทนาลงไปเกิดเป็นมนุษย์ นางมัทนาขอให้ตัวเองได้ไปเกิดเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม สุเทษณ์จึงให้นางไปเกิดเป็นดอกกุหลาบ เป็นดอกไม้ที่งามทั้งกลิ่นและรูป แต่มีเฉพาะแค่ในสวรรค์ยังไม่เคยมีบนโลกมาก่อน โดยที่ดอกกุหลาบนั้นจะกลายเป็นมนุษย์แค่ 1 วัน 1 คืน ในวันเพ็ญของแต่ละเดือนเท่านั้น และนางจะฟื้นสภาพจากการเป็นกุหลาบก็ต่อเมื่อนางมีความรัก แต่นางจะได้รับความทรมานทุกข์จากความรักเมื่อถึงเวลานั้น ให้นางมาอ่อนวอนขอความช่วยเหลือกับเทพบุตรสุเทษณ์

นางมัทนาไปจุติเป็นกุหลาบในป่าหิมะวัน ฤชีกาละทรศินจึงซุดไปปลุกในบริเวณอาศรมของตน ขณะทำการซุดก็ได้ยินเสียงผู้หญิงร้อง จึงรู้ว่าเป็นเทพธิดามาจุติ จึงเชิญนางมัทนาและสัญญาว่าจะปกป้องดูแล จึงทำการย้ายได้สำเร็จ หลังจากนั้นในคืนวันเพ็ญ ท้าวชัยเสนได้เสด็จออกล่าป่าและแวะมาพักที่อาศรมของฤชีก เมื่อได้พบกับนางมัทนาที่แปลงร่างเป็นคนในคืนวันเพ็ญพอดีก็ตกหลุมรัก นางมัทนาก็มีใจเสนหาต่อท้าวชัยเสนด้วยกัน ทั้งสองสาบานรักต่อกันทำให้นางมัทนาไม่ต้องกลับไปเป็นดอกไม้อีก

นางมีทนาตามท้าวชัยเสนกลับเมือง ทำให้นางจันทิผู้เป็นมเหสีโกรธมากจึงวางแผนใส่ร้ายว่านางเป็นชู้กับศุภางค์ผู้เป็นแม่ทัพ ท้าวชัยเสนเมื่อได้ยินข่าวก็เข้าใจผิด จึงสั่งประหารชีวิตทั้งคู่ แต่ทหารที่ได้รับคำสั่งมาประหารกลับรู้สึกสงสารนางจึงปล่อยไป นางมีทนาจกลับมายังป่าหิมะวันด้วยความโศกเศร้า จึงอ่อนวอนต่อเทพบุตรสุเทษณ์ให้มาช่วย เมื่อสุเทษณ์ลงมาก็ยื่นข้อเสนอให้นางมาเป็นคนรัก เพื่อที่จะพากลับขึ้นไปบนสวรรค์ แต่นางมีทนายังคงปฏิเสธไม่รับรักอยู่ สุเทษณ์จึงโกรธและสาปให้นางมีทนาจกลายเป็นกุหลาบไปตลอดกาล ฝ่ายท้าวชัยเสนเมื่อเสร็จจากศึกสงครามก็เพิ่งรู้ความจริงว่านางมีทนาโดนใส่ร้ายจึงออกตามหา ก่อนจะพบว่านางได้กลายเป็นกุหลาบไปแล้ว จึงสั่งให้คนนำมาปลูกไว้ที่เมืองและดูแลไม่ให้ดอกไม้นี้สูญพันธุ์มาจนถึงทุกวันนี้

ทักษะการกำหนดปัญหา

1) นักเรียนระบุปัญหาในวรรณคดีเรื่องมัทนะพาธา โดยให้ระบุเพียงปัญหาเดียวที่นักเรียนคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด (3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

ทักษะการค้นหาความจริง

2) นักเรียนศึกษาค้นหาความจริงที่ปรากฏในเรื่องว่าปัญหาในข้อ 1 นั้นความจริงคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไร(3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

ทักษะการค้นหาความคิด

3) นักเรียนค้นหาความคิดของตัวละครที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อ 1 พร้อมระบุความคิดของตัวละครนั้นว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะเหตุใดจึงส่งผลกระทบต่อปัญหานั้น (3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

ทักษะการค้นหาคำตอบ

4) นักเรียนค้นหาคำตอบที่เป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อ 1 โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

ทักษะการนำไปใช้แก้ปัญหา

5) นักเรียนสามารถนำวิธีการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ในวรรณคดีเรื่องมัทนะพาธาไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร จงอธิบายให้ละเอียด พร้อมยกเหตุผลประกอบ (3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านจุดประสงค์						
1	จุดประสงค์มีความชัดเจน					
2	จุดประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
3	กิจกรรม วัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน						
4	กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์					
5	กิจกรรมพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์					
6	กิจกรรมมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ					
7	กิจกรรมฝึกระบวนการวิจัย					
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้						
8	สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย					
9	สื่อการเรียนรู้มีความทันสมัย คุ่มค่า					
10	ให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย					
ด้านบรรยากาศ						
11	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ					
12	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
13	ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและทำงาน					
ด้านการวัดและประเมินผล						
14	ประเมินผลตามสภาพจริง					
15	มีเครื่องมือประเมินผลหลากหลาย					
16	เปิดโอกาสให้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน					
ด้านประโยชน์						
17	ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงมือปฏิบัติ					
18	ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์					
19	ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์					
20	นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ฉ

คู่มืออบรม

รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

คู่มืออบรม

รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

พัฒนาโดย
คณะผู้วิจัย

ประกอบการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

คู่มืออบรม

รูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

พัฒนาโดย
คณะผู้วิจัย

คณะกรรมการพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

คำนำ

การพัฒนาศักยภาพของครูภาษาไทยถือเป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) คู่มืออบรมฉบับนี้จึงถูกพัฒนาขึ้นโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยผ่านการออกแบบรูปแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คู่มืออบรมนี้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. **หลักการ** อธิบายแนวคิดพื้นฐานและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. **วัตถุประสงค์** กำหนดเป้าหมายชัดเจนในการเสริมสร้างสมรรถนะครูและทักษะของนักเรียน
3. **กระบวนการจัดการเรียนรู้** แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนที่ออกแบบมาอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. **สื่อและแหล่งเรียนรู้** นำเสนอทรัพยากรและเครื่องมือที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. **การวัดและประเมินผล** แนะนำวิธีการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแม่นยำ
6. **เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ** เสนอแนะแนวทางในการปรับใช้รูปแบบการสอนในบริบทต่าง ๆ

หวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีคุณภาพ และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และเผยแพร่คู่มือฉบับนี้เพื่อยกระดับการเรียนการสอนภาษาไทยและพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมสู่นาคต

คณะผู้วิจัย

หลักการ

คู่มืออบรมฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน แนวคิดหลักที่เป็นรากฐานของคู่มือคือการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการสอนตามแนวคิดนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการระบุจุดประสงค์ สรุปข้อมูล แยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น วิเคราะห์และตีความเนื้อหา พร้อมทั้งประยุกต์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ การเรียนรู้ดังกล่าวจะเน้นกิจกรรมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผ่านการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การอภิปราย และการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่ลึกซึ้งและหลากหลาย

นอกจากนี้ คู่มือยังออกแบบให้ครูสามารถใช้รูปแบบการสอนที่สนับสนุนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การร่วมมือ และการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 และสร้างความพร้อมในการเผชิญความท้าทายของโลกในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้ครูภาษาไทยเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยให้สามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูภาษาไทยสามารถบูรณาการการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การค้นคว้าด้วยตนเอง การอภิปราย และการวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อสนับสนุนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ความร่วมมือ และการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อพัฒนาความสามารถของครูภาษาไทยในการใช้เครื่องมือ สื่อ และวิธีการวัดและประเมินผลที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
6. เพื่อเตรียมความพร้อมให้ครูภาษาไทยสามารถปรับใช้รูปแบบการสอนนี้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวม

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยและการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

คำว่า รูปแบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนรู้ ยังคงเป็นคำที่มีการนำมาใช้ในความหมายที่เหมือนกัน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้ จอยส์และวิล Joyce & Weil (1996) อ้างแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่าแก่นของกระบวนการสอนก็คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วยเพื่อศึกษาหาวิธีว่าจะเรียนรู้ ได้อย่างไร ดังนั้น รูปแบบการสอนจึงเป็นการอธิบายสภาพของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่ การวางแผน หลักสูตร รายวิชา หน่วยการเรียนรู้และบทเรียน ไปจนถึงการออกแบบและพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน ตำราและโปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เอกเกนและคอคซ์ Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่ารูปแบบการสอน หมายถึง กลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับ การออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และการตั้งใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการดำเนินการที่ครูทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็น แนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งไม่สามารถแทนที่ ทักษะหรือความ ซำนาญการของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้ ทิศนา แคมมณี (2555) ให้ความหมายของรูปแบบการเรียน การสอน คือสภาพ ลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้ อย่างเป็นระบบ ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ สามารถช่วยให้การเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามทฤษฎี หลักการสอนหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบการ เรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนใน การเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

จากความหมายที่นำมากล่าวข้างต้น คำว่า “รูปแบบการสอน” “รูปแบบการเรียนการสอน” และ “รูปแบบการเรียนรู้” มักถูกใช้ในความหมายที่ใกล้เคียงกัน โดยรูปแบบการสอนหมายถึงการจัด สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนและการออกแบบการสอนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่หลักสูตรจนถึงสื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนให้ บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเน้นให้มีโครงสร้างและกระบวนการที่เป็นระบบ และสามารถพิสูจน์ได้ว่ามี ประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน

เอกเกน และคอคซ์ Eggen & Kauchak, (2006) กล่าวว่า รูปแบบการสอนเป็นแบบ แผนการ ดำเนินการเรียนการสอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการสอนทั่วไป อยู่ 4 ประการได้แก่

1) รูปแบบการสอนได้รับการออกแบบโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบการสอนนั้น

2) รูปแบบการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอนเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของรูปแบบการสอนนั้น

3) รูปแบบการสอนมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้

4) รูปแบบการสอนได้รับการส่งเสริมด้วยทฤษฎีการจูงใจ

ทิตินา แชมมณี (2555) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่รูปแบบการเรียนการสอน จำเป็นต้องมี ได้แก่

1) มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของ รูปแบบ การสอนนั้น

2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักการที่ยึดถือ

3) มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ

4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้ กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว จะเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอน จะต้องผ่านการออกแบบมาเป็นอย่างดีเพื่อใช้เป็นแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติการเรียน การสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งใช้ในการ กำหนด ลักษณะขององค์ประกอบการเรียนการสอน และนำวิธีการเชิงระบบมาจัดความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบการเรียนการสอนเหล่านั้น รูปแบบการเรียนการสอนเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่วิศวกรใช้ เป็นแบบแผนในการสร้างอาคาร แต่รูปแบบการเรียนการสอนเป็นพิมพ์เขียวสำหรับครูซึ่งใช้เป็น แนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญ สามารถปรับใช้ ให้เหมาะกับผู้เรียนและบริบทในการเรียนการสอนได้ เช่นเดียวกับที่วิศวกรผู้ชำนาญ งานใช้ความสามารถ และความคิดริเริ่มในการดำเนินการก่อสร้างอาคาร

ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

จอยส์ และวีล Joyce & Weil (1996) แบ่งรูปแบบการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามจุดมุ่งหมาย และวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้แก่

1) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่ใช้การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social family) เป็นรูปแบบการสอนที่ใช้ประโยชน์จากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเห็นว่าการจัดการห้องเรียนจะช่วยส่งเสริม ความสัมพันธ์แบบร่วมมือในห้องเรียน ซึ่งมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ มีดังนี้

- (1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการและปัญหาของสังคม
- (2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการและปัญหาของสังคม
- (3) พัฒนาทักษะทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียน
- (4) สร้างความตระหนักในด้านค่านิยมของตนและสังคม

ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ เพื่อนเรียน (partners in learning model) กลุ่มสืบสอบ (group investigation model) รูปแบบการสอนโดยการซักค้ำาน (jurisprudential inquiry model) และรูปแบบการสอนบทบาทสมมติ (role playing model) เป็นต้น

2) รูปแบบการสอนในกลุ่มกระบวนการประมวลผลสารสนเทศ (information-processing family) เป็นรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการสร้างความเข้าใจและจดจำสารสนเทศของผู้เรียน และ การพัฒนาความคิด สติปัญญาของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ มีดังนี้

- (1) ส่งเสริมการสร้างความคิดรวบยอดและหลักการ
- (2) พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ได้แก่ ทักษะการคิดและกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

(3) พัฒนาทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการสืบสอบ ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่รูปแบบการสอนมโนทัศน์ (concept attainment model) รูปแบบการสอนโดยการนำเสนอโมโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (advance organizer model) รูปแบบ การสอนที่เน้นความจำ (memory assists model) รูปแบบการสอนแบบสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ (scientific inquiry model) เป็นต้น

3) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่เกี่ยวกับการพัฒนาตน (personal family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- (1) สร้างความสำนึกในคุณค่าของตนเองและความเข้าใจตนเอง

(2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนว ช่วยเหลือผู้เรียนให้มีความเข้าใจบทบาทในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ และวางแผนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนเองได้

(3) ทำให้ผู้เรียนเปิดใจกว้างต่อประสบการณ์ใหม่ ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการสอนทางอ้อม (nondirective teaching) รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความตระหนักแห่งตน (enhancing self-esteem) เป็นต้น

4) รูปแบบการสอนในกลุ่มที่เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม (behavioral systems family) จุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด ตลอดจนการฝึกทักษะและพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม โดยมอบหมายงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ และได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะปฏิบัติงานจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เมื่อได้รับทราบข้อมูล ย้อนกลับและได้รับผลจากการปฏิบัตินั้น ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้แบบรอบรู้ (mastery learning) รูปแบบการสอนตรง (direct instruction) รูปแบบการเรียนรู้ทางสังคม (social learning) รูปแบบการสอนแบบโปรแกรม (programmed schedule) เป็นต้น

ทิสนา แชมมณี (2555) แบ่งประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนตามลักษณะและ วัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ ออกเป็น 5 หมวด ได้แก่

- 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)
- 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain)
- 3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)
- 4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (process skills)
- 5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (integration) อาเรนด์ Arends (2001) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณา จากบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมเนื้อหาและเป็นผู้ควบคุมกำกับขั้นตอนของการเรียนการสอน ชื่อที่ใช้เรียกรูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ มักเรียกว่ารูปแบบการสอน เช่น รูปแบบการสอนตรง (direct instruction model) รูปแบบการสอนความคิดรวบยอด (concept teaching model) เป็นต้น

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered model) หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ หรือเป็นผู้สร้างความรู้ บทบาทของครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และเป็นที่ปรึกษาการทำงานของนักเรียน ชื่อของรูปแบบ การเรียนการสอนในกลุ่มนี้นิยมเรียกว่า รูปแบบการเรียนรู้มากกว่ารูปแบบการสอน เช่น รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (cooperative learning) รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) รูปแบบการเรียนรู้ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT: the circle of learning model) เป็นต้น ส่วนคำว่ารูปแบบการเรียนการสอนมักเป็นคำกลาง ๆ ที่นำมาใช้แทนคำว่า

รูปแบบการสอน และ รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความสำคัญของบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกัน

ตัวอย่างรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนตรง (direct instruction model)

รูปแบบการเรียนการสอนตรง เป็นรูปแบบที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อมาก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถสร้างความคิดรวบยอด พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐาน และสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาความคิดในระดับที่สูงขึ้น รูปแบบการเรียนการสอนตรง มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันตามผู้ที่พัฒนารูปแบบ แต่มีลักษณะสำคัญหรือพื้นฐานเหมือนกัน เช่น จอยส์ และวี Joyce & Weil (1996) เรียกกรูแบบนี้ว่า รูปแบบการฝึกอบรม (a training model) ฮันเตอร์ Hunter (1994) เรียกกรูแบบนี้ว่า รูปแบบการสอนเพื่อความรอบรู้ (the mastering teaching model) และโรเซ็นไชน์และสติเฟนส์ Rosenshine & Stephen (1986) เรียกกรูแบบนี้ว่า การสอนอย่างแจ้งชัด (explicit instruction)

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะ รวมถึง การพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2. ทฤษฎี /หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอนตรง คือทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorism) และทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (social learning) Arends (2001)

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีนี้กล่าวว่าถ้าผลที่เกิดขึ้นจากการแสดง พฤติกรรมทำให้เกิดความพึงพอใจจะส่งเสริมให้มีการแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และทำให้พฤติกรรมมี ความคงทน ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตอบสนองการเรียนรู้หรือแสดงพฤติกรรมจึงให้ แรงเสริมทางบวก หมายถึงการให้สิ่งที่นักเรียนพอใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การให้คะแนนเพิ่มขึ้นเมื่อ นักเรียนแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง และการใช้แรงเสริมทางลบ หมายถึงการถอนหรือหยุดให้ สิ่งที่ผู้เรียนไม่พึงพอใจเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การให้ผู้เรียนที่ทำแบบฝึกหัดครบทุกข้อได้หยุดพักเพื่อไปรับประทานอาหารเช้าก่อน ทำให้นักเรียนรีบทำงานให้เสร็จ

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (social learning theory) อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่มาจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ทฤษฎีนี้แยกการเรียนรู้จากการแสดง พฤติกรรม การเรียนรู้และการแสดงพฤติกรรมไม่ใช่สิ่งเดียวกัน การเรียนรู้ หมายถึง วิธีที่บุคคลรับ ความรู้เข้ามา ส่วนการ ปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการ เลือกลงสังเกตพฤติกรรมของ ผู้อื่นและรับพฤติกรรมนั้นเข้ามาเก็บไว้ในความทรงจำ การเรียนรู้เป็น กระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การให้ความสนใจสิ่งที่เรียนรู้ 2) การจดจำพฤติกรรมและ 3) การผลิตซ้ำของพฤติกรรม ดังนั้นการฝึกปฏิบัติ และการทบทวนการปฏิบัติของพฤติกรรมที่สังเกตจึงเป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนจดจำพฤติกรรมที่สังเกตได้ และสามารถผลิตซ้ำพฤติกรรมที่สังเกตนั้น พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งสองได้นำมา กหนดเป็นหลักการเรียนรู้ของรูปแบบ การเรียนการสอนตรง ดังนี้

1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม โดยบรรยายพฤติกรรมที่ต้องการให้ นักเรียน บรรลุอย่างชัดเจนและเกณฑ์ความสำเร็จที่ต้องการ

2) ทดสอบก่อนเรียนเพื่อให้ทราบพฤติกรรมที่นักเรียนรู้แล้วและนำมาเป็นข้อมูล พื้นฐาน ในการประเมินผลนักเรียน

3) แยกเนื้อหา/ ทักษะออกเป็นส่วนตัวย่อย ๆ ตามลำดับชั้นการเรียนรู้ ให้แต่ละส่วนสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปใช้สอนนักเรียนตามลำดับชั้นจนกว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ

4) ใช้รางวัลหรือแรงเสริมทางบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยให้แรงเสริมกำลังใจ ทันทีที่ นักเรียนทำได้ในช่วงแรก ๆ และค่อย ๆ ปรับระยะเวลาให้แรงเสริมกำลังใจเป็นช่วงเวลา

5) การสอนความรู้/ทักษะใหม่ ทำโดยให้ผู้เรียนสังเกตและเลียนแบบ โดยเรียนรู้ไปที่ละส่วน ทีละชั้น ในขั้นนี้หากนักเรียนทำไม่ถูกต้องครูต้องปรับแก้พฤติกรรมให้ถูกต้องโดยใช้หลักการ เสริมแรง จนกระทั่งนักเรียนสามารถทำได้ถูกต้อง 85-90% จึงให้นักเรียนฝึกอย่างอิสระจนกว่านักเรียน จะทำ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ครูสามารถสอนความรู้/ทักษะใหม่ได้ในระหว่างที่นักเรียนฝึกทักษะการเรียนรู้ เก่าให้มีความชำนาญ

6) ครูต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการ ปรับปรุงแก้ไขตนเองให้มีทักษะ/ความรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด 3. ขั้นตอนการเรียนการสอน ในที่นี้ ขอนำเสนอขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบ การเรียนการสอนตรงของโรเซนไชน์และสติเฟนส์ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ทบทวนสิ่งที่เรียนมาก่อน

ขั้นที่ 2 นำเสนอความรู้ใหม่ที่ละชั้นโดยใช้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ให้แนวทางในการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ฝึกตามแบบและให้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนฝึกโดยอิสระและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 6 ทบทวนเป็นระยะ ๆ พร้อมกับให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุง แก้ไขตามความ จำเป็น รูปแบบการเรียนการสอนตรงเป็นรูปแบบพื้นฐานที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มรูปแบบการเรียนการสอน ที่ครู เป็นศูนย์กลาง เป็นรูปแบบที่สามารถประยุกต์ไปใช้กับการสอนที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งด้าน ความรู้ และทักษะ และนำไปใช้กับการสอนเนื้อหาได้หลากหลายสาระ จึงเป็นรูปแบบที่มีการนำไปใช้ อย่าง แพร่หลายมากที่สุดมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการและจิตคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบการเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) แนวคิด Active Learning ผสมกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกานเย่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจ โดยสังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning) การสืบเสาะความรู้ (Inquiry based learning) การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity based learning)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) และวิกโกทสกี (Vygotsky) เพียเจต์อธิบายว่าพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม (assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (accommodation) เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก เพียเจต์ (Piaget) ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย วิกโกทสกี (Vygotsky) ได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (cognitive psychology) มีความเชื่อว่า ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียวแต่ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) องค์ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นจากสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์กับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive apparatus) ของตนและมีความเชื่อว่า การเรียนรู้ตามแนว Constructivism คือ โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) จะได้ผลดีถ้าหากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา ซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นั่นเอง ทิศนา แคมมณี (2554) ผลของงานวิจัยมีข้อค้นพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning นั้นช่วยส่งผลให้นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จิตรลดา คันระวงศ์ (2558); กุสุมา แสงมา มาศ (2555); จุฬาร เมืองโคตร (2555); ธัญญรัตน์ ธนรัตน์ (2554) โดยรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว นักเรียนมีบทบาท ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง 2) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ 4) วางแผนและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตัวเอง 5) ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ 6) ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เกิดจากการได้ลงมือทำอย่าง

สม่ำเสมอ ส่วนบทบาทและหน้าที่ของครู มีดังนี้ 1) วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของเนื้อหา ก่อน
 ออกแบบการเรียนการสอน 2) ตรวจสอบประสบการณ์และความรู้เดิมของนักเรียนในเรื่องที่จะสอน
 3) กำหนดเนื้อหาของการสอนในแต่ละครั้ง 4) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรตอบสนองความต้องการ
 พื้นฐานของนักเรียนอย่างเพียงพอ 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับชั้นจากง่ายไปหายาก จาก
 รูปธรรมไปหานามธรรม 6) บอกภาพรวมของเรื่องที่จะสอนก่อน 7) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กัน
 ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน 8) เห็นคุณค่า ยอมรับ ชื่นชม ส่งเสริม ในความคิด
 ของนักเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
 สภาพจริงที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 2) เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง 3) ให้ความสำคัญกับ
 กระบวนการคิด กระบวนการสร้างความรู้และตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น ๆ 4) เป้าหมายของการ
 เรียนรู้ต้องมาจากการลงมือปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ต้องทำได้และแก้ปัญหาได้
 สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้ 1) ปลอดภัย น่าไว้วางใจ อบอุ่น มีอิสระ ไร้ความสนใจส่งผล
 ให้เกิดการเรียนรู้ 2) สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 3) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การประเมินผลการ
 เรียนรู้มีลักษณะดังนี้ 1) ประเมินผลตามตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 2) ใช้วิธีการที่หลากหลาย 3)
 ประเมินบ่อย ๆ 4) ประเมินจากมุมมองที่เกิดขึ้นภายในมากกว่าการเรียนรู้จากการท่องจำ 5)
 ประเมินผลเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

แนวคิด Constructivism เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งใน
 เชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก Jean Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้
 ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky ได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละ
 บุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile
 Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ ทิศนา แคม
 มณี (2554)

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม
 (cognitive psychology) มีรากฐานมาจากผลงานของ Ausubel และ Piaget ประเด็นสำคัญ
 ประการแรกของทฤษฎีการเรียนรู้ตาม Constructivism คือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้
 จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา
 (cognitive apparatus) ของตนประเด็นสำคัญประการที่สองของทฤษฎี คือ การเรียนรู้ตาม
 แนว Constructivism คือ โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้าง
 เสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทาง
 ปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัด
 สภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น

ลักษณะการพัฒนารูปแบบการสอน

1. การสอนตามแนว Constructivism เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป
3. การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาคำรู้ด้วยตนเอง จนค้นพบความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่า ลึก ๆ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไป จนถึงรู้แจ้ง

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ผู้สอน

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สำรวจเพื่อให้เห็นปัญหา
2. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่นแนะนำ ถามให้คิด หรือสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ช่วยให้ผู้เรียนคิดค้นต่อ ๆ ไป ให้ทำงานเป็นกลุ่ม
4. ประเมินความคิดรวบยอดของผู้เรียน ตรวจสอบความคิดและทักษะการคิดต่าง ๆ การปฏิบัติการแก้ปัญหาและพัฒนาให้เคารพความคิดและเหตุผลของผู้อื่น

บทบาทของผู้เรียน

- ในการเรียนตามทฤษฎี Constructionism ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและสร้างความรู้ไปพร้อมๆกันด้วยตัวของเขาเอง(ทำไปและเรียนรู้ไปพร้อมๆกัน) บทบาทที่คาดหวังจากผู้เรียน คือ
1. มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ
 2. เรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่มีอยู่ด้วยตนเอง
 3. ตัดสินปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผล
 4. มีความรู้สึกและความคิดเป็นของตนเอง
 5. วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
 6. ให้ความช่วยเหลือกันและกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับมอบหมาย
 7. นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้นั้น

การประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่างๆ ด้วยตนเอง
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำ และการเรียนรู้ต่อไป

4. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วัย ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์
5. สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร
6. ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
7. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ
8. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครู และ เพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

แนวคิดการอ่านและการอ่านเชิงวิเคราะห์

โลกยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ เทคโนโลยี เป็นยุคแห่งโลกรั้วพรมแดน การติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็ว มนุษย์สามารถรับรู้ข่าวสารได้เพียงไม่ถึงนาที การติดต่อสื่อสารและความเจริญดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการอ่าน ฉะนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญในการใช้สำหรับติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน อีกทั้งเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในทุกแขนงอย่างกว้างขวาง เพราะการอ่านเป็นกระบวนการคิด ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารขณะอ่าน ดังมีผู้อธิบายความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ ทั้งนี้การอ่านมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับว่าผู้ให้ความหมายจะพิจารณาความหมายในด้านใด ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของการอ่านไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2536) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิดแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ธิดา โมสิกรัตน์ และถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2538) กล่าวว่า การอ่าน เป็นกระบวนการรับสารโดยการใช้สมองและประสบการณ์ของผู้อ่านมาแปลความหมาย ของตัวอักษร สัญลักษณ์ หรือรหัสต่างๆ เมื่อผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วจะสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลนั้นได้จากนั้น ผู้อ่านจะสามารถเลือกนำข้อมูลที่ได้รับดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมตามความวัตถุประสงค์ที่ผู้อ่านได้ตั้งไว้

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2547) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้า ในขณะที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านไปด้วยในขณะที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านที่ดีจะต้องเข้าใจข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง อีกทั้งต้องสามารถวินิจฉัย พินิจพิจารณาเรื่องที่อ่านจนได้ความหมายอย่างลึกซึ้ง และเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายและการทำความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ รวมถึงสิ่งเกี่ยวข้องและมีความหมายที่ปรากฏร่วมกับลายลักษณ์อักษรด้วย

โสภณ สาทรมัทธพันธ์ (2554) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่าน เป็นการรับรู้หรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ หรือถ้อยคำที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน นอกจากนี้อาจหมายรวมถึงเครื่องหมาย และภาพต่างๆ ที่ผู้ส่งสารประสงค์ให้ผู้รับสารได้รับรู้หรือเข้าใจด้วย

ปริยา หิรัญประดิษฐ์ (2552) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นการรับรู้ความหมายของสารจากลายลักษณ์อักษร การแปลตัวหนังสือออกมาเป็นเสียงและความหมายคือการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้อ่านต้องเข้าใจสารและรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านและสิ่งที่ได้ดู

นภดล จันทรเพ็ญ (2553) กล่าวว่า การอ่านคือการแปลความหมาย ของตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมา เป็นความคิดความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดความเข้าใจนั้นไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

สุนีย์ ภูจิฐาพันธ์ (2554) การอ่านคือ การรับรู้ความหมายจากข้อเขียน ที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือสัญลักษณ์อื่นๆ แล้วแปลความเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามจุดมุ่งหมายและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (2556) กล่าวว่า อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ,ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ ; สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ; ตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง; คิด, นับ (ไทยเดิม)

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการรับสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยรับรู้ความหมายของสารผ่านตัวอักษร การรับสารในขั้นต้นนี้คือ การอ่านตัวอักษรออกหรือเรียกว่าการอ่านได้ จากนั้น ก็ทำความเข้าใจกับความหมายของตัวอักษรนั้น โดยอาศัยประสบการณ์ที่มนุษย์มีอยู่ ถ้าสารที่กำลังทำความเข้าใจเป็นประสบการณ์ใหม่ย่อมยากที่จะทำความเข้าใจมากกว่า สารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของตนหรือสารที่มีความรู้อยู่เดิม การอ่านเข้าใจเรื่อง จับใจความสำคัญของเรื่องได้รวมทั้งสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ จนกระทั่งสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ การอ่านในขั้นนี้ เรียกว่า การอ่านเป็น

จากนักวิชาการที่กล่าวถึงการอ่านข้างต้น พอจะสรุปความหมายของการอ่านได้ว่า การอ่าน คือกระบวนการรับสาร ที่ผู้อ่านต้องแปลความหมายจากตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ภาพ ตัวเลข กราฟหรือรหัสต่างๆ ออกมาเป็นถ้อยคำ ความคิด ความเข้าใจ และรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านแพร่ไปที่ไหนความรู้ก็แพร่กระจายไปที่นั่น การอ่านเป็นประจำจะช่วยให้ผู้อ่านมีสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น การอ่านเป็นการลับสมองของผู้อ่านตลอดเวลา ดังนั้นการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญสำหรับ ทุกคน คนที่อ่านหนังสือไม่ออกย่อมเป็นคนที่ไม่ดีโอกาสในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การประกอบอาชีพ หรือแม้กระทั่งการดำรงชีวิต ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดี จึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยนักเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ

สุนีย์ ภูจิรัฐพันธ์ (2554) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่าน ทำให้ได้รับความรู้ เนื้อหาสาระความคิด ทักษะคติ และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ และที่สำคัญสามารถทวนสอบความรู้ หรือเนื้อหานั้นซ้ำได้ถ้าไม่เข้าใจ

1. การอ่านทำให้โลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านทำให้คนมีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ในสังคมและโลก ทำให้เป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์
2. การอ่านทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีใจกว้าง การอ่านสิ่งต่างๆ ทำให้ได้รับความรู้ ความคิด และทัศนคติของบุคคลอย่างหลากหลาย ทำให้เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอย่างมีเหตุผล
3. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิด การวิเคราะห์ การใช้เหตุผล จะทำให้ผู้อ่านเป็น ผู้ที่คิดและทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
4. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ทักษะคติและประสบการณ์แปลกใหม่ เพิ่มพูนความรู้ของตนเองจนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองหรือสร้างสรรค์ผลงาน ของตัวเองได้
5. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน ความบันเทิง และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดเป็นการหาความเพลิดเพลินที่มีประโยชน์และคุณค่า
6. การอ่านสิ่งที่จรรโลงใจทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีระดับจิตใจที่สูงขึ้นเป็นผู้ที่รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม
7. การที่สังคมประกอบด้วยบุคคลที่เป็นนักอ่านจะเป็นสังคมที่ง่ายแก่การพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า
8. การอ่านที่ดีจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาความคิด การพูด การเขียน และการแสดงออก

จากนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านข้างต้นนั้น ผู้เขียนได้สรุปความสำคัญของการอ่านดังนี้

1. การอ่านช่วยพัฒนาความรู้ สติปัญญาให้แก่ผู้อ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมมีความรู้กว้างขวาง สามารถนำความรู้ที่ได้นั้นไปพัฒนางานของตนเอง
2. การอ่านช่วยเปิดโลกทัศน์ของผู้อ่านให้กว้างขึ้น ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมมีโลกทัศน์ที่กว้างมาก เพราะการอ่านหนังสือเปรียบเสมือนการอ่านโลก อ่านมากย่อมรู้ทันโลกมากเพิ่มขึ้น
3. การอ่านทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน คนที่อ่านมากย่อมเป็นคนละเอียดอ่อน เพราะเป็นคนมีสมาธิ และพิจารณาไตร่ตรองเรื่องราวต่าง ๆ เป็นอย่างดี
4. การอ่านช่วยสร้างเสริมลักษณะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์การที่ผู้อ่านอ่านหนังสือมากนั้น ย่อมส่งผลให้กระบวนการคิดของผู้อ่านนั้นเพิ่มมากขึ้น สามารถวิเคราะห์

เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างพิถีพิถันประณีต ส่งผลให้ผู้อ่านมีความคิดสร้างสรรค์ขั้นในที่สุด กล่าวคือ สามารถสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี

5. การอ่านทำให้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ผู้ที่อ่านมากก็เปรียบเสมือนมีการศึกษามาก ผู้มีการศึกษามากก็ย่อมรู้ว่าควรจะมีบุคลิกภาพอย่างไรให้เหมาะสมกับกาลเทศะ หรือเหมาะสมกับวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ

6. การอ่านช่วยพัฒนางานที่ทำให้ไปสู่ความสำเร็จ แน่ใจว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จจำนวนมากเป็นบุคคลที่อ่านมาก เพราะการอ่านมากจะทำให้รู้ว่าสิ่งไหนต้องแก้ไข และสิ่งไหนต้องพัฒนา

7. การอ่านช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ความสำคัญอย่างหนึ่งของการอ่านคือการที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน บางครั้งผู้อ่านกำลังท้อใจหรือทุกข์ใจ การได้อ่านหนังสือบันเทิงคดี หรือหนังสือจรรโลงใจสักเรื่อง บางทีก็สามารถทำให้เกิดความสบายใจ และสุขใจเพิ่มขึ้น

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้อ่านทุกคน โดยมนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องอ่านและต้องเรียนรู้ แต่มีคำถามอยู่ว่าเราอ่านเพื่ออะไร และอ่านไปทำไม ซึ่งแต่ละคนต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน ดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

สุนีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านที่บุคคลจะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น อ่านตำราเรียน สารคดี หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

2. การอ่านเพื่อความรอบรู้ เป็นจุดมุ่งหมายในการอ่านในชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป เพื่อให้รู้ข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ

3. การอ่านเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะในเวลานั้นหรือบางครั้งอาจเรียกว่าการอ่านเพื่อหาคำตอบ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น อ่านประกาศ โฆษณา

4. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจผ่อนคลายความตึงเครียดและหาความสุขให้แก่ชีวิต เช่น อ่านนวนิยาย นิตยสาร ปกิณกะดี ขำขัน

5. การอ่านเพื่อความจรรโลงใจ ในบางครั้งการอ่านจะช่วยบำบัดความทุกข์ใจหรือคลายทุกข์ใจให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต เช่น อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา จิตวิทยา กวีนิพนธ์ หรือหนังสือประเภทให้กำลังใจในการต่อสู้ชีวิต

6. การอ่านเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาความรู้ในวิชาชีพของตน ในปัจจุบันมีสื่อการอ่านสำหรับการพัฒนาเฉพาะสาขาอาชีพต่างๆ มากมาย เช่น หนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาต่างๆ หนังสือเกี่ยวกับการสร้างความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งสามารถเลือกอ่านเพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาการทำงานได้

7. การอ่านเพื่อฆ่าเวลา ในบางครั้งเพื่อขจัดความเบื่อหน่ายในช่วงเวลาที่ต้องรอคอยไม่ว่าจะรอคอยในเวลาสั้นๆ เช่น รอรถ รอการตรวจในโรงพยาบาล หรือรอคอย เป็นเวลานาน ๆ เช่น

ในระหว่างเดินทางไกล การได้อ่านหนังสือสักเล่มเป็นสิ่งที่ช่วยให้เวลานั้นผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่ายและเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความเพลิดเพลิน หรือเพิ่มความรู้อีกด้วย

8. การอ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ในบางครั้งเราต้องการความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกในการปรับปรุงตนเองเพื่อประโยชน์ ในการเข้าสังคมด้วยความมั่นใจ วางตัวถูก พูดเป็น ซึ่งมีหนังสือมากมายให้เราศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้

โสภณ สาทิสสัมฤทธิ์ผล (2554) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านที่สำคัญและจำเป็นต่อวัยศึกษาเล่าเรียน อาจเป็นการอ่านเพื่อหาความรู้ทั่วไปหรือความรู้เฉพาะด้านก็ได้

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านที่มุ่งผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียด ที่อาจเกิดขึ้นได้จากสภาวะแวดล้อมของสังคมยุคปัจจุบัน ที่มากด้วยความเร่งรีบและการแข่งขัน

3. อ่านเพื่อฆ่าเวลา เป็นการอ่านที่ไม่ค่อยคาดหวังเรื่องความรู้ หรือเนื้อหาสาระมากนัก เพราะมักจะอ่านเพื่อใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านระหว่างรอรถหรือผู้ที่นัดหมาย อ่านระหว่างการเดินทางอันยาวนาน เป็นต้น

4. อ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ หรือสาระสำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น การอ่านพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ การอ่านจากเว็บไซต์

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน พอจะสรุปได้ว่าการอ่าน มีจุดมุ่งหมายต่างๆ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจการอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้ เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์หรือนักการศึกษาต่างๆ ที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง โดยจำเป็น จะต้องอ่านประจำจนเป็นนิสัยจึงจะเกิดความรู้ต่างๆ

2. อ่านเพื่อค้นคว้า หาข้อเท็จจริงและหาคำตอบ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นคว้าเพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงบางประการที่ผู้อ่านต้องการค้นหา ทั้งนี้การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้อาจจะมุ่งไปด้านใดด้านหนึ่ง เช่น อ่านประกาศ อ่านโฆษณา เป็นต้น

3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือบันเทิงใจ การอ่านตามจุดมุ่งหมายนี้ มุ่งหวัง เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายอารมณ์ หรือเพื่อความสบายใจของผู้อ่าน เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือการ์ตูน นิตยสารหรือวารสาร เป็นต้น

4. อ่านเพื่อจรรโลงใจการอ่านเพื่อจรรโลงใจ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งหวังให้ยกระดับจิตใจของผู้อ่านผู้อ่านบางคนอาจมีความกังวลใจ หรือจิตใจคิดไปในทางที่ไม่ดี ก็สามารถเลือกหนังสือประเภทจรรโลงใจมาอ่านได้

5. อ่านเพื่อฆ่าเวลาเวลาที่คนไม่มีอะไรทำ เช่น รอรถโดยสารประจำทาง หรือรอเพื่อนมาพบ ก็อาจหยิบหนังสือขึ้นมาอ่านเพื่อเป็นการฆ่าเวลาได้ ในยุคปัจจุบันนี้คนส่วนมากจะอ่านข้อมูลข่าวสารผ่านทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือโทรศัพท์ต่างๆ เพื่อฆ่าเวลาก่อนทำงาน หรือระหว่างรอใครสักคน

6. อ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ผู้ที่อ่านหนังสือประจำจะทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของคนในสังคม การวางตัว ตลอดจนสามารถทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้

7. อ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเป็นที่ทราบกันดีว่า การอ่านจะทำให้เป็นคนมีบุคลิกภาพที่ดี เพราะผู้อ่านจะมีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น จึงทำให้นำวิธีการต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน มาพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

8. อ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนหนึ่งของสังคม เกิดจากการเป็นนักอ่าน เพราะการอ่านจะสามารถพัฒนาบุคคลผู้นั้น ในทุกๆ ด้าน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนางานหรือเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองที่มีอยู่

9. อ่านเพื่อความอยากรู้อยากเห็น ผู้อ่านบางคนต้องการอยากรู้อยากเห็นในบางเรื่องที่ไม่มีความรู้ที่ใดเล่าหรือบรรยายให้ฟัง จะต้องอาศัยการอ่าน การค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบคำถามที่ค้างคาใจตนเอง

ประเภทของการอ่าน

จากที่กล่าวมาแล้วว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคน คนที่อ่านมาก จะทำให้ประสบความสำเร็จมากเช่นกัน การอ่านแบ่งได้หลายประเภท ทั้งแบ่งตามการออกเสียงและไม่ออกเสียง ซึ่งถ้าแบ่งประเภทของการอ่านตามการออกเสียง สามารถแบ่งได้ดังนี้

กรองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่าน โดยยึดการออกเสียงเป็นหลัก ดังนี้ การอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) เวลาอ่านจะไม่ใช่อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตาควาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตาจับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่างๆ ออกมา

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง (การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นด้วย เพราะเป็นการอ่านให้คนอื่นฟัง

นภดล จันทรเพ็ญ (2553) กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นการสื่อความหมายที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน รวมทั้ง เป็นการฝึกฝนการออกเสียงของตนให้ถูกต้องชัดเจนได้อีกด้วย

2. การอ่านในใจ คือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และนำความคิดความเข้าใจที่ได้รับนั้นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเพลิดเพลิน และอื่น ๆ จะได้แก่ตัวผู้อ่านเองเป็นเบื้องต้น และหากผู้อ่านนำไปถ่ายทอดสู่ผู้อื่น ก็จะทำให้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกสถานหนึ่งด้วย

ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงกับการอ่านในใจ

การอ่านออกเสียง	การอ่านในใจ
1. ถ่ายตัวอักษรออกเป็นเสียง	1. ถ่ายตัวอักษรเป็นความคิด
2. เหน็ดเหนื่อยกว่าเพราะต้องใช้แรงออกเสียงก่อนถ่ายความคิด	2. เหนื่อยน้อยกว่าการอ่านออกเสียงเพราะถ่ายความคิดโดยตรง
3. ต้องคำนึงถึงผู้ฟังว่าจะฟังได้ชัดเจนถูกใจหรือไม่	3. ไม่ต้องคำนึงถึงผู้ฟัง เพราะมีตัวผู้อ่านเป็นผู้ฟังอยู่คนเดียว
4. ต้องระมัดระวังการอ่านทุกถ้อยคำทุกวรรคทุกประโยค ทุกตอนจะอ่านออกเสียงผ่าน ๆ เลยไปไม่ได้เป็นอันขาด	4. อ่านเพียงให้ทราบความเป็นส่วนรวมหรือจับเพียงใจความสำคัญผลความอาจอ่านข้ามไปได้
5. อ่านไปได้ช้ากว่าอ่านในใจ เพราะความจำเป็นเกี่ยวกับผู้ฟังที่อาจแตกต่างกัน ทั้งพื้นความรู้ ความเข้าใจ สนใจ การได้ยิน ยิ่งผู้ฟัง มีมาก ปัญหาเหล่านี้จะมากตาม	5. อ่านไปได้เร็วกว่าอ่านออกเสียงอย่างแน่นอน ยิ่งผู้อ่านมีความพร้อมด้านความรู้ ประสบการณ์ ร่างกาย ยิ่งอ่านเร็วขึ้นโดยไม่ต้องห่วงอะไร
6. มีความลำบากในการคาดคะเนผู้ฟังตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งทำให้ความเร็วในการอ่านไม่ตายตัวต้องพยายามอ่านให้ผู้ฟังตามความคิดที่อ่านได้ทัน เร็วเกินไปก็น่าเบื่อ การอ่านให้นิสิตในมหาวิทยาลัยฟังย่อมใช้อัตราเร็วกว่าอ่านให้นักเรียนมัธยมฟัง เป็นต้น	6. หมดภาระเรื่องคาดคะเนผู้อ่านอาจเร่งอัตราเร็วได้ตามความเหมาะสมโดยไม่ต้องกังวลว่าจะเป็นคนกลุ่มโน้นกลุ่มนี้ แต่อยู่ที่การพิจารณาตัวผู้อ่านว่า ควรจะไปได้เร็วเพียงใด การอ่านจึงจะได้ผลตามที่ต้องการ
7. การอ่านออกเสียงเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้ช้ากว่าการอ่านในใจ บางทีจะต้องเตรียมตัวก่อนโดยซ้อมให้พร้อมก่อนจะอ่านจริง โดยมีการแบ่งวรรคตอนเพื่อให้ความคิดออกมาชัดเจน	7. การอ่านในใจเข้าใจเนื้อความได้รวดเร็วกว่าอ่านออกเสียง นอกจากไม่ต้องซ้อม ยังอาจเร่งความเร็วได้ กรณียังไม่เข้าใจอาจรีบกลับมาทบทวนใหม่ได้อีก

ทีมา สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2531)

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านสามารถสรุปได้ว่า การอ่านแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษร ถ้อยคำ เครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้อง โดยน้ำเสียงจะต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ในขณะเดียวกัน จะต้องทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านไปพร้อมๆ กับการเปล่งเสียง มิฉะนั้นแล้วก็จะไม่เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน 2) การอ่านในใจ คือ การอ่านไม่ออกเสียงหรือการอ่านเงียบโดยระหว่าง ที่อ่านจะไม่ใช่วิธีที่ทำให้เกิดเสียงเลย เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสมองกับสายตา จากนั้นแปลความหมายจากตัวอักษร ถ้อยคำ หรือเครื่องหมายต่างๆ ออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจที่ได้รับจากการอ่าน โดยนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้อง หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งย่อมทำให้การอ่านล้มเหลว มีนักวิชาการได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

การอ่านประกอบด้วย

1. ผู้อ่าน ผู้อ่านคือ ผู้ที่ทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏ โดยการรับข้อมูล จะสมบูรณ์ได้นั้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้่องแท้
2. ตัวอักษร คือสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อสื่อความหมายแทนสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอมายังผู้อ่าน ในที่นี้หมายถึงเพียงสัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น
3. ความหมาย คือ สิ่งที่เป็นเนื้อหาหรือข้อมูลที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอมายังผู้อ่าน
4. การเลือกความหมาย คือ การทำความเข้าใจกับลายลักษณ์อักษรและข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ
5. การนำไปใช้ คือ การทำความเข้าใจที่่องแท้ของผู้อ่านและสามารถ นำสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่าน พอจะสรุปได้ว่า การอ่านมีองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้อ่าน ผู้อ่านคือผู้ทำความเข้าใจตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ
2. ตัวอักษร คือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนการสื่อความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน
3. ความหมาย คือ เนื้อหาเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อไปยังผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำที่อ่านการอ่านจึงจะเกิดขึ้น แต่ยังไม่สมบูรณ์เพราะมีเพียงทักษะการเข้าใจคำศัพท์เท่านั้น
4. การเลือกความหมาย ความหมายของคำในภาษา คำหนึ่งคำอาจมีได้หลายความหมาย ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเลือกใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมา หากผู้อ่านเข้าใจความหมายไม่ตรงกับผู้เขียน ก็จะทำให้ผู้อ่านไม่บรรลุผลสำเร็จ ตามที่ผู้เขียนมุ่งหวังไว้ก็ได้
5. การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การอ่านจะประสบความสำเร็จได้นั้นไม่เพียงแต่ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายอย่างเดียว แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นต่อไปผู้อ่านที่สามารถนำการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้ เรียกว่า อ่านเป็น

องค์ประกอบของการอ่าน สามารถสรุปได้ตามแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 สรุปองค์ประกอบของการอ่าน

กระบวนการอ่าน

การอ่านมีกระบวนการที่สลับซับซ้อน ผู้อ่านจะต้องมีการฝึกกระบวนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจึงจะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จได้ ธิดา โมสิกรัตน์ และถนอมวงศ์ ล้ำยอดผล (2538) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอน พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ เป็นกระบวนการอ่านขั้นแรกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรู้จักคำและรับรู้ความหมายของคำนั้น หากเป็นการอ่านออกเสียง ผู้อ่านจะสามารถแปลรหัสตัวอักษรออกมาเป็นเสียงได้ถูกต้อง

2. ขั้นที่ 2 ความเข้าใจความหมายของสาร เป็นกระบวนการรับสารที่มีความหมายอยู่ในถ้อยคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว แต่คนอาจจะเข้าใจสารไม่ตรงกัน ขึ้นอยู่กับการตีความตลอดจนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน

3. ขั้นที่ 3 การมีปฏิกิริยาต่อสาร เป็นกระบวนการรับสารที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านแล้ว คิดคล้อยตามหรือขัดแย้งหรือแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดว่า ส่วนใดเหมาะสม หรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน การคิดในลักษณะเช่นนี้คือการมีปฏิกิริยาต่อสาร ซึ่งมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะใช้วิจารณญาณตัดสินสารที่รับมาได้ โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ทั้งในชีวิตและจากการอ่าน ซึ่งสะสมมาแต่เกิด

4. ขั้นที่ 4 การรวบรวมความคิด เป็นขั้นของการตัดสินใจหรือการประเมินได้ว่าผู้อ่านอ่านแล้ว เข้าใจมากน้อยเพียงใด สามารถที่จะสรุปความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่าน นำมาประสมประสานกับ ความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่ได้สะสมไว้ นอกจากนี้ยังเป็นขั้นตอนการอ่านที่ทำให้ ผู้อ่านได้เปรียบเทียบสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า แล้วเลือกรับหรือจดจำตามที่ต้องการ ความรู้และความคิดที่ ประสมประสานกันนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจ ใหม่ ๆ ความรู้ความคิดที่ขัดแย้งได้รับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนมากขึ้นเป็นความสนใจใหม่ ๆ หรือทัศนคติใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการ อ่านขั้นสุดท้าย

โกซีย์ สาริกบุตร (2551) กล่าวถึงลำดับขั้นของการอ่านไว้ว่า มี 3 ขั้น ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจวงศัพท์ของสารที่กำลังอ่าน อย่าปล่อยให้คำศัพท์ที่ตนไม่เข้าใจผ่าน พ้นไปง่าย ๆ มิฉะนั้นแล้วคำศัพท์จะเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจเนื้อหา

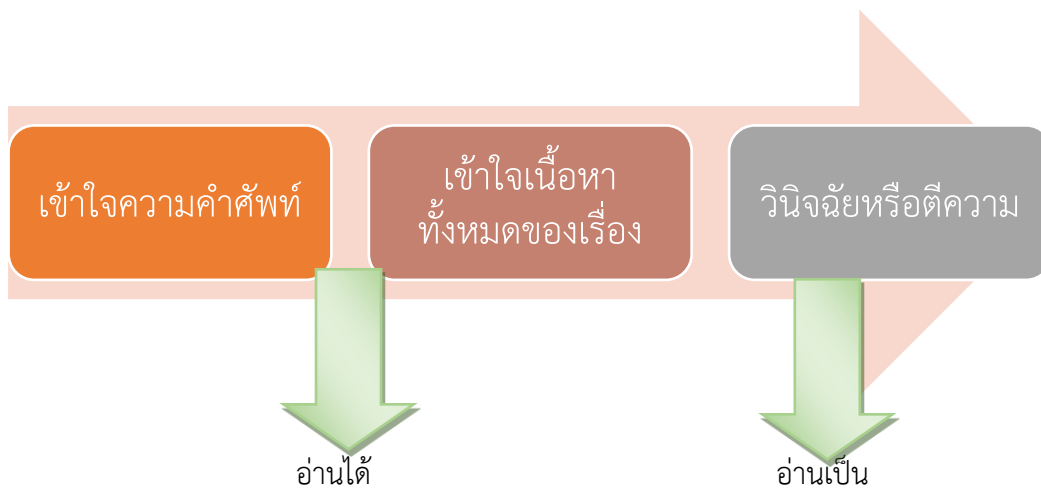
2. ขั้นที่ 2 เข้าใจเนื้อความทั้งหมดของสิ่งที่อ่าน คือ แปลได้ ขั้นนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากขั้นที่ 1 คือ ถ้าเราเข้าใจศัพท์ สำนวน และประโยคตลอดแล้ว เราย่อมแปลถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา พุทธธรรมดา และสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจเนื้อหาของสารที่อ่านนั้น ๆ ได้ด้วย (คือแปลไทยเป็นไทย ให้เข้าใจง่าย ๆ ได้)

3. ขั้นที่ 3 ขั้นตีความ ขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาแห่งทะลุสิ่งที่ได้อ่านได้ทั้งหมดคือ สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ และท่าทีของผู้เขียน การเข้าใจความหมายของข้อเขียน อย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอ แต่จะต้องอ่านให้ซึ้งในทุกๆ ความคิดที่ผู้เขียนแสดงออกมา (ซึ่งในที่นี้ หมายถึง รู้แจ่มแจ้ง แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องเชื่อทุก ๆ ความคิดที่เขาเขียนไว้) นั่นคือหลังจากอ่านแล้ว ผู้อ่านควรทำได้ ทั้งการวิเคราะห์เจตนาผู้เขียน การสรุปความคิด จับความสำคัญ และการอธิบายขยายความ

การอ่านขั้นที่ 1 และ 2 ยังเรียกว่า อ่านได้ เท่านั้นเอง ถ้าสามารถทำได้ในขั้นที่ 3 จึงจะเรียกว่า อ่านเป็น และ อ่านจริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปว่าการอ่านมีกระบวนการดังนี้ 1) ขั้นที่ 1 การเข้าใจคำศัพท์ หรือคำที่กำลังอ่าน ขั้นนี้เป็นขั้นตอนแรกที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดรหัสตัวอักษร ในแต่ละคำให้ได้ เรียกขั้น**อ่านได้** 2) ขั้นที่ 2 การทำความเข้าใจความหมายของเนื้อหาสาระ ขั้นนี้เป็นขั้นต่อจากขั้นตอน ที่ 1 ที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายทั้งคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรียกว่า ขั้น**อ่านได้** 3) ขั้นที่ 3 ขั้นวินิจฉัยการหรือตีความ เป็นขั้นที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางด้านปัญญาในการพิจารณาสารที่ อ่านว่าประกอบด้วยข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นอย่างไร ผู้เขียนมีเจตนา และน้ำเสียงอย่างไร และสิ่งที่ อ่านนั้นมีประโยชน์ หรือคุณค่าหรือไม่ ขั้นนี้เรียกว่า **อ่านเป็น**

กระบวนการอ่านสามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 2 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงกระบวนการอ่าน

ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านนับว่ามีประโยชน์ต่างๆ โดยจะกล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านดังนี้

1. ทำให้เป็นคนรอบรู้ รู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ การอ่านจะทำให้ทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีความรอบรู้ สามารถรู้ทันเหตุการณ์ บ้านเมือง ตลอดจนข่าวสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าวกีฬา การเมือง เศรษฐกิจ ต่างประเทศ เป็นต้น
2. ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ที่อยากรู้เมื่อต้องการอยากรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านสามารถหาหนังสือเรื่องนั้นมาอ่านได้ จะทำให้หายข้องใจหรือข้อสงสัยในเรื่องนั้น ๆ อีกทั้งการอ่านจะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราต้องการอยากรู้
3. ทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามมา ในบางครั้งเราไม่สามารถที่จะไปสัมผัสกับโลกภายนอกได้ด้วยตนเอง แต่เราจะได้รับสัมผัสหรือประสบการณ์เหล่านั้นจากการอ่าน เช่น เราไม่เคยไปประเทศสหรัฐอเมริกา แต่เราก็ทราบว่าประเทศดังกล่าวเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้นำประเทศ และสภาพภูมิประเทศเป็นเช่นไร ก็ได้จากการอ่านทั้งสิ้น
4. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน การอ่านไม่ได้ให้เฉพาะความรู้เพียงอย่างเดียวแต่หนังสือบางเล่มจะสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปด้วย เช่น วรรณกรรมและวรรณคดี นิยายสาร วารสาร ฯลฯ ซึ่งหนังสือเหล่านั้นนอกจากจะให้ความรู้ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความรู้ต่าง ๆ แล้ว ยังได้รับความบันเทิงเข้าไปด้วย
5. ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน การที่ผู้อ่านได้อ่านหนังสือมากก็ย่อมแสดงให้เห็นว่าเป็นคนรอบรู้มาก และเมื่อรอบรู้มากก็สามารถสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ ได้มาก ก่อให้เกิดความ เป็นมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น

6. ทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่กว้างขึ้น แน่ใจว่าการที่คนจะมีทัศนคติที่มองโลกกว้างขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการอ่าน เพราะการอ่านจะทำให้เป็นคนรอบรู้ทุกเรื่องราวที่เราต้องการ และเมื่อรู้แล้วก็มีความมองต่าง ๆ ที่กว้างขึ้น

ลักษณะของนักอ่านที่ดี

การอ่านมีความสำคัญอย่างมากตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ความสำคัญดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดขึ้นได้ยากถ้าหากขาดคุณลักษณะของการอ่านที่ดี ซึ่งคุณลักษณะของนักอ่านที่ดี มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ บุญยะกาญจน (2523) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักอ่านที่ดีไว้ดังนี้

1. อ่านหนังสือได้เร็ว ถูกต้องและเข้าใจความหมายได้ทันที
2. รู้จักค้นหาหนังสืออ่าน
3. รู้จักการใช้ห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การหาหนังสืออ่าน
4. มีสมาธิแน่วแน่ในการอ่าน ไม่ใจลอย
5. รู้จักวิธีอ่านหนังสือที่ถูกต้อง
6. รู้จักการจดบันทึกและข้อความเพื่อนำไปใช้ต่อไป
7. เข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
8. มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินเนื้อหาข้อเท็จจริงในหนังสือนั้น ๆ

กรมวิชาการ (2543) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักอ่านที่ดี ไว้ดังนี้

1. มีความสนใจในการอ่านหนังสือ หัดนิสัยให้รักการอ่านหนังสือจนเป็นกิจวัตรประจำวัน อ่านหนังสือสม่ำเสมอทุกวันอย่างมีความสุข อ่านติดต่อกันเป็นเวลานานได้ อ่านหนังสือได้ทุกประเภทของนักเขียนทุกคน และไม่ว่าจะเป็นหนังสือเก่าหรือใหม่ก็ตาม

2. รู้จักวิธีการอ่านหนังสือให้ได้เร็ว

3. มีประสบการณ์เพียงพอที่จะเข้าใจและซาบซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง

4. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการต่าง ๆ และติดตามวงการหนังสืออยู่เสมอมีความรู้เรื่องหนังสือ รู้จักลักษณะและประเภทของหนังสือสามารถจะเลือกหนังสือได้ ตรงกับความต้องการและความสนใจได้

5. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน คือ อ่านอย่างไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ และเป็นการเชื่ออย่างมีเหตุผล มีใจกว้างในการรับฟัง

ดังนั้นนักอ่านที่ดีต้องมีลักษณะคือ สนใจอ่านหนังสือ รู้วิธีการอ่านหนังสือ ติดตามความเคลื่อนไหววงการหนังสืออย่างสม่ำเสมอ เมื่ออ่านเรื่องราวจบก็ควรบันทึกลงในสมุดบันทึก นอกจากนี้ยังต้องมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน ตลอดจนนำการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน

ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญมาก มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546); ชยพร กระต่ายทอง (2552); วิมล จิโรจพันธุ์, ประชิต สกฤษะพัฒน์ (2547); ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2552); สุนีย์ ภูจิราพันธุ์ (2554) กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้ การอ่านวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์คือการใคร่ครวญแยกออกเป็นส่วนๆ การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นแรกของการวิจารณ์หรือตัดสินสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษา และเนื้อหา แล้วจึงจะวิจารณ์หรือประเมินค่าว่าดีหรือเลวอย่างไร เพราะอะไร การอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์นั้นผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับผู้แต่ง รู้จุดประสงค์ในการแต่ง รู้รูปแบบและโครงสร้างของหนังสือ รู้เรื่องภาษา รู้หลักในการวิจารณ์ และรู้จักหนังสือประกอบการค้นคว้าด้วยที่สำคัญก็ต้องอ่านและฝึกการวิเคราะห์วิจารณ์ อยู่เสมอจะได้วิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ต้องมีกระบวนการในการอ่าน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงกระบวนการอ่าน ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลคือรับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกตสนทนา ซักถามเล่าเรื่องบริบทท่าทางจากข่าวสารข้อมูลจากหนังสือต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คือคิดวิเคราะห์จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปคือสังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็นน่าเชื่อถือสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมหาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุเชิงผล

ขั้นที่ 4 ประยุกต์และนำไปใช้ คือนำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงเลือกอย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้

วิมล จิโรจพันธุ์ และประชิต สกฤษะพัฒน์ (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิเคราะห์สารว่าอาจแบ่งได้ดังนี้

1. มองดู่างานประพันธ์นั้น ๆ ใช้รูปแบบใด รูปแบบอาจเป็นนิทานเรื่องยาวซึ่งเขียนเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ อาจเป็นบทละครรำ หรือบทละครพูด อาจเป็นนวนิยายหรือเรื่องสั้น อาจเป็นนิราศหรือลิลิต หรืออาจเป็นบทความในหนังสือพิมพ์ หรือเป็นบทความที่ได้ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแล้วมีผู้นำมาพิมพ์ไว้ ฯลฯ

2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

3. แยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. พิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีอย่างไรในการนำเสนอเรื่องนั้น ๆ

หลักการอ่านอย่างเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เหมือนกับการอ่านทั่วไปตรงที่ต้องมีหลักของการอ่านด้วย แต่การอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลักการอ่านแตกต่างจากการอ่านทั่วไป ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

ประเทิน มหาพันธ์ (2538) กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการอ่านอย่างพิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทราบผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องรู้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นใครเป็นผู้เขียน และผู้เขียนนั้นเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใด

2. ทราบความมุ่งหมายในการเขียน ผู้อ่านจะต้องสามารถเดาได้ว่า ผู้เขียนนั้นเขียน เพื่อความประสงค์อันใด เขียนเพื่อยุยง เขียนเพื่อให้เกลียดชังฝ่ายตรงข้าม หรือเขียน เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง

3. ทราบความคิดเห็นของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องสามารถประเมินได้ว่าความคิดเห็น ของผู้เขียน ที่แสดงไว้ในเรื่องราวนั้นเป็นไปอย่างมีเหตุผลหรือไม่

4. ทราบข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้ง ผู้อ่านจะต้องทราบข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้ง ความเห็นของผู้เขียนที่ปรากฏในแหล่งอื่น

5. ทราบข้อมูลที่ใช้อ้างอิง ผู้อ่านจะต้องทราบว่าเรื่องราว นั้น ๆ มีข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยันจนเป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่

6. ทราบเรื่องราวที่อ่านนั้นว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่ หรือข้อความนั้นเป็นเพียง การเสนอข้อมูลธรรมดา

7. ทราบถึงวิธีการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ หลังจากที่ได้อ่านเรื่องราว นั้น ๆ แล้ว หรือทราบแนวทางต่าง ๆ อันเกิดจากการอ่านเรื่องราว นั้น ๆ

8. ทราบแหล่งที่มีผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องราว นั้น ๆ แสดงความคิดเห็นในลักษณะคัดค้านหรือเห็นด้วยกับเรื่องราว นั้น ๆ

9. การมีปฏิกริยาต่อเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ว่าดี ไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขเพียงใดหรือไม่ การมีความรู้สึกรักต่อเรื่องที่อ่านนี้ จัดว่าเป็นความต้องการของการอ่านอย่างพิเคราะห์ที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่เด็ก

ความหมายของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กำหนดว่า ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย ความสงสัยสิ่ง ที่เข้าใจยาก สิ่งที่ไม่รู้

สุวิทย์ มูลคำ (2551) กล่าวว่า ปัญหา คือ สภาวะหรือสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ไม่สนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของบุคคล

Bourne, Ekstrand และ Dominoski (Bourne, 1971 อ้างถึงใน บุญฤทธิ์ บุญยมณิรัตน์, 2554) ได้ให้ความหมายของปัญหาในแนวทางเดียวกันคือ ปัญหาเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ต่อการดำเนินงานขัดขวางไม่ให้อบรมรู้เป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุ และที่มาของปัญหานั้นๆ แล้วดำเนินการแก้ไขด้วยกระบวนการที่เหมาะสม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหา คือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ขัดขวางการบรรลุสู่เป้าหมาย จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุและแนวทางแก้ไข เพื่อขจัดปัญหาออกไปโดยกระบวนการที่เหมาะสม

ความหมายของการคิดแก้ปัญหาที่มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

เพียเจท์ Piaget (1962) ได้อธิบายถึงการคิดแก้ปัญหาตามทฤษฎีพัฒนาการในแง่ที่ว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเริ่มตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 7-11 ปี เริ่มมีความคิดในการแก้ปัญหาแบบง่าย ๆ ภายในขอบเขตจำกัดต่อมาถึงระดับเมื่อเด็กอายุประมาณ 12-15 ปี เด็กก็มีความสามารถคิดหาเหตุผลดีขึ้นและสามารถคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

บรุนเนอร์ และคณะ Bruner and other (1971) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่าเป็นความสามารถในการใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการแสดงความรู้ ความคิดของสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน โดยนำมาจัดเรียงใหม่ เพื่อผลความสำเร็จในจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1901 อ้างถึงใน ปิยฉัตร ชัยมาลา (2550) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดหาเหตุผลในเรื่องต่างๆ รวมถึงการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ นำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมถึงการค้นพบวิธีแก้ปัญหาได้สำเร็จหรือแม้แต่ทฤษฎีหรือวิธีการใหม่ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อมนุษยชาติ

กูด Good (1973) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็นแบบแผนหรือวิธีการ ซึ่งอยู่ในสถานะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสถานะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่นำมาได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีการตั้งสมมติฐานและการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุม มีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่ เป็นไปในทางเดียวกับกาเย่ (Gagne, 1970) ได้ให้ความหมายของการแก้ปัญหาไว้ว่า เป็นรูปแบบของการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความคิดรวบยอดเป็นพื้นฐานการเรียน เป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเป็นการเลือกวิธีการหรือกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นโดยอาศัยความรู้แจ้งหรือความหยั่งเห็นในปัญหาอย่างถ่องแท้

กัลยา ตากุล (2550) ให้ความหมายว่า การคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดรวบรวม หรือเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเข้าด้วยกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการขจัดปัญหาให้หมดไป

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ว่าเป็นความสามารถทางสมองที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้สถานะความไม่สมดุลเกิดขึ้น โดยพยายามหาทางคลี่คลายขจัดปัดเป่าประเด็นสำคัญเหล่านั้นให้เข้าสู่ภาวะปกติ

จากความหมายของการคิดแก้ปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหามีถึง วิธีคิดแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิดรวบยอด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบและการแก้ไขปัญหาย่างมีขั้นตอน

ในการแก้ปัญหานั้นต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบระเบียบจำเป็นต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอน จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการคิดแก้ปัญหา ดังนี้

กิลฟอร์ด Guild Ford (1971) ได้กล่าวว่ากระบวนการในการคิดแก้ปัญหาควรประกอบด้วย กระบวนการต่าง ๆ ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ (preparation) หมายถึง ขั้นในการตั้งปัญหาหรือค้นหาปัญหาที่แท้จริงของ เหตุการณ์นั้นคืออะไร

2. ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) หมายถึง ขั้นในการพิจารณาดูว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็น สาเหตุสำคัญของปัญหา หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญของปัญหา

3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) หมายถึง การหาวิธีการแก้ไข ให้ตรงสาเหตุของปัญหาแล้วออกมาในรูปของวิธีการ ผลสุดท้ายก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา

4. ขั้นตรวจสอบผล (Verification) หมายถึง ขั้นในการเสนอกฎเกณฑ์เพื่อการตรวจสอบ ผลลัพธ์ที่ได้จากการเสนอวิธีการ ถ้าพบว่า ผลลัพธ์นั้นยังไม่ได้ผลที่ถูกต้องก็ต้องมีการเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นใหม่ จนกว่าจะได้วิธีการที่ดีที่สุด หรือถูกต้องที่สุด

5. ขั้นในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication) หมายถึง การนำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ใน โอกาสข้างหน้าใหม่ เมื่อพบกับเหตุการณ์คล้ายคลึงกันกับปัญหาที่เคยพบเห็นมาแล้ว

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) ได้กล่าวถึงกระบวนการ แก้ปัญหาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจกับปัญหา (Understanding the problem) ผู้แก้ปัญหาก็ต้องทำ ความเข้าใจกับปัญหาที่พบให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ คือ (1) ปัญหาถามว่าอย่างไร (2) มีข้อมูลใด แล้วบ้าง (3) มีเงื่อนไขหรือความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ การวิเคราะห์ปัญหาอย่างดีจะทำให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินไปอย่างราบรื่น การประเมินว่านักเรียนเข้าใจปัญหามากน้อยเพียงใด ทำโดยการกำหนดให้นักเรียนเขียนแสดงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหา

ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้ปัญหา (Devising a plan) ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลจากปัญหาที่ได้วิเคราะห์แล้วขั้นที่ 1 ประกอบกับข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ และนำไปประกอบการวางแผนแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินผล (Carrying Out the Plan) ขั้นตอนนี้เป็นการลงมือแก้ปัญหาและประเมินว่าวิธีการแก้ปัญหาและผลที่ได้ถูกต้องหรือได้ผลเป็นอย่างไร ถ้าการแก้ปัญหาทำได้ถูกต้อง ก็จะมีการประเมินต่อไปว่า วิธีการนั้นน่าจะยอมรับนำไปใช้ในการแก้ปัญหานั้น ๆ หรือไม่ แต่ถ้าพบว่าการแก้ปัญหานั้นไม่ประสบผลสำเร็จก็ต้องย้อนกลับไปเลือกวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ ที่ได้ กำหนดไว้ในขั้นที่ 2 และถ้ายังไม่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนจะต้องย้อนกลับไปทำความเข้าใจกับปัญหาใหม่ว่ามีข้อบกพร่องประการใด

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบการแก้ปัญหา (Looking Back) เป็นการประเมินภาพรวมของการแก้ปัญหา ทั้งในด้านวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ การแก้ปัญหาใด ๆ ต้องตรวจสอบถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ทิสนา แคมมณี (2546) กล่าวถึงกระบวนการคิดแก้ปัญหาว่า ประกอบด้วย ขั้นตอนในการคิด และดำเนินการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถช่วยให้บุคคลดำเนินการได้อย่างเป็นระเบียบ ไม่สับสนและสามารถแก้ปัญหาได้ผล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุปัญหา
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. เลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
4. ลงมือดำเนินการแก้ปัญหตามวิธีการที่เลือกได้
5. ประเมินผล

สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา เป็นการทบทวนปัญหาที่พบเพื่อทำความเข้าใจให้่องแท้ในประเด็นต่างๆ รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของปัญหา

ขั้นที่ 2 การตั้งสมมติฐานหรือหาสาเหตุของปัญหา เป็นการคาดคะเนคำตอบของปัญหาโดยใช้ความรู้และประสบการณ์ช่วยในการคาดคะเน รวมทั้งพิจารณาสาเหตุของปัญหาว่ามาจากสาเหตุใดหรือมีวิธีการแก้ปัญหาใดบ้าง

ขั้นที่ 3 วางแผนแก้ปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการ เทคนิคเพื่อแก้ปัญหาและกำหนดขั้นตอนย่อยของการแก้ปัญหาไว้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ตามแผนที่วางไว้ ซึ่งขั้นนี้จะเป็นขั้นของการทดลองหรือลงมือแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลหรือทดสอบสมมติฐานเป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ วินิจฉัยว่ามีความถูกต้อง เทียงตรงและเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 6 สรุปผล เป็นการประเมินผลวิธีการแก้ปัญหาคือการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลดีที่สุด โดยอาจสรุปในรูปของหลักการที่จะนำไปอธิบายเป็นคำตอบ จนนำความรู้ไปใช้

จากกระบวนการแก้ปัญหาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการคิดแก้ปัญหาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาขั้นที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาขั้นที่ 3 ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาขั้นที่ 4 ดำเนินการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 ประเมินผลการแก้ปัญหา

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่แปลกใหม่ ผิดแปลกไปจากการคิดแบบธรรมดา เป็นการคิดที่ลึกซึ้ง เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมได้ ซึ่งนักวิชาการกล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

ประสาธ อิศรปริดา (2538); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523); ดิลก ดิลกานนท์ (2534); อารี พันธุ์มณี (2540) ทอร์รานซ์ (Torrance, 1965); กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) ได้กล่าวถึงความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ว่า คือ ความคิดที่แปลกใหม่ (Novel) และมีคุณค่า (Value) ด้านความถูกต้อง นอกเหนือไปจากการขึ้นการคิดแบบพื้นฐานคือเกิดจากตัวภายในของแต่ละคนที่จะคิดได้หลายแง่

หลายมุม ได้แก่ การคิดอย่างมีความรู้ (Production Thinking) ทางวัฒนธรรมและจินตนาการความคิด
 อเนกนัย ตลอดจนความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม
 (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ความกล้าเสี่ยง (Risk-taking) และอารมณ์ขัน
 (Humor)

ในทางวรรณกรรม กุหลาบ มัลลิกะมาส ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดใหม่ที่
 แตกต่างไปจากแบบเก่า ตัวอย่าง เมื่อสุนทรภู่แต่งกลอนแปดอย่างมีสัมผัสใน ทำให้กลอน
 มีเสียงไพเราะอ่อนหวานน่าฟังยิ่งขึ้น ก็ไม่ได้หมายความว่าสุนทรภู่ประดิษฐ์สิ่งใหม่แท้ ๆ ขึ้น
 แต่เป็นการดัดแปลงการแต่งกลอน (ซึ่งมีอยู่แล้ว) แบบเดิมให้มีลักษณะเป็นแบบใหม่ขึ้น และเมื่อสุนทร
 ภู์แต่งเรื่องพระอภัยมณีเป็นนิทาน คำกลอนขนาดยาวมีเนื้อเรื่องในแนวใหม่ แต่เค้าเรื่องเหล่านั้น
 มีปรากฏอยู่ในเวลานั้น สุนทรภู่เป็นแต่นำมาดัดแปลงประสมประสานกันเข้า เท่ากับเป็นการใช้ของเก่า
 มาวางรูปเสียใหม่ มีวิธีเสนอเรื่องให้แปลกแตกต่างออกไป เพราะฉะนั้นคำว่าความคิดริเริ่มที่ใช้กัน
 อยู่ในวรรณคดี จึงมีความหมายถึงการสร้างสรรคัวรรณคดี (ไม่ว่าจะเป็นของเก่าหรือคิดขึ้นใหม่)
 ให้มีชีวิตชีวา โดยเสนอวิธีการที่แปลกแตกต่างออกไปจากธรรมเนียมซึ่งใช้ซ้ำ ๆ กันทั่วไปจนจำได้
 และคาดล่วงหน้าได้ว่าจะดำเนินไปอย่างไร

จากความหมายที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า หมายถึง การคิดสร้างสรรค์เป็น
 วิธีการที่สมองได้ดำเนินการคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ เป็นการคิดค้นหรือเพิ่มเติมในความคิดเดิมของตนเอง
 จากนั้นรังสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกมา

ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

วารุณี นวลจันทร์ (2539) และฟูสตี กุฎิอินทร์ (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความคิด
 สร้างสรรค์ ไว้ที่น่าสนใจโดยสามารถสรุปความสำคัญได้ดังนี้

1. คุณค่าความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อสังคม ได้แก่ เป็นการที่บุคคลสามารถคิดสร้างสรรค์
 สิ่งต่าง ๆ ให้กับสังคม โดยถือเป็นประโยชน์ของสังคม สังคมนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เช่น มนุษย์
 สร้างสรรค์เครื่องมือเกษตรกร การคมนาคม หรือวิวัฒนาการด้านการแพทย์ เป็นต้น การที่บุคคลได้
 คิดสร้างสรรค์สิ่งหนึ่ง

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศมีความก้าวหน้าหรือหาวิธีแก้ไขจนบรรลุเป้าหมาย
 เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้าด้านการเกษตร การคมนาคม และความเจริญก้าวหน้า
 ในด้านการแพทย์

3. คุณค่าความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อตนเอง คือสิ่งที่บุคคลสามารถคิดสร้างสรรค์ต่อตนเอง
 สามารถผลิตงานสร้างสรรค์ให้ตนเอง ทำให้ตนเองมีความสุขและมีความชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองทำ
 เช่น การวาดภาพ การต่อสิ่งของในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเด็ก ๆ อาจจะเป็นความ
 ภาคภูมิใจของเขาเอง เป็นความสามารถของตัวเอง

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นส่วนสำคัญต่อตนเอง
 และต่อผู้อื่น ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถทำ
 สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้อย่างหลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริม

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะใหม่ ๆ ส่งผลให้สร้างนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ด (Guilford. 1991) อารี รังสีนันท์ (2527) อารี พันธุ์มณี (2544) ได้อธิบายองค์ประกอบไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง เป็นความคิดที่กล้าคิดผิดแปลกไปจากที่ผู้อื่นคิดหรือทำอยู่แล้ว โดยเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ผู้ที่มีความคิดริเริ่มมักจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ เพราะจะทำให้ค้นพบและประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

2. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง เป็นความคิดในเรื่องเดียวกันที่ไม่ซ้ำกันในองค์ประกอบนี้ความคิดจะโลดแล่นออกมาจำนวนมาก มีความสำคัญมากเพราะอาจจะต้องนำหลาย ๆ วิธีมาทดลอง

2.1 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่วนั่นเอง

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational fluency) เป็นความสามารถของบุคคลที่นำสิ่งที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบกันภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional fluency) เป็นความสามารถของบุคคลที่กลุ่มคำหรือประโยคต่าง ๆ มาร้อยเรียงกันได้อย่างว่องไวเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational fluency) คือผู้ที่สามารถคิดได้อย่างหลากหลายภายในเวลาที่กำหนด เป็นการคิดที่สามารถหาคำตอบได้ดีในการแก้ปัญหา รู้จักวิธีการที่ถูกต้องมาใช้ในการแก้ปัญหาตามที่ต้องการ

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิดที่พยายามคิดได้หลายอย่างต่าง ๆ กัน เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและหลายทิศทางซึ่งแบ่งออกเป็น เช่น ประโยชน์ของก้อนหินมีอะไรบ้าง หรือความยืดหยุ่นด้านการดัดแปลงสิ่งต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous flexibility) เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลากหลายอย่างอิสระ

3.2 ความคิดยืดหยุ่นด้านการดัดแปลง (Adaptive flexibility) ซึ่งเป็นความสามารถที่จะคิดได้หลากหลายและสามารถคิดดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่งได้

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) เป็นลักษณะของความพยายามในการใช้ความคิดและประสานความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จ เป็นความคิดที่ต้องทำด้วยความระมัดระวังและมีรายละเอียดที่สามารถทำให้ความคิดสร้างสรรค์นั้นสมบูรณ์ขึ้นได้

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ได้แบ่งความคิดออกเป็น 4 ประเภทคือ ความคิดริเริ่มคือความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากความคิดเดิม ๆ ที่มีอยู่ ความคิดคล่องแคล่วคือ

คิดได้ว่องไวไม่ช้าใคร ความคิดละเอียดลออ คือมีความคิดในรายละเอียดมีขั้นตอน และความคิดยืดหยุ่นคือ คิดดัดแปลงได้ไม่ช้าใคร

กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์

การที่มนุษย์จะคิดสร้างสรรค์ได้นั้นไม่ใช่แค่เกิดจากตนเองแต่ต้องอาศัยแนวคิด กระบวนการต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกันจึงจะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งมีนักวิชาการ นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2523) กล่าวพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation) หรือขั้นวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการสัมผัสหรือเผชิญสถานการณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยจะถูกนำมาวิเคราะห์ กำหนดนิยาม รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา โดยอาศัยกระบวนการต่อไปนี้

1.1 การสังเกตนักคิดสร้างสรรค์ควรเป็นนักสังเกตและสนใจในสิ่งใหม่ที่แปลกใหม่ที่ได้พบเห็นเสมอ

1.2 การจำแนก หมายถึง กระบวนการจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเป็นกลุ่มเพื่อใช้เป็นเครื่องนำทางในการลำดับความคิดถัดไป

1.3 การทดลอง เป็นหัวใจของการรังสรรค์ผลงาน เพราะผลการทดลองจะเป็นเนื้อหาสำหรับคิดสร้างสรรค์ถัดไป

2. ขั้นฟักตัว (Incubation) หรือขั้นผสมผสาน (Manipulate) เป็นขั้นหลังจากรู้ข้อมูลด้านปัญหา วิเคราะห์ปัญหา กระบวนการที่จะใช้แก้ไขปัญหาก็จะถูกนำมาผสมผสานกัน ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจปัญหาซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เวลาสำหรับการครุ่นคิดนานพอสมควร ซึ่งบางครั้งอาจคิดไม่ออกหรือแทบไม่ได้ใช้ความคิดเลย การฟักตัวนี้บางครั้งความคิดในลักษณะอื่นจะแวบมาโดยไม่รู้ตัว

3. ขั้นคิดออก (Illumination or Inspiration) แก้ปัญหาได้ในขณะนั้น เมื่อเจอเหตุการณ์นั้นมาแล้ว ซึ่งจะทำให้เกิดองค์ความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในการแก้ปัญหา นั้น ๆ คือสามารถมองเห็นแนวทางในการเริ่มสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงานต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง

4. ขั้นพิสูจน์ (Verification) เป็นขั้นต่อจากขั้นพบอุปสรรคและขั้นคิดออกเพื่อพิสูจน์ตรวจสอบความคิดเพื่อยืนยันความคิดดังกล่าว เป็นขั้นตอนกระบวนการในการการทบทวน ตรวจสอบ ปรับปรุงและประเมินค่าวิธีการว่าใช้ได้หรือไม่ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องแม่นยำเป็นกฎเกณฑ์ถัดไป

ระดับของความคิดสร้างสรรค์

ในการจะพิจารณาได้นั้นมีหลายระดับด้วยกัน เพราะสิ่งทีบุคคลหนึ่งคิดว่าความคิดของตนแปลกใหม่ และมีคุณค่ามันอาจไม่เป็นที่ต้องการของสังคม หรือคนในกลุ่มคิดว่า กลุ่มตนแปลกใหม่ และมีคุณค่า ก็อาจไม่เป็นที่ยอมรับในอีกกลุ่มหนึ่งก็ได้ ด้วยเหตุผลนี้จึงอาจกำหนดกรอบความคิดสร้างสรรค์ได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ ประสาท อิศวรปริดา (ม.ป.ป.)

1. ระดับบุคคล (Personal Reference)

ขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นระดับที่ต่ำสุดของกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ เพราะลักษณะการคิดในระดับนี้จะพิจารณาแต่เพียงว่าสิ่งที่คนใดคนหนึ่งคิดนั้นมีความแปลกใหม่และมีคุณค่าสำหรับคนนั้นหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้อื่นจะเห็นด้วย คล้อยตามหรือไม่ โดยขั้นนี้ทุกคนสามารถที่จะเป็นบุคคลที่มี

ความคิดสร้างสรรค์ได้ทั้งสิ้น อับบราฮัม มาสโลว์ จึงกล่าวไว้ว่า “การร่างภาพในครั้งแรก เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการวาดภาพนั้นในครั้งที่ 2”

2. ระดับกลุ่ม (Group Reference)

การจะพิจารณาความรู้หรือคิดแบบใด จะเรียกได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ ก็จะต้องพิจารณาถึงความแปลกใหม่และคุณค่าของสิ่งที่คิดในระดับกลุ่ม กล่าวคือ ถ้าความคิดนั้นกลุ่มเพื่อนยอมรับว่าเป็นความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และมีคุณค่าในการแก้ปัญหาหรือมีคุณประโยชน์ทางสุนทรีย์ ความคิดเช่นนั้นก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับกลุ่ม ตัวอย่าง นักศึกษานิเทศศาสตร์เขียนบทการแสดงขึ้นเรื่องหนึ่งซึ่งไม่เคยมีเรื่องแบบนี้มาก่อน แล้วนำมาแสดงจนเป็นที่พึงพอใจของนักศึกษาทั้งสถาบันก็จัดได้ว่าบทละครนั้นเป็นความคิดสร้างสรรค์ระดับกลุ่ม

3. ระดับสังคม (Social Frame of Reference)

ระดับสังคมถือเป็นการยอมรับของคนโดยส่วนมาก ตัวอย่างเช่น นักวิทยาศาสตร์ท่านหนึ่งสามารถคิดค้นเครื่องยนต์แบบใหม่ได้ แล้วความคิดในลักษณะนี้เป็นที่ยอมรับในระดับบุคคลและระดับกลุ่มว่า เป็นความคิดที่มองว่าขณะนั้นยังไม่มีใครคิดได้มาก่อน และเป็นความคิดที่มีคุณค่ายิ่ง พุทธิกรรมนี้ก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับกลุ่ม แต่ถ้าหากความคิดนี้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่ว ๆ ไป (General Public) ว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติแล้ว ความคิดนี้ก็จัดได้ว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ในระดับสังคม ซึ่งถือได้ว่ามีคุณค่าและหาได้ยากยิ่ง ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนคือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อชาวโลก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งพัฒนามาตลอด ส่วนตัวอย่างงานเขียนโดยเฉพาะของไทยก็มีหลายเรื่อง

เปลื้อง ณ นคร (2545) เรียกการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ว่า “ประดิษฐกรรม” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษอินเวนชัน (Invention) แบ่งออกเป็น 3 ระดับชั้น คือ

1. ชั้นเอก (Originative Invention) ได้แก่ การมีจินตนาการไพศาลความคิดลึกซึ้ง ประดิษฐ์สิ่งอันใหม่แท้ เช่น เซ็คสเปียร์ประดิษฐ์แบบกลอน ประดิษฐ์บันเทิงคดี นิวตันค้นพบแรงดึงดูดของโลก บุคคลเหล่านี้ได้คิดสิ่งที่ยังไม่มีใครพบเห็นมาก่อน ส่วนประเทศไทยเรายกย่องให้สุนทรภู่เป็นประดิษฐกรเอกทางกลอนแปด ผู้ที่ได้รับยกย่องเป็นประดิษฐกรเอก ย่อมเห็นอะไรกว้างขวางพิเศษกว่าสามัญชน

2. ชั้นรองลงมา (Reproductive Invention) ได้แก่ เอาของที่มีอยู่แล้วมารวบรวมขึ้นเป็นเรื่องราวใหม่ ได้แก่ พวกที่ค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่

3. ชั้นต่ำ (Methodizing Invention) ได้แก่ พวกแปลเรื่องต่าง ๆ ผสมกันเป็นหมวด ๆ พวกชั้น 2-3 นี้ เป็นการนำความคิดของบุคคลอื่นที่กระจายอยู่ทั่วไปมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เพิ่มพูนได้ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อาจทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็โดยการสอนและฝึกอบรม ส่วนทางอ้อมทำได้โดยการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นกันเองในการเรียนรู้ หลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในทางอ้อมมีดังนี้

1. การยอมรับในคุณค่าและความสามารถของบุคคลโดยที่ไม่มีเงื่อนไข
2. แสดงและเน้นให้เห็นว่าความคิดของบุคคลอื่นนั้นมีความสำคัญและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เข้าใจและมีความเห็นใจในตัวบุคคลที่มีความคิดแหวกแนวจากผู้อื่น
4. ไม่ควรตั้งแบบหรือกำหนดเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ มีความคิดและบุคลิกภาพในลักษณะเดียวกัน
5. ไม่ควรสนับสนุนหรือการให้รางวัลเฉพาะผลงานที่มีผู้ดำเนินการทำซึ่งทุกคนยอมรับแล้ว ควรให้ผลงานแปลก-ใหม่มีโอกาสได้รางวัลและคำชมเชยบ้าง
6. ส่งเสริมให้ใช้จินตนาการของตนเอง โดยชมเชยหรือยกย่องเมื่อมีจินตนาการที่แปลกและมีคุณค่า
7. กระตุ้นและส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเอง
8. ส่งเสริมให้ถามและให้ความสนใจต่อคำถาม รวมทั้งชี้แนะแหล่งคำตอบ
9. ตั้งใจและเอาใจใส่ความคิดแปลก ๆ ของบุคคลด้วยใจเป็นกลาง
10. พึงระลึกว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป
11. บรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ควรเป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับและการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จะช่วยให้ได้พบความคิดใหม่ ๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ให้เจริญก้าวหน้าตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคล

อุปสรรคที่สกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์

ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล อาจมีอุปสรรคที่จะสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ไม่พัฒนาไปเท่าที่ควรซึ่งพอประมวลได้ ดังนี้

1. การต้องการคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว (The One Right Answer) บุคคลทั่ว ๆ ไปหรือแม้แต่ผู้ที่ชอบวิเคราะห์จะพยายามหาคำตอบซึ่งถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว และจะมีความพอใจเมื่อได้พบคำตอบนั้นแล้ว และผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เมื่อพบคำตอบแล้วจะหาคำตอบหรือผลเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากคำตอบที่ถูกต้องนั้น
2. การจำกัดความคิดตนเอง (The Self Imposed Barrier) บุคคลทั่ว ๆ ไปจะคิดในขอบเขตที่จำกัด ซึ่งในบางปัญหาก็จะไม่สามารถหาคำตอบได้ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดเกินขอบเขตไม่อยู่ในวงจำกัดและเขาจะพบวิธีแก้ปัญหานั้นที่สุด
3. ความเคยชิน (Conformity) บุคคลทั่ว ๆ ไปจะคิดเท่าที่เห็นปรากฏตามความเคยชิน หรือประสบการณ์ที่ตนมีมา แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดในแง่มุมต่าง ๆ นอกเหนือจากที่เป็นอยู่ เช่น อาจมองสิ่งหนึ่ง ๆ ในหลายมิติ ในขณะที่คนทั่ว ๆ ไปมองเห็นเพียงมิติเดียว เป็นต้น
4. การไม่สนใจในสิ่งที่ท้าทายความคิด (Failing to Challenge The Obvious) มีการกระทำบางอย่างที่ท้าทายความสนใจและความคิด ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วก็ไม่น่าเป็นไปได้ แต่ก็อาจเป็นไปได้ คนทั่วไปจะไม่สนใจทำสิ่งเหล่านี้ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะพยายามทำสิ่งนั้นให้เป็นจริงขึ้นมาได้
5. การประเมินผลความคิดเร็วเกินไป (Evaluating Ideas too Quickly) ในขณะที่คนเรากำลังใช้ความคิดสร้างสรรค์ ควรจะรับรองพิจารณาความคิดที่เกิดขึ้นก่อน เพราะความคิดนั้นอาจจะ

เป็นก้าวหนึ่งความคิดหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงไม่ควรด่วนประเมินผลความคิดของใครว่าเป็นความคิดที่โง่หรือเป็นไปไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้พลาดโอกาสที่จะได้ความคิดดี ๆ

6. ความกลัวจะถูกมองว่าโง่ (The Fear of Looking a Fool) บุคคลทั่วไปจะไม่พยายามแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ด้วยกลัวจะถูกมองว่า ไม่ได้เรื่องหรือโง่ แต่ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่คิดเช่นนั้น แต่จะกล้าคิดออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

โดยสรุปแล้ว สิ่งสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การไม่รู้ เงินอายุ เกรงกลัว ล้มเหลว มือคดตี ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หรือคิดว่ามีคนอื่นคิดทำแล้ว ขาดความกระตือรือร้น บรรยากาศที่เคร่งเครียดจนเกินไป สิ่งเหล่านี้ทำให้เป็นผลไม่ดีต่อบุคคล ดังนั้นจึงทำให้บุคคลนั้นขาดความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

ความหมายของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) สุวิทย์ มูลคำ (2551) บุญฤทธิ์ บุญยงมณีรัตน์ (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของปัญหาพอจะสรุปได้ดังนี้ ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย ความสงสัยสิ่งที่ไม่เข้าใจยาก สิ่งที่ไม่รู้ เป็นสภาวะหรือสถานการณ์ที่ไม่มีความสุข ไม่สบายทั้งกายและใจและไม่สามารถเป็นไปตามความต้องการของมนุษย์ได้ ปัญหาเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานขัดขวางไม่ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุ และที่มาของปัญหานั้น ๆ แล้วแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหา คือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ขัดขวางการบรรลุสู่เป้าหมาย จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุและแนวทางแก้ไข เพื่อขจัดปัญหาออกไปโดยมีวิธีการที่เหมาะสม

ความหมายของการคิดแก้ปัญหา

การคิดแก้ปัญหาที่ว่า เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน มีผู้กล่าวถึงความหมายไว้ ดังนี้ เพียเจท์ (Piaget, 1962) บรุนเนอร์ และคณะ (Bouner and other, 1971) กู๊ด (Good, 1973) กัลยา ตากุล (2550) สุวิทย์ มูลคำ (2551)

การคิดแก้ปัญหา หมายถึง แบบแผนหรือวิธีการ ซึ่งอยู่ในสภาวะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสภาวะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่ทำได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีการตั้งสมมติฐาน และการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุม มีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการขจัดปัญหาให้หมดไป เป็นความสามารถทางสมองที่จะคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเริ่มตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 7-11 ปี เริ่มมีความคิดในการแก้ปัญหาแบบง่าย ๆ ภายในขอบเขตจำกัดต่อมาถึงระดับเมื่อเด็กอายุประมาณ 12-15 ปี เด็กมีความสามารถคิดหาเหตุผลดีขึ้นและสามารถคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้

จากความหมายของการคิดแก้ปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหาหมายถึงแบบแผนหรือ วิธีคิดแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิดรวบยอด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหา มีการตั้งสมมติฐานและการตรวจสอบสมมติฐาน นำไปสู่การได้คำตอบ และการแก้ไขปัญหามีขั้นตอนนั้น ควรทำแบบเป็นระบบระเบียบ

ขั้นตอนในการคิดแก้ปัญหา

การคิดแก้ปัญหานั้นจะเกิดได้ต้องอาศัยการคิดแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการคิดแก้ปัญหาซึ่งมีผู้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนในกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้ ดังนี้ กิลฟอร์ด (Guild Ford, 1971); ทิศนา แคมมณี (2546); สุวิทย์ มูลคำ (2551) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546)

1. ขั้นเตรียมการ (preparation) หมายถึง ขั้นตั้งปัญหาหรือค้นหาปัญหาที่แท้จริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคืออะไร เป็นการกำหนดปัญหา ระบุปัญหา ทบทวนปัญหาที่พบเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของปัญหา วางแผนแก้ปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการ เทคนิคเพื่อแก้ปัญหาและกำหนดขั้นตอนย่อยของการแก้ปัญหาไว้อย่างเหมาะสม

2. ขั้นในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) หมายถึง ขั้นในการไตร่ตรองดูว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นปัญหา หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญของปัญหา ผู้แก้ปัญหาก็จะต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่พบให้ถ่องแท้ในประเด็นต่าง ๆ คือ (1) ปัญหาถามว่าอย่างไร (2) มีข้อมูลใดแล้วบ้าง (3) มีเงื่อนไขหรือความต้องการข้อมูลใดเพิ่มเติมอีกหรือไม่ การวิเคราะห์ปัญหาอย่างดีจะทำให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินไปอย่างราบรื่น การประเมินว่านักเรียนเข้าใจปัญหามากน้อยเพียงใด ทำโดยการกำหนดให้นักเรียนเขียนแสดงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) หมายถึง การหาวิธีการแก้ไขให้ตรงสาเหตุของปัญหาแล้วออกมาในรูปของวิธีการ ผลสุดท้ายก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา เลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เลือกเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ โดยในขั้นนี้จะเป็นขั้นในการเสนอกระบวนการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

4. ขั้นตรวจสอบผล (Verification) หมายถึง ขั้นในการนำเสนอกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภาพรวมของปัญหาได้จากการตรวจสอบและเสนอวิธีอีกทั้งการนำไปใช้ ต้องตรวจสอบถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมถ้าพบว่า ผลลัพธ์นั้นยังไม่ได้ผลที่ถูกต้องก็ต้องมีการเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นใหม่ จนกว่าจะได้วิธีการที่ดีที่สุด หรือถูกต้องที่สุด

5. ขั้นในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication) หมายถึง เป็นการนำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ในโอกาสข้างหน้าใหม่ เป็นการปรับของเดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับโอกาสใหม่ที่กำลังจะมาถึง เมื่อพบกับเหตุการณ์ปัญหาที่คล้าย ๆ เดิมหรือเคยพบเห็นมาแล้ว

จากกระบวนการแก้ปัญหาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วิธีการคิดแก้ปัญหามาจากกล่าวได้ว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นตอนเตรียมการ (preparation) 2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) 3. ขั้นตอนการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Production) 4. ขั้นตอนตรวจสอบผล (Verification) และ 5. ขั้นตอนในการนำไปประยุกต์ใหม่ (Reapplication)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (6 ขั้นตอน)

ขั้นที่ 1: สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม

เน้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามที่สำคัญเพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในหัวข้อที่กำลังศึกษา และส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากการตั้งคำถามเชิงลึก

ขั้นที่ 2: ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง

คงไว้ในรูปแบบเดิม โดยให้ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้หลากหลาย เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์

ขั้นที่ 3: วิเคราะห์ข้อมูล

คงไว้ในรูปแบบเดิม โดยเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาในขั้นตอนก่อนหน้า ให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องและแยกแยะข้อมูลที่สำคัญ

ขั้นที่ 4: การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์แนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบสถานการณ์จำลองที่นักเรียนต้องคิดและสร้างแนวทางแก้ปัญหาจากประเด็นที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 5: อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้

คงไว้ในรูปแบบเดิม โดยให้ผู้เรียนอภิปรายประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ร่วมกับครูและเพื่อน เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน

ขั้นที่ 6: การประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง

กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเห็นคุณค่าของความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเต็มที่ เช่น การทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในสังคม หรือการเชื่อมโยงวรรณคดีกับการเรียนรู้ทักษะชีวิต

สื่อและแหล่งเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามคู่มืออบรมนี้มุ่งเน้นการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้หรือปรับประยุกต์สื่อต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล

e-Books และวรรณกรรมออนไลน์ เนื้อหาและบทความที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เช่น วรรณกรรมไทย วรรณกรรมโลก บทความเชิงวิเคราะห์ หรือบทความเชิงวิชาการ

แอปพลิเคชันการเรียนรู้ เช่น แอปพลิเคชันสำหรับการอ่าน สร้างคำถามแบบโต้ตอบ หรือการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหา

วิดีโอและสื่อการสอนออนไลน์ คลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา การอธิบายแนวคิด หรือกรณีศึกษาที่กระตุ้นการแก้ปัญหา

2. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในห้องเรียน

ชุดบทเรียนแบบฝึกทักษะ แบบฝึกการอ่านวิเคราะห์ การตีความ และการแก้ปัญหา

สื่อวรรณกรรมและเรื่องสั้น ตัวอย่างเรื่องราวหรือวรรณกรรมที่มีเนื้อหาท้าทายและส่งเสริมการวิเคราะห์

3. แหล่งเรียนรู้จากชีวิตจริง

สถานการณ์จำลอง การสร้างสถานการณ์เสมือนจริงเพื่อให้นักเรียนทดลองแก้ปัญหา

ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ เช่น หอสมุด ห้องสมุดดิจิทัล หรือแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม เพื่อเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติจริง

การสัมภาษณ์หรืออภิปรายกับผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักเขียน นักวิเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

4. แหล่งข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้

ห้องสมุดและฐานข้อมูลวิชาการ ฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ งานวิจัย และบทความทางวิชาการ

เว็บไซต์การศึกษา แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา

สื่อสังคมออนไลน์ การใช้งานกลุ่มเรียนรู้เพื่อการแบ่งปันความรู้และแสดงความคิดเห็น

5. สื่อจากผู้เรียน

ผลงานนักเรียน การให้ผู้เรียนสร้างสื่อ เช่น บทความ แผนภาพ หรือวิดีโอเพื่อนำเสนอผลการเรียนรู้

การอภิปรายกลุ่ม การใช้ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นสื่อในการเรียนรู้ร่วมกัน

เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ

การนำรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีเงื่อนไขสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน

การพัฒนาความรู้และทักษะของครู: ครูต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความรู้ด้านการวิเคราะห์วรรณกรรม การจัดการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์ และการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์

การวางแผนการสอนอย่างมีระบบ: ครูต้องเตรียมแผนการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน เชื่อมโยงเนื้อหาและทักษะที่ต้องการพัฒนา

การประเมินและปรับปรุงตนเอง: ครูต้องเปิดรับความคิดเห็น และปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. ความพร้อมของนักเรียน

การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้: กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้

การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง: สนับสนุนให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้: สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เปิดกว้าง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการคิดอย่างอิสระ

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม: นำสื่อการสอนและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมาสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง

4. การสนับสนุนจากสถานศึกษาและชุมชน

นโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหาร: สถานศึกษาต้องสนับสนุนการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านทรัพยากรและการพัฒนาครู

การมีส่วนร่วมของชุมชน: ส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลภายนอก เช่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย หรือการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

5. การติดตามและประเมินผล

การประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง: ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลลัพธ์ของนักเรียน เช่น แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินงานกลุ่ม

การสะท้อนผลการสอน: ครูต้องทบทวนและสะท้อนผลลัพธ์ของการสอนในแต่ละขั้นตอน เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครู: จัดให้มีเวทีสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน การแก้ปัญหา และการพัฒนารูปแบบการสอน

การเรียนรู้ร่วมกันผ่านโครงการวิจัยหรือกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ: ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในลักษณะทีมเพื่อพัฒนานวัตกรรมการสอนที่ต่อยอดจากรูปแบบนี้

รายการอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). *การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กองทัพ เคลือบพณิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา ตากุล. (2550). *การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3:กรณีศึกษา โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย*. ม.ป.ท: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษมา แสงมาศ. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง บทประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับ การเรียนการสอนตามปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกชัย สาริกบุตร. (2521). *การอ่านชั้นเชิงวิจารณ์ญาณ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงรุ่ง.
- จิตรลดา คันธะวงศ์. (2558). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องจำนวนเชิงซ้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬาร เมืองโคตร. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง บทประยุกต์กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคำแฮดประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงดาหาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2523). *การอ่านและพิจารณาหนังสือ*. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ชยพร กระจ่างทอง. (2552). *การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). *การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. วิทยานิพนธ์ ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (सानา)
- ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล. (2536). *การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ทิตนา แชมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่14). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แชมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญรัตน์ ธนุรัตน์.(2554). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องรูปสี่เหลี่ยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ธิดา โมสิกรัตน์ และและถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล. (2538). *ภาษาไทย 1 การอ่าน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2553). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- นิพนธ์ จิตต์ภักดี. (2528). *การสอนแบบสร้างสรรค์*. สารพัฒนาหลักสูตร. 4(4): 17-18.
- บุญฤทธิ์ บุญยงมณีรัตน์. (2554). *ผลของการจัดการเรียนการสอนเรื่องน้ำโดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตที่มีต่อพฤติกรรมการใช้น้ำตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กวัยอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.(การศึกษาปฐมวัย)) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัครา).
- ประเทิน มหาจันทร์. (2538). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2538). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2552). *การใช้ภาษาไทยในราชการ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ปิยฉัตร ชัยมาลา. (2550). *ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เปลื้อง ณ นคร. (2545). *ประวัติศาสตร์ไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- วารุณี นวลจันทร์. (2539). *ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบต่อเติมผลงาน ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิมล จิโรจพันธุ์, ประชิต สกฤษะพัฒน์ และอุดม เขยกีวงศ์. (2548). *ศิลปะและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2547). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน*. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สนิท ตั้งทวี. (2536). *อ่านไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2531). *หลักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมดิคัลมิเดีย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีดี ภูจิระฐานันท์. (2554). *การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). *ครบเครื่องเรื่องการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- โสภณ สาทธรรมพิชญ์. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อารี พันธุ์มณี. (2540). *ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อนแถมมี.
- อารีพันธุ์มณี. (2544). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เลฟแอนด์ลิฟเพรส.
- อารีย์ รังสีนันท์. (2527). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- Arends, Richard. (2001). *Learning to Teacher*. (5th ed). Sinngapore: McGraw -Hill Higher Education.
- Boune, L. E, and other. (1971). *The Phychology of thinking*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (2006). *Strategies and models for teachers teaching content and thinking Skill*. Boston: Pearson Education.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Guilford, J. P., & Hoepfner, R. (1971). *The analysis of intelligence*. New York: McGraw-Hill Book.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. NewYork. McGraw Hill.
- Hunter, M. (1994). *Enhancing teaching*. New York: Macmillan College Publishing.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Models of teaching*. (5th ed.). London: Allyn and Bacon.
- Piaget, J. (1962). *The Stages of the Intellectual Development of the Child*. Bulletin of The Meninger Chinic.V. 26
- Rosenshine, B. and Stevens, R. (1986). *Teaching functions*. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of research on teaching* (3rd ed., pp. 376-391). New York: Macmillan
- Torrance, P. E. (1974). *Gifted For children in the Classroom*.

ตัวอย่างรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
โรงเรียน..... ระดับชั้น.....
แผนการจัดการเรียนรู้ที่..... เรื่อง..... จำนวน.....คาบ
ผู้สอน..... ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....
สอนวัน ที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา.....

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

.....
.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning)

.....
.....

3. ความคิดรวบยอด (Concept)

.....
.....

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

.....
.....

ด้านทักษะ (Process and Skill)

.....
.....

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

.....
.....

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

5.1 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตร

5.2 ทักษะในศตวรรษที่ 21 (3R 8C)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude)

.....

.....

7. ชิ้นงานหรือภาระงาน (Performance Tasks)

.....

.....

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (6 ขั้นตอน)

ขั้นที่ 1: สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม

ขั้นที่ 2: ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง

ขั้นที่ 3: วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 4: การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5: อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 6: การประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง

9. สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้ (Media / Materials / Equipment / Learning Resources)

.....

.....

10. การวัดและประเมินผล (Assessment)

สิ่งที่วัด ตามจุดประสงค์ การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน

11. สะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ (Reflect the results of the learning management)

11.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

11.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

11.3 แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน

...../...../.....

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้รับการประเมิน.....
 ครั้งที่..... หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....โรงเรียน.....ชั้น.....
 วันที่.....เวลา.....จำนวน.....ชั่วโมง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงความคิดเห็นที่ท่านคิดว่าตรงกับระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา					
2	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน					
3	สอดคล้องมาตรฐานและตัวชี้วัด					
4	มีสมรรถนะสำคัญ					
5	มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
6	การเขียนสาระสำคัญ					
7	สาระการเรียนรู้					
8	ภาระงานและชิ้นงาน					
9	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
10	กิจกรรมการเรียนรู้					
11	การวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

วัน...../...../.....

แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้รับการประเมิน.....
 ครั้งที่.....หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....โรงเรียน.....ชั้น.....
 วันที่.....เวลา.....จำนวน.....ชั่วโมง

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่ตรงกับพฤติกรรมของครูที่แสดงออกในการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมของครู				
		5	4	3	2	1
ด้านสาระการเรียนรู้						
	นำเสนอสาระการเรียนรู้ครบทุกชั้นตอน					
	นำเสนอสาระการเรียนรู้ถูกต้องและชัดเจน					
	นำเสนอสาระการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
	นำการเสนอสาระการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
	ระบุตัวชี้วัดอย่างชัดเจน					
	จัดกิจกรรมการสอนตรงตามตัวชี้วัด					
	ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย					
	นำแนวคิด ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการจัดกิจกรรม					
	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม					
	กิจกรรมส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียน					
	ออกแบบภาระงานให้ผู้เรียนที่หลากหลาย					
ด้านการจัดการชั้นเรียน						
	ก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้งมีการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี					
	จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม					
	ใช้เวลาดำเนินการได้ตรงตามที่กำหนด					
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้						
	ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ตอบสนองตัวชี้วัด					
	สื่อทันสมัยทำให้ผู้เรียนเข้าเรื่องที่สอน					
	สื่อมีความหลากหลาย					
	ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
ด้านการวัดและประเมินผล						
	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายวิธี					
	วัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
	ออกแบบเกณฑ์วัดและประเมินผลด้วยมิติคุณภาพ (Score rubric)					

	วัดและประเมินผลตรงตามตัวชี้วัด					
	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วัน...../...../.....

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์
โดยรูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การอ่านนิทาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น มัธยมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การอ่านนิทาน

จำนวน 3 คาบ

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1. สาระสำคัญ

การอ่านนิทานในระดับมัธยมศึกษามุ่งพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยฝึกให้นักเรียนสามารถตีความเนื้อหา แยกแยะความหมายที่ซ่อนอยู่ และเข้าใจแนวคิดหลักและประเด็นสำคัญของนิทานแต่ละเรื่อง นิทานมักแฝงไปด้วยคติสอนใจและข้อคิดที่สำคัญ นักเรียนจะได้ฝึกตั้งคำถามเพื่อสำรวจแรงจูงใจ ความคิด ความเชื่อ และการกระทำของตัวละคร พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องกับประสบการณ์ของตนเอง การอ่านนิทานอย่างวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นการเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างของเรื่องราว ตัวละคร และสถานการณ์ ซึ่งช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การวิจารณ์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และการหาทางแก้ไขปัญหาด้วยมุมมองที่หลากหลาย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุประเด็นหลักและข้อคิดที่แฝงอยู่ในนิทาน พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลสนับสนุนได้ (K)
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครและอธิบายว่าเหตุใดตัวละครจึงตัดสินใจเช่นนั้นได้ (P)
3. นักเรียนแสดงทัศนคติที่เปิดกว้างในการพิจารณาพฤติกรรมและการตัดสินใจของตัวละครในนิทาน โดยไม่ตัดสินจากมุมมองเดียว (A)

3. เนื้อหา

1) ประเด็นสำคัญและข้อคิดในนิทาน

การวิเคราะห์แก่นเรื่องของนิทานแต่ละเรื่องและการระบุประเด็นหลัก เช่น เนื้อหาทางศีลธรรม และข้อคิดที่ต้องการถ่ายทอด ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกต่อเนื้อหาของนิทาน (K)

2) ลักษณะตัวละครและเหตุผลในการตัดสินใจ

การศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครหลัก รวมถึงเหตุผลในการตัดสินใจแต่ละแบบ การวิเคราะห์แรงจูงใจ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร และการตัดสินใจที่ส่งผลต่อเรื่องราว ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเหตุผลกับการกระทำของตัวละคร (P)

3) การเปิดกว้างต่อมุมมองที่หลากหลายในเรื่องราว

การสังเกตและพิจารณามุมมองที่แตกต่างกันของตัวละครในเรื่อง การฝึกการตั้งคำถามเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่หลากหลาย และการพัฒนาคุณลักษณะในการเปิดใจและไม่ตัดสินเพียงมุมมองเดียว (A)

4. สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. วิเคราะห์และสะท้อนบทเรียนจากนิทาน
2. เปรียบเทียบนิทาน: การตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลง
3. นำเสนอข้อคิดจากนิทาน (Mind Map)

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Instruction)

ขั้นนำ (15 นาที)

1. แนะนำเนื้อหาบทเรียน:

1. ครูแนะนำหัวข้อการเรียนรู้ในวันนี้คือ “การเรียนรู้จากนิทานอีสปเรื่อง สุนัขกับเงา”
2. ครูเล่าเนื้อเรื่องสั้น ๆ ว่า “สุนัขตัวหนึ่งได้อาหารชิ้นหนึ่ง และขณะกำลังข้ามสะพาน มันเห็นเงาของตัวเองในน้ำ คิดว่าเป็นสุนัขตัวอื่นที่มีอาหารอีกชิ้น จึงกระโดดลงไปจะเอาอาหารนั้น แต่สุดท้ายอาหารของมันหลุดตกลงน้ำไป”

2. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้:

1. นักเรียนจะได้พัฒนาทักษะการวิเคราะห์เนื้อเรื่องเพื่อหาข้อคิด และสร้างสรรค์แนวทางแก้ปัญหา

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1: สร้างความเข้าใจและตั้งคำถาม (30 นาที)

1. การอ่านและทำความเข้าใจนิทาน:

1. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง "สุนัขกับเงา" จากเอกสารที่ครูแจก หรือฟังครูอ่านให้ฟัง
 2. ตั้งคำถามเชิงกระตุ้นการคิด:
 1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนคิด เช่น “ทำไมสุนัขถึงกระโดดลงไปในน้ำ?” หรือ “ถ้าเป็นคุณ คุณจะทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น?”
 2. นักเรียนช่วยกันตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มเล็ก
- ขั้นที่ 2: ค้นหาข้อมูลและรวบรวมข้อเท็จจริง (30 นาที)**
1. กิจกรรมค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม:
 1. นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับบทเรียนและข้อคิดที่ได้จากนิทานอีสป โดยอาจใช้แหล่งข้อมูลออนไลน์หรือบทความ
 2. นักเรียนบันทึกข้อเท็จจริงและข้อคิดหลักที่ค้นพบ เช่น บทเรียนเรื่องความโลภ หรือ การคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ
 2. แลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง:
 1. นักเรียนแบ่งกลุ่มและแลกเปลี่ยนข้อคิดที่ตนได้รวบรวมมาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
- ขั้นที่ 3: วิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)**
1. การวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน:
 1. นักเรียนวิเคราะห์การตัดสินใจของสุนัขในนิทาน โดยคิดถึงเหตุและผลที่ทำให้มันเสียอาหารไป
 2. นักเรียนระบุปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา เช่น ความโลภหรือการไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อนลงมือทำ
 2. กิจกรรมระดมความคิด:
 1. ครูชวนให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าหากสุนัขคิดให้รอบคอบหรือไม่โลภ จะเกิดผลลัพธ์อย่างไร
- ขั้นที่ 4: พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา (30 นาที)**
1. กิจกรรมคิดแนวทางแก้ปัญหา:
 1. นักเรียนเสนอวิธีการตัดสินใจที่ดีกว่าในสถานการณ์ของสุนัข เช่น คิดให้รอบคอบหรือวางแผนก่อนจะกระทำสิ่งใด
 2. นักเรียนเขียนแนวทางการแก้ปัญหาของตัวเองในนิทาน หรือแนวทางที่พวกเขาเสนอในการเผชิญสถานการณ์
- ขั้นที่ 5: อภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ (15 นาที)**
1. กิจกรรมการนำเสนอและอภิปราย:
 1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อคิดและแนวทางแก้ปัญหาของตนให้กับชั้นเรียน
 2. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายว่าข้อคิดเหล่านั้นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
 2. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน:
 1. ครูสรุปบทเรียนสำคัญที่ได้จากนิทานเรื่อง “สุนัขกับเงา” เช่น การควบคุมความโลภ และการคิดอย่างรอบคอบ

ขั้นที่ 6: ประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทจริง (30 นาที)

1. กิจกรรมการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง:

1. นักเรียนคิดสถานการณ์ในชีวิตจริงที่ตนเองหรือคนรอบตัวเผชิญกับความโลภหรือการตัดสินใจที่ไม่รอบคอบ
2. นักเรียนเขียนวิธีการจัดการกับสถานการณ์นั้น โดยนำข้อคิดจากนิทานมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

2. การนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้:

1. นักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ข้อคิดจากนิทานในสถานการณ์จริง

ขั้นสรุป (15 นาที)

1. กิจกรรมทบทวนและสรุปทบทวน:

1. ครูทบทวนความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ พร้อมถามนักเรียนว่า "คุณคิดว่าบทเรียนจากนิทานเรื่องนี้มีประโยชน์อย่างไร?"
2. ครูให้ข้อเสนอแนะและย้ำถึงความสำคัญของการคิดอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต

8. สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือนิทานอีสป เรื่อง "สุนัขกับเงา" เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ
2. PowerPoint Presentation สำหรับแนะนำเนื้อหา นิทาน คำถามกระตุ้นการคิด และสรุปข้อคิดจากนิทาน
3. แผ่นงาน (Worksheet) สำหรับบันทึกคำตอบของนักเรียนในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดที่ได้ และแนวทางแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์
4. กระดาษโพสต์อิท สำหรับให้นักเรียนเขียนข้อคิดสำคัญหรือแนวทางแก้ปัญหาและติดบนบอร์ด
5. ปากกาและกระดาษ A4 สำหรับให้นักเรียนจดบันทึกข้อคิดเห็นและเขียนแนวทางการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์
6. บอร์ดหรือกระดานไวท์บอร์ด สำหรับนำเสนอข้อมูลหรือคำตอบจากนักเรียนเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน
7. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ เพื่อฉายเนื้อหาและภาพประกอบการเรียนรู้

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
นักเรียนสามารถระบุประเด็นหลักและข้อคิดที่แฝงอยู่ในนิทาน พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลสนับสนุนได้ (K)	ตรวจสอบจากชิ้นงาน	วิเคราะห์และสะท้อนบทเรียนจากนิทาน	ระดับดีขึ้นไป

นักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครและอธิบายว่าเหตุใดตัวละครจึงตัดสินใจเช่นนั้นได้ (P)	ตรวจสอบจากชิ้นงาน	เปรียบเทียบนิทาน: การตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลง	ระดับดีขึ้นไป
นักเรียนแสดงทัศนคติที่เปิดกว้างในการพิจารณาพฤติกรรมและการตัดสินใจของตัวละครในนิทาน โดยไม่ตัดสินจากมุมมองเดียว (A)	สังเกตพฤติกรรมขณะทำชิ้นงาน	นำเสนอข้อคิดจากนิทาน (Mind Map)	ระดับดีขึ้นไป

11. สะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ (Reflect the results of the learning management)

11.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

11.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

11.3 แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน

...../...../.....

เกณฑ์ประเมินชิ้นงานงาน

1. วิเคราะห์และสะท้อนบทเรียนจากนิทาน

ระดับ	คำอธิบาย
ระดับดีเยี่ยม (4)	ระบุประเด็นหลักและข้อคิดได้ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผลที่สนับสนุนอย่างมีน้ำหนัก
ระดับดี (3)	ระบุประเด็นหลักและข้อคิดได้ถูกต้อง แต่เหตุผลยังไม่สมบูรณ์
ระดับพอใช้ (2)	ระบุประเด็นหลักได้บางส่วน และมีเหตุผลสนับสนุนเพียงเล็กน้อย
ระดับต้องปรับปรุง (1)	ระบุประเด็นหลักหรือข้อคิดได้ไม่ชัดเจน และขาดเหตุผลสนับสนุนที่ชัดเจน

2. เปรียบเทียบนิทาน การตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลง

ระดับ	คำอธิบาย
ระดับดีเยี่ยม (4)	วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครอย่างละเอียดและอธิบายเหตุผลที่ทำให้ตัวละครตัดสินใจอย่างชัดเจน
ระดับดี (3)	วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครได้ดี และอธิบายเหตุผลได้บางส่วน
ระดับพอใช้ (2)	วิเคราะห์พฤติกรรมได้เพียงบางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ไม่ชัดเจน
ระดับต้องปรับปรุง (1)	วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครได้ไม่ครบถ้วน และขาดเหตุผลสนับสนุน

3. นำเสนอข้อคิดจากนิทาน (Mind Map)

ระดับ	คำอธิบาย
ระดับดีเยี่ยม (4)	แสดงทัศนคติที่เปิดกว้างและยอมรับมุมมองที่หลากหลายในการพิจารณาการกระทำของตัวละครอย่างชัดเจน
ระดับดี (3)	มีความพยายามในการพิจารณามุมมองที่หลากหลาย แต่ยังมีข้อจำกัดในการยอมรับ
ระดับพอใช้ (2)	มีความคิดที่เปิดกว้างบ้าง แต่ยังขาดการพิจารณามุมมองที่หลากหลายอย่างเพียงพอ
ระดับต้องปรับปรุง (1)	มีการตัดสินใจจากมุมมองเดียว ขาดทัศนคติที่เปิดกว้างในการพิจารณาตัวละคร

ภาคผนวก ซ
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๑๓๗/๒๕๖๗

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

TITLE: DEVELOPMENT OF A TEACHING MODEL THAT ENHANCES THAI LANGUAGE TEACHERS' LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES TO DEVELOP SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ANALYTICAL READING AND CREATIVE PROBLEM-SOLVING ABILITIES BASED ON THE THEORY OF CONSTRUCTIVISM

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

ดร.ศุภา ปราณิตพลกรัง

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ มติที่ ๘๓/๒๕๖๗ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในมนุษย์ฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๔ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ออกให้ ณ วันที่ ๕ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลงนาม

(พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธีสารคุณ, ผศ.ดร.)

ประธานกรรมการ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เลขที่ วจ 6620034

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
โดยคณะมนุษยศาสตร์

ขอมอบวุฒิบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ดร.คชา ปราณีตพลกรัง

ได้ผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ออนไลน์)
หลักสูตรการฝึกอบรม ๑ วัน เรื่อง หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ประกอบด้วย ๙ ประเด็นความรู้

- ประเด็นความรู้ที่ ๑ วิวัฒนาการของจริยธรรมการวิจัย (History of Research Ethics)
- ประเด็นความรู้ที่ ๒ หลักจริยธรรมการวิจัยพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Principles of Research Ethics, Laws, and Regulations)
- ประเด็นความรู้ที่ ๓ กระบวนการขอความยินยอม (Informed Consent Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๔ การวิจัยในกลุ่มอ่อนแอ/เปราะบาง (Research among Vulnerable Population)
- ประเด็นความรู้ที่ ๕ การรักษาความลับ (Confidentiality)
- ประเด็นความรู้ที่ ๖ การประเมินคุณประโยชน์และความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)
- ประเด็นความรู้ที่ ๗ จริยธรรมการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ (Ethical Consideration in Social Studies)
- ประเด็นความรู้ที่ ๘ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยทั้งก่อนและหลังได้รับการรับรอง (Responsibility of Investigators including Pre and Post Review Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๙ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

วุฒิบัตรนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘
ขอให้เจริญในธรรมและหน้าที่การงานเป็นนิตย์เทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(พระปรีดีพิลาชิกรวี)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)
อธิการบดี

(ศ.เกียรติคุณ ดร.พญ.จันทรา กาบวิง เหล่าถาวร)
ประธานมูลนิธิ SIDCER-FERCAP

เลขที่ MBUIISC.BHRE2-113

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

มอบวุฒิบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

ดร.ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล

ได้ผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

หลักสูตรการฝึกอบรม ๑ วัน

เรื่อง หลักจริยธรรมพื้นฐาน และการทบทวนพิจารณาโครงการวิจัยด้านสังคมศาสตร์
สำหรับอาจารย์ นักวิจัยทั่วไป และนักศึกษา

ประกอบด้วย ๙ ประเด็นความรู้

- ประเด็นความรู้ที่ ๑ วิวัฒนาการของจริยธรรมการวิจัย (History of Research Ethics)
- ประเด็นความรู้ที่ ๒ หลักจริยธรรมการวิจัยพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Principles of Research Ethics, Laws, and Regulations)
- ประเด็นความรู้ที่ ๓ กระบวนการขอความยินยอม (Informed Consent Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๔ การวิจัยในกลุ่มอ่อนแอ/เปราะบาง (Research among Vulnerable Population)
- ประเด็นความรู้ที่ ๕ การรักษาความลับ (Confidentiality)
- ประเด็นความรู้ที่ ๖ การประเมินคุณประโยชน์และความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)
- ประเด็นความรู้ที่ ๗ จริยธรรมการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ (Ethical Consideration in Social Studies)
- ประเด็นความรู้ที่ ๘ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยทั้งก่อนและหลังได้รับการรับรองให้ทำงานวิจัย (Responsibility of Investigators including Pre and Post Review Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๙ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วุฒิบัตรนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

ของจมีความสุขความเจริญไพบุลย์ในพระพุทธศาสนาเป็นนิตย์ เทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(Signature)

(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(Signature)

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

(Signature)

(ศ.เกียรติคุณ ดร.พญ.จันทรา กาบวัง เหล่าถาวร)

ประธานมูลนิธิ SIDCER-FERCAP

เลขที่ วจ 6620368

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
โดยคณะมนุษยศาสตร์

ขอมอบวุฒิบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายบัญชา ธรรมบุตร

ได้ผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ออนไลน์)
หลักสูตรการฝึกอบรม ๑ วัน เรื่อง หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ประกอบด้วย ๙ ประเด็นความรู้

ประเด็นความรู้ที่ ๑ วิวัฒนาการของจริยธรรมการวิจัย (History of Research Ethics)
ประเด็นความรู้ที่ ๒ หลักจริยธรรมการวิจัยพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
(Principles of Research Ethics, Laws, and Regulations)
ประเด็นความรู้ที่ ๓ กระบวนการขอความยินยอม (Informed Consent Process)
ประเด็นความรู้ที่ ๔ การวิจัยในกลุ่มอ่อนแอ/เปราะบาง (Research among Vulnerable Population)
ประเด็นความรู้ที่ ๕ การรักษาความลับ (Confidentiality)
ประเด็นความรู้ที่ ๖ การประเมินคุณประโยชน์และความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)
ประเด็นความรู้ที่ ๗ จริยธรรมการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ (Ethical Consideration in Social Studies)
ประเด็นความรู้ที่ ๘ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยทั้งก่อนและหลังได้รับการรับรอง
(Responsibility of Investigators including Pre and Post Review Process)
ประเด็นความรู้ที่ ๙ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

วุฒิบัตรนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘
ขอให้เจริญในธรรมและหน้าที่การงานเป็นนิตย์เทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(พระปรีชา ชिरากุล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)
อธิการบดี

(ศ.เกียรติคุณ ดร.พญ.จันทรา กาบวัง เหล่าถาวร)
ประธานมูลนิธิ SIDCER-FERCAP

ประวัติคณะผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ดร. คชา ปราณีตพลกรัง
 ที่อยู่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เลขที่ 9/37
 ตำบล ในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
 เบอร์โทรศัพท์: 089-225-5295
 Email: khacha2531@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2566	(ศษ.ด.) (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
พ.ศ. 2560	(ศษ.ม.) (การสอนภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2557	(ศน.บ.) (การสอนภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

บัญชา ธรรมบุตร, **คชา ปราณีตพลกรัง**, พระมหาอรรถพงษ์ ผิวเหลือง, บัญชา เกียรติจรุงพันธ์. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ในวิชาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 “ครบรอบ 55 ปี มรสน.กับการพัฒนาท้องถิ่น, หน้า 34-43

พระมหาอรรถพงษ์ ผิวเหลือง,บัญชา เกียรติจรุงพันธ์, **คชา ปราณีตพลกรัง**,บัญชา ธรรมบุตร. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาภาษาไทย. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 “ครบรอบ 55 ปี มรสน.กับการพัฒนาท้องถิ่น, หน้า 24-33

คชา ปราณีตพลกรัง พัชรพร สาลี กุลภัสสรณ์ สุโนนทอง และ ชลลิตดา สายนาโก. (2565). วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยในศตวรรษที่ 21: แนวทางเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง. วารสารศึกษาศาสตร์มจร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2565 (320-332)

บัญชา ธรรมบุตร, **คชา ปราณีตพลกรัง**, พระมหาโชคชัย ฐิตชโย. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน. วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง, หน้า 54-69 ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2562.

ชื่อ-นามสกุล ดร. บัญชา ธรรมบุตร
 ที่อยู่ 311/3 ม.2 บ้านท่าแพ ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
 เบอร์โทรศัพท์: 098-3958-5559
 Email: bancha.tha@mbu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2566	(ศษ.ด.) (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
พ.ศ. 2560	(ศษ.ม.) (การสอนภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2557	(ศน.บ.) (การสอนภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

- อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, บัญชา ธรรมบุตร, สุวิทย์ สารเงิน. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (มีนาคม – เมษายน), หน้า 305-318. TC12.
- บัญญัติ ธรรมบุตร. (2565). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2565) หน้า 221-232. TC12.
- อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, พระบวร ปวธมโม, บัญชา ธรรมบุตร, แมนมิตร อาจหาญ. (2565). การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน:แนวคิดเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, ปีที่ 9 (ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2565), หน้า 24- 36. TC12.
- บัญญัติ ธรรมบุตร, รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี, อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล, บัญชา เกียรติจรุงพันธ์. (2567). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างคตินิยมสำหรับนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานร่วมกับกระบวนการโค้ช โรงเรียนในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม), หน้า 197-207. TC12.
- อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, บัญชา ธรรมบุตร, ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2567). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างคตินิยมสำหรับนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานร่วมกับกระบวนการโค้ช โรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน), หน้า 1-20. TC12.

ชื่อ-นามสกุล ผศ.ดร. ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล
 ที่อยู่ 311/3 ม.2 บ้านท่าแพ ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
 เบอร์โทรศัพท์: 098-3958-5559
 Email: bancha.tha@mbu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2560	(ปร.ดร.) (หลักสูตรและการสอน)	มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2555	(ศษ.ม.) (หลักสูตรและการสอน)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2557	(ศน.บ.) ภาษาไทย (เกียรตินิยมอันดับ 1)	มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานทางวิชาการ

ชลธิชา หอมพุ่ม ,สมพร ร่วมสุข,ณัฐกิตติ์ นาทา, สมพร ร่วมสุข, รจนา คำนิ้งผล, วันวิสาห์ ปัญญาจิรวุฒิ และไพรินทร์ พึ่งพงษ์.(2559).“การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”.วารสาร Veridian E-Journal. ปีที่ 9, ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน -ธันวาคม). (TCI กลุ่ม 1)

มีชัย เอี่ยมจินดา บุชบา บัวสมบุรณ์ และณัฐกิตติ์ นาทา. (2560). “การวิจัยและประเมินโครงการสืบสานภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal,Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน-ธันวาคม 2560). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. (TCI กลุ่ม 1)

พินดา วราสุนันท์, บุชบา บัวสมบุรณ์, สรัญญา จันทร์ชูสกุล, และณัฐกิตติ์ นาทา. (2560). “ผลการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไปใช้ในการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล”.วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.,18(1). 70-82.(TCI กลุ่ม 1).

บุชบา บัวสมบุรณ์ บำรุง ชำนาญเรือ, มีชัย เอี่ยมจินดา, กรภัทสรสรณ์ อินทรบำรุงและณัฐกิตติ์ นาทา. (2560). “Evaluation of the Curriculum for the Master of Educaton in Teaching Thai Language program (Revised Version of 2014) the Faculty of Education at Silpakorn University”.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับ International.